

Quiero Aprender Rumano I

Vreau să Învăț Româna I

Guía de rumano para españoles e hispanohablantes

por:

David Martínez Montero

©DMM 2007-2010 Vreau să învăț româna

Quiero Aprender Rumano (QAR) es el método gratuito para aprender rumano en español, con mayor número de frases y vocabulario. Contiene además enlaces útiles, expresiones, explicaciones, e ilustraciones orientadas a salvar las dificultades específicas de la gente que habla habitualmente o conoce el español a un buen nivel.

QAR es un método de autoestudio completo, progresivo, y exhaustivo, para estudiar rumano en casa y a su propio ritmo, con la ortografía actualizada, y sin perderse entre las toneladas de material obsoleto, incompleto, o desordenado de internet.

QAR está enfocado desde el punto de vista del alumno que estudia el idioma partiendo de cero, aunque llega a un nivel que puede ser útil a personas que ya tienen nociones del idioma. Es también una referencia, tanto para una visita turística, como para la vida diaria. Si tiene planeado un viaje a Rumanía, se relaciona con personas de nacionalidad rumana, o simplemente le gustan los idiomas, es seguro que le va a ayudar.

QAR está diseñado tanto para los que no tienen profesor, como para los que lo tienen, o lo han tenido, y quieren tener material de apoyo.

No soy lingüista, ni profesor, ni experto en rumano, pero me gusta la lengua rumana y he puesto entusiasmo y dedicación para la actualización, revisión y correcciones constantes de este documento. Estoy abierto a sugerencias, comentarios, o informes de posibles erratas que ayuden a este manual a ser práctico, ameno, y cercano al lenguaje hablado actual de Rumanía.

QAR es un método vivo que crece y se transforma con el tiempo. Desde la siguiente dirección:

www.quieroaprenderrumano.blogspot.com puede acceder a la versión más actualizada y además puede encontrar material adicional.

QAR está dividido en tres partes, esta primera parte se centra en los aspectos básicos del lenguaje, la segunda en los verbos, conjugaciones y en la adquisición de vocabulario, y la tercera es un diccionario. A partir del tema 1 cada tema está estructurado de la siguiente manera: una parte introductoria con pequeñas explicaciones y tablas. A continuación, tras el símbolo una lista con el vocabulario nuevo utilizado en la lección. Después del siguiente dibujo sigue una página con frases de ejemplo en rumano a la izquierda y su traducción en la parte derecha.

También se podrá encontrar con el símbolo que presenta ciertas expresiones comunes que no aparecen en un diccionario en su orden alfabético por ser combinaciones de palabras o aparecer con un significado diferente al de la literalidad de las palabras. Y tras la siguiente ilustración una página con 50 frases en español en la parte izquierda y en rumano en la parte derecha. Todo ello salpicado con fotos e ilustraciones. Por último, y no en todas las lecciones, podrá encontrar tras el símbolo información adicional para profundizar, útil pero no imprescindible. Además, se han añadido apéndices y notas al final del documento para aclarar dudas y proporcionar material complementario.

Cómo usar QAR:

Empiece cada lección con una lectura relajada hasta donde empieza la lista de 50 frases. Vuelva atrás y comience con la lista de 25 frases de ejemplo. Le recomiendo que imprima las listas para poder tapar la columna de la derecha y tratar de adivinar la traducción, esto es el trabajo de traducción directa. Cuando se sienta preparado pase a la lista de 50 frases tapando igualmente la columna de la derecha, y tratando de adivinar frase por frase. Puede hacerlo mental, verbalmente o por escrito. Anote el número de aciertos y repase la lista para comprobar su progreso y tratar de superar su marca. Es el trabajo de traducción inversa y el más importante. Una vez consiga hacer la lista sin fallos, o con pocos fallos ocasionales, puede pasar a la siguiente lección. Cada día debería empezar desde unas pocas listas más atrás. Estudie cada lista varias veces o al menos durante unos días, aunque la haga perfectamente o crea que haya avanzado mucho más. Se trata de asimilar, no de memorizar a corto plazo. Si tiene alguna duda puede usar el buscador en el documento pdf para encontrar la palabra necesaria.

Si se siente con ganas puede volver a hacer la lista de 25 frases tapando la columna de la izquierda.

Otro ejercicio que sugiero es intentar declinar las palabras del vocabulario viendo sólo la palabra en negrita, al principio no es fácil, pero con el tiempo se van „adivinando” las variantes declinadas de cada palabra.

LO MÁS IMPORTANTE: Sea honrado consigo mismo y no se dé nunca por satisfecho, si no, el curso no sirve para nada. No importa el número de fallos que tenga en las listas, pues son pistas que le avisan de algún concepto con el que todavía no se ha familiarizado. Si mira de reojo la solución antes de intentar adivinarla, el curso pierde su utilidad. Aprender de adulto un segundo o tercer idioma no es fácil. Si no se practica, se olvida casi con la misma facilidad que se aprende. En cambio, si practica a menudo, aprenderá con facilidad y adquirirá gran agilidad. No hay truco. Es cuestión de echarle ganas y horas.

Agradecimientos: Este material no habría sido posible sin la colaboración de **Cristina Sandu** y **Diana Nanu**, que han corregido diversos errores sobre el papel, y de **Cristina Nițu** que me ayudó con los primeros temas a través de internet. Gracias a **David Montes** por darme ideas para mejorar el diseño y proporcionarme material. Les agradezco a todos los rumanos y rumanas toda su ayuda.

Al tratarse de un método gratuito y no profesional, no puedo garantizar que toda la información sea correcta. Tan sólo puedo garantizar que se hace un esfuerzo constante por corregir los errores y por mejorar esta guía para que sea lo más útil y cierta posible. Las ilustraciones se han obtenido en sitios de internet donde se asegura que son de dominio público.

Mapa de Rumanía y Moldavia. Países donde el rumano es lengua oficial

0

Bună!

¡Hola!

- El alfabeto rumano
- La fonética rumana
- Cómo decir “Hola” y “Adiós”

El alfabeto rumano se compone de los 26 caracteres del latín a los que se añaden una serie de 5 caracteres suplementarios aplicando signos diacríticos sobre, o debajo de, caracteres ya utilizados.

Este es el alfabeto rumano, con los caracteres suplementarios destacados:

A, Ă, Â, B, C, D, E, F, G, H, I, Î, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, Ș, T, Ț, U, V, W, X, Y, Z

a, ă, â, b, c, d, e, f, g, h, i, î, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, ș, t, ț, u, v, w, x, y, z

Las letras a, b, d, f, i, k, l, m, n, o, p, q, s, t, u, w, x, y, se pronuncian como se escriben, casi exactamente igual que en español.

El resto de las letras:

- Ă, es una vocal media que se pronuncia con la boca no tan abierta como con la “a”, suena a medio camino entre una “a” y una “o”, podrá apreciar la diferencia, escuchando series como luna, lună, luna, lună... o luna, lună, luno, luna....
- Â, es una vocal cerrada a medio camino entre la i y la u, pero a diferencia del francés, donde tienen una i con la boca en forma de u, aquí es más bien al contrario, intente pronunciar una u con una ligera sonrisa, ayuda empujar el aire desde la boca del estómago. Esta vocal se escribe en medio de las palabras.
- Î representa exactamente el mismo sonido que la vocal anterior, pero se escribe al principio y al final de palabra solamente.¹
- C Se pronuncia como una „k” delante de las vocales excepto “i” y “e”, en cuyo caso se pronuncia como una “ch”. Por ejemplo “circa” se pronuncia “chírka” o en formato A.F.I. /ʃír.ka/
- E se pronuncia igual que en español excepto al principio de algunas palabras, concretamente los pronombres personales y los tiempos del verbo **a fi** (verbo ser/estar) donde se pronuncia “ie”
- G se pronuncia igual que la “g” suave en español delante de las vocales, excepto “i” y “e” en cuyo caso se pronuncia a la manera italiana, o inglesa, y su símbolo fonético es dʒ.
- H Se pronuncia aspirada como en inglés, es decir, como una „jota” suave.

La H añadida a la letra C antes de „e” o „i” sirve para convertirla en el sonido K, así **Chitara** se pronuncia “kitara”, asimismo tras la letra G antes de “e” o “i” sirve para convertirla en G suave: **Ghita** se pronuncia Guita.

- I se pronuncia igual que en español, pero al final de palabra, si no está acentuada, sobretodo cuando forma el plural o alguna desinencia verbal, simplemente suele modificar el sonido de la letra anterior, y se pronuncia de forma apenas audible. El truco está en colocar la boca como para pronunciar la sílaba con la letra “i” pero sin pronunciar la vocal, o susurrándola.
- J se pronuncia como en francés, su símbolo fonético es ʒ
- R es siempre suave como en las palabras españolas “pero” o “Sara”
- Ș suena como el digrama del inglés “sh”, como en sheep, su símbolo es ʃ
- Ț es como la combinación ts como en el inglés “its” su símbolo es ts
- V Se pronuncia como en ciertas regiones de España, con los dientes superiores tocando el labio inferior. A medio camino entre una “b” y una “f”
- X igual que en español, su fonética será gs o ks
- Z, en rumano no existe el equivalente a nuestro sonido de Z, así, se trata de un sonido de S sonora, a diferencia de nuestra S sorda. Es decir, cuando vea en la fonética un símbolo “z”, no se trata de nuestro sonido sino del rumano, equivalente a la “z” inglesa en palabras como Zip.

Al final del documento hay un apéndice (**apéndice e**) donde se habla del Alfabeto Fonético Internacional (AFI)²

La revedere! “¡adiós!”

- **bună!** /'bu.nə/ ¡hola!
- **La revedere!** /la re.ve'de.re/ ¡adiós!

0

Alfabetul romanesc “Alfabeto rumano”				
<i>Letra</i>	<i>letra</i>	<i>Pronunciación</i>	<i>Ejemplos</i>	<i>Fonética</i>
A	a	a	Sara, Ana	/'a.na/ /'sa.ra/
Ă	ă	ə	dacă	/'da.kə/
Â	â	ɨ	lângă, România	/'lɨn.gə/ /ro.mɨ'ni.a/
B	b	b	bomboană	/bom'bɔa.nə/
C	Ca, că, câ, co, cu, che, chi Ce, ci	k	casă	/'ka.sə/
			China	/'ki.na/
		ʃ	circa	/'ʃi.r.ka/
D	d	d	dată	/'da.tə/
E	e	e	elefant	/e.le'fant/
		ie	ele	/'je.le/
F	f	f	foc	/fok/
G	Ga, gă, gă, go, gu, ghe, ghi Ge, gi	g	gumă	/'gu.mə/
		ɟʒ		
H	h	h (se pronuncia aspirada)	habar	/ha'bar/
I	I -i (al final de palabra sin acentuar)	i	Incult	/in'kult/
		i	ieri	/'jeri/
Î	î	ɨ	între	/'ɨn.tre/
J	j	ʒ	joc	/ʒok/
K	k	k	kilometru	/'ki.lo'me.tru/
L	l	l	lac	/lak/
M	m	m	minune	/'mi'nu.ne/
N	n	n	nostru	/'nos.tru/
O	o	o	operă	/'o.pe.rə/
P	p	p	pace	/'pa.ʃe/
Q	q	q	Quebec	/ke'bek/
R	r	r (suave)	raport	/ra'port/
S	s	s	asupra	/a'su.pra/
Ș	ș	ʃ	așa	/a'ʃa/
T	t	t	total	/to'tal/
Ț	ț	ts	toți	/totsi/
U	u	u	unul	/'u.nul/
V	v	v (como en inglés o en valenciano)	voce	/'vo.ʃe/
			vacă	/'va.kə/
X	x	ks o gs	extrem	/eks'trem/
Y	y	y	yoga	/'jo.ga/
Z	z	z (Como en inglés)	ziar	/zi'ar/

1

EL ESTE INGINER

ÉL ES INGENIERO

- Los pronombres personales
- El verbo **a fi** (ser, estar), el presente, el negativo y el interrogativo.
- Cómo decir quiénes somos, de dónde somos o a qué nos dedicamos.
- La diferencia entre **și** y **iar**
- Los nombres de algunos países
- Frases con el verbo **a fi** cuando significa “ser”

Estos son los pronombres personales:

Pronombres personales	
Eu /jeu/	Yo
Tu	Tú
El /jel/	Él
Ea /ja/	Ella
Noi	Nosotros/nosotras
Voi	Vosotros/vosotras
Ei /jei/	Ellos
Ele /je.le/	Ellas

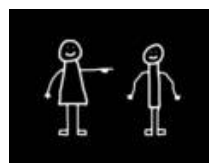
La letra “e” se pronuncia como en español. Las únicas excepciones son al principio de los pronombres y del verbo **a fi** (ser/estar) donde se pronuncia “ie” como en “hielo” (AFI /je/)

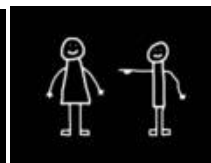
Eu

Tu

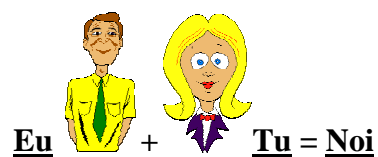

El

Ea

Noi y Voi a diferencia del español, sirven para cualquier combinación de sexos:

La tercera persona sigue un esquema idéntico al español:

El verbo **a fi** significa tanto “ser” como “estar”³, al final de la lección está la tabla completa. Aquí están las formas que vamos a utilizar en esta lección:

A fi		Ser/Estar	
persoana	prezent	persona	presente
(eu)	sunt	(yo)	<u>soy, estoy</u>
(tu)	ești⁴	(tú)	<u>eres, estás</u>
(el, ea)	este	(él, ella)	<u>es, está</u>
(noi)	suntem	(nosotros, nosotras)	<u>somos, estamos</u>
(voi)	sunteți	(vosotros, vosotras)	<u>sois, estáis</u>
(ei, ele)	sunt	(ellos, ellas)	<u>son, están</u>

Tanto **iar** como **și** significan “y”. **Și** une dos palabras de la misma categoría (sustantivos, adjetivos, adverbios...) **Iar** une dos proposiciones de una frase.

Además de para presentarnos y decir quiénes somos, el verbo **a fi** también nos sirve para decir de dónde somos, o en qué trabajamos.

Ei sunt din Argentina

Ea este profesoară

Nombres de algunos países que, salvo “Rumanía” y “España”, se escriben igual en español y rumano:

Nombres de países	
Tară /'tsa.rə/	País
 România /ro.mi'ni.a/	Rumanía
 Spania /'spa.ni.a/	España
 Italia	Italia
 Austria /a'us.tri.a/	Austria
 Albania	Albania
 Argentina /ar.dʒen'ti.na/	Argentina
 Australia	Australia
 Irlanda	Irlanda
 Grecia /'gre.ʃi.a/	Grecia
 Rusia	Rusia

Los nombres de países sin la fonética se pronuncian igual que en español. Al provenir ambos del latín, el rumano y el español tienen muchos puntos en común

Se puede observar que, por ejemplo, la palabra „**Austria**” no forma diptongo⁵

El negativo de los verbos se construye de forma similar al español, añadiendo **nu** antes del verbo.

A fi (forma negativă)		Ser/Estar
(Eu)	nu sunt	no soy, no estoy
(Tu)	nu ești	no eres, no estás
(El) / (ea)	nu este	no es, no está
(Noi)	nu suntem	no somos, no estamos
(Voi)	nu sunteți	no sois, no estáis
(Ei) / (ele)	nu sunt	no son, no están

Ea nu este din Spania

Para el interrogativo sólo se usa el signo de interrogación “?” al final de la frase.

Ea nu este din Spania?	¿Ella no es de España?
-------------------------------	------------------------

Podemos preguntar:

Ce ești?	¿Qué eres? (¿A qué te dedicas?, ¿Cuál es tu profesión?, ¿Cuál es tu nacionalidad?)
Cine este ea?	¿Quién es ella?
De unde sunt?	¿De dónde son?

Los pronombres se sobreentienden, se pueden y se suelen omitir como en español, salvo que queramos enfatizarlos o evitar alguna confusión.

Nu este din Spania	No es de España
---------------------------	-----------------

Suntem din Australia

También podemos cambiar el orden de las palabras como hacemos en español:

Cine ești tu?	¿Quién eres tú?
Tu cine ești?	¿Tú quién eres?

Sunt doctor⁶

- **cine** p /'ʃi.ne/ quien, quién: cine --- cui ---
- **de** prep /de/ de
- **din** prep /din/ de
- **doctor** m /'dɔk.tɔr/ doctor: doctor doctori doctorul doctorii doctorului doctorilor
- **doctoriță**⁸ f /dɔk.to'ri.tsə/ doctora: doctoriță doctorițe doctorița doctorițele doctoriței doctorițelor
- **ea** p /je.a/ ella
- **ei** p /jej/ ellos
- **el** p /jel/ él
- **ele** p /je.le/ ellas
- **eu** p /jeu/ yo
- **fi, sunt** v /fi/ ser, estar
- **iar** conj /jar/ y
- **inginer** m /in.dʒi'ner/ ingeniero: inginer ingineri inginerul inginerii inginerului inginerilor
ingineră f /in.dʒi'ne.rə/ ingeniera: ingineră inginere inginera inginererele inginerei inginerelor
- **noi** p /noi/ nosotros, nosotras
- **nu** adv. /nu/ no
- **profesor** m /pro'fe.sɔr/ profesor: profesor profesori profesorul profesorii profesorului profesorilor
profesoară f /pro.fe'sɔa.rə/ profesora: profesoară profesoare profesoara profesoarele profesoarei profesoarelor
- **și** conj /ʃi/ y, también
- **tu** p /tu/ tú
- **țară** f /'tsa.rə/ país: țară, țări, țara, țările, țării, țărilor
- **unde** adv /un.de/ donde
- **voi** p /voi/ vosotros/vosotras

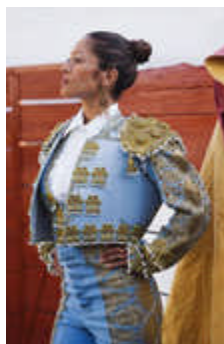
Doctoriță

1 (Recomiendo que imprima la siguiente lista para poder practicar tapando la columna derecha)

- El este inginer..... Él es ingeniero
- Eu sunt Maria..... Yo soy María
- Eu sunt Carlos..... Yo soy Carlos
- Ei sunt Maria și Carlos..... Ellos son María y Carlos
- Ea este Maria iar el este Carlos..... Ella es María y él es Carlos
- Ea este profesoară..... Ella es profesora
- Ce ești?..... ¿Qué eres?
- Cine este ea?..... ¿Quién es ella?
- De unde sunt?..... ¿De dónde son?
- Cine ești tu?..... ¿Quién eres tú?
- Tu cine ești?..... ¿Tú quién eres?
- Sunt David..... Soy David
- Este din Spania..... Es de España
- Sunteți din Albania..... Sois de Albania
- Ana și Eva nu sunt din Albania. Ele sunt din Spania..... Ana y Eva no son de Albania. Ellas son de España
- Bună, sunt Frank și sunt din Irlanda..... Hola, soy Frank y soy de Irlanda
- Suntem din Australia..... Somos de Australia
- Ea nu este din Spania..... Ella no es de España
- Ea nu este din Spania?..... ¿Ella no es de España?
- Nu este din Spania..... No es de España
- Ea este Cristina iar el este Ionut..... Ella es Cristina y él es Ionut
- Ei sunt Cristina și Ionut..... Ellos son Cristina y Ionut
- Ei sunt din Argentina..... Ellos son de Argentina
- Noi suntem din Spania iar el este din Rusia..... Nosotros somos de España y él es de Rusia
- Eu sunt David, sunt din Spania, din Madrid..... Yo soy David, soy de España, de Madrid

Si lo quiere hacer un poco más difícil vuelva a hacerlo esta vez con la columna de la izquierda tapada.

Este din Spania

1

1	Yo soy Juan	Eu sunt Juan
2	Yo soy de España	Eu sunt din Spania
3	Tú eres de Rumanía	Tu ești din România
4	Ella es de España	Ea este din Spania
5	Él es de Rumanía	El este din România
6	Yo soy de Rumanía	Eu sunt din România
7	Tú eres de España	Tu ești din Spania
8	Ella es de Rumanía	Ea este din România
9	Él es de España	El este din Spania
10	Antonio es de España	Antonio este din Spania
11	Cristina es de Rumanía	Cristina este din România
12	Soy de España	Sunt din Spania
13	Eres de Rumanía	Ești din România
14	Es de España	Este din Spania
15	Es de Rumanía	Este din România
16	Hola Cristina	Bună Cristina
17	Hola David	Bună David
18	¿De dónde eres?	De unde ești?
19	Soy de Rumanía	Sunt din România
20	¿Tú de dónde eres?	Tu de unde ești?
21	Yo no soy de Rumanía	Eu nu sunt din România
22	Soy de España	Sunt din Spania
23	¡Adiós!	La revedere!
24	¿De dónde es Pablo?	De unde este Pablo?
25	¿Pablo de dónde es?	Pablo de unde este?
26	Pablo no es de Rumanía	Pablo nu este din România
27	Cristina no es de España	Cristina nu este din Spania
28	Tú no eres de España	Tu nu ești din Spania
29	Tú no eres de Rumanía	Tu nu ești din România
30	¿Antonio es de Rumanía?	Antonio este din România?
31	No, él es de España	Nu, el este din Spania
32	¿Cristina es de España?	Cristina este din Spania?
33	No, ella no es de España	Nu, ea nu este din Spania
34	¿De dónde es ella?	De unde este ea?
35	Ella es de Italia	Ea este din Italia
36	Jan es de Austria	Jan este din Austria
37	John no es de Australia	John nu este din Australia
38	Pablo es de Argentina	Pablo este din Argentina
39	Antonio no es de Albania	Antonio nu este din Albania
40	Frank es de Irlanda	Frank este din Irlanda
41	Ahmed no es de Grecia	Ahmed nu este din Grecia
42	Sofía es de Italia	Sofía este din Italia
43	Ella no es de Rusia	Ea nu este din Rusia
44	Gheorghe no es de China	Gheorghe nu este din China
45	¿De dónde es Gheorghe?	De unde este Gheorghe?
46	Cristina y Alexandra son de Rumanía	Cristina și Alexandra sunt din România
47	Ellas son de Rumanía	Ele sunt din România
48	David y Antonio son de España	David și Antonio sunt din Spania
49	Ellos son de España	Ei sunt din Spania
50	Yo soy profesor y ella es doctora	Eu sunt profesor iar ea este docto <i>riță</i>

En la tabla siguiente están las formas conjugadas del verbo **a fi**. Donde aparece más de una forma son todas válidas y equivalentes, aunque utilizaremos preferentemente la primera.

fi verb	<i>infinitiv</i>		<i>infinitiv lung</i>	<i>participiu</i>	<i>gerunziu</i>	<i>imperativ pers. a II-a</i>	
	<i>(a) fi</i>		<i>fire</i>	<i>fost</i>	<i>fînd</i>	<i>singular</i>	<i>plural</i>
						<i>fi</i>	<i>fiți</i>
<i>numărul</i>	<i>persoana</i>	<i>prezent</i>	<i>conjunctiv prezent</i>	<i>imperfect</i>	<i>perfect simplu</i>	<i>mai mult ca perfect</i>	
<i>singular</i>	<i>I (eu)</i>	<i>sunt, îs</i>	<i>(să) fiu</i>	<i>eram</i>	<i>fui, fusei</i>	<i>fusesem</i>	
	<i>a II-a (tu)</i>	<i>ești</i>	<i>(să) fi</i>	<i>erai</i>	<i>fuși, fuseși</i>	<i>fuseseși</i>	
	<i>a III-a (el, ea)</i>	<i>este, e, îi</i>	<i>(să) fie</i>	<i>era</i>	<i>fu, fuse</i>	<i>fusesese</i>	
<i>plural</i>	<i>I (noi)</i>	<i>suntem, suntem</i>	<i>(să) fim</i>	<i>eram</i>	<i>furăm, fuserăm</i>	<i>fuseserăm, fusesem</i>	
	<i>a II-a (voi)</i>	<i>sunteți, sunteți</i>	<i>(să) fiți</i>	<i>erați</i>	<i>furăți, fuserăți</i>	<i>fuseserăți, fuseseți</i>	
	<i>a III-a (ei, ele)</i>	<i>sunt, îs</i>	<i>(să) fie</i>	<i>erau</i>	<i>fură, fuseră</i>	<i>fuseseră</i>	

2

UNDE SUNTEȚI?

¿DÓNDE ESTÁ USTED?

- “Usted”. Tratamientos de cortesía.
- El verbo **a fi** “estar”. Cómo decir dónde estamos.
- Algunas expresiones útiles
- Los continentes

En rumano tienen más pronombres de cortesía que en español, incluso para hablar de terceras personas. Éste es el más común, que corresponde a un trato respetuoso en la segunda persona:

dumneavoastră	usted, ustedes
----------------------	----------------

Para usar el pronombre de cortesía en la segunda persona del singular se cambia el tiempo verbal⁹ por el plural, no se dice **dumneavoastră ești** sino **dumneavoastră sunteți** que sirve tanto para el singular como para el plural, y que significa todo lo siguiente:

Dumneavoastră sunteți	Usted es
	Usted está
	Ustedes son
	Ustedes están

Unos ejemplos:

De unde ești?	¿De dónde eres?
De unde sunteți?	¿De dónde es (usted)?
	¿De dónde sois (vosotros)?
	¿De dónde son (ustedes)?
Dumneavoastră de unde sunteți?	¿De dónde es usted?
	¿De dónde son ustedes?
Voi de unde sunteți?	¿De dónde sois vosotros?

Existe otro pronombre de cortesía, algo más atenuada, en segunda persona. Se trata de **dumneata** que no cambia el tiempo verbal.

En resumen, con sus abreviaturas:

Dumneavoastră	(dvs.)	tu voi
Dumneata	(d-ta)	tu

Ante la duda use **dumneavoastră**, que sirve tanto para el plural como el singular y es lo más formal y educado.¹⁰

Ejemplos:

Dumneavoastră sunteți Viorel?	¿Es usted Viorel?
Dumneata ești Carlos?	¿Es usted Carlos?

En rumano existen también pronombres de cortesía para la tercera persona pero no los vamos a ver de momento.¹¹

Algunas expresiones útiles:

Bună ziua /'bu.nə ziua/	Buenos días
Ce mai faceți? /tʃe mai 'fa.tʃets i/	¿Qué tal está usted?
Bine, mulțumesc /'Bi.ne mul.tsu'mesk/	Bien, gracias

Estos son los continentes:

Continent		Continent	
Africa		África	
America	America de Nord	América	América del Norte/ Norteamérica
	America de Sud		América del sur / Sudamérica
Antarctica		Antártida	
Asia		Asia	
Europa		Europa	
Oceania		Oceanía	

Europa

- **acolo** adv /a'ko.lo/ allí, allá, ahí
- **aici** adv /a'itʃ'i/ aquí, acá
- **Africa**¹² f /'a.fri.ka/ África: Africă --- Africa --- Africii ---
- **America** f /a'me.ri.ka/ América: Americă --- America --- Americii ---
 - **America de nord** Norteamérica, América del Norte
 - **America de sud** Sudamérica, América del Sur
- **Antarctica** f /an'tark.ti.ka/ Antártida: Antarctica --- Antarctica --- Antarticii Antarticii
- **Asia** f /'a.sja/ Asia: asia --- asia --- asiei
- **bine** adv /'bi.ne/ bien
- **continent** n /kon.ti'nent/ continente: continent continente continentul continentele continentului continentelor
- **dar** conj /dar/ pero
- **dumneata** p /dum.ɲe'a'ta/ usted
- **dumneavoastră** p /dum.nea'voas.trə/ usted, ustedes
- **Europa** f /e.u'ro.pa/ Europa: Europa --- Europa --- Europei ---
- **în** prep /in/ en, dentro de
- **mulțumesc** interj /mult.su'mesk/ gracias
- **nord** n /nord/ norte: nord --- nordul --- nordului ---
- **Oceania** f /o.ʃɛ'a'ni.a/ Oceanía: Oceania --- Oceania --- Oceaniei
- **sud** n /sud/ sur: sud suduri sudul sudurile sudului sudurilor

Antarctica

- Bună ziua!.....;Buenos días!
- Ce mai faceți?.....;¿Cómo está usted? ¿Cómo están ustedes?
- Bine, mulțumesc.....Bien, gracias

Ea este din Italia

2 (no olvide tapar una de las columnas):

- Dumneavoastră sunteți Viorel?.....¿Es usted Viorel?
- Dumneata ești Carlos?.....¿Es usted Carlos?
- Unde ești?.....¿Dónde estás?
- Unde sunt?.....¿Dónde están?
- Unde sunteți?.....¿Dónde está usted?/¿Dónde están ustedes?
- Ești din România?.....¿Eres de Rumanía?
- Dumneavoastră de unde sunteți?.....¿De dónde es usted?/¿De dónde son ustedes?
- Ești tu din România?.....Eres tú de Rumanía?
- De unde sunteți?.....¿De dónde es usted?/¿De dónde son ustedes?
- Voi de unde sunteți?.....¿Vosotros de dónde sois?
- Tu ești din România?.....¿Tú eres de Rumanía?
- Sunteți dumneavoastră din Grecia?.....¿Es usted de Grecia?/¿Son ustedes de Grecia?
- Nu, eu sunt din Rusia.....No, yo soy de Rusia
- Ea este din Italia.....Ella es de Italia
- Italia este în Europa.....Italia está en Europa
- Australia este în Oceania.....Australia está en Oceanía
- Sunt în Spania.....Estoy en España
- Spania este în Europa.....España está en Europa
- Și România este în Europa.....También Rumanía está en Europa
- Sunt Maria. Și dumneavoastră?.....Soy María. ¿Y usted?
- Eu sunt Carlos, și sunt din Spania.....Yo soy Carlos. Soy de España
- Și eu sunt din Spania, din Barcelona.....Yo también soy de España, de Barcelona
- Eu nu sunt din Barcelona, sunt din Valencia.....Yo no soy de Barcelona, soy de Valencia
- Sunteți acolo?.....¿Está usted allí?
- Nu, nu sunt acolo. Sunt aici.....No, no estoy allí. Estoy aquí

Spania

2

1	Carlos está allí.....	Carlos este acolo
2	Ellos están en los Estados Unidos de América.....	Ei sunt în Statele Unite ale Americii
3	Ellas son de Canadá pero están en España.....	Ele sunt din Canada dar sunt în Spania
4	Ellos son de Albania y están en Albania.....	Ei sunt din Albania și sunt în Albania
5	Ellos son de Polonia y están en Suiza.....	Ei sunt din Polonia și sunt în Elveția
6	Tú, Pablo, eres de Argentina.....	Tu, Pablo, ești din Argentina
7	y tú, Teresa, eres de Chile.....	și tu, Teresa, ești din Chile
8	Vosotros sois de Sudamérica.....	Voi sunteți din America de Sud
9	pero estáis en España.....	dar sunteți în Spania
10	Cristina, eres de Rumanía.....	Cristina, ești din România
11	y tú, Ana, eres de España.....	și tu, Ana, ești din Spania
12	Vosotras estáis en España.....	Voi sunteți în Spania
13	Yo estoy en España.....	Eu sunt în Spania
14	y Pablo está en España.....	și Pablo este în Spania
15	Nosotros estamos en España.....	Noi suntem în Spania
16	Cristina y Alexandra están en Rumanía.....	Cristina și Alexandra sunt în România
17	Nosotras estamos en Rumanía.....	Noi suntem în România
18	Ellas están en Rumanía.....	Ele sunt în România
19	Alina y Radu están en Inglaterra.....	Alina și Radu sunt în Anglia
20	Ellos están en Inglaterra.....	Ei sunt în Anglia
21	Tudor y Mihai están en Grecia.....	Tudor și Mihai sunt în Grecia
22	Ellos están en Grecia.....	Ei sunt în Grecia
23	pero son de Rumanía.....	dar sunt din România
24	China está en Asia.....	China este în Asia
25	Marruecos está en África.....	Maroc este în Africa
26	Colombia está en América del Sur.....	Columbia este în America de Sud
27	Méjico está en América del Norte.....	Mexic este în America de Nord
28	Francia está en Europa.....	Franța este în Europa
29	España y Rumanía están en Europa.....	Spania și România sunt în Europa
30	Rusia está en Europa y Asia.....	Rusia este în Europa și Asia
31	¿De dónde son Cristina y Alexandra?.....	De unde sunt Cristina și Alexandra?
32	¿Vosotros de dónde sois?.....	Voi de unde sunteți?
33	¿Dónde estáis?.....	Unde sunteți?
34	¿Ellas dónde están?.....	Ele unde sunt?
35	David y Pablo no están en América.....	David și Pablo nu sunt în America
36	Radu es de Rumanía pero no está allí.....	Radu este din România dar nu este acolo
37	Ana e Isabel son de España.....	Ana și Isabel sunt din Spania
38	pero ellas no están aquí.....	dar ele nu sunt aici
39	Están en Italia.....	sunt în Italia
40	¿Y tú dónde estás?.....	Și tu, unde ești?
41	Japón no está en Europa.....	Japonia nu este în Europa
42	¿Está Japón en África?.....	Este Japonia în Africa?
43	No, Japón está en Asia.....	Nu, Japonia este în Asia
44	Buenos días.....	Bună ziua
45	¿Qué tal está?.....	Ce mai faceți?
46	Bien, gracias.....	Bine, mulțumesc
47	¿Y usted?.....	Și dumneavoastră?
48	Bien.....	Bine
49	¿Usted de dónde es?.....	Dumneavoastră, de unde sunteți?
50	Soy de Rumanía pero estoy aquí.....	Sunt din România dar sunt aici

2 Países del mundo y sus banderas

En negrita los nombres en Rumano. La pronunciación puede ser ligeramente distinta a la española:

Afganistán/Afganistan Albania Alemania/Germania Andorra Angola Antigua y Barbuda/Antigua și Barbuda Aruba Arabia Saudita/Arabia Saudită Argelia/Algeria Argentina Armenia Australia Austria Azerbaiyán/Azerbaidjan Bahamas Bahreín/Bahrain Bangladesh Barbados Bélgica/Belgia Belice/Belize Benín/Benin Bielorrusia/Belarus Bolivia Bosnia y Herzegovina/Bosnia și Herțegovina Botsuana/Botswana Brasil/Brazilia Brunéi/Brunei Bulgaria Burkina Faso Burundi Bután/Bhutan Cabo Verde Camboya/Cambodgia Camerún/Camerun Canadá/Canada Chad/Ciad Chile China Chipre/Cipru Chipre Septentrional/Republica Turcă a ciprului de Nord Colombia/Columbia Comoras/Insulele Comore República del Congo/Republica Congo República Democrática del Congo/Republica Democrată Congo Islas Cook/Insulele Cook Corea del Norte/Coreea de Nord Corea del Sur/Coreea de Sud Costa de Marfil/Coasta de Fildeș Costa Rica Croacia/Croația Cuba Dinamarca/Danamarca Dominica Ecuador Egipto/Egipt El Salvador Emiratos Árabes Unidos/Emiratele arabe unite Eritrea/Eritreea Eslovaquia/Slovenia Eslovenia/Slovenia España/Spaña Estados Unidos/Statele Unite ale Americii Estonia Etiopía/Etiopia Islas Feroe/Insulele Feroe Filipinas/Filipine Finlandia/Finlanda Fiyi/Fiji Francia/Franța Gabón/Gabon Gambia Georgia Ghana Granada/Grenada Grecia Groenlandia/Groenlanda Guatemala Guinea/Guinea Guinea Ecuatorial/Guinea Ecuatorială Guinea-Bissau/Guinea-Bissau Guyana Haití/Haiti Holanda/Olanda Honduras Hong Kong Hungría/Ungaria India Indonesia/Indonezia Irán/Iran Iraq/Irak Irlanda Islandia/Islanda Israel Italia Jamaica Japón/Japonia Jordania/Iordania Kazajistán/Kazahstan Kenia/Kenya Kirguistán/Kârgâzstan Kiribati Kuwait/Kuweit Laos Lesoto/Lesotho Letonia Líbano/Liban Liberia Liechtenstein Lituania Luxemburgo/Luxemburg Macao ARY Macedonia/Macedonia Madagascar Malasia/Malaysia Malawi Maldivas/Maldiva Malí/Mali Malta Marruecos/Maroc Islas Marshall/Insulele Marshall Mauricio/Mauritius Mauritania México/Mexic Micronesia/Micronezia Moldavia/Republica Moldova Mónaco/Monaco Mongolia Montenegro/Muntenegru Mozambique/Mozambic Myanmar Nagorno-Karabaj/Nagorno-Karabah Namibia Nauru Nepal Nicaragua Níger Nigeria Noruega/Norvegia Nueva Zelanda/Nouă Zeelandă Omán/Oman Osetia del Sur/Osetia de Sud Pakistán/Pakistan Palaos/Palau Palestina (ANP) /Autoritatea Națională Palestiniană Panamá/Panama Papúa Nueva Guinea/Paua Nouă Ghinee Paraguay Perú/Peru Polonia Portugal/Portugalia Qatar Reino Unido/Marea Britanie República Centroafricana/Republica Centrafricană República Checa/Cehia República Dominicana/Republica Dominicană Ruanda/Rwanda Rumanía/România Rusia Sahara Occidental/Sahara Occidentală Islas Salomón/Insulele Solomon Samoa San Cristóbal y Nieve/Sfântul Kitts și Nevis San Marino San Vicente y las Granadinas/Sfântul Vincent și Grenadine Santa Lucía/Sfânta Lucia Santo Tomé y Príncipe/Sfântul Tome și Principe Senegal Serbia Seychelles Sierra Leona/Sierra Leone Singapur/Singapore Siria Somalia Somalilandia/Somaliland Sri Lanka Suazilandia/Swaziland Sudáfrica/Africa de Sud Sudán/Sudan Suecia/Suedia Suiza/Elveția Surinam/Suriname Tailandia/Thailandia Taiwán/Taiwan Tanzania Tayikistán/Tadjikistan Timor Oriental/Timorul de Est Togo Tonga Transnistria/Republica Moldovenească Nistreană Trinidad y Tobago/Trinidad-Tobago Túnez/Tunisia Turkmenistán/Turkmenistan Turquía/Turcia Tuvalu Ucrania/Ucraina Uganda Uruguay Uzbekistán/Uzbekistan Vanuatu Ciudad del Vaticano/Vaticano Venezuela Vietnam Wallis y Futuna/Wallis și Futuna Yemen Yibuti/Djibouti Zambia Zimbabue/Zimbabwe

3

VORBESC ROMÂNEȘTE

HABLO RUMANO

- Los verbos “hablar” y “aprender”
- Las nacionalidades y los idiomas
- Las contracciones del verbo **a fi**

En rumano “hablar”, se dice **a vorbi**, no olvide que la “b” y la “v” se pronuncian de forma diferente:

A vorbi (i) /a vor'bi/		Hablar
(Eu)	vorbec /vor'besk /	hablo
(Tu)	vorbești /vor'beft i/	hablas
(El) / (ea)	vorbește /vor'bef.te /	habla
(Noi)	vorbim	hablamos
(Voi)	vorbiți /vor'bits i/	habláis
(Ei) / (ele)	vorbec	hablan

Noi vorbim

El verbo “aprender”, **a învăța**:

A Învăța (t) /a in.vət'sa/		Aprender
(Eu)	învăț /in'vəts/	aprendo
(Tu)	înveți /in'vets i/	aprendes
(El) / (ea)	învățã /in'vat.sə/	aprende
(Noi)	învățãm /in.vət'səm/	aprendemos
(Voi)	învățãți /in.vət'sats i/	aprendéis
(Ei) / (ele)	învățã	aprenden

Unas expresiones útiles:

Foarte bine /'fɔar.te 'bi.ne/	Muy bien
De puțin timp	Desde hace poco tiempo
Ești sigur? /ieʃt i 'si.gur/	¿Estás seguro?

El vorbește
de puțin timp

Sabemos decir “eres de Rumanía”. Para decir “eres rumana” tenemos que aprender las nacionalidades. Tanto en rumano como en español se usan hasta cuatro formas. Veamos en la siguiente tabla los adjetivos de nacionalidad para Rumanía y España:

Țară	Nationalitate	Nacionalidad
 România	Român /ro'min/	Rumano
	Româncă /ro'min.kə/	Rumana
	Români /ro'min i/	Rumanos
	Românce /ro'min.ʃe/	Rumanas
 Spania	Spaniol /spa.ni'ol/	Español
	Spaniolă /spa.ni'o.lə/	Española
	Spanioli /spa.ni'ol i/	Españoles
	Spaniole /spa.ni'o.le/	Españolas

Al final de la lección se incluye una tabla de nacionalidades.

Unos ejemplos:

Sunt român	Soy rumano
Este româncă	Es rumana
El este spaniol	Él es español
Ea este spaniolă	Ella es española
Suntem români	Somos rumanos
Voi sunteți spaniole	Vosotras sois españolas
Ei sunt spanioli	Ellos son españoles
Ele sunt românce	Ellas son rumanas

Para decir “soy español y hablo español” hay que saber que las dos palabras “español”, aunque sean iguales, no significan lo mismo. En el primer caso se trata de la nacionalidad, y en el segundo se refiere al idioma. En rumano y en otras lenguas emplean diferentes palabras.

Limbă /'lim.ba/	Lengua, idioma
Limba română	La lengua rumana, el idioma rumano
Limba Spaniolă	La lengua española, el idioma español
Româna /ro'mi.na/	El rumano (el idioma)
Spaniola /spa'nio.la/	El español (el idioma)
Românește /ro.mi'nef.te/	En rumano

El vorbește
limba română

Eu vorbesc
româna

Para decir “hablo rumano” podemos decirlo de varias formas:

Vorbesc limba română	Hablo la lengua rumana	Hablo rumano
Vorbesc în română	Hablo en rumano	Hablo rumano
Vorbesc româna	Hablo el rumano	Hablo rumano

Vorbesc românește ¹³	Hablo a la manera rumana	Hablo rumano
--	--------------------------	--------------

Las contracciones

En todos los idiomas se usan contracciones en el lenguaje hablado. Pero en rumano y otros idiomas también se escriben.

Así tenemos:

Contracciones del verbo a fi	
(Eu) nu-s	(Yo) no soy
(El/ea) e	(Él/Ella) es
(El/ea) nu e /nu ie/	(Él/Ella) no es
(El/ea) nu-i	(Él/Ella) no es
(Ei/Ele) nu-s	(Ellos/Ellas) no son

La acentuación

En los diccionarios de papel no encontrará la pronunciación de las palabras flexionadas. Como regla general, y salvo excepciones, el acento se mantiene en la misma sílaba de la palabra raíz. Por ejemplo: *A vorbí, vorbíți* (justo detrás de la “b”). *Învață, învațăți* (justo después de la “ț”). Pero, *Învátă*, aquí cambia.

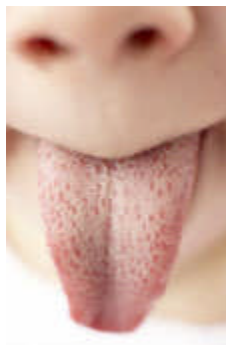
Ea nu-i
româncă

- **acum** adv /a'kum/ ahora
- **foarte** adv /'fɔar.te/ muy
- **învăța, învaț** v /in.və'tsa/ aprender, enseñar
- **limba** f /'lim.bə/ Lengua, idioma: limbă, limbi, limba, limbile, limbii, limbilor
- **puțin** adv /pu'tsin/ Poco
- **român** a. m. y s. m. /ro'min/ Rumano (persona): român, români, românul, românii, românului, românilor
- **română** a. f. /ro'mi.nə/ Rumana (lengua): română, române, româna, românele, românei, românelor
- **româncă** f /ro'min.kə/ Rumana (persona): româncă, românce, românca, româncele, româncei, româncelor
- **românește** adv /ro.mi'nef.te/ Rumano, al modo rumano
- **sigur** a /'si.gur/ Seguro: sigur, siguri, sigurul, sigurii, sigurului, sigurilor
sigură /'si.gu.rə/ Segura: sigură, sigure, sigura, sigurele, sigurei, sigurelor
- **spaniol** a /spa.ni'ol/ Español (persona): spaniol, spanioli, spaniolul, spaniolii, spaniolului, spaniolilor
spaniolă /spa.ni'o.lə/ Española (persona, lengua): spaniolă, spaniole, spaniola, spaniolele, spaniolei, spaniolelor
- **timp** n /timp/ Tiempo: timp, timpuri, timpul, timpurile, timpului, timpurilor
- **vorbi** v /vor'bi/ Hablar

- Foarte bine.....Muy bien
- De puțin timp.....Desde hace poco tiempo
- Ești sigur?.....¿Estás seguro?

Limbă

- Sunt român Soy rumano
- Este româncă Es rumana
- El este spaniol Él es español
- Ea este spaniolă Ella es española
- Suntem români Somos rumanos
- Voi sunteți spaniole Vosotras sois españolas
- Ei sunt spanioli Ellos son españoles
- Ele sunt românce Ellas son rumanas
- Vorbim românește Hablamos rumano
- Dumneavoastră vorbiți spaniola? ¿Habla usted español?
- Ea nu-i din Argentina Ella no es de Argentina
- Ei nu-s din Albania Ellos no son de Albania
- Sunt spaniol și vorbesc spaniola Soy español y hablo español
- Învăț româna Aprendo el rumano
- Voi învățați spaniola? ¿Aprendéis el español?
- Eu nu-s în Asia No estoy en Asia
- Sunt englez Soy inglés
- Noi suntem englezi Nosotros somos ingleses
- Ei sunt americani Ellos son americanos
- Vorbiți limba română? ¿Habla (usted) rumano?
- Sunt franțuzoaică Soy francesa
- Dumneavoastră sunteți englez? ¿Es usted inglés?
- Da, sunt englez Sí, soy inglés
- Nu, nu sunt englez, sunt spaniol No, no soy inglés, soy español
- Nu sunt italian, sunt român No soy italiano, soy rumano

Encontrará nombres de países con sus idiomas, y sus adjetivos de nacionalidad en la **Tabla 3**. Y a continuación las tablas verbales completas de los verbos **a vorbi** y **a învăța**

3

- 1 ¿Es usted búlgaro?..... Dumneavoastră sunteți bulgar?
- 2 Soy español..... Sunt spaniol
- 3 Eres rumana..... Ești româncă
- 4 El es americano..... El este american
- 5 Ella es italiana..... Ea este italiancă
- 6 Nosotros somos franceses..... Noi suntem francezi
- 7 Nosotras somos inglesas..... Noi suntem englezoaice
- 8 Vosotros sois alemanes..... Voi sunteți nemți
- 9 Vosotras sois canadienses..... Voi sunteți canadience
- 10 Ellos son japoneses..... Ei sunt japonezi
- 11 Ellas son portuguesas..... Ele sunt portugheze
- 12 ¿Eres rusa?..... Ești rusoaică?
- 13 ¿Eres egipcio?..... Ești egiptean?
- 14 ¿Es él sueco?..... Este el suedez?
- 15 ¿Ella es turca?..... Ea este turcoaică?
- 16 ¿Sois brasileños?..... Sunteți brazilieni?
- 17 ¿Sois chinas?..... Sunteți chinezoaice?
- 18 ¿Son ellos suizos?..... Sunt ei elvețieni?
- 19 ¿Son ellas coreanas?..... Sunt ele coreeance?
- 20 Yo no soy finlandés..... Eu nu-s finlandez
- 21 Tú no eres danesa..... Tu nu ești daneza
- 22 Él no es belga..... El nu-i belgian
- 23 Ella no es belga..... Ea nu-i belgiancă
- 24 Nosotros no somos rumanos..... Noi nu suntem români
- 25 Nosotras no somos rumanas..... Noi nu suntem românce
- 26 Vosotras no sois españolas..... Voi nu sunteți spanioloaice
- 27 Vosotros no sois americanos..... Voi nu sunteți americani
- 28 Ellos no son canadienses..... Ei nu-s canadieni
- 29 Ellas no son japonesas..... Ele nu-s japoneze
- 30 Hablo español..... Vorbesc spaniola
- 31 Aprendo chino..... Învăț chineza
- 32 Hablo bien inglés..... Vorbesc bine engleza
- 33 Hablas francés..... Vorbești franceza
- 34 Aprendes ruso..... Înveți rusa
- 35 Hablas italiano..... Vorbești italiana
- 36 Aprendes alemán..... Înveți germana
- 37 Hablas un poco de árabe..... Vorbești puțin araba
- 38 Hola David..... Bună David
- 39 Hola Alina..... Bună Alina
- 40 ¿Hablas rumano?..... Vorbești românește?
- 41 Hablo un poco de rumano..... Vorbesc puțin românește
- 42 Hablo bien el español e inglés..... Vorbesc bine spaniola și engleza
- 43 pero no hablo bien rumano..... dar nu vorbesc bine românește
- 44 ahora aprendo rumano ¿y tú?..... acum învăț româna. Și tu?
- 45 Yo hablo bien rumano..... Eu vorbesc bine românește
- 46 Soy rumana..... Sunt româncă
- 47 y estoy desde hace poco tiempo en España..... și sunt de puțin timp în Spania
- 48 ahora aprendo español..... acum învăț spaniola
- 49 Tú hablas muy bien el español..... Tu vorbești foarte bine spaniola
- 50 ¿Estás seguro?..... Ești sigur?

3 Países y nacionalidades

Nacionalidades (personas) →	Masculino singular	Femenino singular	Masculino plural	Femenino plural	Limbă... "idioma"	Nacionalidades ("cosas") ↓
Albania	Albanez	Albaneză	Albanezi	Albaneze	Albaneză	
Anglia	Englez	Englezoaică	Englezi	Englezoaice	Engleză	englez+esc, +ească, +ești
Argentina	Argentinian	Argentiniană	Argentinieni	Argentiniene		
Australia	Australian	Australiană	Australieni	Australiene		
Austria	Austriac	Austriacă	Austrieci	Austriece		
Belgia	Belgian	Belgiancă	Belgieni	Belgience		belgi+an, +ană, +eni, +ene
Brazilia	Brazilian	Braziliancă	Brazilieni	Brazilience		brazili+an, ană, +eni, +ene
Bulgaria	Bulgar	Bulgară	Bulgari	Bulgare	Bulgară	
Canada	Canadian	Canadiancă	Canadieni	Canadience		canadi +an, +ană, +ieni, +ene
China	Chinez	Chinezoaică	Chinezi	Chinezoaice	Chineză	chinez+esc, +ească, +ești
Coreea de sud	Coreean	Coreeancă	Coreeani	Coreeance	Coreeană	coree+an, +ană, +ani, +ane
Danemarca	Danez	Daneză	Danezi	Daneze	Daneză	
Egipt	Egiptean	Egipteancă	Egiptieni	Egiptience	Arabă	egipt+ean, eană, +eni, +ene
Elveția	Elvețian	Elvețiană	Elvețieni	Elvețiene		
Finlanda	Finlandez	Finlandeză	Finlandezi	Finlandeze	Finlandeză	
Franța	Francez	Franțuzoaică	Francezi	Franțuzoaice	Franceză	frațuz+esc, +ească, +ești
Germania	German Neamț	Germană Nemțoaică	Germani Nemți	Germane Nemțoaice	Germană	nemț+esc, +ească, +ești
Grecia	Grec	Greacă	Greci	Grece	Greacă	
Irlanda	Irlandez	Irlandeză	Irlandezi	Irlandeze		
Islanda	Islandez	Islandeză	Islandezi	Islandeze	Islandeză	
Italia	Italian	Italiană	Italiani	Italiane	Italiană	italien+esc, +ească, +ești
Japonia	Japonez	Japoneză	Japonezi	Japoneze	Japoneză	
Olanda	Olandez	Olandeză	Olandezi	Olandeze	Neerlandeză	
Polonia	Polonez	Poloneză	Polonezi	Poloneze	Poloneză	
Portugalia	Portughez	Portugheză	Portughezi	Portugheze	Portugheză	
Republică Moldova	Moldovean	Moldoveană	Moldoveni	Moldovene		moldoven+esc, +ească, +ești
România	Român	Româncă	Români	Românce	Română (românește)	român+esc, +ească, +ești
Rusia	Rus	Rusoaică	Ruși	Rusoaice	Rusă	rus+esc, +ească, +ești
Serbia	Sârb	Sârbă	Sârbi	Sârbe	Sârbă	
Spania	Spaniol	Spaniolă (spanioloaică)	Spanioli	Spaniole (spanioloaice)	Spaniolă	
Statele Unite ale Americii	American	Americană	Americani	Americane		
Suedia	Suedez	Suedeză	Suedezi	Suedeze	Suedeză	
Turcia	Turc	Turcoaică	Turci	Turcoaice	Turcă	turc+esc, +ească, +ești
Ucraina	Ucrainean	Ucraineană	Ucraineni	Ucrainene	Ucraineană	
Ungaria	Ungur Maghiar	Unguroaică Maghiară	Unguri Maghiari	Unguroaice Maghiare	Ungurește Maghiară	ungur+esc, +ească, +ești

vorbi verb tranzitiv		<i>infinitiv</i>	<i>infinitiv lung</i>	<i>participiu</i>	<i>gerunziu</i>	<i>imperativ pers. a II-a</i>	
		(a) vorbi	vorbire	vorbit	vorbind	<i>singular</i>	<i>plural</i>
						vorbește	vorbiți
<i>numărul</i>	<i>persoana</i>	<i>prezent</i>	<i>conjunctiv prezent</i>	<i>imperfect</i>	<i>perfect simplu</i>	<i>mai mult ca perfect</i>	
<i>singular</i>	<i>I (eu)</i>	vorbesc	(să) vorbesc	vorbeam	vorbii	vorbisem	
	<i>a II-a (tu)</i>	vorbești	(să) vorbești	vorbeai	vorbiși	vorbiseși	
	<i>a III-a (el, ea)</i>	vorbește	(să) vorbească	vorbea	vorbi	vorbise	
<i>plural</i>	<i>I (noi)</i>	vorbim	(să) vorbim	vorbeam	vorbirăm	vorbiserăm, <i>vorbisem*</i>	
	<i>a II-a (voi)</i>	vorbiți	(să) vorbiți	vorbeați	vorbirăți	vorbiserăți, <i>vorbișeți*</i>	
	<i>a III-a (ei, ele)</i>	vorbesc	(să) vorbească	vorbeau	vorbiră	vorbiseră	

* Formă nerecomandată

învăța verb tranzitiv		<i>infinitiv</i>	<i>infinitiv lung</i>	<i>participiu</i>	<i>gerunziu</i>	<i>imperativ pers. a II-a</i>	
		(a) învăța	învățare	învățat	învățând	<i>singular</i>	<i>plural</i>
						învăță	învățați
<i>numărul</i>	<i>persoana</i>	<i>prezent</i>	<i>conjunctiv prezent</i>	<i>imperfect</i>	<i>perfect simplu</i>	<i>mai mult ca perfect</i>	
<i>singular</i>	<i>I (eu)</i>	învăț	(să) învăț	învățam	învățai	învățasem	
	<i>a II-a (tu)</i>	înceți	(să) înceți	învățai	învățaiși	învățaseși	
	<i>a III-a (el, ea)</i>	învăță	(să) încețe	învăța	învăță	învățase	
<i>plural</i>	<i>I (noi)</i>	învățăm	(să) învățăm	învățam	învățarăm	învățaserăm, <i>învățasem*</i>	
	<i>a II-a (voi)</i>	învățați	(să) învățați	învățați	învățarăți	învățaserăți, <i>învățaseți*</i>	
	<i>a III-a (ei, ele)</i>	învăță	(să) încețe	învățau	învățară	învățaseră	

* Formă nerecomandată

4

Am o mașină românească

Tengo un coche rumano

- El verbo “tener”
- El artículo indefinido en singular (un, una)
- Los adjetivos de nacionalidad para las cosas
- El género de los sustantivos en rumano
- Las declinaciones

Un ceas

El verbo “tener”:

A avea /a'vea/		Tener
(Eu)	am	tengo
(Tu)	ai	tienes
(El) / (ea)	are /'a.re/	tiene
(Noi)	avem /a'vem/	tenemos
(Voi)	aveți /a'vets' /	tenéis
(Ei) / (ele)	au	tienen

Estos son los artículos indefinidos en singular:

O	Una
Un	Un

Y unas palabras:

Mașină /ma'ʃi.nə/	Coche
Ceas /tʃe.as/	Reloj
Fiu	Hijo
Lucru /'lu.kru/	Objeto/cosa/trabajo

”Coche” es una palabra femenina en rumano.

O mașină

A veces no se usa la misma palabra para la nacionalidad de una persona y de una cosa

 Persoane	Lucruri	 Personas	Cosas
Român	Românesc	Spaniol	
Româncă	Românească	Spaniolă	
Români		Spanioli	
Românce	Românești	Spaniole	

Las declinaciones:

Un sustantivo (p.e.: perro), puede ser masculino o femenino (perro, perra), singular o plural (perro, perros), llevar artículo o no (el perro, perro), y ser sujeto (el perro ladra), objeto directo (tengo un perro), objeto indirecto (le doy un hueso al perro) o complemento (la correa del perro). Lo cual nos da $2 \times 2 \times 2 \times 4 = 32$ combinaciones. El final de cada palabra cambia con el género y el número: perro, perra, perros, perras (4 formas diferentes en español), el artículo va delante, y la función (caso) se consigue con preposiciones (al perro, de un perro) o cambiando la posición del sustantivo en la frase. Pero en rumano el artículo determinado (el, la, los, las) va unido al final del sustantivo y el caso va unido al artículo. Es decir, existen más de 4 terminaciones diferentes. Hay herramientas en internet que dan las 32 formas. En la práctica no tenemos, habitualmente, más de 12 distintas, 6 por género.

Am o mașină
românească

El género

Hay tres géneros en rumano (masculino, femenino y neutro), que determinan qué artículo poner. No se puede saber el género de una palabra por su traducción al español. Por ejemplo, “coche”, en rumano, es una palabra femenina. Tampoco existe una correspondencia exacta entre género y sexo. Un indicio del género de las palabras es su terminación. Por ejemplo, las palabras terminadas en “u” son masculinas o neutras, y las terminadas en “a” son femeninas. Pero hay terminaciones que son comunes a dos o, incluso, a los tres géneros:

Terminaciones de los sustantivos en singular		
Masculino	Neutro	Femenino
Consonante		-ă
-u		-a
	-e	
	-i	

Al final de la lección tiene una tabla más detallada con las terminaciones exclusivas de cada género y las excepciones.

Puede resolver la siguiente lista sabiendo que en el singular las palabras de género neutro y masculino, llevan el artículo masculino **un**, y las palabras de género femenino llevan el artículo femenino **o**.

O mașină

Un Ferrari

Por último una frase que le resultará muy útil:

Ai dreptate | Tienes razón

Vocabulario nuevo:

- **avea** v /a'vea/ tener
- **ceas** n /ʃeas/ reloj: ceas, ceasuri, ceasul, ceasurile, ceasului, ceasurilor
- **dreptate** f /drep'ta.te/ razón: dreptate, dreptăți, dreptatea, dreptățile, dreptății, dreptăților
- **fiu** m /fiw/ hijo: fiu, fii, fiul, fiii, fiului, fiilor
- **lucru** n /'lu.kru/ cosa, objeto, tarea, asunto...: lucru, lucruri, lucrul, lucrurile, lucrului, lucrurilor
- **mașină** f /ma'ʃi.nə/ coche: mașină, mașini, mașina, mașinile, mașinii, mașinilor
- **o** art /o/ una
- **persoană** f /per'sqa.nə/ persona: persoană, persoane, persoana, persoanele, persoanei, persoanelor
- **românesc** a /ro.mi'nesk/ rumano: românesc, românești, românescul, româneștii, românescului, româneștilor
- **românească** /ro.mi'neas.kə/ rumana: românească, românești, româneasca, româneștile, româneștii, româneștilor
- **un** art /un/ un

Ejemplos:

- Ionut este român și vorbește româna Ionut es rumano y habla rumano
- El are un ceas românesc Él tiene un reloj rumano
- Am un fiu și o mașină Tengo un hijo y un coche
- Am o mașină românească Tengo un coche rumano
- Ai dreptate Tienes razón
- El are o mașină Él tiene un coche
- Ea are un Ferrari Ella tiene un Ferrari
- Un Ferrari nu e o mașină spaniolă Un Ferrari no es un coche español
- Ai mașină? ¿Tienes coche?
- Au un ceas spaniol Tienen un reloj español
- Sunt spaniolă Soy española
- O Dacia este o mașină românească Un Dacia es un coche rumano
- Ea are un ceas japonez Él tiene un reloj japonés
- Noi avem un ceas elvețian Nosotros tenemos un reloj suizo
- Ai ceas? ¿Tienes reloj?
- Nu, nu am No, no tengo
- Eu am o mașină franceză Yo tengo un coche francés
- Ei au un fiu Ellos tienen un hijo
- Ele au o mașină Ellas tienen un coche
- Am lucru Tengo tarea
- Hiroși vorbește japoneza Hiroși habla japonés
- Tu nu ai ceas Tú no tienes reloj
- Noi nu avem mașină Nosotros no tenemos coche
- Voi nu aveți lucru Vosotros no tenéis trabajo
- Ea este o persoană Ella es una persona

O mașină

Lista 4

1	Carlos tiene un coche italiano.....	Carlos are o mașină italienească
2	Soy español,.....	Sunt spaniol,
3	hablo español,.....	vorbesc spaniola,
4	aprendo rumano,.....	învăț românește,
5	y tengo un coche español, un Seat.....	și am o mașină spaniolă, un Seat.
6	Soy italiana,.....	Sunt italiancă,
7	hablo italiano,.....	vorbesc italiana,
8	aprendo portugués,.....	învăț portugheza,
9	y tengo un coche italiano, un Fiat.....	și am o mașină italienească, un Fiat.
10	Eres rumana,.....	Ești româncă,
11	hablas rumano,.....	vorbești românește,
12	aprendes español,.....	înveți spaniola,
13	y tienes un coche rumano, un Dacia.....	și ai o mașină românească, o Dacia.
14	Eres americano.....	Ești american,
15	hablas inglés,.....	vorbești engleza,
16	no hablas español,.....	nu vorbești spaniola,
17	y tienes un coche americano, un Ford.....	și ai o mașină americană, un Ford.
18	Ella es francesa,.....	Ea e franțuzoaică,
19	habla francés,.....	vorbește franceza,
20	aprende ruso,.....	învață rusa,
21	y tiene un coche francés, un Citroën.....	și are o mașină franțuzească, un Citroën.
22	Él es inglés,.....	El e englez,
23	está en Australia,.....	e în Australia,
24	habla japonés,.....	vorbește japoneza,
25	y tiene un coche inglés.....	Și are o mașină englezească.
26	Somos alemanes,.....	Suntem nemți,
27	hablamos alemán,.....	vorbim germana,
28	aprendemos árabe,.....	învățăm araba,
29	y tenemos un coche alemán.....	și avem o mașină nemțească.
30	Somos suizas,.....	Suntem elvețience,
31	hablamos francés, italiano y alemán,.....	vorbim franceza, italiana și germana,
32	aprendemos chino,.....	învățăm chineza,
33	y tenemos un reloj suizo.....	și avem un ceas elvețian.
34	Sois portugueses,.....	Sunteți portughezi,
35	estáis en Brasil,.....	sunteți în Brazilia,
36	habláis portugués,.....	vorbiți portugheza,
37	y tenéis un coche coreano.....	și aveți o mașină coreeană.
38	Sois japonesas,.....	Sunteți japoneze,
39	habláis japonés,.....	vorbiți japoneza,
40	estáis en Canadá,.....	sunteți în Canada,
41	y tenéis un coche japonés, un Honda.....	și aveți o mașină japoneză, o Honda.
42	Ellos son turcos,.....	Ei sunt turci,
43	hablan turco,.....	vorbesc turca,
44	están en Alemania,.....	sunt în Germania,
45	y tienen un BMW.....	și au un BMW.
46	Ellas son egipcias,.....	Ele sunt egiptience,
47	hablan árabe,.....	vorbesc araba,
48	están en Finlandia,.....	sunt în Finlanda,
49	y tienen un Renault.....	și au un Renault.
50	Cristina es de Brașov, Rumanía.....	Cristina e din Brașov, România.

Tabla 4: El género de los sustantivos en rumano según su terminación:

Terminación	Masculino	Neutro	Femenino	Excepciones*	
-Consonante		Bărbat	Hotel	---	
	-or	Profesor	---	---	
	-ar	Veterinar	---	---	
	-er	Chelner	---	---	
	-ic	Paznic	---	---	
	-ist	Ziarist	---	---	
	-an	American	---	---	
	ân	Român	---	---	
	-ez	Francez	---	---	
	-ism	---	Capitalism	---	
	-ment	---	Parlament	---	
	-mânt	---	Recensământ	---	
	-ut	---	Început	---	
-aj	---	Etaj	---		
-a	*	---	Pijama	Algunos nombres de varón como Mircea	
-ă	*	---	Doamnă	tată, popă, Papă, vodă, vlădică , algunos nombres de varón como Costică y algunas profesiones tradicionales.	
-e		*	*	Carte	*hay unas 50 excepciones que aparecen más abajo
	-are	*	---	Plecare	Soare
	-ere	*	---	Durere	Ginere
	-ire	---	---	Privire	
	-îre	---	---	Coboîre	
	-ățate	---	---	Bunățate	
	-etate	---	---	Varietate	
	-itate	---	---	Celebritate	
	-iune	*	---	Pensiune	tăciune, perciune
-ie	*	---	Familie	bădie, tataie y los nombres de los meses que son masculinos	
-i	Ardei	Taxi	*	zi, tanti y los días de la semana que son femeninos	
-o	---	Zero	---		
-u		codru	exemplu	---	
	-ú	---	tabu	---	
	-giu	tutungiu	---	---	

*Casi todos los sustantivos acabados en –e son femeninos. Estos son los masculinos y neutros: **Masculinos:** aprilie, arbore, bădie, bebe, burete, castravete, câine, conte, custode, decembrie, dinte, duce, erete, februarie, fluture, frate, ginere, ianuarie, iepure, iulie, iunie, martie, mire, nasture, noiembrie, oaspete, octombrie, pepene, perciune, perete, pește, președinte, șarpe, septembrie, soare, strugure, șoarece, rege, tataie, tăciune, tutore, viezure. **Neutros:** apendice, clește, codice, lapte, laringe, nume, pânțec, portavoce, prenume, pronume, spate, sote.

5

AM DOUĂ CEASURI

TENGO DOS RELOJES

- Los números del 1 al 10
- Los saludos a lo largo del día
- Algunos tratamientos de cortesía
- Los plurales de los sustantivos
- Cómo preguntar cantidades

Două ceasuri

Los números del 1 al 10:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

UNU DOI TREI CINCI ȘAPTE NOUĂ
 UNA DOUĂ PATRU ȘASE OPT ZECE

Los números 1 y 2 tienen formas distintas para el masculino y el femenino

Saludos a lo largo del día:

Bună dimineața /'bu.nə di.mi'nea.tsa/	Desde por la mañana temprano hasta el mediodía aproximadamente	Buenos días
Bună ziua /'bu.nə zi.ua/	Desde el mediodía hasta las seis de la tarde aproximadamente	Buenos días, buenas tardes
Bună seara /'bu.nə 'sea.ra/	Desde las seis de la tarde en adelante	Buenas tardes, buenas noches
Noapte bună /'noap.te 'bu.nə/	Para despedirnos por la noche	Buenas noches (al despedirnos)

Tratamientos de cortesía con sus respectivas abreviaturas:

Domnul	D-nul	Señor	Sr.
Doamnă	D-na	Señora	Sra.
Domnișoară	D-ra	Señorita	Srta.

Veamos unas palabras junto con sus plurales:

Género	Con artículo indefinido	Traducción
Femenino	O mașină, două mașini	Un coche, dos coches
Neutro	Un ceas, două ceasuri	Un reloj, dos relojes
Masculino	Un fiu, doi fii	Un hijo, dos hijos
Femenino	O bere, trei beri	Una cerveza, tres cervezas

En la tabla anterior vemos esta regla sencilla pero importante:

Las palabras de género neutro llevan artículo masculino en el singular y femenino en el plural.

Como vemos, muchas palabras en plural acaban en „i”, pero no siempre es así:

Terminaciones de las palabras en plural sin artículo	Masculino	Neutro	Femenino
Terminación en „i”	fii	ceasuri	mașini
Terminación en „e”	---	continente	doamne

Para preguntar cantidades:

masculino	neutro	femenino
Câți	Câte	
¿Cuántos?	¿Cuántos? ¿Cuántas?	

Vocabulario nuevo:

- **Bere** (s. f.) /'be.re/ Cerveza: bere, beri, berea, berile, berii, berilor
- **Cât** (pron. Int. m.) /kit/ Cuánto: cât, câți, ---, câtor/câtor
- **Câtă** (pron. Int. f.) /'ki.tə/ Cuánta: câtă, câte, ---, câtor/câtor
- **Cinci** (num.) /chinch/ Cinco
- **Dimineață** (s. f.) /di.mi'neat.sə/ Mañana: dimineață, dimineți, dimineața, diminețile, dimineții, dimineților
- **Doamnă** (s. f.) /'doam.nə/ Señora: doamnă, doamne, doamna, doamnele, doamnei, doamnelor
- **Doi** (num.) /doi/ Dos (m.)
- **Domn** (s. m.) /domn/ Señor: domn, domni, domnul, domnii, domnului, domnilor
- **Domnișoară** (s. f.) /dom.ni'shoə.rə/ Señorita: domnișoară, domnișoare, domnișoara, domnișoarele, domnișoarei, domnișoarelor
- **Două** (num.) /douə/ Dos (f.)
- **Noapte** (s. f.) /'noap.te/ Noche: noapte, nopți, noaptea, nopțile, nopții, nopților
- **Nouă** (num.) /'no.uə/ Nueve
- **Opt** (num.) /opt/ Ocho
- **Patru** (num.) /'pa.tru/ Cuatro
- **Seară** (s. f.) /'sea.rə/ Tarde, noche: seară, seri, seara, serile, serii, serilor
- **Șapte** (num.) /'șap.te/ Siete
- **Șase** (num.) /'sha.se/ Seis
- **Trei** (num.) /trei/ Tres
- **Una** (num.) /'u.na/ Una
- **Unu** (num.) /'u.nu/ Uno
- **Zece** (num.) /'ze.che/ Diez

Expresiones nuevas:

- **Bună dimineață**.....Buenos días
- **Bună seara**.....Buenas tardes
- **Noapte bună**.....Buenas noches

El vocativo de **domnul** es **domnule**. Observe en los ejemplos cómo cambia **domnul** a **domnule** cuando nos dirigimos directamente a una persona:

- Câți fii ai?.....¿Cuántos hijos tienes?
- Ai trei fii?.....¿Tienes tres hijos?
- Câți fii avem?.....¿Cuántos hijos tenemos?
- Câte mașini ai?.....¿Cuántos coches tienes?
- Câte ceasuri ai?.....¿Cuántos relojes tienes?
- Sunteți dumneavoastră de aici?.....¿Es usted de aquí?
- Dumneavoastră sunteți Domnul Eliade?.....¿Es usted el señor Eliade?
- Nu, eu sunt Domnul Sandu.....No, yo soy el señor Sandu
- Domnul Eliade sunt eu.....El señor Eliade soy yo
- Bună ziua! Domnule Eliade.....Buenos días, señor Eliade
- Am trei ceasuri și două mașini.....Tengo tres relojes y dos coches
- Ei au un fiu și o bere.....Ellos tienen un hijo y una cerveza
- Eu am doi mașini în Spania.....Yo tengo dos coches en España
- Tu ai trei fii în Irlanda.....Tú tienes tres hijos en Irlanda

O bere

En la próxima lista los tratamientos de cortesía estarán abreviados o no, según el modelo de la columna izquierda. Vamos a empezar a usar el plural sin artículo de algunas palabras, es decir, la segunda forma que presentamos en nuestro vocabulario.

Lista 5

1	Carlos tiene nueve cervezas.....	Carlos are nouă beri
2	Buenos días, señor (por la mañana temprano).....	Bună dimineața domnule
3	¿Cuántos hijos tiene?.....	Câți fii aveți?
4	Tengo un hijo.....	Am un fiu
5	Buenos días señora (alrededor de medio día).....	Bună ziua doamnă
6	¿Cuántos coches tiene?.....	Câte mașini aveți?
7	Buenas tardes señorita.....	Bună seara domnișoară
8	¿Cuántos relojes tiene?.....	Câte ceasuri aveți?
9	Tengo un reloj.....	Am un ceas
10	El Sr. Cantarescu tiene tres coches.....	D-nul Cantarescu are trei mașini
11	La Sra. Eminescu tiene cuatro relojes.....	D-na Eminescu are patru ceasuri
12	La señorita Sandu tiene cinco cervezas.....	D-ra Sandu are cinci beri
13	Buenas noches señorita (al despedirse).....	Noapte bună domnișoară
14	¿Tienes seis cervezas?.....	Ai șase beri?
15	No, no tengo cerveza.....	Nu, nu am bere
16	¿Tienes siete hijos?.....	Ai șapte fii?
17	No, no tengo siete hijos, tengo un hijo.....	Nu, nu am șapte fii, am un fiu
18	¿Tienes ocho relojes?.....	Ai opt ceasuri?
19	No, no tengo ocho relojes, tengo dos relojes.....	Nu, nu am opt ceasuri, am două ceasuri.
20	El Sr. y la Sra. Cantarescu tienen nueve hijos.....	D-nul și D-na Cantarescu au nouă fii
21	¿Cuántos coches tiene el Sr. Schumacher?.....	Câte mașini are D-nul Schumacher?
22	Schumacher tiene diez Ferrari.....	Schumacher are zece Ferrari
23	¿De dónde es usted, Sr. Eminescu?.....	De unde sunteți dumneavoastră, D-nul Eminescu?
24	Soy de Iasi.....	Sunt din Iași
25	¿De dónde son ustedes, Sr. y Sra. Sandu?.....	De unde sunteți dumneavoastră, D-nul și D-na Sandu?
26	Somos de Constanța.....	Suntem din Constanța
27	¿Dónde está usted, señorita Sandu?.....	Unde sunteți dumneavoastră, domnișoară Sandu?
28	Estoy en Brasov.....	Sunt în Brașov
29	¿Dónde está la señora Cantarescu?.....	Unde este Doamna Cantarescu?
30	Está en Bucarest.....	Este în București
31	¿Cuántos hijos tiene usted, Sr. Eminescu?.....	Câți fii aveți dumneavoastră, D-nul Eminescu?
32	¿Cuántos relojes tiene la Sra. Sandu?.....	Câte ceasuri are D-na Sandu?
33	Tengo un reloj suizo.....	Am un ceas elvețian
34	Buenas noches, señora Cantarescu.....	Bună seara doamnă Cantarescu
35	Buenas noches, señor Sandu.....	Bună seara , domnule Sandu
36	¿Qué tal está usted?.....	Dumneavoastră ce mai faceți?
37	Bien gracias, ¿y usted?.....	Bine mulțumesc, și dumneavoastră?
38	Muy bien. ¿De dónde es usted?.....	Foarte bine . De unde sunteți dumneavoastră?
39	Soy de Timisoara, ¿y usted?.....	Sunt din Timișoara, și dumneavoastră?
40	Soy de Iasi.....	Sunt din Iași ,
41	Pero estoy en Madrid desde hace poco tiempo.....	dar sunt în Madrid de puțin timp.
42	¿Habla inglés?.....	Vorbiți engleza?
43	No hablo inglés. Hablo rumano y español.....	Nu vorbesc engleza. Vorbesc româna și spaniola.
44	pero ahora aprendo inglés desde hace poco tiempo.....	Dar acum învăț engleza de puțin timp.
45	¿Cuántos hijos tiene?.....	Câți fii aveți?
46	Tengo dos hijos.....	Am doi fii
47	¿Y usted?.....	Și dumneavoastră?
48	Tengo un hijo en Suiza.....	Am un fiu în Elveția.
49	Buenas noches, señora Cantarescu.....	Noapte bună , doamnă Cantarescu.
50	Buenas noches señor Sandu.....	Noapte bună , domnule Sandu.

Tabla 5: Formación del plural

Casi todos los plurales acaban en “e” y en “i”. El masculino plural siempre acaba en “i”. Esta tabla no contiene todas las posibilidades y sólo es una curiosidad, es preferible acudir a un declinator en red o a un buen diccionario que le indique el plural de las palabras. Una tabla completa requeriría unas cuatro páginas de reglas y otras dos de excepciones, lo cual queda fuera del alcance de este nivel y de las pretensiones de esta guía.

Terminación	Desinencia	Masculino	Neutro	Femenino
Consonante	+i	domn→domni	---	---
	+uri	---	ceas→ceasuri	---
-ar	+e	---	dictionar→dictionare	---
-er	+e	---	frigider→frigidere	---
-ent	+e	---	accent→accente	---
-ment	+e	---	compliment→complimente	---
-aj	+e	---	etaj→etaje	---
-ăt	+e	---	lacăt→lacăte	---
-et	+e	---	sunet→sunete	---
-ism	+e	---	reumatism→reumatisme	---
-or	+e	---	covor→covore	---
-sor	-oare	---	ascensor→ascensoare	---
-tor	-oare	---	tractor→tractoare	---
Supinos	+uri	---	cules→culesuri	---
Monosílabos	+uri	---	loc→locuri	---
-o	+uri	---	radio→radiouri	---
-ou	+uri	---	cadou→cadouri	---
-iu	-i	---	exercițiu→exerciții	---
	-ie	---	pardesiu→pardesie	---
	-uri	---	interviu→interviuri	---
-eu	-e	---	muzeu→muzee	---
	-uri	---	dineu→dineuri	---
-u	-i	leu→lei	---	---
-cons.+ru	-e	---	teatru→teatre	---
-cons.+lu	-uri	---	titlu→titluri	---
-e	-i	ginere→gineri	---	vulpe→vulpi
	=	---	nume→nume	---
-are	-ări	---	---	cărare→cărări
-ate	-ăți	---	---	cetate→cetăți
-oare	-ori	---	---	culoare→culori
-Cons.+ie	-ii	---	---	cutie→cutii
-vocal+ie	-i	---	---	gutuie→gutui
-i	=	unchi→unchi	---	---
	+e	---	condei→condeie	---
	+uri	---	taxi→taxiuri	---
-ă	-i	popă→popi	---	mătușa→mătuși
	-e	---	---	doamnă→doamne
-a	-ea	---	---	perdea→perdele
	-a	---	---	sofa→sofale

Tienen plural irregular las siguientes palabras masculinas: **om>oameni**. Femeninas: **soră>surori**, **noră>nurori**. Neutras: **cap>capete**, **ou>ouă**, **seminar>seminarii**. El resto de las irregularidades son simples cambios fonéticos.

6

AM UN NEPOT DE 15 ANI

TENGO UN SOBRINO DE 15 AÑOS

- Los números del 11 al 100
- Cómo preguntar la edad: “¿Cuántos años tienes?”
- El verbo vivir/habitar
- Cómo enlazar algunas frases con **care**
- Las contracciones del verbo **a avea**
- Vocabulario: algunos parientes

Am zece ani!

39

Los números del 11 al 20 son:

Unsprezece /'uns.pre.ze.che/	Once
Doisprezece/douăsprezece	Doce (masc. y fem.)
Treisprezece	Trece
Paisprezece	Catorce
Cincisprezece /'chinchs.pre.ze.che/	Quince
Şaisprezece	Dieciséis
Şaptesprezece	Diecisiete
Optsprezece	Dieciocho
Nouăsprezece	Diecinueve
Douăzeci /doua'zechi/	Veinte

Las 5 consonantes juntas de **Optsprezece** son una rareza en la lengua rumana. El resto de los números hasta el 100, están en la **Tabla 6**.

En el lenguaje informal los rumanos suelen acortar los números que acaban en –prezece y lo dejan en –pe así:

Unsprezece →	Unspe
Doisprezece →	Doispe
Treisprezece →	Treispe...

Aunque aquí no lo vamos a usar, es bueno saberlo para reconocerlo cuando lo oigamos.

Ya tenemos los conocimientos suficientes para preguntar por la edad y para contestar.

Câți ani ai?	¿Cuántos años tienes?
Am cincisprezece ani	Tengo 15 años
Ai douăzeci de ani	Tienes veinte años

Los números que acaban entre 1 y 19 no llevan “**de**”, los que acaban entre 20 y 00 sí.

El verbo **a locui** (t):

A locui (t) /a lo'cui/		Vivir	
(Eu)	locuiesc	vivo	Imperfect pers. a I-a: locuiam
(Tu)	locuiești	vives	Imperativ pers. a II-a.: locuiește
(El) / (ea)	locuiește	vive	Conjunctiv pers. a III-a.: să locuiască
(Noi)	locuim	vivimos	Participiu.: locuît
(Voi)	locuiți	vivís	Gerunziu: locuind
(Ei) / (ele)	locuiesc	viven	

El verbo a locui significa “vivir” con sentido de “vivir en”. Si quisiéramos referirnos a la duración de la vida, por ejemplo “algunos animales viven una media de 12 años” emplearíamos el verbo **a trăi**

Ejemplos:

Locuiesc în București	Vivo en Bucarest
Am un nepot	Tengo un sobrino/nieto
Are cincisprezece ani	Tiene 15 años

O mejor, podemos decirlo todo seguido:

Am un nepot <u>care</u> are 15 ani	Tengo un sobrino/nieto <u>que</u> tiene 15 años
Am un nepot de 15 ani	Tengo un sobrino/nieto de 15 años
Am un nepot de douăzeci <u>de</u> ani	Tengo un sobrino/nieto <u>de</u> veinte años

En rumano se usa la misma palabra para “sobrino” y para “nieto”. Tal vez se esté preguntando cómo distinguirlas. Se podría especificar: **Nepot de frate** para “sobrino” y **nepot de bunic** para “nieto”. **Aprender un idioma significa aprender a pensar de forma diferente.** En la próxima lista de frases considere que quiere igual a sus sobrinos que a sus nietos.

Estas son las contracciones del verbo **a avea**:

A avea (î) (forma negativă)		
(Eu)	n-am (nu am)	no tengo
(Tu)	n-ai (nu ai)	no tienes
(El) / (ea)	n-are (nu are)	no tiene
(Noi)	n-avem (nu avem)	no tenemos
(Voi)	n-aveți (nu aveți)	no tenéis
(Ei) / (ele)	n-au (nu au)	no tienen

Esta es una buena forma de saludar o empezar una conversación con alguien con quien tenemos confianza:

Ce mai faci? ¿Qué tal?

Ce faci? significa literalmente „¿qué haces?”

Ce faci? ¿Qué haces?

Vocabulario nuevo:

- **An** (s. m.) /an/ Año: An, **ani**, **anul**, **anii**, **anului**, **anilor**
- **Bunic** (s. m.) /bu'nik/ Abuelo: **bunic**, **bunici**, **bunicul**, **bunicii**, **bunicului**, **bunicilor**
- **Bunică** (s. f.) /bu'ni.kə/ Abuela: **bunică**, **bunici**, **bunica**, **bunicile**, **bunicii**, **bunicilor**
- **Care** (pron. rel.) /'ka.re/ Que: **care**/carele **care**/cari **căruia**/**căru** **căroră**/**căror**
- **Care** (pron. rel.) /'ka.re/ Que (f): **care**/carea **care**/cari **căreia**/**cărei** **căroră**/**căror**
- **Cincisprezece** (num) /'chinch'i.s.pre.ze.che/ Quince
- **Cincizeci** (num) /chinch'i'zech'i/ Cincuenta
- **Doisprezece** (num.) /'dois.pre.ze.che/ Doce (m)
- **Douăsprezece** (num.) /'douəs.pre.ze.che/ Doce (f)
- **Douăzeci** (num.) /douə'zech'i/ Veinte
- **Fiică** (s. f.) /'fi.kə/ Hija: **fiică**, **fiice**, **fiica**, **fiicele**, **fiicii**, **fiicelor**
- **Frate** (s. m.) /'fra.te/ Hermano: **Frate**, **frați**, **fratele**, **frații**, **fratelui**, **fraților**
- **Locui** (v.) /lo'kui/ Vivir, habitar: **locuiesc**, **locuiești**, **locuiește**, **locuim**, **locuiți**, **locuiesc** Imp.: **locuiește** Conj.: **să locuiască** Pp.: **locuit**
- **Nepot** (s. m.) /ne'pot/ Sobrino/Nieto: **Nepot**, **nepoți**, **nepotul**, **nepoții**, **nepotului**, **nepoților**
- **Nepoată** (s. f.) /ne'poa.tə/ Sobrina/Nieta: **Nepoată**, **nepoate**, **nepoata**, **nepoatele**, **nepoatei**, **nepoatelor**
- **Nouăsprezece** (num) /'nouəs.pre.ze.che/ Diecinueve
- **Nouăzeci** (num) /nouə'zech'i/ Noventa
- **Optsprezece** (num) /'opts.pre.ze.che/ Dieciocho
- **Optzeci** (num) /opt'zech'i/ Ochenta
- **Paisprezece** (num) /'pais.pre.ze.che/ Catorce
- **Patruzeci** (num.) /pa.tru'zech'i/ Cuarenta
- **Șaisprezece** (num) /'shais.pre.ze.che/ Dieciséis
- **Șaizeci** (num) /shai'zech'i/ Sesenta
- **Șaptesprezece** (num) /'shap.tes.pre.ze.che/ Diecisiete
- **Șaptezeci** (num) /shap.te'zech'i/ Setenta
- **Sută** (num) /'su.tə/ Cien: **sută**, **sute**, **suta**, **sutele**, **sutei**, **sutelor**
- **Treisprezece** (num.) /'treis.pre.ze.che/ Trece
- **Treizeci** (num.) /trei'zech'i/ Treinta
- **Unsprezece** (num.) /'uns.pre.ze.che/ Once

Bunic y **bunică** tienen el mismo plural. En conjunto, de las 32 combinaciones teóricas, tenemos sólo 10.

Expresiones:

- Ce mai faci?¿Qué tal estás?
- Ce faci?Qué haces? ¿Qué estás haciendo?

Ejemplos:

- Câți ani ai?¿Cuántos años tienes?
- Am cincisprezece aniTengo 15 años
- Ai douăzeci de aniTienes 20 años
- Locuiesc în BucureștiVivo en Bucarest
- Am un nepotTengo un sobrino/nieto
- Are cincisprezece aniTiene 15 años
- Am un nepot care are 15 aniTengo un sobrino/nieto que tiene 15 años
- Am un nepot de 15 aniTengo un sobrino/nieto de 15 años
- Am un nepot de douăzeci de aniTengo un sobrino/nieto de veinte años
- Avem doisprezece nepoțiTenemos doce nietos/sobrinos
- Avem douăsprezece nepoateTenemos doce nietas/sobrinas
- Am un frate care are cincisprezece aniTengo un hermano que tiene quince años

En la siguiente lista, si ve escrito un número en cifras o en letras estará igual en las dos columnas.

Lista 6

1	Carlos tiene trece años.....	Carlos are treisprezece ani
2	¿Cuántos años tienes?.....	Câți ani ai?
3	Tengo veinte años y vivo en España.....	Am douăzeci de ani și locuiesc în Spania
4	Tengo un sobrino que vive en Italia.....	Am un nepot care locuiește în Italia
5	¿No tiene dieciocho años?.....	N-are optsprezece ani?
6	No, no tiene dieciocho años.....	Nu, n-are optsprezece ani
7	Tiene diecinueve años.....	Are nouăsprezece ani
8	Y habla muy bien el inglés.....	și vorbește foarte bine engleza
9	Tengo una sobrina que es de España.....	Am o nepoată care este din Spania
10	¿Cuántos años tiene?.....	Câți ani are?
11	Tiene once años.....	Are unsprezece ani
12	Y habla español y rumano.....	și vorbește spaniola și româna
13	¿Vive en España?.....	Locuiește în Spania?
14	No, ahora vive en Rumanía.....	Nu, acum locuiește în România
15	¿Vives en Rumanía?.....	Locuiești în România?
16	Vivo en Alemania pero ahora estoy en España.....	Locuiesc în Germania dar acum sunt în Spania
17	Tengo una nieta en Alemania.....	Am o nepoată în Germania.
18	Y dos nietos en Hungría.....	Și doi nepoți în Ungaria
19	Ella tiene un coche inglés.....	Ea are o mașină englezească
20	que tiene doce años.....	care are doisprezece ani
21	Nosotros vivimos aquí.....	Noi locuim aici
22	pero somos australianos.....	dar suntem australieni
23	Hablamos inglés y español.....	vorbim engleza și spaniola
24	y vosotros, ¿dónde vivís?.....	Și voi, unde locuiți?
25	Vivimos en Francia desde hace trece años.....	Locuim în Franța de treisprezece ani
26	Tengo dos hijos que aprenden japonés.....	Am doi fii care învață japoneza
27	Viven en Japón desde hace dos años.....	Locuiesc în Japonia de doi ani
28	Tengo una hija de quince años.....	Am o fiică de cincisprezece ani
29	Mihaela tiene dieciséis relojes.....	Mihaela are șaisprezece ceasuri
30	¿No tienes diecisiete años!.....	N-ai șaptesprezece ani!
31	No tengo un coche japonés.....	N-am o mașină japoneza
32	No tienes un BMW.....	N-ai un BMW
33	Ella no habla turco.....	Ea nu vorbește turca
34	No tenemos quince cervezas.....	N-avem cincisprezece beri
35	No tenéis una cerveza danesa.....	N-aveți o bere daneza
36	No tienen quince años.....	N-au cincisprezece ani
37	Hola Mihaela.....	Bună Mihaela
38	Hola David, ¿Qué tal?.....	Bună David, ce mai faci?
39	Bien, ¿y tú?.....	Bine , și tu?
40	Bien, gracias.....	Bine , mulțumesc
41	¿Cuántos años tienes?.....	Câți ani ai?
42	Tengo veinte años, ¿y tú?.....	Am douăzeci de ani, și tu?
43	Yo tengo dieciocho años, ¿vives aquí?.....	Eu am optsprezece ani, locuiești aici?
44	Sí, vivo aquí, pero soy de Rumanía.....	Da, locuiesc aici, dar sunt din România
45	Hablas bien el español.....	Vorbești bine spaniola
46	Estoy aquí desde hace 7 años, ¿y tú?.....	Sunt aici de 7 ani, și tu?
47	Yo vivo aquí desde hace poco tiempo.....	Eu locuiesc aici de puțin timp.
48	Aprendo español desde hace 2 años.....	Învăț spaniola de 2 ani
49	Hablas muy bien el español.....	Vorbești foarte bine spaniola
50	Gracias.....	Mulțumesc

Tabla 6: Los números del 1 al 100

1	Unu/una	51	Cincizeci și unu/una
2	Doi/două	52	Cincizeci și doi/două
3	Trei	53	Cincizeci și trei
4	Patru	54	Cincizeci și patru
5	Cinci	55	Cincizeci și cinci
6	Șase	56	Cincizeci și șase
7	Șapte	57	Cincizeci și șapte
8	Opt	58	Cincizeci și opt
9	Nouă	59	Cincizeci și nouă
10	Zece	60	Șaizeci
11	Unsprezece	61	Șaizeci și unu/una
12	Doisprezece/douăsprezece	62	Șaizeci și doi/două
13	Treisprezece	63	Șaizeci și trei
14	Paisprezece	64	Șaizeci și patru
15	Cincisprezece	65	Șaizeci și cinci
16	Șaisprezece	66	Șaizeci și șase
17	Șaptesprezece	67	Șaizeci și șapte
18	Optsprezece	68	Șaizeci și opt
19	Nouăsprezece	69	Șaizeci și nouă
20	Douăzeci	70	Șaptezeci
21	Douăzeci și unu/una	71	Șaptezeci și unu/una
22	Douăzeci și doi/două	72	Șaptezeci și doi/două
23	Douăzeci și trei	73	Șaptezeci și trei
24	Douăzeci și patru	74	Șaptezeci și patru
25	Douăzeci și cinci	75	Șaptezeci și cinci
26	Douăzeci și șase	76	Șaptezeci și șase
27	Douăzeci și șapte	77	Șaptezeci și șapte
28	Douăzeci și opt	78	Șaptezeci și opt
29	Douăzeci și nouă	79	Șaptezeci și nouă
30	Treizeci	80	Optzeci
31	Treizeci și unu/una	81	Optzeci și unu/una
32	Treizeci și doi/două	82	Optzeci și doi/două
33	Treizeci și trei	83	Optzeci și trei
34	Treizeci și patru	84	Optzeci și patru
35	Treizeci și cinci	85	Optzeci și cinci
36	Treizeci și șase	86	Optzeci și șase
37	Treizeci și șapte	87	Optzeci și șapte
38	Treizeci și opt	88	Optzeci și opt
39	Treizeci și nouă	89	Optzeci și nouă
40	Patruzeci	90	Nouăzeci
41	Patruzeci și unu/una	91	Nouăzeci și unu/una
42	Patruzeci și doi/două	92	Nouăzeci și doi/două
43	Patruzeci și trei	93	Nouăzeci și trei
44	Patruzeci și patru	94	Nouăzeci și patru
45	Patruzeci și cinci	95	Nouăzeci și cinci
46	Patruzeci și șase	96	Nouăzeci și șase
47	Patruzeci și șapte	97	Nouăzeci și șapte
48	Patruzeci și opt	98	Nouăzeci și opt
49	Patruzeci și nouă	99	Nouăzeci și nouă
50	Cincizeci	100	O sută

7

DEJA VORBESC CINCI LIMBI YA HABLO CINCO IDIOMAS

- Cómo decir “también”
- Cómo situarnos en el espacio (cerca, lejos, entre)
- Cómo situarnos en el tiempo (ya, todavía, todavía no, desde hace...)
- Respuestas cortas
- El verbo “trabajar”
- Vocabulario: La familia.

Deja vorbesc
cinci limbi

Se puede decir “también” de las siguientes formas, aunque la segunda es la más simple y común:

El este de asemenea din România	Él es también de Rumanía
Și el este din România	También él es de Rumanía

Para situarnos en el espacio. Cerca de... Lejos de... Entre...

București este departe de Madrid	Bucarest está lejos de Madrid
Eu locuiesc aproape de Madrid	Yo vivo cerca de Madrid
Bilbao este între Barcelona și La Coruña	Bilbao está entre Barcelona y La Coruña

Para situarnos en el tiempo:

De când?	¿Desde cuándo?
De mult timp	Desde hace mucho tiempo
Acum mult timp în urmă	Desde hace mucho tiempo
Eu deja vorbesc româna	Ya hablo rumano
Eu încă locuiesc în Madrid	Todavía vivo en Madrid
Nu, nu încă	No, todavía no

Respuestas cortas y concretas:

Nu, nu este	No, no lo es
Da, este	Sí, lo es

A lucra, „trabajar”:

	A lucra (t)	Trabajar	
(Eu)	lucrez	trabajo	Imperfect pers. a I-a: lucram
(Tu)	lucrezi	trabajas	Imperativ pers. a II-a.: lucreaza
(El) / (ea)	lucrează	trabaja	Conjunctiv pers. a III-a.: să lucreze
(Noi)	lucrăm	trabajamos	Participiu.: lucrat
(Voi)	lucrați	trabajáis	Gerunziu: lucrând
(Ei) / (ele)	lucrează	trabajan	

Cuando nos referimos a „trabajo” como sustantivo como cuando decimos: “voy al trabajo”, entonces usamos **lucru**.

Vocabulario nuevo:

- **Aproape** (adv.) /a'proa.pe/ Cerca
- **Amândoi** (num. m.) /a.min'doi/ Ambos
Amândouă (num. f.) /a.min'douə/ Ambas
- **Asemenea** (adj. inv.) /a'se.me.nea/ Asimismo, también: asemenea
- **Când** (adv., conj.) Cuando.
- **Cumnat** (s. m.) /kum'nat/ Cuñado: Cumnat, cumnați, cumnatul, cumnații, cumnatului, cumnaților
Cumnată (s. f.) /kum'na.ta/ Cuñada: Cumnată, cumnate, cumnata, cumnatele, cumnatei, cumnatelor
- **De** (Prep.) /de/ De, desde
- **Deja** (adv.) /de'sha/ Ya
- **Depart** (adv.) /de'par.te/ Lejos
- **Famîlie** (s. f.) /fa'mi.lie/ Familia: familie, familii, familia, familiile, familiei, familiilor
- **Încă** (adv.) /'in.kə/ Todavía, aún.
- **Între** (prep.) /'in.tre/ Entre
- **Lucra** (a lucra) (v.) /lu'kra/ Trabajar: lucrez, lucrezi, lucrează, lucrăm, lucrați, lucrează Imp.: lucrează Conj.: să lucreze Pp.: lucrat
- **Mult** (adv.) /mult/ Mucho, mucha
Multă mucha
- **Soră** (s. f.) /'so.rə/ Hermana: Soră, surori, sora, surorile, surorii, surorilor
- **Soț** (s. m.) /sots/ Marido: Soț, soți, soțul, soții, soțului, soților
- **Soție** (s. f.) /sot'sie/ Esposa: Soție, soții, soția, soțiile, soției, soțiilor
- **Văr** (s. m.) /vər/ Primo: Văr, veri, vărul, verii, vărului, verilor
- **Verișoară** (s.f.) /ve.ri'shoa.rə/ Prima: verișoara, verișoare, verișoara, verișoarele, verișoarei, verișoarelor

También se puede usar **vară** para “prima” y **verișor** (diminutivo de văr) para “primo”, además **vară** también significa “verano”.

Expresiones:

- În urmă.....Detrás

Ejemplos:

- Deja vorbesc cinci limbi..... Ya hablo cinco idiomas
- El este de asemenea din România..... Él es también de Rumanía
- Și el este din România..... También él es de Rumanía
- București este departe de Madrid..... Bucarest está lejos de Madrid
- Eu locuiesc aproape de Madrid..... Vivo cerca de Madrid
- Bilbao este între Barcelona și La Coruña..... Bilbao está entre Barcelona y La Coruña
- De când?..... ¿Desde cuándo?
- De mult timp..... Desde hace mucho tiempo
- Acum mult timp în urmă..... Desde hace mucho tiempo
- Eu deja vorbesc româna..... Ya hablo rumano
- Eu încă locuiesc în Madrid..... Todavía vivo en Madrid
- Nu, nu încă..... No, todavía no

O familie

Lista 7

1	Hablamos cinco idiomas.....	Vorbim cinci limbi
2	Tengo dos coches, ambos tienen dos años.....	Am două mașini, amândouă au doi ani
3	Tengo dos cuñados, ambos de 30 años.....	Am doi cumnați, amândoi de treizeci de ani
4	Él también es de Ucrania.....	Și el este din Ucraina
5	Trabajo cerca de Madrid.....	Lucrez aproape de Madrid
6	Ya no tengo diecinueve años.....	Eu nu mai am nouăsprezece ani
7	Ahora tengo veinte años.....	Acum am douăzeci de ani
8	Tengo una hija de veintidós años.....	Am o fiică de douăzeci și doi de ani
9	que ya habla tres idiomas.....	care deja vorbește trei limbi
10	Tengo un coche de veintiún años.....	Am o mașină de douăzeci și unu de ani
11	Tengo un coche desde hace veintidós años.....	Am o mașină de acum douăzeci și doi de ani
12	Tengo un coche que tiene veinticuatro años.....	Am o mașină care are douăzeci și patru de ani
13	Desde hace veinticinco años tengo un coche.....	De douăzeci și cinci de ani am o mașină
14	¿Es Radu rumano?.....	Este Radu român?
15	Sí, sí que es.....	Da, este.
16	¿Es Antonio rumano?.....	Este Antonio român?
17	No, no lo es.....	Nu, nu este.
18	¿Desde cuándo?.....	De când?
19	Desde hace mucho tiempo.....	De mult timp
20	Desde hace veintiséis años.....	De acum douăzeci și șase de ani
21	Bucarest está lejos de Guadalajara.....	București este departe de Guadalajara
22	Trabajamos lejos de Madrid.....	Lucrăm departe de Madrid
23	Ella trabaja entre Madrid y Guadalajara.....	Ea lucrează între Madrid și Guadalajara
24	¿Ya vives en Madrid?.....	Locuiești deja în Madrid?
25	No, todavía no.....	Nu, nu încă
26	¿Trabajas en Castellón?.....	Lucrezi în Castellón?
27	Trabajáis lejos de aquí.....	Lucrați departe de aici.
28	Tengo una mujer que tiene 30 años.....	Am o soție care are treizeci de ani
29	Tienen un hermano que trabaja en Inglaterra.....	Au un frate care lucrează în Anglia
30	Ellos hablan tres idiomas.....	Ei vorbesc trei limbi
31	Brasov está entre Iasi y Timisoara.....	Brașov este între Iași și Timișoara
32	Tengo una hermana que trabaja allí.....	Am o soră care lucrează acolo
33	Tienes un reloj desde hace treinta y tres años.....	Ai un ceas de treizeci și trei de ani.
34	Tiene un primo en Madrid.....	Are un văr în Madrid
35	Tenemos dos primas que aprenden alemán.....	Avem două verișoare care învață germana
36	Tenéis 27 primos.....	Aveți douăzeci și șapte de veri
37	Soy David.....	Sunt David
38	Estoy en Guadarrama.....	Sunt în Guadarrama
39	que está entre Madrid y Segovia.....	care este între Madrid și Segovia
40	Soy de España.....	Sunt din Spania
41	Vivo cerca de Madrid.....	Locuiesc aproape de Madrid
42	Ahora aprendo rumano.....	Acum învăț româna
43	Hablo dos idiomas,.....	Vorbesc două limbi
44	inglés y español.....	engleză și spaniolă
45	Tengo treinta y siete años.....	Am treizeci și șapte de ani
46	Y trabajo en Las Rozas.....	Și lucrez în Las Rozas
47	Desde hace mucho tiempo.....	de mult timp
48	Tengo dos hermanos, dos cuñadas.....	Am doi frați, două cumnate
49	Y tres sobrinos.....	și trei nepoți
50	Tengo un coche que tiene dos años.....	Am o mașină care are doi ani

Tabla 7: La familia y las relaciones personales

			Persona	Persoana	/per'soa.na/
Bebé	Bebe (bebeluș)	/be'be/	Infancia	Copilăria	/ko.pi.lə'ri.a/
Niño	Copil	/ko'pil/	Niña	Fetiță	/fe'tit.sə/
Adolescente	Adolescent	/a.do.les'chent/	Adolescente	Adolescentă	/a.do.les'chen.tə/
Chico	Băiat	/bə'iat/	Chica	Fată	/'fa.tə/
Joven	Tânăr	/'ti.nər/	Joven	Tânără	/'ti.na.rə/
Hombre	Bărbat	/bər'bat/	Mujer	Femeie	/fe'me.ie/
Adulto	Adult	/a'dult/	Vejez	Bătrânețe	/bə'tri.net.se/
Anciano/viejo	Bătrân	/bə'trîn/	Anciana/vieja	Bătrână	/bə'tri.nə/
Homosexual	Homosexual	/jo.mo.sek'sual/	Lesbiana	Lesbiană	/les'bia.nə/
Heterosexual	Heterosexual	/je.te.ro.sek'sual/	Paciente	Rudă	/'ru.də/
Sexo	Sex	/sex/	Familia	Familia	/fa'mi.li.ə/
Padre/papá	Tată	/'ta.tə/	Madre/mamá	Mamă	/'ma.mə/
Hijo	Fiu	/fiu/	Hija	Fică	/'fi.kə/
Hermano	Frate	/'fra.te/	Hermana	Soră	/'so.rə/
Abuelo	Bunic	/bu'nik/	Abuela	Bunică	/bu'ni.kə/
Nieto/sobrino	Nepot	/ne'pot/	Nieta/sobrino	Nepoată	/ne'poa.tə/
Bisabuelo	Străbunic	/strə.bu'nik/	Bisabuela	Străbunică	/strə.bu'ni.kə/
Bisnieto	Strănepot	/strə.ne'pot/	Bisnieta	Strănepoată	/strə.ne'poa.tə/
Tío	Unchi	/unk'i/	Tía	Mătușă	/mə'tu.shə/
Primo	Văr/verișor	/vər//ve.ri'shor/	Prima	Vară/Verișoară	/'va.rə/ /ve.ri'shoa.rə/
Suegro	Socru	/'so.kru/	Suegra	Soacră	/'soa.krə/
Consuegro	Cuseru	/'kus.kru/	Consuegra	Cuscră	/'kus.krə/
Yerno	Ginere	/'dʒi.ne.re/	Nuera	Noră	/'no.rə/
Cuñado	Cumnat	/kum'nat/	Cuñada	Cumnată	/cum'na.tə/
Novio	Iubit	/iu'bit/	Novia	Iubită	/iu'bi.tə/
Prometido	Logodnic	/lo'god.nik/	Prometida	Logodnică	/lo'god.ni.kə/
Novio	Mire	/'mi.re/	Novia	Mireasă	/mi'rea.sə/
Esposo	Sot	/sots/	Esposa	Sotie	/sot'sie/
			Esposa	Nevastă	/ne'vas.tə/
Pareja	Cuplu	/'ku.plu/	Pareja	Pereche	/pe're.ke/
Casado	Căsătorit	/kə.sə.to'rit/	Casada	Căsătorită	/kə.sə.to'ri.tə/
Separado	Despărțit	/des.pərt'sit/	Separada	Despărțită	/des.pərt'sit.sə/
Divorciado	Divorțat	/di.vort'sat/	Divorciada	Divorțată	/di.vort'sa.tə/
			Concubina	Concubină	/kon.ku'bi.nə/
Amante	Amant	/a'mant/	Amante	Amantă	/a'man.tə/
Padrino	Naș	/nash/	Madrina	Nașă	/'na.shə/
Ahijado	Fin	/fin/	Ahijada	Fină	/'fi.nə/
Representante	Reprezentant	/re.pre.zen'tant/	Representante	Reprezentantă	/re.pre.zen'tan.tə/
Tutor	Tutore	/tu'to.re/	Tutora	Tutore	/tu'toa.re/
Amigo	Prieten	/'prie.ten/	Amiga	Prietenă	/'prie.te.nə/
Compañero	Coleg	/ko'leg/	Compañera	Colegă	/ko'le.gə/
Camarada	Tovarăș	/to'va.rəsh/	Camarada	Tovarășă	/to'va.rə.shə/
Trabajador	Muncitor	/mun.chi'tor/	Trabajadora	Muncitoare	/mun.chi'toa.re/
Empresario	Patron	/pa'tron/	Empresaria	Patroană	/pa'troa.nə/
Maestro	Învățător	/in.vət.sə'tor/	Maestra	Învățătoare	/in.vət.sə'toa.re/
Maestro	Maestru	/ma'es.tru/	Maestra	Maestră	/ma'es.trə/
Condiscípulo	Condiscípul	/kon.dis'chi.pol/	Condiscípula	Condiscípulă	/kon.dis'chi.po.lə/

8

BUNICUL VREA O MAȘINĂ ROȘIE

EL ABUELO QUIERE UN COCHE ROJO

- El verbo “querer”
- Cómo encadenar verbos (**conjunctiv**)
- El artículo definido (el, la, los, las)
- Los adjetivos
- Vocabulario: Los colores

O mașina roșie

	A vrea (t)	Querer	
(Eu)	vreau	quiero	Imperfect pers. a I-a: vream
(Tu)	vrei	quieres	Imperativ pers. a II-a.:
(El) / (ea)	vrea	quiere	Conjunctiv pers. a III-a.: să vrea
(Noi)	vrem	queremos	Participiu.: vrut
(Voi)	vreți	queréis	Gerunziu: vrând
(Ei) / (ele)	vor	quieren	

Encadenando verbos: conjunctiv prezent

Al unir dos verbos en español, el segundo va en infinitivo si las personas coinciden (quiero vivir, quieres aprender) o, si no, en subjuntivo tras “que” (quiero que vivas, ella quiere que aprendas). En rumano usan un solo modo verbal, llamado **conjunctiv**, formado por la partícula **să** y el presente de indicativo, excepto en la tercera persona tanto en singular como en plural cuya forma aparece en esta guía en las tablas verbales. Este tiempo, por tanto, se traduce de dos formas diferentes según coincidan o no las personas de los dos verbos:

Vrei să înveți limba română	Quieres <u>aprender</u> lengua rumana
Vreau să înveți limba română	Quiero <u>que aprendas</u> lengua rumana
Vreau să învăț limba română	Quiero aprender lengua rumana
Vreau să am doi copii	Quiero tener dos hijos
Vrea să aiba patru copii	Quiere tener cuatro hijos.

El único verbo que es completamente irregular en el subjuntivo es el verbo **a fi**:

	A fi (prezent conjunctiv)	Ser/estar
(Eu)	să fiu	sea, esté
(Tu)	să fii	seas, estés
(El) / (ea)	să fie	sea, esté
(Noi)	să fim	seamos, estemos
(Voi)	să fiți	seáis, estéis
(Ei) / (ele)	să fie	sean, estén

Si quiere pedir algo educadamente puede probar con la siguiente fórmula:

Aș vrea... Querría...

O pedirlo „por favor”:

Vă rog Por favor

Vocabulario útil:

Indiferent	Indiferente
Atunci	Entonces
Doar	Sólo, solamente

Así podemos decir frases como:

Mi-e indiferent	Me da igual, me es indiferente
Bine, atunci vreau un ceas auriu	Bien, entonces quiero un reloj dorado
Aș vrea doar patru	Querría sólo cuatro

49

El artículo en rumano:

El artículo definido en rumano, en español “el”, “la”, “los”, “las”, va unido al final de las palabras. Si son de género masculino o neutro singular se articulan añadiendo una “l” o “ul” para evitar consonantes juntas. Las palabras de género femenino singular se articulan acabando en “a”, (o en “ua” para evitar más de una “a” juntas). El plural masculino acaba en “i” y el plural femenino y neutro acaba en “le”. Todo ello con alguna excepción.

Fiu, fiul, fii, fiii	Hijo, el hijo, hijos, los hijos
Ceas, ceasul, ceasuri, ceasurile	Reloj, el reloj, relojes, los relojes
Bere, berea, beri, berile	Cerveza, la cerveza, cervezas, las cervezas
Mașină, mașina, mașini, mașinile	Coche, el coche, coches, los coches

Ejemplos:

Ai ceasul albastru?	¿Tienes el reloj azul?
Avem ceasurile albastre	Tenemos los relojes azules

Los adjetivos:

Los adjetivos suelen ir detrás del sustantivo al que acompañan. Hay adjetivos de cuatro formas (como **albastru**) que son masc. sing., fem. sing., masc. pl., y fem. pl. Tres formas (**Portocaliu**) masc. sing., fem. sing., y plural tanto masc. como fem. Dos formas (**Verde**) masc. y fem. E invariables (**gri**). Tienen que concordar con el sustantivo al que acompañan en género y número. También se pueden utilizar como sustantivos, por ejemplo:

Blondul are un frate blond	El rubio tiene un hermano rubio
-----------------------------------	--

Por lo tanto un adjetivo puede comportarse como un sustantivo y declinarse con todas sus formas. Como no hay adjetivos neutros, se escoge el masculino singular y el femenino plural para acompañar a los sustantivos neutros.

Vocabulario nuevo:

- **Alb** (adj. m.) /alb/ Blanco: alb, albi, albul, albi, albului, albilor
Albă (adj. f.) /'al.bə/ Blanca: albă, albe, alba, albele, albei, albelor
- **Albastru** (adj. m.) /al'bas.tru/ Azul (m.): albastru, albaștri, albastrul, albaștrii, albastrului, albaștrilor
Albastră (adj. f.) /al'bas.trə/ Azul (f.): albastră, albastre, albastra, albastrele, albastrei, albastrelor
- **Argintiu** (adj. m.) /ar.dʒin'ti.u/ Plateado: argintiu, argintii, argintiul, argintiii, argintiului, argintilor
Argintie (adj. f.) /ar.dʒin'ti.e/ Plateada: argintie, argintii, argintia, argintiile, argintiei, argintiilor
- **Atunci** (adv.) /a'tunch'i/ Entonces
- **Blond** (adj. m.) /blond/ Rubio: blond, blonzi, blondul, blonzii, blondului, blonzilor
Blondă (adj. f.) /'blon.də/ Rubia: blondă, blonde, blonda, blondele, blondei, blondelor
- **Cald** (adj. m.) /kald/ Cálido: cald, calzi, caldul, calzii, caldului, calzilor
Caldă (adj. f.) /'kal.də/ Cálida: caldă, calde, calda, caldele, caldei, caldelor
- **Copil** (s. m.) /ko'pil/ Niño, niña: copil, copii, copilul, copiii, copilului, copiilor

- **Doar** (Adv.) /do'ar/ Sólo, solamente
- **Fustă** (s. f.) /'fus.tə/ Falda: fustă, fuste, fusta, fustele, fustei, fustelor
- **Galben** (adj. m.) /'gal.ben/ Amarillo: galben, galbeni, galbenul, galbenii, galbenului, galbenilor
- **Galbenă** (adj. f.) /'gal.be.nə/ Amarilla: galbenă, galbene, galbena, galbenele, galbenei, galbenelor
- **Gri** (adj. invar.) /gri/ Gris: gri
- **Indiferent** (adj. m.) /in.di.fe'rent/ Indiferente (m): indiferent indiferenți, indiferentul, indiferenții, indiferentului, indiferenților
- **Indiferentă** (adj. f.) /in.di.fe'ren.tə/ Indiferente (f): indiferentă, indiferente, indiferenta, indiferentele, indiferentei, indiferentelor
- **Închis** (adj. m.) /in'kis/ Oscuro, cerrado: închis, închiși, închisul, închișii, închisului, închișilor
- **Închisă** (adj. f.) /in'ki.sə/ Oscura, cerrada: închisă, închise, închisa, închisele, închisei, închiselor
- **Maro** (adj. invar.) /ma'ro/ Marrón: maro
- **Mătușă** (s. f.) /mə'tu.shə/ Tía: mătușă, mătuși, mătușa, mătușile, mătușii, mătușilor
- **Negru** (adj. m.) /'ne.gru/ Negro: negru, negri, negrul, negrii, negrului, negrilor
- **Neagră** (adj. f.) /'nea.grə/ Negra: neagră, negre, neagra, negrele, negrei, negrelor
- **Pahar** (s. n.) /pa'jar/ Vaso: pahar, pahare, paharul, paharele, paharului, paharelor
- **Pantof** (s. m.) /pan'tof/ Zapato: pantof, pantofi, pantoful, pantofii, pantofului, pantofilor
- **Portocaliu** (adj. m.) /por.to.ka'li.u/ Naranja (m.): portocaliu, portocalii, portocaliul, portocaliilor, portocaliului, portocaliilor
- **Portocalie** (adj. f.) /por.to.ka'li.e/ Naranja (f.): portocalie, portocalii, portocalia, portocaliile, portocaliei, portocaliilor
- **Rece** (adj. m.) /'re.che/ Frío: rece, reci, recele, recii, recelui, recilor
- **Rece** (adj. f.) /'re.che/ Fría: rece, reci, recea, recile, recii, recilor
- **Roșu** (adj. m.) /'ro.shu/ Rojo: roșu, roșii, roșul, roșiii, roșului, roșiilor
- **Roșie** (adj. f.) /'ro.shie/ Roja: roșie, roșii, roșia, roșiile, roșiei, roșiilor
- **Unchi** (s. m.) /unk'i/ Tío: unchi, unchi, unchiul, unchii, unchiului, unchilor
- **Verde** (adj. m.) /'ver.de/ Verde (m.): verde, verzi, verdele, verzii, verdelui, verzilor
- **Verde** (adj. f.) /'ver.de/ Verde (f.): verde, verzi, verdea, verzile, verzii, verzilor
- **Violet** (adj. m.) /vio'let/ Violeta (m) violet, violeți, violetul, violeții, violetului, violeților
- **Violetă** (adj. f.) /vio'le.tə/ Violeta (f) violetă, violete, violeta, violetele, violetei, violetelor
- **Vrea** (a vrea) (v.) /vrea/ Querer: Vreau, vrei, vrea, vrem, vreți, vor Conj.: să vrea Pp.: vrut

Expresiones:

- Vă rog..... Por favor

Ejemplos:

- Bunicul vrea o mașină roșie..... El abuelo quiere un coche rojo
- Vreau să învăț româna..... Quiero aprender rumano
- Vrei să înveți româna..... Quieres aprender rumano
- Vreau să înveți româna..... Quiero que aprendas rumano
- Vreau să am doi copii..... Quiero tener dos hijos
- Vrea să aiba patru copii..... Quiere tener cuatro hijos
- Mi-e indiferent..... Me da igual
- Bine, atunci vreau un ceas auriu..... Bien, entonces quiero un reloj dorado
- Aș vrea doar patru..... Querría sólo cuatro
- Ai ceasul albastru?..... ¿Tienes el reloj azul?
- Avem ceasurile albastre..... Tenemos los relojes azules
- Blondul are un frate blond..... El rubio tiene un hermano rubio

Una ayuda para la próxima lista:

Londra Londres

Lista 8

1	Carlos tiene zapatos negros.....	Carlos are pantofi negri
2	El coche es rojo.....	Mașina e roșie
3	Tengo dos relojes azules.....	Am două ceasuri albastre
4	La abuela tiene noventa años.....	Bunica are nouăzeci de ani
5	Tengo un coche verde.....	Am o mașină verde
6	Tienes dos coches naranjas.....	Ai două mașini portocalii
7	El abuelo tiene cuatro nietos.....	Bunicul are patru nepoți
8	La mujer tiene cuarenta y cinco años.....	Soția are patruzeci și cinci de ani
9	Y el marido tiene 50.....	Și soțul are cincizeci
10	El tío vive en Londres.....	Unchiul locuiește în Londra
11	Tiene un coche amarillo.....	are o mașină galbenă
12	No queremos un coche plateado.....	Nu vrem o mașină argintie
13	Tenéis un Ferrari rojo oscuro.....	Aveți un Ferrari roșu închis
14	Quiero un reloj gris.....	Vreau un ceas gri
15	Queréis dos relojes rojos.....	Vreți două ceasuri roșii
16	¿Quieres un reloj marrón?.....	Vrei un ceas maro?
17	Me da igual.....	Mi-e indiferent
18	El abuelo aprende inglés.....	Bunicul învață engleza
19	Vosotros queréis dos relojes azules.....	Voi vreți două ceasuri albastre
20	Quiero aprender rumano.....	Vreau să învăț românește
21	Quiero vivir en Madrid.....	Vreau să locuiesc în Madrid
22	Quieres hablar portugués.....	Vrei să vorbești portugheza
23	Ella quiere tener doce hijos.....	Ea vrea să aiba doisprezece fii
24	Pero yo sólo quiero tener dos.....	Dar eu vreau să am doar doi
25	Muchos rumanos quieren vivir en Londres.....	Mulți români vor să locuiască în Londra
26	Pero no hablan inglés.....	dar nu vorbesc engleza
27	Buenas tardes,.....	Bună seara,
28	Querría dos cervezas frías.....	Aș vrea două beri reci
29	Querría una cerveza, por favor.....	Aș vrea o bere, vă rog
30	El tío tiene cuarenta y tres sobrinos.....	Unchiul are patruzeci și trei de nepoți
31	El abuelo tiene cuarenta y siete nietos y nietas.....	Bunicul are patruzeci și șapte de nepoți și nepoate
32	La abuela es de Cluj.....	Bunica este din Cluj
33	El abuelo quiere un coche negro.....	Bunicul vrea o mașină neagră
34	La cerveza es amarilla.....	Berea este galbenă
35	Quiero el reloj negro.....	Vreau ceasul negru
36	¿Quieres los dos relojes negros?.....	Vrei două ceasurile negre?
37	Todavía quiero vivir en Madrid.....	Încă mai vreau să locuiesc în Madrid
38	Quiero trabajar en España.....	Vreau să lucrez în Spania
39	Ellos quieren los coches verdes que están ahí.....	Ei vor mașinile verzi care sunt acolo
40	Queremos cerveza.....	Vrem bere
41	El abuelo tiene 93 años.....	Bunicul are nouăzeci și trei de ani
42	Todavía quiero el coche gris.....	Încă mai vreau mașina gri
43	Buenos días, ¿tiene relojes?.....	Bună ziua, aveți ceasuri?
44	Sí, tenemos relojes suizos y franceses.....	Da, avem ceasuri elvețiene și franțuzești
45	Querría uno.....	Aș vrea unul
46	¿Quiere un reloj suizo o francés?.....	Vreți un ceas elvețian sau franțuzesc?
47	Me da igual.....	Mi-e indiferent
48	Querría un reloj verde.....	Aș vrea un ceas verde
49	Tenemos un reloj suizo verde.....	Avem un ceas elvețian verde
50	Bien, entonces quiero el reloj verde.....	Bine, atunci vreau ceasul verde

Tabla 8: Los adjetivos

En el siguiente tabla sólo aparecen las formas utilizadas como adjetivos por ser las habituales.

Adjetivos de cuatro terminaciones		<u>Singular</u>	<u>Plural</u>
	Masculino	Pantof albastru	Pantofi albaștri
Femenino	Fustă albastră	Fuste albastre	
Neutro	Pahar albastru	Pahare albastre	
Adjetivos de tres terminaciones	Masculino	Pantof portocaliu	Pantofi portocalii
	Femenino	Fustă portocalie	Fuste portocalii
	Neutro	Pahar portocaliu	Pahare portocalii
Adjetivos de dos terminaciones	Masculino	Pantof verde	Pantofi verzi
	Femenino	Fustă verde	Fuste verzi
	Neutro	Pahar verde	Pahare verzi
Adjetivos invariables	Masculino	Pantof gri	Pantofi gri
	Femenino	Fustă gri	Fuste gri
	Neutro	Pahar gri	Pahare gri

Culori

alb

albastru

azur

bej

bleu

bleumarin

galben

gri

indigo

kaki

magenta

maro

mov

negru

ocru

oranj

portocaliu

roșu

roz

turcoaz

verde

violet

9

BEREA MEA ESTE GALBENA

MI CERVEZA ES AMARILLA

- Los posesivos (mi, el mío, tu, el tuyo...)
- El verbo “saber”

Două beri

Los posesivos:

Los posesivos en rumano son tan numerosos como en español, concuerdan en número y género con el sustantivo. Además, algunos varían según el número de poseedores. Estos son:

Personă	masc/neut sing	fem sing	masc plur	fem/neut plur
1 sing	meu	mea	mei	mele
2 sing	tău	ta	tăi	tale
3 sing	său	sa	săi	sale
1 plur	nostru	noastră	noștri	noastre
2 plur	vostru	voastră	voștri	voastre
3 plur	lor	lor	lor	lor

En la **tabla 9** está todo con más detalle.

Los siguientes posesivos son invariables:

lui	de él
ei	de ella
lor	de ellos, de ellas
dumneavoastra	de usted, de ustedes

Recuerde que las palabras neutras funcionan como masculinas en singular y como femeninas en plural. Los sustantivos con posesivo van articulados:

Am un ginere care lucrează în Madrid	Tengo un yerno que trabaja en Madrid
Ginerele meu lucrează în Madrid	Mi yerno trabaja en Madrid
Al tău este în Grecia	El tuyo está en Grecia

El verbo **a ști**:

A ști (t)		Saber	
(Eu)	Știu	Sé	Imperfect pers. a I-a: știam
(Tu)	Știi	Sabes	Imperativ pers. a II-a.: știi
(El) / (ea)	Știe	Sabe	Conjunctiv pers. a III-a.: să știe
(Noi)	Știm	Sabemos	Participiu.: știut
(Voi)	Știți	Sabéis	Gerunziu: știind
(Ei) / (ele)	Știu	Saben	

Algunos ejemplos:

Eu știu engleza	Sé inglés
Știi japoneza?	¿Sabes japonés?
Aici nu știm italiana	Aquí no sabemos italiano
Știți multe limbi	Sabéis muchos idiomas
Socrii mei știu portugheza	Mis suegros saben portugués

Vocabulario nuevo:

- **Ginere** (s. m.) /'dʒi.ne.re/ Yerno: ginere, gineri, ginerele, ginerii, ginerelui, ginerilor
- **Mamă** (s. f.) /'ma.mə/ Mamá: mamă, mame, mama, mamele, mamei, mamelor
- **Meu** (Adj. Pos.) /meu/ Mío: meu, mei
Mea (Adj. Pos.) /mea/ Mía: mea, mele
- **Noră** (s. f.) /'no.rə/ Nuera: Noră, nurori, nora, nurorile, nurorii, nurorilor
- **Nostru** (adj. pos.) /'nos.tru/ Nuestro: nostru, noștri
Noastră (adj. pos.) /'noas.trə/ Nuestra: noastră, noastre
- **Pantalón** (s. m.) /pan.ta'lon/ Pantalón (se usa habitualmente en plural como en español) pantalon, pantaloni, pantalonul, pantalonii, pantalonului, pantalonilor
- **Roz** (adj. inv.) /roz/ Rosa (de color rosa)
- **Său** (adj. pos.) /səu/ Suyo: său, săi
Sa (adj. pos.) /sa/ Suya: sa, sale
- **Socru** (s. m.) /'so.kru/ Suegro: socru, socri, socrul, socrii, socrului, socrilor
- **Soacră** (s. f.) /'soa.krə/ Suegra: soacră, soacre, soacra, soacrele, soacrei, soacrelor
- **Ști** (a ști) (v.) /shti/ Saber: știu, știi, știe, știm, știți, știu Conj.: să știe Pp.: știut
- **Tată** (s.m.) /'ta.tə/ Padre: tată, tați, tatăl (tata), tații, tatălui (tatii), taților
- **Tău** (adj. pos.) /təu/ Tuyo: tău, tăi
Ta (adj. pos.) /ta/ Tuya: ta, tale
- **Vostru** (adj. pos.) /'vos.tru/ Vuestro: vostru, voștri
Voastră (adj. pos.) /'voas.trə/ Vuestra: voastră, noastre

Ejemplos:

- Berea mea este galbenă..... Mi cerveza es amarilla
- Am un ginere care lucrează în Madrid..... Tengo un yerno que trabaja en Madrid
- Ginerele meu lucrează în Madrid..... Mi yerno trabaja en Madrid
- Al tău este în Grecia..... El tuyo está en Grecia
- Eu știu engleza..... Sé inglés
- Știi japoneza?..... ¿Sabes japonés?
- Aici nu știm italiana..... Aquí no sabemos italiano
- Știți multe limbi..... Sabéis muchos idiomas
- Socrii mei știu portugheza..... Mis suegros saben portugués
- Fusta sa este roz..... Su falda es rosa
- A ei este verde..... La de ella es verde
- Pantalonii mei sunt albaștri..... Mis pantalones son azules
- Mașina ei este violetă..... El coche de ella es violeta
- Mașina lui este roșie..... El coche de él es rojo

Lista 9

1	Mi suegro tiene cinco nietos	Socrul meu are cinci nepoți
2	El tuyo tiene cuatro	Al tău are patru
3	Mi suegra tiene cincuenta y ocho años	Soacra mea are cincizeci și opt de ani
4	La tuya tiene sesenta y tres	A ta are șaizeci și trei
5	Mis coches son verdes	Mașinile mele sunt verzi
6	Los tuyos son amarillos	Ale tale sunt galbene
7	Mis hijos son negros	Fiii mei sunt negri
8	Los tuyos son blancos	Ai tăi sunt albi
9	Mis hijas hablan inglés	Fiicele mele vorbesc engleza
10	Las tuyas hablan turco	Ale tale vorbesc turca
11	Tu hija vive en Inglaterra	Fiica ta locuiește în Anglia
12	La mía vive en Rumanía	A mea locuiește în România
13	Tu hijo tiene un reloj rojo	Fiul tău are un ceas roșu
14	El mío también tiene reloj	Și al meu are ceas
15	Tus relojes son suizos	Ceasurile tale sunt elvețiene
16	Los míos no son suizos	Ale mele nu sunt elvețiene
17	Tus hermanos aprenden alemán	Frații tăi învăț germana
18	Los míos no saben español	Ai mei nu știu spaniola
19	Su madre es portuguesa	Mama sa este portugheza
20	La suya es finlandesa	A sa este finlandeza
21	Su padre es holandés	Tatăl său este olandez
22	El suyo es americano	Al său este american
23	Sus cervezas están frías	Berile sale sunt reci
24	Las suyas están calientes	Ale sale sunt calde
25	Sus yernos aprenden rumano	Ginerii săi învăț românește
26	Los suyos aprenden español	Ai săi învăț spaniola
27	Nuestro hijo quiere aprender rumano	Fiul nostru vrea să încea românește
28	El vuestro sabe japonés	Al vostru știe japoneza
29	Nuestra hija habla chino	Fiica noastră vorbește chineza
30	La vuestra trabaja en Hungría	A voastră lucrează în Ungaria
31	Nuestros abuelos viven en Australia	Bunicii noștri locuiesc în Australia
32	Los vuestros viven en Bulgaria	Ai voștrii locuiesc în Bulgaria
33	Nuestras cervezas son amarillas	Berile noastre sunt galbene
34	Las vuestras están calientes	Ale voastre sunt calde
35	Vuestro reloj es naranja	Ceasul vostru este portocaliu
36	El nuestro es blanco	Al nostru este alb
37	Vuestra madre tiene cuarenta años	Mama voastră are patruzeci de ani
38	La nuestra tiene cuarenta y cinco	A noastră are patruzeci și cinci
39	Vuestros suegros son austriacos	Socrii voștrii sunt austrieci
40	Los nuestros trabajan cerca de aquí	Ai noștrii lucrează aproape de aici
41	Vuestras cervezas están frías	Berile voastre sunt reci
42	Las nuestras también	Și ale noastre
43	Su sobrino trabaja en Italia	Nepotul său lucrează în Italia
44	El suyo no trabaja	Al său nu lucrează
45	Su sobrina está en Portugal	Nepoata sa este în Portugalia
46	La suya no está allí	A sa nu este acolo
47	Sus abuelos (de él) son de Francia	Bunicii săi sunt din Franța
48	Los suyos son austríacos	Ai săi sunt austrieci
49	Sus coches (de ellos) son verdes	Mașinile lor sunt verzi
50	Los suyos son azules	Ale lor sunt albastre

Tabla 9: Los posesivos

Adjetivos posesivos

Adjetivos posesivos + sustantivo		Un solo objeto		Varios objetos	
		Masculino/neutro	Femenino	Masculino	Fem/neutro
Un solo poseedor	1 ^a	Pantoful meu (mi) Paharul meu	Fusta mea (mi)	Pantofii mei (mis)	Fustele mele (mis) Paharele mele
	2 ^a	Pantoful tău (tu) Paharul tău	Fusta ta (tu)	Pantofii tăi (tus)	Fustele tale (tus) Paharele tale
	3 ^a	Pantoful său (su [de él/ella]) Paharul său	Fusta sa (su [de él/ella])	Pantofii săi (sus [de él/ella])	Fustele sale (sus [de él/ella]) Paharele sale
Varios poseedores	1 ^a	Pantoful nostru (nuestro) Paharul nostru	Fusta noastră (nuestra)	Pantofii noștri (nuestros)	Fustele noastre (nuestras) Paharele noastre
	2 ^a	Pantoful vostru (vuestro) Paharul vostru	Fusta voastră (vuestra)	Pantofii voștri (vuestros)	Fustele voastre (vuestras) Paharele voastre
	3 ^a	Pantoful lor (su [de ellos/ellas]) Paharul lor	Fusta lor (suya [de ellos/ellas])	Pantofii lor (sus [de ellos/ellas])	Fustele lor (sus [de ellos/ellas]) Paharele lor

Si los adjetivos posesivos se refieren a dos o más sustantivos, la concordancia se realiza con el último: **pantoful și fusta mea** (mi zapato y mi falda), **fusta și pantoful meu** (mi falda y mi zapato)

Pronombres posesivos

Si lo anterior era como decir “mi vaso”, lo siguiente es como decir “el mío”.

Pronombres posesivos		Un solo objeto		Varios objetos	
		Masculino/neutro	Femenino	Masculino	Femenino/neutro
Un solo poseedor	1 ^a	Al meu (el mío)	A mea (la mía)	Ai mei (los míos)	Ale mele (las mías)
	2 ^a	Al tău (el tuyo)	A ta (la tuya)	Ai tăi (los tuyos)	Ale tale (las tuyas)
	3 ^a	Al său (el suyo) Al lui (el suyo [de él]) Al ei (suyo[de ella])	A sa (la suya) A lui (la suya [de él]) A ei (la suya [de ella])	Ai săi (los suyos) Ai lui (los suyos [de él]) Ai ei (los suyos [de ella])	Ale sale (las suyas) Ale lui (las suyas [de él]) Ale ei (las suyas [de ella])
Varios poseedores	1 ^a	Al nostru (nuestro)	A noastră (nuestra)	Ai noștri (nuestros)	Ale noastre (nuestras)
	2 ^a	Al vostru (vuestro)	A voastră (vuestra)	Ai voștri (vuestros)	Ale voastre (vuestras)
	3 ^a	Al lor (suyo [de ellos/ellas])	A lor (suya [de ellos/ellas])	Ai lor (suyos [de ellos/ellas])	Ale lor (suyas [de ellos/ellas])

Hay diferentes formas para la tercera persona del singular: **Al său** “el suyo”, no especifica el género del poseedor, mientras que **al lui** (el suyo de él), y **al ei** (el suyo de ella), sí que lo hacen. Basta con que utilice la forma **Al său** para los tres casos si no tiene que especificar.

10

VREI SĂ FII MAMĂ?
¿QUIERES SER MAMA'?

- Los determinantes (esta, este, esa, ese...)
- El verbo “hacer”
- Vocabulario: Las profesiones

Ea este blondă

57

Los determinantes nos indican el lugar que ocupa un objeto con respecto al que habla. Son palabras como “ese, esa, esta, aquella...”. En rumano se pueden decir de dos formas, según vayan antes o después del sustantivo y en esta lección vamos a ver una de ellas. Las dos formas están en la **tabla 10**.

El verbo “hacer”, **a face**:

	A face (t)	Hacer	
(Eu)	fac /fak/	hago	Imperfect pers. a I-a: făceam
(Tu)	faci /fach i/	haces	Imperativ pers. a II-a.: fă
(El) / (ea)	face /'fa.che/	hace	Conjunctiv pers. a III-a.: să facă
(Noi)	facem /fa'chem/	hacemos	Participiu.: facut
(Voi)	faceți /fa'chets i/	hacéis	Gerunziu: facând
(Ei) / (ele)	fac	hacen	

Ya hemos utilizado el verbo **a face** en expresiones como:

Ce faci? ¿Qué tal? ¿Qué haces?

A lo que podemos responder:

Nu e treabă ta No es asunto tuyo

A face nos sirve también para expresiones como ésta:

Pot să fac prezentările? ¿Puedo presentarles? (¿puedo hacer la presentación?)

Y entonces:

Ți-l prezint pe David Te presento a David

Ți-o prezint pe Diana Te presento a Diana

Como se puede observar hay una pequeña diferencia **-l**, **-o** que depende de si se trata de una persona de sexo masculino o femenino, y que veremos más adelante cuando estudiemos los pronombres de acusativo y dativo.

En cualquiera de los dos casos se puede contestar:

Îmi pare bine de cunoștința Encantado/a de conocerle

Repasemos el subjuntivo:

Vreau să învăț yoga	Quiero aprender yoga
Știu să vorbesc germana	Sé hablar alemán
Vreau să faci înot	Quiero que hagas natación

Las frases que vamos a utilizar en nuestra lista para practicar los determinantes serán como las de estos ejemplos:

Acea fată este blondă	Esa chica es rubia
Acest băiat vrea să învețe engleza	Este chico quiere aprender inglés
Acel pahar este gol	Aquel vaso está vacío

En rumano tienen sólo dos “grados” de proximidad. En español tenemos tres “este”, “ese” y “aquel”. Vamos a utilizar el primero para “este” y el segundo tanto para “ese” como para “aquel”.

Acei băieți

En el siguiente vocabulario presentamos algunas profesiones. En los oficios tradicionalmente masculinos su femenino apenas se utiliza, como **zidar** (albañil) o **grădinar** (jardinero). Para hacer el femenino basta con poner el sujeto en femenino y dejar el resto en masculino. Por ejemplo: **Ea este un zidar blond** literalmente “Ella es un albañil rubio”.

Vocabulario nuevo:

- **Acel** (adj. dem. m.) /a'chel/ Ese: acel, **acei**, acelui, acelor
- **Acea** (adj. dem. f.) /a'chea/ Esa: **acea**, acele, acelei, acelor
- **Acela** (adj. dem. post. m.) /a'che.la/ Ese: acela, **aceia**, aceluia, acelora
- **Aceea** (adj. dem. post. f.) /a'chee.a/ Esa: **aceea**, acelea, aceleia, acelora
- **Acest** (adj. dem. m.) /a'chest/ Este: acest, acești, acestui, acestor
- **Această** (adj. dem. f.) /a'cheas.tə/ Esta: **această**, aceste, acestei, acestor
- **Acesta** (adj. dem. post. m.) /a'ches.ta/ Este: acesta, **aceștia**, acestuia, acestora
- **Aceasta** (adj. dem. post. f.) /a'cheas.ta/ Esta: **aceasta**, acestea, acesteia, acestora
- **Actor** (s. m.) /ak'tor/ Actor: actor, actori, **actorul**, actorii, actorului, actorilor
- **Actriță** (s. f.) /ak'trit.sə/ Actriz: **actriță**, actrițe, **actrița**, actrițele, actriței, actrițelor
- **Avocat** (s. m.) /a.vo'kat/ Abogado: avocat, **avocați**, **avocatul**, **avocații**, **avocatului**, **avocaților**
- **Avocată** (s. f.) /a.vo'ka.tə/ Abogada: **avocată**, **avocate**, **avocata**, **avocatele**, **avocatei**, **avocatelor**
- **Ăla** (adj. dem. post. fam. m.) /'ə.la/ Ese: **ăla**, **ăia**, **ăluia**, **ălora**
- **Aia** (adj. dem. post. fam. f.) /'a.ia/ Esa: **aia**, **alea**, **ăleia**, **ălora**
- **Ăsta** (adj. dem. post. fam. m.) /'əs.ta/ Este: **ăsta**, **ăștia**, **ăștuia**, **ăștora**
- **Astă** (adj. dem. post. fam. f.) /'as.tə/ Esta: **astă**, **aste**, **ăștei/astei**, **ăștor**
- **Băiat** (s. m.) /bə'iat/ Chico, muchacho: **băiat**, **băieți**, **băiatul**, **băieții**, **băietului**, **băieților**
- **Brunet** (adj. m.) /bru'net/ Moreno: **brunet**, **bruneți**, **brunetul**, **bruneții**, **brunetului**, **bruneților**
- **Brunetă** (adj. f.) /bru'ne.tə/ Morena: **brunetă**, **brunete**, **bruneta**, **brunetele**, **brunetei**, **brunetelor**
- **Brutar** (s. m.) /bru'tar/ Panadero: **brutar**, **brutari**, **brutarul**, **brutarii**, **brutarului**, **brutarilor**
- **Brutăreasă** (s. f.) /bru.tə'rea.sə/ Panadera: **brutăreasă**, **brutărese**, **brutăreasa**, **brutăresele**, **brutăresei**, **brutăreselor**

- **Castaniu** (adj. m.) /kas.ta'ni.u/ Castaño: castaniu, castanii, castaniul, castanii, castaniului, castaniilor
- **Castanie** (adj. f.) /kas.ta.'ni.e/ Castaña: castanie, castanii, castania, castaniile, castaniei, castaniilor
- **Coafeză** (s. f.) /koa'fe.ʒə/ Peluquera: Coafeză, coafeze, coafeza, coafezele, coafezei, coafezelor
- **Cunoștință** (s. f.) /ku.nosh'tsin.tə/ Conocimiento: cunoștință, cunoștințe, cunoștința, cunoștințele, cunoștinței, cunoștințelor
- **Fabrică** (s. f.) /'fa.bri.kə/ Fábrica: fabrică, fabrici, fabrica, fabricile, fabricii, fabricilor
- **Face** (a face) (v.) /'fa.che/ Hacer: fac, faci, face, facem, faceți, fac Imp.:fă Conj.:să facă Pp.:făcut
- **Fată** (s. f.) /'fa.tə/ Chica, muchacha: fată, fete, fata, fetele, fetei, fetelor
- **Fotbalist** (s. m.) /fot.ba'list/ Futbolista (hombre): fotbalist, fotbaliști, fotbalistul, fotbaliștii, fotbalistului, fotbaliștilor
- **Fotbalistă** (s. f.) /fot.ba'lis.tə/ Futbolista (mujer): fotbalistă, fotbaliste, fotbalista, fotbalistele, fotbalistei, fotbalistelor
- **Frizer** (s. m.) /fri'zer/ Peluquero, barbero: frizer/frizeri/frizerul/frizerii/frizerului/frizerilor
- **Gol** (adj. m.) /gol/ Vacío: gol, goi, golul, goii, golului, goilor
- **Goală** (adj. f.) /'goa.lə/ Vacía: goală, goale, goala, goalele, goalei, goalelor
- **Grădinar** (s. m.) /grə.di'nar/ Jardinero: grădinar, grădinari, grădinarul, grădinarii, grădinarului, grădinarilor
- **Înot** (s. n.) /'i.not/ Natación: înot, înoturi, înotul, înoturile, înotului, înoturilor
- **Magazin** (s. n.) /ma.ga'zin/ Tienda: magazin, magazine, magazinul, magazinele, magazinului, magazinelor
- **Mare** (adj. m.) /'ma.re/ Grande (m.): mare, mari, marele, marii, marelui, marilor
- **Mare** (adj. f.) /'ma.re/ Grande (f.): mare, mari, marea, marile, marii, marilor
- **Mic** (adj. m.) /mik/ Pequeño: mic, mici, micul, micii, micului, micilor
- **Mică** (adj. f.) /'mi.kə/ Pequeña: mică, mici, mica, micile, micii, micilor
- **Pe** (prep.) /pe/ Δ (preposición que introduce un complemento directo), sobre, encima de, en.
- **Plin** (adj. m.) /plin/ Lleno: plin, plini, plinul, plinii, plinului, plinilor
- **Plină** (adj. f.) /'pli.nə/ Llena: plină, pline, plina, plinele, plinei, plinelor
- **Polițist** (s. m.) /po.lit'sist/ Policía (hombre): polițist, polițiști, polițistul, polițiștii, polițistului, polițiștilor
- **Polițistă** (s. f.) /po.lit'sis.tə/ Policía (mujer): polițistă, polițiște, polițista, polițiștele, polițiștei, polițistelor
- **Pompier** (s. m.) /pom'pier/ Bombero: pompier, pompieri, pompierul, pompierii, pompierului, pompierilor
- **Poștăriță** (s. m.) /posh.ta'rit.sə/ Cartera: poștăriță, poștărițe, poștărița, poștărițele, poștăriței, poștărițelor
- **Poștaş** (s. m.) /posh'tash/ Cartero: poștaş, poștași, poștașul, poștașii, poștașului, poștașilor
- **Prezentare** (s. f.) /pre.zen'ta.re/ Presentación: prezentare, prezentări, prezentarea, prezentările, prezentării, prezentărilor
- **Restaurant** (s. n.) /res.tau'rant/ Restaurante: restaurant, restaurante, restaurantul, restaurantele, restaurantului, restaurantelor
- **Roșcat** (adj. m.) /rosh'kat/ Pelirrojo: roșcat, roșcați, roșcatul, roșcații, roșcatului, roșcatilor
- **Roșcată** (adj. f.) /rosh'ka.tə/ Pelirroja: roșcată, roșcate, roșcata, roșcatele, roșcatei, roșcatelor
- **Spart** (adj. m.) /spart/ Roto: spart, spartii, spartul, spartii, spartului, spartilor
- **Spartă** (adj. f.) /'spar.tə/ Rota: spartă, sparte, sparta, spartele, spartei, spartelor
- **Toreador** (s. m.) /to.rea'dor/ Torero: toreador, toreadori, toreadorul, toreadorii, toreadorului, toreadorilor
- **Treabă** s f /'tre.a.bə/ asunto, ocupación: treabă treburi treaba treburile trebii treburilor
- **Yoga** s f /'jo.ga/ Yoga
- **Zidar** (s. m.) /zi'dar/ Albañil: zidar, zidari, zidarul, zidarii, zidarului, zidarilor

Fotbalist

Ejemplos:

- Nu e **treabă** ta..... No es asunto tuyo
- Ți-l prezint pe **David**..... Te presento a David
- Ți-o prezint pe **Diana**..... Te presento a Diana
- Îmi **pare bine** de cunoștința..... Encantado/a de conocerle
- Vreau să **învăț** yoga..... Quiero aprender yoga
- Știu să vorbesc **germana**..... Sé hablar alemán
- Vreau să **faci** înot..... Quiero que hagas natación
- Acea **fată** este blondă..... Esa chica es rubia
- Acest băiat vrea să **încea** engleza..... Este chico quiere aprender inglés
- Acel pahar **este** gol..... Aquel vaso está vacío
- Vrei să fii **mamă**?..... ¿Quieres ser mamá?
- Suntem **fotbaliști**..... Somos futbolistas

En la próxima lista usaremos la primera forma de demostrativo, la que va antes del sustantivo, y que viene explicada en la tabla 10.

Lista 10

1	Esta chica es grande.....	Această fată este mare
2	Este chico es rubio.....	Acest băiat este blond
3	Este vaso está vacío.....	Acest pahar este gol
4	Estas chicas son pequeñas.....	Aceste fete sunt mici
5	Estos chicos son morenos.....	Acești băieți sunt bruneți
6	Estos vasos están llenos.....	Aceste pahare sunt pline
7	Esa chica tiene 20 años.....	Acea fată are douăzeci de ani
8	Ese chico es pelirrojo.....	Acel băiat este roșcat
9	Ese vaso está roto.....	Acel pahar este spart
10	Esas chicas son castañas.....	Acele fete sunt castanii
11	Esos chicos son pequeños.....	Acei băieți sunt mici
12	Esos vasos están llenos.....	Acele pahare sunt pline
13	Esta chica quiere ser panadera.....	Această fată vrea să fie brutăreasă
14	Este chico quiere ser albañil.....	Acest băiat vrea să fie zidar
15	Estos chicos quieren ser policías.....	Acești băieți vor să fie polițiști
16	Estas chicas quieren ser peluqueras.....	Aceste fete vor să fie coafeze
17	Esa chica quiere tener un coche pequeño.....	Acea fată vrea să aibă o mașină mică
18	Ese chico quiere aprender inglés.....	Acel băiat vrea să învețe engleza
19	Esos chicos quieren saber alemán.....	Acei băieți vor să știe germana
20	Esas chicas quieren vivir lejos de aquí.....	Acele fete vor să locuiască departe de aici
21	Quiero saber griego.....	Vreau să știu greaca
22	Quieres ser actriz.....	Vrei să fii actriță
23	Quiere ser jardinero.....	Vrea să fie grădinar
24	Quiere ser abogada.....	Vrea să fie avocată
25	Queremos ser toreros.....	Vrem să fim toreadori
26	Queremos ser carteras.....	Vrem să fim poștărițe
27	Queréis saber árabe.....	Vreți să știți araba
28	Quieren aprender rumano.....	Vor să învețe româna
29	Quieren ser futbolistas.....	Vor să fie fotbaliști
30	Quiero ser bombero.....	Vreau să fiu pompier
31	Queremos hablar español.....	Vrem să vorbim spaniola
32	Queréis vivir en Australia.....	Vreți să locuiți în Australia
33	Aquella chica quiere ser rubia.....	Acea fată vrea să fie blondă
34	Aquel chico trabaja en una fábrica.....	Acel băiat lucrează într-o fabrică
35	Trabajo de vendedor en una tienda.....	Lucrez ca vânzător într-un magazin
36	¿Quieres trabajar en un restaurante?.....	Vrei să lucrezi într-un restaurant?
37	Todavía no lo sé.....	Încă nu știu
38	¿Qué estás haciendo?.....	Ce faci?
39	Hago yoga.....	Fac yoga
40	¿Qué está haciendo ella?.....	Ce face ea?
41	Ella hace natación.....	Ea face înot
42	¿Qué está haciendo este chico?.....	Ce face acest băiat?
43	¿Qué hacéis?.....	Ce faceți?
44	¿Qué hacen esas chicas?.....	Ce fac acele fete?
45	No es asunto tuyo.....	Nu e treabă ta
46	¿Puedo presentarles?.....	Pot să fac prezentările?
47	Te presento a Jorge.....	Ți-l prezint pe Jorge
48	Es mi marido.....	Este soțul meu
49	Trabaja en una fábrica.....	Lucrează într-o fabrică
50	Encantada de conocerle.....	Îmi pare bine de cunoștință

Tabla 10: Los adjetivos demostrativos

Adj.+s. cercanía (p.ej.: este chico)			Masculino	Neutro	Femenino
Singular	N/A		Acest băiat	Acest pahar	Această fată
	G/D		Acestui băiat	Acestui pahar	Acestei fete
Plural	N/A		Acești băieți	Aceste pahare	Aceste fete
	G/D		Acestor băieți	Acestor pahare	Acestor fete
Adj.+s. lejanía (p.ej.: ese chico)					
Singular	N/A		Acel băiat	Acel pahar	Acea fată
	G/D		Acelui băiat	Acelui pahar	Acelei fete
Plural	N/A		Acei băieți	Acele pahare	Acele fete
	G/D		Acelor băieți	Acelor pahare	Acelor fete
S.+adj. cercanía (p.ej.: el chico este)					
Singular	N/A	Estándar	Băiatul <u>acesta</u>	Paharul <u>acesta</u>	Fata <u>aceasta</u>
		Coloquial	Băiatul <u>ăsta</u>	Paharul <u>ăsta</u>	Fata <u>asta</u>
	G/D	Estándar	Băiatului <u>acestuia</u>	Paharului <u>acestuia</u>	Fetei <u>acesteia</u>
		Coloquial	Băiatului <u>ăstuia</u>	Paharului <u>ăstuia</u>	Fetei <u>asteia/ăsteia</u>
Plural	N/A	Estándar	Băieții <u>aceștia</u>	Paharele <u>acestea</u>	Fetele <u>acestea</u>
		Coloquial	Băieții <u>ăștia</u>	Paharele <u>astea</u>	Fetele <u>astea</u>
	G/D	Estándar	Băieților <u>aceștora</u>	Paharelor <u>aceștora</u>	Fetelor <u>aceștora</u>
		Coloquial	Băieților <u>ăștora</u>	Paharelor <u>ăștora</u>	Fetelor <u>ăștora</u>
S.+adj. lejanía (p.ej.: el chico ese)					
Singular	N/A	Estándar	Băiatul <u>acela</u>	Paharul <u>acela</u>	Fata <u>aceea</u>
		Coloquial	Băiatul <u>ăla</u>	Paharul <u>ăla</u>	Fata <u>aia</u>
	G/D	Estándar	Băiatului <u>aceluia</u>	Paharului <u>aceluia</u>	Fetei <u>aceleia</u>
		Coloquial	Băiatului <u>ăluia</u>	Paharului <u>ăluia</u>	Fetei <u>ăleia</u>
Plural	N/A	Estándar	Băieții <u>aceia</u>	Paharele <u>acelea</u>	Fetele <u>acelea</u>
		Coloquial	Băieții <u>ăia</u>	Paharele <u>alea</u>	Fetele <u>alea</u>
	G/D	Estándar	Băieților <u>acelora</u>	Paharelor <u>acelora</u>	Fetelor <u>acelora</u>
		Coloquial	Băieților <u>ălora</u>	Paharelor <u>ălora</u>	Fetelor <u>ălora</u>

Cuando el sustantivo precede al adjetivo, el sustantivo va articulado (como en español). La lengua coloquial corresponde a la lengua hablada habitual. Las formas estándar se utilizan en lenguaje formal. Subrayadas, las formas que también pueden funcionar como pronombres, las que he escogido del neutro en realidad son comunes a los tres géneros. Las formas del femenino **aceasta**, **asta**, **aceea**, **aia**, tienen sentido neutro (como en “¿cuánto cuesta esto? **Cât costă asta?**)

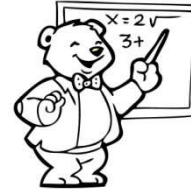
Suntem fotbaliști

11

VREAU CĂ FIICA MEA SĂ SE NUMEASCĂ FLORINA

QUIERO QUE MI HIJA SE LLAME FLORINA

- Los verbos pronominales. “Yo me llamo...”
- Las otras formas de los demostrativos
- El método “Google”
- Los números del 100 al 999
- Cómo preguntar el precio de las cosas.

Profesorul meu

Los verbos pronominales:

Son verbos que requieren un pronombre adicional. Se utilizan de una forma idéntica al español, pero **no todos los verbos que en español son pronominales lo son en rumano, y viceversa**. Son pronominales los verbos reflexivos del tipo: “lavarse”, “llamarse”... es decir, verbos que acaban en “-se”, derivados de otros verbos como “lavar”, “llamar”... Algunos verbos (como **a se numi**) requieren pronombres en acusativo y otros en dativo. Hay verbos que admiten su uso, con y sin pronombres, y hasta con los dos, algunos de ellos cambiando drásticamente su significado, y además existen verbos en los que se usa el pronombre reflexivo con sentido de posesivo como cuando decimos „me lavo la ropa” en vez de decir „lavo mi ropa”. Empezamos con los pronombres reflexivos en acusativo:

mă	me
te	te
se	se
ne	nos
vă	os
se	se

	A (se) numi (t)	Lllamar(se)	
(Eu)	mă numesc /nu'mesk/	me llamo	Imperfect pers. a I-a: numean
(Tu)	te numești /nu'mesht i/	te llamas	Imperativ pers. a II-a.: numește
(El) / (ea)	se numește /nu'mesh.te/	se llama	Conjunctiv pers. a III-a.: să se numească
(Noi)	ne numim /nu'mim/	nos llamamos	Participiu.: numit
(Voi)	vă numiți /nu'mits i/	os llamáis	Gerunziu: numind
(Ei) / (ele)	se numesc	se llaman	

Ejemplos:

Cum te numești?	¿Cómo te llamas?
Mă numesc David	Me llamo David
Dumneavoastră vă numiți Bond	Usted se llama Bond/ustedes se llaman Bond

En esta lección usaremos los demostrativos que van después del sustantivo y que requieren que éste vaya articulado. Observe las diferencias:

Această fată are 10 ceasuri	Esta chica tiene 10 relojes
Fata aceasta are 10 ceasuri	Esta chica tiene 10 relojes
Fata asta are 10 ceasuri	Esta chica (La chica esta) tiene 10 relojes

La primera forma (**Acest pahar** = este vaso) y la segunda forma (**Paharul acesta**) son formales. La tercera forma (**Paharul ăla**), es más coloquial y perfectamente correcta. Las tres se pueden traducir como “este vaso”. La segunda traducción al español (el vaso este, la chica esta) nos puede sonar despectiva cuando nos referimos a personas, pero en rumano simplemente suena informal. He usado esta traducción para que se vea que en nuestro idioma existe una construcción idéntica. En la forma coloquial se comen el “ce” de la forma estándar (**acesta** → **ăsta**). En la práctica basta con usar una sola forma, pero hay que reconocer las tres porque todas se usan. Todas están en la **Tabla 10**.

El método “Google”

Para saber cual de las formas se usa más, búsquelas en internet. Escriba, entre comillas, „**acest pahar**” y luego pruebe con „**paharul acesta**”. Resultado: 4110 frente a 3030. Como ve, las dos primeras formas se usan con no mucha diferencia. El resultado puede variar según pongamos las diacríticas o no: „**Această fată**” 3.630, „**Aceasta fata**” 22.300, „**Fata aceasta**” 19.700, y „**Fata asta**” 113.000, gana por mayoría la forma coloquial sin diacríticas. Si tiene dudas sobre el orden o uso más habitual de algunas palabras dentro de una frase, pruebe este método, pero tenga en cuenta que en internet no siempre se usa la ortografía más correcta y que el resultado puede estar desvirtuado porque la frase en cuestión forme parte del título de una canción famosa, por ejemplo.

Otro experimento: „**Am doua masini**” 1950 resultados, „Am doua de masini” (incorrecta) ofrece 0 resultados, „**Am 30 de ani**” 17.700 resultados, „am 30 ani” (incorrecta) 984 resultados.

En la **tabla 11** está la forma de construir los números del 100 al 999. Un par de ejemplos:

Am o sută zece euro	Tengo ciento diez euros
Vreau două sute douăzeci și cinci de euro	Quiero doscientos veinticinco euros

El precio de las cosas

Sólo se usa la tercera persona del verbo costar:

Cât costă asta?	¿Cuánto cuesta esto?
Vasul costă trei sute de euro	La vasija cuesta trescientos euros
Paharele alea costă două sute de euro	Los vasos esos cuestan doscientos euros

Vocabulario nuevo:

- **Ban** (s. m.) /ban/ Moneda, dinero: ban, bani, banul, banii, banului, banilor
- **Bărbat** (s. m.) /bər'bat/ Hombre: bărbat, bărbați, bărbatul, bărbații, băarbatului, bărbaților
- **Bicicletă** (s. f.) /bi.chi'kle.tə/ Bicicleta: bicicletă, bicicleta, bicicleta, bicicletele, bicicletei, bicicletelor
- **Chiar** (adv) /kiar/ también, incluso, hasta
- **Coleg** (s. m.) /ko.leg/ Colega, compañero de trabajo: coleg, colegi, colegul, colegii, colegului, colegilor
- **Colegă** (s. f.) /ko'le.gə/ Colega, compañera de trabajo: colegă, colege, colega, colegele, colegei, colegelor
- **Costa** (a costa) /'kos.ta/ Costar: costă Conj.: să coste Pp.: costat
- **Cum** (adv.) /kum/ Cómo
- **Electrician** (s. m.) /e.lek.tri'chian/ Electricista (hombre): electrician, electriciani, electricianul, electricianii, electricianului, electricianilor
- **Electriciană** (s. f.) /e.lek.tri'chia.nə/ Electricista (mujer) Electriciană, electriciane, electriciana, electricianele, electricianei, electricianelor
- **Euro** n /e.u.ro/ Euro: euro euro euroul --- euroului ---
- **Far** (s. n.) /far/ Faro: far, faruri, farul, farurile, farului, l farurilor
- **Femeie** (s. f.) /fe'meie/ Mujer: femeie, femei, femeia, femeile, femeii, l femeilor
- **Fetiță** (s. f.) /fe'tit.sə/ Niña: fetiță, fetițe, fetița, fetițele, fetiței, fetițelor
- **Fiecare** (pron.) /fie'ka.re/ Cada
- **Frumos** (adj. m.) /fru'mos/ Guapo: frumos, frumoși, frumosul, frumoșii, frumosului, frumoșilor

- Frumoasă** (adj. f.) /fru'moa.sə/ Guapa: frumoasă, frumoase, frumoasa, frumoasele, frumoasei, frumoaselor
- **Ieftin** (adj. m.) /'ief.tin/ Barato: ieftin, ieftini, ieftinul, ieftinii, ieftinului, ieftinilor
 - **Ieftină** (adj. f.) /'ief.ti.nə/ Barata: ieftină, ieftine, ieftina, ieftinele, ieftinei, ieftinelor
 - **Numi** (a se numi) /nu'mi/ Llamarse: mă numesc, te numești, se numește, ne numim, vă numiți, se numesc
Imp.: numește, Conj.: să se numească Pp.: numit
 - **Scump** (adj.m.) /skump/ Caro: scump, scumpi, scumpul, scumpii, scumpului, scumpilor
 - **Scumpă** (adj. f.) /'skum.pə/ Cara: scumpă, scumpe, scumpa, scumpele, scumpei, scumpelor
 - **Secretar** (s. m.) /se.kre'tar/ Secretario: secretar, secretari, secretarul, secretarii, secretarului, secretarilor
 - **Secretară** (s. f.) /se.kre'ta.rə/ Secretaria: secretară, secretare, secretara, secretarele, secretarei, secretarelor
 - **Urât** (adj. m.) /u'rit/ Feo: urât, urâți, urâtul, urâții, urâtului, urâților
 - **Urâtă** (adj. f.) /u'ri.tə/ Fea: urâtă, urâte, urâta, urâtele, urâtei, urâtelor
 - **Vas** (s. n.) /vas/ Vasija: vas, vase, vasul, vasele, vasului, vaselor

Algunas expresiones:

- Ce e asta?¿Qué es eso?
- Ce doriți?¿Qué desea?
- Este de culoare... (are culoare...) Es de color...

Ejemplos:

- Vreau că fiica mea să se numească Florina Quiero que mi hija se llame Florina
- Cum te numești?¿Cómo te llamas?
- Mă numesc David Me llamo David
- Dumneavoastră vă numiți Bond Usted se llama Bond/ustedes se llaman Bond
- Această fată are 10 ceasuri Esta chica tiene 10 relojes
- Fata aceea are 10 ceasuri Esta chica tiene 10 relojes
- Fata asta are 10 ceasuri Esta chica (La chica esta) tiene 10 relojes
- Am o sută zece euro Tengo ciento diez euros
- Vreau două sute douăzeci și cinci de euro Quiero doscientos veinticinco euros
- Cât costă asta?¿Cuánto cuesta esto?
- Vasul costă trei sute de euro La vasija cuesta trescientos euros
- Paharele alea costă două sute de euro Los vasos esos cuestan doscientos euros
- Femeia aceea face yoga Esa mujer hace yoga

Femeia aceea
face yoga

Lista 11

1	Mi compañero de trabajo se llama Carlos	Colegul meu se numește Carlos
2	Me llamo Florina	Mă numesc Florina
3	¿Cómo te llamas?	Cum te numești?
4	Este hombre se llama Radu	Bărbatul acesta se numește Radu
5	Esta mujer es mi hermana	Femeia aceasta este sora mea
6	Nos llamamos Alberto y Alberta	Ne numim Alberto și Alberta
7	Ellos se llaman Alberto y Alberta	Ei se numesc Alberto și Alberta
8	¿Cómo se llaman ellas?	Cum se numesc ele?
9	Este vaso es mío	Paharul acesta este al meu
10	Ese hombre vive en Madrid	Bărbatul acela locuiește în Madrid
11	Esa mujer hace yoga	Femeia aceea face yoga
12	Aquel vaso es grande	Paharul acela este mare
13	Estos hombres son rumanos	Bărbații aceștia sunt români
14	Estas mujeres son guapas	Femeile acestea sunt frumoase
15	Esos hombres saben hablar ruso	Bărbații aceia știu să vorbească rusa
16	Esas mujeres hacen natación	Femeile acelea fac înot
17	Aquellos vasos están rotos	Paharele acelea sunt sparte
18	Aquel hombre se llama Pedro	Bărbatul acela se numește Pedro
19	¿Cómo se llama esa mujer de allí?	Cum se numește femeia aceea de acolo?
20	Este chico quiere ser electricista	Băiatul acesta vrea să fie electrician
21	La niña ésta se llama Mónica	Fetița asta se numește Monica
22	¿Cuánto cuesta esto?	Cât costă asta?
23	Esto cuesta ciento cincuenta euros	Asta costă o sută douăzeci și cinci de euro
24	El futbolista ese cuesta mucho dinero	Fotbalistul ăla costă mulți bani
25	Esa secretaria trabaja mucho	Secretara aceea lucrează mult
26	El vaso aquel está vacío	Paharul ăla este gol
27	Mi yerno tiene doscientos cuarenta y un euros	Ginerele meu are două sute patruzeci și unu de euro
28	¿Cómo os llamáis?	Cum vă numiți?
29	Las vasijas estas son caras	Vasele astea sunt scumpe
30	¿Cuánto cuesta una vasija china?	Cât costă un vas chinezesc?
31	Una vasija china cuesta ciento veinte euros	Un vas chinezesc costă o sută douăzeci de euro
32	Los vasos aquellos son de ella	Paharele alea sunt ale ei
33	Mis coches son también de ellos	Mașinile mele sunt chiar ale lor
34	¿Qué desea?	Ce doriți?
35	Querría un coche barato	Aș vrea o mașină ieftină
36	Ese coche cuesta sólo novecientos euros	Mașina aceea costă doar nouă sute de euro
37	Pero es un coche muy feo	Dar e o mașină foarte urâtă
38	Y tiene los faros rotos	Și are farurile sparte
39	¿Cuánto cuesta cada vasija?	Cât costă fiecare vas?
40	Cada vasija cuesta cien euros	Fiecare vas costă o sută de euro
41	¿Qué es eso?	Ce e aceea?
42	Eso es una bicicleta roja	Aia e o bicicletă roșie
43	¿Quieres una bicicleta de color amarillo?	Vrei o bicicletă de culoare galbenă?
44	¿Cómo se llama esa mujer?	Cum se numește femeia aceea?
45	Esa mujer de ahí es Gloria	Femeia de acolo este Gloria
46	Es profesora de inglés	Este profesoară de engleză
47	Pero trabaja en una tienda	Dar lucrează într-un magazin
48	Es muy guapa y sabe muchos idiomas	E foarte frumoasă și știe multe limbi
49	Estamos aprendiendo mucho	Învățăm mult
50	No hablas mucho	Nu vorbești mult

Tabla 11: Los números del 101 al 999

Con estos ejemplos no tendrá problemas para construir todos los números del 100 al 999

100	O sută
101	O sută unu
111	O sută unsprezece
120	O sută douăzeci
200	Două sute
222	Două sute douăzeci și doi
300	Trei sute
333	Trei sute treizeci și trei
400	Patru sute
444	Patru sute patruzeci și patru
500	Cinci sute
555	Cinci sute cincizeci și cinci
600	Șase sute
666	Șase sute șaiszeci și șase
700	Șapte sute
777	Șapte sute șaptezeci și șapte
800	Opt sute
888	Opt sute optzeci și opt
900	Nouă sute
999	Nouă sute nouăzeci și nouă

Para indicar cantidades de algo, los números que acaban entre 20 y 100 llevan “**de**” y los números entre 1 y 19 no lo llevan.

Por ejemplo:

115 €	O sută cincisprezece euro
120 €	O sută douăzeci <u>de</u> euro

Cinci sute de euro

12

FETIȚA ÎI DĂ UN OS CÂINELUI VECINULUI

LA NIÑA LE DA UN HUESO AL PERRO DEL VECINO

- El verbo “Dar”
- Cómo usar el dativo y genitivo
- Qué forma escoger de cada palabra

Câinele are un os mare

Primero el verbo **a da**:

A da (t)	Dar	
(Eu) dau	doy	Imperfect pers. a I-a: dădeam, dam
(Tu) dai	das	Imperativ pers. a II-a.: dă
(El) / (ea) dă	da	Conjunctiv pers. a III-a.: să dea
(Noi) dăm	damos	Participiu.: dat
(Voi) dați	dais	Gerunziu: dând
(Ei) / (ele) dau	dan	

Ejemplos:

Dau ban	Doy dinero
Dai un câine	Das un perro
Ea dă o rață	Ella da un pato
Dăm două baloanele	Damos los dos globos
Dați o pisică	Dais un gato
Ei dau doi bani	Ellos dan dos monedas

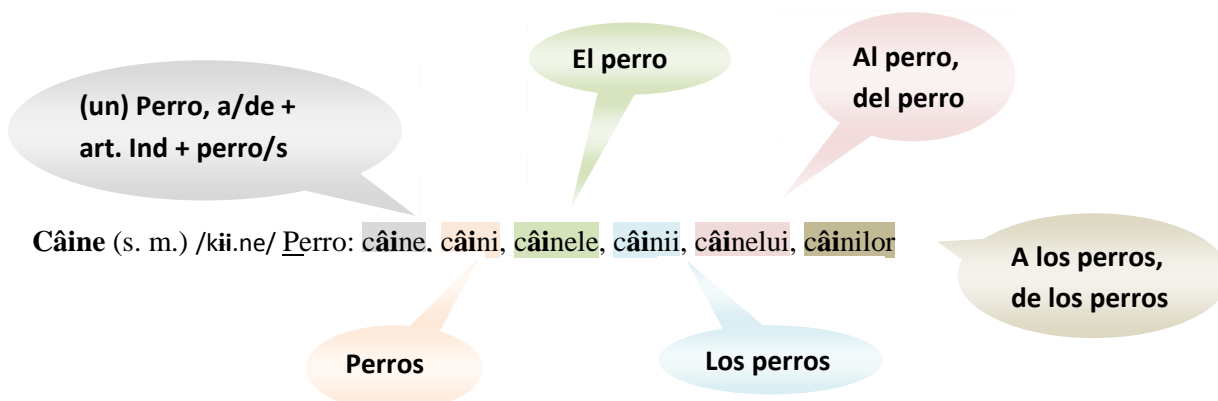
El Dativo y Genitivo

En la siguiente frase:

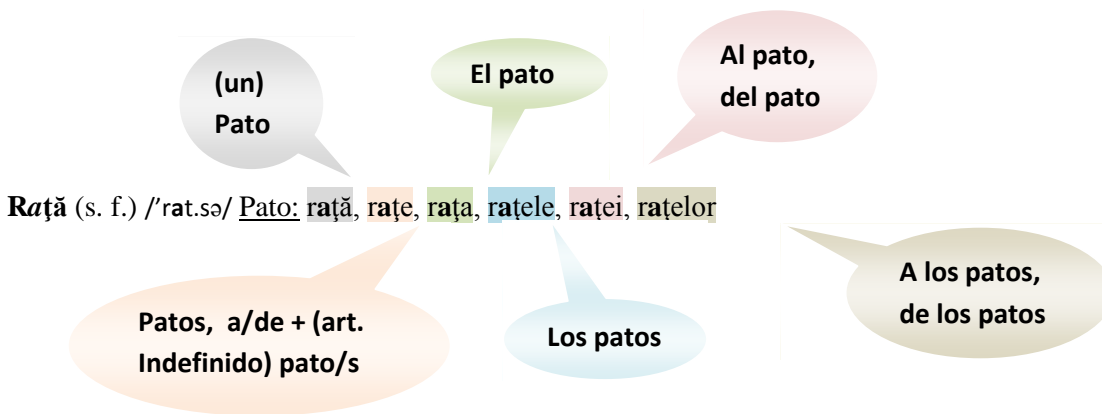
La niña le da un hueso al perro de los vecinos

Los sustantivos rumanos tienen 6 formas diferentes por cada género. Para saber cual de ellas tiene que escoger bastará con que busque la palabra en el diccionario, vea su género y siga el siguiente esquema:

Género masculino o neutro, p.e.: **câine** (perro), **pahar** (vaso) o **șarpe** (serpiente)

Género femenino p.e.: **rață** (pato), **mașină** (coche) o **casă** (casa):

Así obtenemos:

Fetița dă un os **câinelui** **vecinilor**..... La niña da un hueso al perro de los vecinos

Para obtener el título de nuestra lección sólo hace falta poner **îi** (le), en la frase:

Fetița îi dă un os câinelui vecinilor La niña **le** da un hueso al perro de los vecinos

Los equivalentes a nuestros artículos indefinidos „un, una, unos, unas” se declinan en rumano.

Un	Un	Unui	a un, de un
O	Una	Unei	a una, de una
Niște	Unos	Unor	a unos, a unas, de unos, de unas

Si la palabra que va antes del genitivo no lleva artículo determinado, o entre la cosa poseída y el poseedor se encuentra un adjetivo, el verbo **a fi** o varias palabras, entonces se le añade un artículo posesivo o “genitival” que concuerda con la cosa poseída y que refuerza la idea de posesión:

Artículo genitival	Masculino	Neutro	Femenino
Singular	al		a
Plural	ai		ale

Vea la diferencia:

Regele spaniei El rey de España
Regele Juan Carlos al spaniei El rey Juan Carlos de España

Ejemplos:

O fetiță dă un os unui câinelui unui vecin Una niña da un hueso al perro de un vecino
Eu îi dau un ban unui fiu al unui vecin Yo le doy una moneda a un hijo de un vecino

Aquí tenemos una tabla con ejemplos:

Los artículos indefinidos		Singular	Plural
Nominativo Acusativo	Masculino	Un vecin	Doi (niște) vecini
	Neutro	Un pahar	Două (niște) pahare
	Femenino	O fetiță	Două (niște) fetițe
Genitivo Dativo	Masculino	Unui vecin	Unor vecini
	Neutro	Unui pahar	Unor pahare
	Femenino	Unei fetițe	Unor fetițe

Los numerales como p.e. **Trei**, se consideran artículos indefinidos pero no se declinan.

! Los sustantivos femeninos acompañados por **unei**, usan la forma de nominativo/acusativo plural

Un pahar al unei fetițe Un vaso de una niña
 Niște pahare ale unei fetițe Unos vasos de una niña

Así:

Un copil dă un os unei pisici a unui vecin Un niño da un hueso a un gato de un vecino
 Un copil dă oase unor câini ai vecinului Un niño da huesos a unos perros del vecino

Vocabulario nuevo:

- **Balon** (s. n.) /ba'lon/ Globo: balon, baloane, balonul, baloanele, balonului, baloanelor
- **Casă** (s. f.) /'ka.sə/ Casa: casă, case, casa, casele, casei, caselor
- **Câine** (s. m.) /'kii.ne/ Perro: câine, câini, câinele, câinii, câinelui, câinilor.
- **Da** (a da) /da/ Dar: dau, dai, dă, dăm, dați, dau Imp.:dă!, Conj.: să dea Pp.:dat
- **Pește** (s. m.) /'pesh.te/ Pez: pește, pești, peștele, peștii, peștelui, peștilor
- **Pisică** (s. f.) /pi'si.kə/ Gato: pisică, pisici, pisica, pisicile, pisicii, picicilor
- **Os** (s. n.) /os/ Hueso: os, oase, osul, oasele, osului, oaselor
- **Pup** (s. m.) /pup/ Beso (en lenguaje infantil): pup, pupi, pupul, pupii, pupului, pupilor
- **Pupic** (s. m.) /pu'pik/ Besito (lenguaje familiar e infantil): pupic, pupici, pupicul, pupicii, pupicului, pupicilor
- **Rață** (s. f.) /'rat.sə/ Pato: rață, rațe, rața, rațele, raței, rațelor
- **Rege** (s. m.) /'re.ge/ Rey: rege, regi, regele, regii, regelui, regilor
- **Regină** (s. f.) /re'dži.nə/ Reina: regină, regine, regina, reginele, reginei, reginelor
- **Străbunic** (s. m.) /strə.bu'nik/ Bisabuelo: străbunic, străbunici, străbunicul, străbunicii, străbunicului, străbunicilor
- **Străbunică** (s. f.) /strə.bu'ni.kə/ Bisabuela: străbunică, străbunice, străbunica, străbunicele, străbunicei, străbunicelor
- **Șarpe** (s. m.) /'shar.pe/ Serpiente: șarpe, șerpi, șarpele, șerpii, șarpelui, șerpilor
- **Vecin** (s. m.) /ve'chin/ Vecino: vecin, vecini, vecinul, vecinii, vecinului, vecinilor
- **Vecină** (s. f.) /ve'chi.nə/ Vecina: vecină, vecine, vecina, vecinele, vecinei, vecinelor

Ejemplos:

- Dau ban..... Doy dinero
- Dai un câine..... Das un perro
- Ea dă o rață..... Ella da un pato
- Dăm două baloanele..... Damos los dos globos
- Dați o pisică..... Dais un gato
- Ei dau doi bani..... Ellos dan dos monedas
- Fetița îi dă un os câinelui vecinilor..... La niña le da un hueso al perro de los vecinos
- O fetiță dă un os unui câinelui unui vecin..... Una niña da un hueso al perro de un vecino
- Eu îi dau un ban unui fiu al unui vecin..... Yo le doy una moneda a un hijo de un vecino
- Un copil dă un os unei pisici a unui vecin..... Un niño da un hueso a un gato de un vecino
- Un copil dă oase unor câini ai vecinului..... Un niño da huesos a unos perros del vecino
- Câinele are un os mare..... El perro tiene un hueso grande

La próxima lista está diseñada para que tenga que usar todas las formas de algunas palabras

Lista 12

1	La hija de mi padre es mi hermana.....	Fiica tatălui meu este sora mea
2	Un perro tiene un hueso.....	Un câine are un os
3	El perro tiene un hueso.....	Câinele are un os
4	Dos perros tienen huesos.....	Doi câini au oase
5	Los perros tienen los huesos.....	Câinii au oasele
6	Una niña tiene un perro.....	O fetiță are un câine
7	La niña tiene el perro.....	Fetița are câinele
8	Dos niñas tienen dos perros.....	Două fetițe au doi câini
9	Las niñas tienen los perros.....	Fetițele au câinii
10	Una niña tiene un hueso de un perro.....	O fetiță are un os al unui câine
11	La niña tiene el hueso del perro.....	Fetița are osul câinelui
12	Unas niñas tienen unos huesos de unos perros.....	Niște fetițe au niște oase ale unor câini
13	Las niñas tienen los huesos de los perros.....	Fetițele au oasele câinilor
14	Una niña da un hueso a un perro de un vecino.....	O fetiță dă un os unui câine al unui vecin
15	La niña da el hueso al perro del vecino.....	Fetița dă osul câinelui vecinului
16	Unas niñas dan huesos a unos perros de unos vecinos.....	Niște fetițe dau oase unor câini ai unor vecini
17	Las niñas dan los huesos a los perros de los vecinos.....	Fetițele dau oasele câinilor vecinilor
18	Un gato tiene un pez.....	O pisică are un pește
19	El gato tiene el pez.....	Pisica are peștele
20	Dos gatos tienen peces.....	Două pisici au pești
21	Los gatos tienen los peces.....	Pisicile au peștii
22	Un niño tiene un gato.....	Un copil are o pisică
23	El niño tiene el gato.....	Copilul are pisica
24	El niño tiene dos gatos.....	Copilul are două pisici
25	Los niños tienen los gatos.....	Copiii au pisicile
26	Un niño tiene un pez de un gato.....	Un copil are un pește al unei pisici
27	El niño tiene el pez del gato.....	Copilul are peștele pisicii
28	Unos niños tienen unos peces de unos gatos.....	Niște copii au niște pești ai unor pisici
29	Los niños tienen los peces de los gatos.....	Copiii au peștii pisicilor
30	El niño da un pez a un gato.....	Copilul dă un pește unei pisici
31	El niño le da el pez al gato del vecino.....	Copilul îi dă peștele pisicii vecinului
32	El niño da un pez a unos gatos.....	Copilul dă un pește unor pisici
33	El niño da un pez a los gatos.....	Copilul dă un pește pisicilor
34	Un globo está allí.....	Un balon este acolo
35	El globo es rojo.....	Balonul este roșu
36	Dos globos están aquí.....	Două baloane sunt aici
37	Los globos son azules.....	Baloanele sunt albastre
38	Tengo un globo.....	Am un balon
39	Tienes el globo.....	Ai balonul
40	Tenemos dos globos.....	Avem două baloane
41	Tenéis los globos.....	Aveți baloanele
42	Un niño da un besito a un globo.....	Un copil dă un pupic unui balon
43	El niño da un besito al globo.....	Copilul dă un pupic balonului
44	Unos niños dan besos a unos globos.....	Niște copii dau pupici unor baloane
45	Los niños dan besos a los globos.....	Copiii dau pupici baloanelor
46	Un globo de un vecino está allí.....	Un balon al unui vecin este acolo
47	El globo del vecino es amarillo.....	Balonul vecinului este galben
48	Unos globos de unos vecinos están aquí.....	Niște baloane ale unor vecini sunt aici
49	Los globos de los vecinos son verdes.....	Baloanele vecinilor sunt verzi
50	El padre del padre de mi padre es mi bisabuelo.....	Tatăl tatălui tatălui meu este străbunicul meu

LOS CASOS Y LAS DECLINACIONES

En “La niña da un hueso al perro del vecino” hay un verbo y cuatro sustantivos con funciones diferentes: Nominativo (N), Acusativo (A), Dativo (D) y Genitivo (G). Es útil distinguirlas, porque en rumano la forma de la palabra puede variar según su función.

Nominativo, es el sujeto que suele ir antes del verbo al principio de la frase. Responde a la pregunta ¿quién? “¿Quién da el hueso al perro?” → La niña

Acusativo: Es el objeto directo (OD) que suele ir tras el verbo. Para saber si un sustantivo es OD podemos pasar la frase a pasiva y ver si se convierte en sujeto: “Un hueso es dado al perro del vecino por la niña”. Responde a la pregunta: “¿Qué (verbo) (sujeto)?” “¿Qué da la niña?” → Un hueso. El Nominativo y el Acusativo se escriben igual: “un pato tiene un pato” **O rață are o rață**, aunque el sujeto (N) va antes del verbo y el objeto directo (A) después.

Genitivo: Es el complemento del sustantivo que le precede, ya sea sujeto “el niño del jardinero da un beso al globo”, o no “la niña da un hueso al perro del vecino”, e indica el poseedor. Lleva delante la preposición “de”. En rumano es la flexión del artículo que acompaña al sustantivo. **Copilul are un balon copilului** → El niño tiene un globo del niño. Responde a la pregunta “¿de quién? No va al inicio de una frase, ni justo después del verbo. Puede existir un genitivo de un genitivo de un genitivo... como en la frase “la madre de la madre de mi madre es mi bisabuela”

Dativo: va inmediatamente detrás del verbo, “El niño da un hueso al perro del jardinero”. Suele llevar la preposición “a” delante. Recibe la acción del verbo, en este caso es el perro el que recibe el hueso. Se detecta preguntando ¿a quién? → Al perro (D)

Por tanto: La niña (N-sujeto) da (verbo) un hueso (A-OD) al perro (D-O indirecto) del vecino (G-Complemento)

En rumano el artículo definido (el, la, los, las) va pegado al final de la palabra, el indefinido (un, una, unos, unas, varios, varias, muchos, dos, tres, cuatro...) va delante y separado. El caso va pegado al artículo.

En masculino:

Copil (s. m.) /ko'pil/ <u>Niño</u>	Singular sin artículo definido	Plural sin artículo definido	Singular con artículo definido	Plural con artículo definido
Nominativo (N)	(un) copil	(doi, niște...) copii	copilul	copiii
Acusativo (A)	(un) copil	(doi, niște...) copii	copilul	copiii
Genitivo (G)	(a, ai...) unui copil	(a, ai...) unor copii	copilului	copiilor
Dativo (D)	Unui copil	Unor copii	copilului	copiilor

En neutro:

Os (s. n.) /os/ <u>Hueso</u>	Singular sin artículo definido	Plural sin artículo definido	Singular con artículo definido	Plural con artículo definido
Nominativo (N)	(un) os	(două, niște...) oase	osul	oasele
Acusativo (A)	(un) os	(două, niște...) oase	osul	oasele
Genitivo (G)	(a, ai...) unui os	(a, ai) unor oase	osului	oaselor
Dativo (D)	Unui os	Unor oase	osului	oaselor

En femenino:

Rață (s. f.) /'rat.sə/ <u>Pato</u>	Singular sin artículo definido	Plural sin artículo definido	Singular con artículo definido	Plural con artículo definido
Nominativo (N)	(o) rață	(două, niște...) rațe	rața	rațele
Acusativo (A)	(o) rață	(două, niște...) rațe	rața	rațele
Genitivo (G)	*(a, ai...) (unei) rațe	*(a, ai...) (unor) rațe	raței	rațelor
Dativo (D)	(unei) rațe	unor rațe	raței	rațelor

Hay 16 cuadrículas de caso, artículo y número por cada género. Pero, como mucho, sólo existen 6 formas diferentes. El femenino es un poco diferente del masculino y del neutro, porque para el G/D singular femenino escogemos la forma plural y para el masculino/neutro singular escogemos la forma básica en todos los casos. Más adelante veremos otro caso, el Vocativo, y los complementos preposicionales.

13 DE CE CREZI CĂ MI-A DAT 1150 DE EURO? ÎPĂR QUÉ CREES QUE ME HA DADO 1150 EUROS?

- El verbo “Creer”
- El pretérito perfecto
- Los pronombres de complemento indirecto
- “¿Por qué?”
- Expresiones de tiempo
- Los números de 1000 en adelante

El verbo **a crede**:

A crede (t) creer			
(Eu)	cred	creo	Imperfect pers. a I-a: credeam
(Tu)	crezi	crees	Imperativ pers. a II-a.: crede
(El) / (ea)	crede	cree	Conjunctiv pers. a III-a.: să creadă
(Noi)	credem	creemos	Participiu.: crezută
(Voi)	credeți	creéis	Gerunziu: crezând
(Ei) / (ele)	cred	creen	

Ejemplos:

Crezi în asta?	¿Crees en esto?
Cred în Dumnezeu	Creo en Dios
Nu crede în horoscop	No cree en el horóscopo

Aquí están los participios de los verbos que ya conocemos para poder formar un nuevo tiempo: el pasado.

Infinitivo	Participio pasado (Pp)	Traducción
A fi	fost	sido, estado
A avea	avut	tenido
A face	facut	hecho
A învăța	învățat	Aprendido
A locui	locuit	Vivido, habitado
A lucra	lucrat	Trabajado
A ști	știut	sabido
A (se) numi	numit	llamado
A vrea	vrut	querido
A da	dat	dado
A crede	crezut	creído

El pasado se forma con la forma auxiliar del verbo **a avea**, vamos a ver esto con el verbo **a da**

A da (t) (pasado) Dar		
(Eu)	Am dat	He dado
(Tu)	Ai dat	Has dado
(El) / (ea)	A dat	Ha dado
(Noi)	Am dat	Hemos dado
(Voi)	Ați dat	Habéis dado
(Ei) / (ele)	Au dat	Han dado

Como se puede ver, el auxiliar no es exactamente igual al verbo **a avea**

A avea (tener)	A avea aux. (Haber)
Am	Am
Ai	Ai
Are	A
Avem	Am
Aveți	Ați
Au	Au

El pasado corresponde tanto a nuestro pasado simple como al pretérito perfecto. Es decir:

Eu am dat Yo he dado, yo di

Los pronombres de Dativo:

La frase de la lección anterior „Fetița **îi** dă un os câinelui vecinului” contiene un pronombre de dativo „**îi**” que en español significa ”le”

Estos son los pronombres de dativo (los cuales se usan en muchos otros verbos aparte del verbo “dar”):

Îmi	me
Îți	te
Îi	le
Ne	nos
Vă	os
Le	les

Un ejemplo:

Fetița **îmi** dă un câine La niña **me** da un perro

Además para el reflexivo de la tercera persona tanto en plural como en singular:

Își se, a sí mismo/misma, a sí mismos/mismas

Unas expresiones:

De ce?	¿Por qué?
Pentru că...	Porque...
Alo?	¿Dígame?
Salut	Hola
Acasă	En casa

Los pronombres que acaban o empiezan por vocal forman contracciones con el auxiliar y con partículas como **nu**, **să**, **ce** etc.:

El îmi dă → El mi-a dat	Él me da→Él me ha dado
El îți dă → El ti-a dat	Él te da→Él te ha dado
El îi dă → El i-a dat	Él le da→Él le ha dado
El ne dă → El ne-a dat	Él nos da→Él nos ha dado
El vă dă → El v-a dat	Él os da→Él os ha dado
El le dă → El l-a dat	Él les da→Él les ha dado
El își dă → El si-a dat	Él se da→Él se ha dado
El nu îmi dă → El nu-mi dă	Él no me da→Él no me ha dado

Podrá ver las contracciones con más detalle en la **tabla 13**

Expresiones de tiempo:

Ieri	Ayer
Azi	Hoy
Mâine	Mañana
După-amiază	Por la tarde
De seară	De noche

Ejemplos:

Ea nu vrea să-mi dea un pupic	Ella no quiere darme un besito
Ce-i dau mâine?	¿Qué le doy mañana?
Nu-ți dau nimic	No te doy nada
Ei nu ne-au dat bani luna aceasta	Ellos no nos han dado dinero este mes
De ce nu mi-ai dat nimic?	¿Por qué no me has dado nada?
Ți-au dat ieri pașaportul meu	Te han dado ayer mi pasaporte

El uso es tan parecido al español, que en rumano también tienen una forma enfática o „tónica” de decir “me”, que es “a mí” y que no sustituye a la anterior forma sino que se suma a ella como en español:

Mie	A mí
Ție	A ti
Lui	A él
Ei	A ella
Sie	A él, a ella, a sí mismo, a si misma
Nouă	A nosotros
Vouă	A vosotros
Lor	A ellos, a ellas

Ejemplos:

Mie îmi dă două beri. Și mie dar ție îți dă doar una	A mí me da dos cervezas. Y a mí Pero a ti te da sólo una
---	--

Para los números mayores de mil:

O mie	1000
Două mii	2000
O mie nouă sute șaptezeci	1970
Unsprezece mii patru sute cincizeci și șase	11456

Moș Crăciun

Vocabulario nuevo:

- **Acasă** (adv.) /a'ka.sə/ En casa, a casa
- **Agricultor** (s. m.) /a.gri.kul'tor/ Agricultor: agricultor, agricultori, agricultorul, agricultorii, agricultorului, agricultorilor
- **Azi** (adv.) /aʒi/ Hoy
- **Bancă** (s.f.) /'ban.kə/ Banco: bancă, bănci, banca, băncile, băncii, băncilor
- **Bizar** (adj. m.) /bi'zar/ Extraño, raro: bizar, bizari, bizarul, bizarii, bizarului, bizarilor
- **Bizară** (adj. f.) /bi'za.rə/ Extraña, rara: bizară, bizare, bizara, bizarele, bizarei, bizarelor
- **Bomboană** (s. f.) /bom'boə.nə/ Caramelo: bomboană, bomboane, bomboana, bomboanele, bomboanei, bomboanelor
- **Crede** (A crede) (i) /a 'kre.de/ Creer: cred, crezi, crede, credem, credeți, cred. Imp.:crede Conj.:să creada Pp.:crezut
- **Creștin** (adj. m.) /kresh'tin/ Cristiano: creștin, creștini, creștinul, creștinii, creștinului, creștinilor
- **Creștină** (adj. f.) /kresh'ti.nə/ Cristiana: creștină, creștine, creștina, creștinele, creștinei, creștinelor
- **Cu** (prep.) /ku/ Con
- **Cuvânt** (s.n.) /ku'vint/ Palabra: cuvânt, cuvinte, cuvântul, cuvintele, cuvântului, cuvintelor
- **Delfin** (s. m.) /del'fin/ Delfín: delfin, delfini, delfinul, delfinului, delfinilor
- **Deștept** (adj. m.) /desh'tept/ Inteligente (m.), despierto: deștept, deștepți, deșteptul, deștepții, deșteptului, deștepților
- **Deșteaptă** (adj. f.) /desh'teap.tə/ Inteligente (f.), despierta: deșteaptă, deștepte, deșteapta, deșteptele, deștepteii, deșteptelor
- **Dumnezeu** (s. m.) /dum.ne'zeu/ Dios: Dumnezeu, dumnezei, dumnezeul, dumnezeii, dumnezeului, dumnezeilor
- **După** (prep.) /'du.pă/ Después (de)
- **După-amiază** Por la tarde
- **Fermier** (s. m.) /fer'mier/ Granjero: fermier, fermieri, fermierul, fermierii, fermierului, fermierilor
- **Găină** (s. f.) /gə'i.nə/ Gallina: găină, găini, găina, găinile, găinii, găinilor
- **Grădină** (s. f.) /grə'di.nə/ Jardín: grădină, grădini, grădina, grădinile, grădinii, grădinilor
- **Horoscop** (s. n.) /jo.ros'kop/ Horóscopo: horoscop, horoscoape, horoscopul, horoscoapele, horoscopului, horoscoapelor
- **Ieri** (adv.) /ier i/ Ayer
- **Mâine** (adv.) /'mii.ne/ Mañana
- **Mie** (s.f.) /mie/ Mil: mie, mii, mia, miile, miei, miilor
- **Monedă** (s. f.) /mo'ne.də/ Moneda: monedă, monezi, moneda, monezile, monedei, monezilor
- **Moș Crăciun** Papá Noel, Santa Claus /mosh krə'chiun/
- **Niciun** art /ni.tʃi.un/ Ninguno: niciun niciunii niciunui niciunor
- **Nicio** art /ni.tʃi.o/ ninguna: nicio niciunele niciunei niciunor
- **Nimic** (pron. neg/adv.) (n.) /ni'mik/ Nada: nimic, nimicuri, nimicul, nimicurile, nimicului, nimicurilor
- **Nou** (adj. m.) /nou/ Nuevo: nou, noi, noul, noii, noului, noilor
- **Nouă** (adj. f.) /nouə/ Nueva: nouă, noi/nouă, noua, noile/nouăle, noii/nouăi, noilor/nouălor
- **Obosit** (adj. m.) /o.bo'sit/ Cansado: obosit, obosiți, obositul, obosiții, obositului, obosiților
- **Obosită** (adj. f.) /o.bo'si.tə/ Cansada: obosită, obosite, obosita, obositele, obositei, obositelor
- **Pașaport** (s. n.) /pa.sha'port/ Pasaporte: pașaport, pașapoarte, pașaportul, pașapoartele, pașaportului, pașapoartelor
- **Păpușă** (s. f.) /pə'pu.shə/ Muñeca: păpușă, păpuși, păpușa, păpușile, păpușii, păpușilor
- **Pentru** (prep) /'pen.tru/ Por, Para
- **Prieten** (s. m.) /'prie.ten/ Amigo: prieten, prieteni, prietenul, prietenii, prietenului, prietenilor
- **Prietenă** (s. f.) /'prie.te.nə/ Amiga: prietenă, prietene, prietena, prietenele, prietenei, prietenelor
- **Sport** (s. n.) /sport/ Deporte: sport, sporturi, sportul, sporturile, sportului, sporturilor
- **Șef** (s. m.) /shef/ Jefe: șef, șefi, șeful, șefii, șefului, șefilor
- **Șefă** (s. f.) /'she.fə/ Jefa: șefă, șefe, șefa, șefele, șefei, șefelor
- **Vis** (s. n.) /vis/ Sueño: vis, vise, visul, visele, visului, viselor

- **Zi (Ziuă)** (s.f.) /zi/, /'ziuə/ Dîa: **Zi (Ziuă)**, **zile**, **ziua**, **zilele**, **zilei**, **zilelor**
- **Zoologic** (adj. m.) /zoo'lo.ʒik/ **Zoológico**, **zoo**: **zoologic**, **zoologici**, **zoologicul**, **zoologicii**, **zoologicului**, **zoologicilor**
- **Zoologică** (adj. f.) /zoo'lo.ʒi.kə/ **Zoológica**: **zoologică**, **zoologice**, **zoologica**, **zoologicele**, **zoologicei**, **zoologicelor**

Expresiones:

- **De ce?** ¿Por qué?
- **Pentru că...** Porque...
- **Alo?** ¿Dígame?
- **Salut** Hola
- **Acasă** En casa

Ejemplos:

- Crezi în asta? ¿Crees en esto?
- Cred în Dumnezeu Creo en Dios
- Nu crede în horoscop No cree en los horóscopos
- Fetița îmi dă un câine La niña me da un perro
- Ea nu vrea să-mi dă un pupic Ella no quiere darme un besito
- Ce-i dau mâine? ¿Qué le doy mañana?
- Nu-ți dau nimic No te doy nada
- Ei nu ne-au dat bani luna aceasta Ellos no nos han dado dinero este mes
- De ce nu mi-ai dat nimic? ¿Por qué no me has dado nada?
- Ți-au dat ieri pașaportul meu Te han dado ayer mi pasaporte
- Mie îmi dă două beri. Și mie A mí me dá dos cervezas. Y a mí.
- dar ție îți dă doar una Pero a ti te da sólo una
- Mie îmi dă o mașină Me da a mí un coche
- Ți dau trei beri Te dan tres cervezas
- El nu-mi dă mașinile El no me da los coches
- Ea vrea să-mi dea trei cărți Ella quiere darme tres libros
- Mi-ai dat două bomboane Me has dado dos caramelos
- Dă-mi păpusa ta! ¡Dame tu muñeca!

Un pașaport

Lista 13

1	¿Diga? ¿Sí?.....	Alo? Da?
2	Hola, soy Pepe.....	Bună, sunt Pepe
3	Hola Pepe.....	Salut Pepe
4	¿Está Florin en casa?.....	Florin este acasă?
5	Ayer estuvo en Craiova.....	Ieri a fost în Craiova
6	Pero hoy creo que está en Bucarest.....	Dar azi cred că este în București
7	¿Has vivido en Bucarest?.....	Ai locuit în București?
8	Sí, he vivido en Bucarest.....	Da, am locuit în București.
9	Entre mil novecientos noventa y seis.....	Între o mie nouă sute nouăzeci și șase
10	y dos mil uno.....	și două mii unu
11	Hizo yoga hace tres días.....	A facut yoga de acum trei zile
12	Nosotros hemos trabajado aquí durante tres años.....	Noi am lucrat aici timp de trei ani
13	Habéis tenido tres perros.....	Ați avut trei câini
14	Pero ahora no tenéis ninguno.....	Dar acum n-aveți niciunul
15	He sido albañil pero ahora soy profesor.....	Am fost zidar dar acum sunt profesor
16	Han vivido en Madrid en 1995.....	Au locuit în Madrid în 1995
17	¿Crees en los horóscopos?.....	Crezi în horoscop?
18	Ellos no creen en los horóscopos.....	Ei nu cred în horoscop
19	Ella no cree en Dios.....	Ea nu crede în Dumnezeu
20	Pero nosotros somos cristianos.....	Dar noi suntem creștini
21	Y creemos en Dios.....	și credem în Dumnezeu
22	La hija del jardinero todavía cree en Papá Noel.....	Fiica grădinarului încă mai crede în Moș Craciun
23	Creo que tengo 2500 € en el banco.....	Cred că am două mii cinci sute de euro în bancă
24	Ella me dio una moneda ayer.....	Ea mi-a dat o monedă ieri
25	¿Creéis que él tiene mucho dinero?.....	Credeți că el are mulți bani?
26	¿Te ha hablado en inglés?.....	Ți-a vorbit în engleză?
27	No, me ha hablado en rumano.....	Nu, mi-a vorbit în românește
28	Él le ha dado un hueso al perro del jardinero.....	El i-a dat un os câinelui grădinarului
29	El granjero nos ha dado tres gallinas.....	Fermierul ne-a dat trei găini
30	El delfín del zoo es muy inteligente.....	Delfinul grădinii zoologică este foarte inteligent
31	Vuestro jefe os ha dado mil quinientos euros.....	Șeful vostru v-a dat o mie cinci sute de euro
32	Ellas querían dos mil euros.....	Ele au vrut două mii de euro
33	Pero yo les he dado sólo mil.....	Dar eu le-am dat doar o mie
34	He tenido un sueño muy extraño.....	Am avut un vis foarte bizar
35	Ayer trabajé de mañana.....	Ieri am lucrat de dimineața
36	Pero hoy trabajo de tarde.....	Dar azi lucrez de după-amiază
37	Y mañana trabajo por la noche.....	Și mâine lucrez de seara
38	Hago yoga todos los días.....	Fac yoga în fiecare zi
39	Pero ayer no hice yoga.....	Dar ieri n-am făcut yoga
40	Porque estaba muy cansado.....	Pentru că eu am fost foarte obosit
41	¿Por qué estabas muy cansado?.....	De ce ai fost foarte obosit?
42	Porque hice mucho deporte.....	Pentru că am făcut mult sport
43	¿Qué has hecho hoy?.....	Ce ai facut azi?
44	He aprendido dos palabras nuevas.....	Am învățat două cuvinte noi
45	He estado en Madrid por la mañana.....	Am fost în Madrid de dimineața
46	Y he hablado con un amigo de mi padre.....	și am vorbit cu un amic tatălui meu
47	Que ha vivido aquí en dos mil cinco.....	care a locuit aici în două mii cinci
48	Y me ha dado dos globos rojos.....	și mi-a dat două baloane roșii
49	A ti te ha dado una muñeca azul.....	Ție ți-a dat o păpușă albastră
50	Y a él le ha dado tres caramelos.....	și lui i-a dat trei bomboane

Tabla 13, los pronombres de objeto indirecto (Dativos) y sus contracciones:

Por cada pronombre (p.e.: **îmi**) tenemos una forma tónica (**mie**), una forma átona (**îmi**), y su contracción (**mi**) que puede llevar algún guión dependiendo si va junto a una palabra (**-mi, mi-**) o entre dos (**-mi-**)

Pronombres de objeto indirecto (Dativo) Fuente: Esquemas de rumano José Damián González-Barros www.editatenea.com		Forma tónica	Forma átona	Formas junto a otras palabras que acaban o empiezan por vocal								
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
SINGULAR	1 ^a	mie	îmi	-mi	mi-	-mi	mi-	mi	mi-	mi-	-mi-	
	2 ^a	ție	îți	-ți	ți-	-ți	ți-	ți	ți-	ți-	-ți-	
	3 ^a	M.	lui	îi	-i	i-	-i	i-	i	i-	i-	-i-
F.		ei										
PLURAL	1 ^a	nouă	ne	ne	ne-	-ne	ne	ni	ne-	ne-	-ni-	
	2 ^a	vouă	vă	vă	v-	-vă	vă	vi	v-	vă-	-vi-	
	3 ^a	lor	le	le	le-	-le	le	li	le-	le-	-li-	

- I Ante la mayoría de tiempos simples
- II Tras **nu** y **să** (en **să-mi**, **să-ți**, **să-i**)
- III Ante el auxiliar para formar el pretérito perfecto o el condicional
- IV Tras el imperativo afirmativo y el gerundio.
- V Ante la forma **e** del verbo **a fi** como en: **Mi-e sete**
- VI Ante verbos con reflexivo **se**
- VII En lenguaje coloquial ante formas simples que comiencen por vocal excepto **î**
- VIII En lenguaje coloquial ante formas simples de verbos que comiencen por **î**
- IX En construcciones con verbo antepuesto y pronombre **se** postpuesto: **pare-mi-se**

trei pisici

14

CÂT E CEASUL?

¿QUÉ HORA ES?

- Cómo preguntar y decir la hora
- Preposiciones que acompañan a las expresiones de tiempo
- El genitivo de los nombres propios
- El Genitivo de los determinantes (de este, de esta...)
- El verbo “venir”

La forma más común de preguntar la hora es ésta:

Cât e ceasul? ¿Qué hora es?

Ejemplos:

Cât e ceasul, vă rog?	¿Qué hora es, por favor?
Scuzați-ma, cât e ceasul?	Disculpe, ¿tiene hora?
Ce oră e?	¿Qué hora es?

A lo que nos pueden contestar:

Este ora cinci Son las cinco

O más comúnmente:

E cinci	Son las cinco
E patru	Son las cuatro
E cinci și zece	Son las cinco y diez
E cinci și un sfert	Son las cinco y cuarto
E cinci și cincisprezece	Son las cinco y quince
Ora douăzeci și trei	Las veintitrés
E șase fără un sfert	Son las seis menos cuarto
E șase fără zece	Son las seis menos diez
E cinci și jumătate	Son las cinco y media

Más coloquialmente se cambia **jumătate** por **jumate** y se elimina el **și**:

E cinci jumate Son las cinco y media

Se usa “unu, două, douăsprezece” para “una, dos, doce” respectivamente

E unu	Es la una
E două fix	Son las dos en punto

Uno de los usos de la preposición **la** que podemos traducir más o menos como “a”:

La ce ora? Când?	¿A qué hora? ¿Cuándo?
La două	A las dos
Până la două	hasta las dos
Pe la unu	cerca de la una, sobre la una aproximadamente

Si usamos el reloj de doce horas podemos especificar:

La șase după amiaza	A las seis de la tarde
La șase dimineața	A las seis de la mañana
Nu înainte de ora nouă dimineața	No antes de las nueve de la mañana

También podemos usar preposiciones y adverbios:

După ora opt seara	Después de las ocho de la tarde
Peste o oră	Dentro de una hora
Peste două ore	Dentro de dos horas
Între trei și patru	Entre las tres y las cuatro
E deja ora unsprezece	Son ya las once

Se usan algunos genitivos como **zilei, nopții** u **orei**:

Ora doisprezece miezul zilei	Las doce del mediodía
Ora doisprezece miezul nopții	Las doce de la (media)noche
În jurul orei patru	Alrededor de las cuatro

Aquí está el Genitivo de los nombres propios. Está todo explicado en la [tabla 14](#). Unos ejemplos:

Alberto este fratele lui Carmen	Alberto es el hermano de Carmen
Carmen este sora lui Alberto	Carmen es la hermana de Alberto
José este soțul Mariei	José es el esposo de María

Para escribir el genitivo de un determinante, por ejemplo: “El perro de este hombre”, se pone en genitivo sólo el determinante si éste va delante del sustantivo, o ambos si va detrás.

Câinele acestui bărbat este mare	El perro de este hombre es grande
Câinele bărbatului acestuia este mare	El perro de este hombre es grande

El verbo “venir”:

A veni (i)	Venir, llegar	
(Eu) vin	vengo	Imperfect pers. a I-a: veneam
(Tu) vii	vienes	Imperativ pers. a II-a.: veno
(El) / (ea) vine	viene	Conjunctiv pers. a III-a.: să vină
(Noi) venim	venimos	Participiu.: venit
(Voi) veniți	venís	Gerunziu: venind
(Ei) / (ele) vin	vienen	

Ejemplos:

Au venit și verișorii mei	Han venido también mis primos
Încă n-a venit	Todavía no ha venido
Geamantanul lui George n-a venit	No ha llegado la maleta de George
Veniți din Africa?	¿Viene usted de África?

Para decir “vengo de” se dice **vin din**, pero para decir “vengo a” se dice **vin în**

Jean Michel Jarre vine în România!	¡Jean Michel Jarre viene a Rumanía!
Cesaria Evora nu mai vine în România	Cesaria Evora ya no viene a Rumanía

82

Vocabulario nuevo:

- **Amiază** (s. f.) /a'mia.ză/ Mediodía: Amiază, amiezi, amiaza, amiezile, amiezii, amiezilor
- **Carte** (s. f.) /'kar.te/ Libro, carta (naipe): carte, cărți, cartea, cărțile, cărții, cărților
- **Fără** (prep, conj, adv.) Sin, menos.
- **Fix** (adj. m.) /fiks/ Fijo, en punto: fix, fișii, fixul, fișii, fixului, fișilor
Fixă (adj. f.) /'fik.sə/ Fija: fixă, fixe, fixa, fixele, fixei, fixelor
- **Geamantan** (s. n.) /dʒea.man'tan/ Maleta: Geamantan, geamantane, geamantanul, geamantanele, geamantanului, geamantanelor
- **Înainte** (adv.) /i.nə'in.te/ Antes (de)
- **Jumătate** (s. f.) /dʒu.mə'ta.te/ Mitad, media: jumătate, jumătăți, jumătatea, jumătățile, jumătății, jumătăților
- **Măr** (s. n.) /mər/ Manzana: măr, mere, mărul, merele, mărului, merelor
- **Miez** (s.n.) /miez/ Medio: miez, miezuri, miezul, miezurile, miezului, miezurilor
- **Noapte** (s. f.) /'noap.te/ Noche: noapte, nopți, noaptea, nopțile, nopții, nopților
- **Oră** (s. f.) /'o.rə/ Hora: oră, ore, ora, orele, orei, orelor
- **Până** (prep. Inv.) /'pi.nə/ Hasta
- **Peste** (prep. Inv.) /'pes.te/ Sobre, encima de
- **Sfert** (s. n.) /sfert/ Cuarto: sfert, sferturi, sfertul, sferturile, sfertului, sferturilor
- **Veni** (a veni) (i) /ve'ni/ Venir: vin, vii, vine, venim, veniți, vin Imp.: vino! Subj.: să vină Pp.: venit
- **Verișor** (s. m.) /ve.rı'shor/ Primo: verișor, verișori, verișorul, verișorii, verișorului, verișorilor

Expresiones:

- Scuzați-mă.....Perdone, disculpe
- În jurul.....Alrededor de

Ejemplos:

- Cât e ceasul, vă rog?.....¿Qué hora es, por favor?
- Scuzați-ma, cât e ceasul?.....Disculpe, ¿tiene hora?
- Ce oră e?.....¿Qué hora es?
- Este ora cinci.....Son las cinco
- E cinci.....Son las cinco
- E patru.....Son las cuatro
- E cinci și zece.....Son las cinco y diez
- E cinci și un sfert.....Son las cinco y cuarto
- E cinci și cincisprezece.....Son las cinco y quince
- Ora douăzeci și trei.....Las veintitrés
- E șase fără un sfert.....Son las seis menos cuarto
- E șase fără zece.....Son las seis menos diez
- E cinci și jumătate.....Son las cinco y media

- E **cinci jumate** Son las cinco y media
- E **unu** Es la una
- E **două fix** Son las dos en punto
- La ce **ora?** Când? ¿A qué hora? ¿Cuándo?
- La **două** A las dos
- **Până** la două hasta las dos
- Pe la **unu** cerca de la una, sobre la una aproximadamente
- La **șase după amiaza** A las seis de la tarde
- La **șase dimineața** A las seis de la mañana
- Nu înainte de **ora nouă dimineața** No antes de las nueve de la mañana
- **După** ora opt seara Después de las ocho de la tarde
- Peste o **oră** Dentro de una hora
- Peste două **ore** Dentro de dos horas
- **Între** trei și **patru** Entre las tres y las cuatro
- E **deja ora unsprezece** Son ya las once
- **Ora doisprezece miezul zilei** Las doce del mediodía
- **Ora doisprezece miezul nopții** Las doce de la (media)noche
- **În jurul** orei patru Alrededor de las cuatro
- Alberto este **fratele lui** Carmen Alberto es el hermano de Carmen
- Carmen este **sora lui** Alberto Carmen es la hermana de Alberto
- José este **soțul Mariei** José es el esposo de María
- **Câinele** acestui bărbat este mare El perro de este hombre es grande
- **Câinele** bărbatului acestuia este mare El perro de este hombre es grande
- Au **venit** și verișorii mei Han venido también mis primos
- **Încă** n-a venit Todavía no ha venido
- **Geamantanul** lui George n-a venit No ha llegado la maleta de George
- **Veniți** din Africa? ¿Viene usted de África?
- Jean Michel Jarre **vine** în România! ¡Jean Michel Jarre viene a Rumanía!
- Cesaria Evora nu mai **vine** în România Cesaria Evora ya no viene a Rumanía

Oră șase

Tabla 14: Declinación de los nombres propios

	Masculino	Femenino acabado en "a"	Femenino no acabado en "a"
Nominativo	David	Cristina	Carmen
Acusativo	Pe David, cu David	Pe Cristina, cu Cristina	Pe Carmen, cu Carmen
Genitivo	Lui David	Cristinei	Lui Carmen
Dativo	Lui David	Cristinei	Lui Carmen
Vocativo	Davide!	Cristino!	Carmen!

Lista 14

1	¿Qué hora es?.....	Cât e ceasul?
2	La una en punto.....	Ora unu fix
3	La una y cuarto.....	Unu și un sfert
4	Las dos menos veinte.....	Două fără douăzeci
5	Las dos.....	Ora două
6	Son las dos y veinte.....	E ora două și douăzeci
7	Son las dos y media.....	E ora două și jumătate
8	Son las tres.....	E ora trei
9	Viene a las tres y diez.....	Vine la ora trei și zece
10	Vengo a las cuatro menos cuarto.....	Vin la ora patru fără un sfert
11	Ella viene a las cuatro.....	Ea vine la ora patru
12	¿Vienes a las cuatro y cuarto?.....	Vii la ora patru și un sfert?
13	Creo que viene a las cuatro y veinte.....	Cred ca vine la ora patru și douăzeci
14	Quiero que vengas a las cinco.....	Vreau să vii la ora cinci
15	¿Venís a las cinco y cinco?.....	Veniți la cinci și cinci?
16	El jardinero viene a las cinco y media.....	Grădinarul vine la ora cinci și jumătate
17	El hijo de este hombre viene a las seis.....	Fiul acestui bărbat vine la ora șase
18	El hijo del jardinero viene a las seis y cuarto.....	Fiul grădinarului vine la ora șase și un sfert
19	Son las siete menos cinco.....	E ora șapte fără cinci
20	Las siete en punto.....	Ora șapte fix
21	Venimos a las siete y veinticinco.....	Venim la ora șapte și douăzeci și cinci
22	Ellas vienen a las ocho menos cuarto.....	Ele vin la ora opt fără un sfert
23	Son las ocho.....	E ora opt
24	Esta chica viene a las ocho y cinco.....	Această fată vine la ora opt și cinci
25	Alrededor de las ocho y media.....	În jurul orei opt și jumătate
26	Son las nueve en punto.....	E ora nouă fix
27	Vengo a las nueve y diez.....	Vin la ora nouă și zece
28	El quiere que vengas a las diez menos cuarto.....	El vrea să vii la ora zece fără un sfert
29	Las diez.....	Ora zece
30	A las diez y veinte.....	La ora zece și douăzeci
31	Son las once menos diez.....	E (ora) unsprezece fără zece
32	He venido a las once en punto.....	Am venit la (ora) unsprezece fix
33	Creo que (él) ha venido a las doce menos veinte.....	Cred că el a venit la douăsprezece fără douăzeci
34	Me ha dado tres libros a las doce menos cinco.....	Mi-a dat trei cărți la (ora) douăsprezece fără cinci
35	Trabajo a las doce en punto.....	Lucrez la (ora) douăsprezece fix
36	Vengo a las doce y veinticinco.....	Vin la (ora) douăsprezece și douăzeci și cinci
37	La una menos diez.....	Ora unu fără zece
38	Quiero que venga sobre las ocho.....	Vreau să vină pe la opt
39	Pero él quiere venir después de las ocho.....	Dar el vrea să vină după de la ora opt
40	El perro de este hombre tiene tres huesos.....	Câinele bărbatului acestuia are trei oase
41	Los huesos de esta mujer son grandes.....	Oasele femeii acesteia sunt mari
42	El gato de esa niña es negro.....	Pisica fetiței aceleia este neagră
43	El pez de ese hombre es plateado.....	Peștele bărbatului acela este argintiu
44	El hijo de este jardinero tiene tres manzanas.....	Fiul grădinarului acestuia are trei mere
45	Le he dado tres monedas a ese hombre.....	I-am dat trei monede bărbatului acela
46	Le has dado cien euros al marido de esta mujer.....	I-ai dat o sută de euro soțului femeii acesteia
47	Ellos creen que esta niña habla inglés.....	Ei cred că fetița aceasta vorbește engleza
48	Ese futbolista viene entre las cinco y las seis.....	Fotbalistul acela vine între cinci și șase
49	¿A qué hora viene el hijo de María?.....	La ce oră vine fiul Mariei?
50	No sé.....	Nu știu

15

ÎNCERC MAI TÂRZIU

PRUEBA MÁS TARDE

- **Iar vs. și (II)**
- Las conjugaciones de la lengua rumana
- Los números ordinales (primero, segundo...)
- El verbo “probar, intentar”
- Vocabulario: Los meses del año
- Verbos que se conjugan como **a veni**

Un calendar

Unas expresiones:

Pe curând	Hasta luego, hasta pronto
Foarte sigur/ă	Muy seguro/a
La telefon	Al teléfono, al aparato
Mai târziu	Más tarde
Va rugam...	Por favor (Les rogamos...)
Astă-vară	Este verano (el verano pasado, el último verano)

Iar vs. Și (II)

Ya hemos visto que tanto **iar** como **și** se traducen “y”, y que no se utilizan de la misma manera. **Și** se utiliza para unir palabras de la misma categoría como dos sustantivos o dos adjetivos que califican a un mismo sustantivo. **Iar** se utiliza para unir proposiciones. Estos son unos ejemplos que aclaran la cuestión:

David și Pedro sunt înalți	David y Pedro son altos
Juan este înalt și slab	Juan es alto y delgado
Juan este înalt iar Pedro este slab	Juan es alto y Pedro es delgado
Juan este înalt și slab iar Pedro este scund și slab	Juan es alto y delgado y Pedro es bajo y delgado
Juan și Pedro sunt scunzi	Juan y Pedro son bajos
Juan și Pedro sunt slabi iar Carla este grasă	Juan y Pedro son delgados y Carla es gorda
Juan și Pedro sunt scunzi dar Carla nu este scundă	Juan y Pedro son bajos pero Carla no es baja
Juan este scund iar Carla și Maria sunt grase	Juan es delgado y Carla y María son gordas
Câinele maro și pisica galbenă sunt mari iar câinele gri și pisica neagra sunt mici	El perro marrón y el gato amarillo son grandes y el perro gris y el gato negro son pequeños

Aunque se podría decir: „David este înalt iar Pedro este înalt”, en la práctica no se dice porque suena redundante y se diría: **David și Pedro sunt înalți**, con lo cual, **iar** a pesar de ser una conjunción copulativa equivalente a **și**, en realidad se usa cuando se unen proposiciones con valor adversativo y donde su significado es próximo a **dar**.

En la siguiente frase de Florian Pittiș, aunque hay dos proposiciones, usa **și** porque el sujeto no cambia:

Dumnezeu e drept, bun și știe ce face Dios es justo, bueno, y sabe lo que hace

El verbo **a încerca**:

A încerca (i)	Intentar, probar
(Eu) încerc	intento Imperfect pers. a I-a: încercam
(Tu) încerci	intentas Imperativ pers. a II-a.: încearcă
(El) / (ea) încearcă	intenta Conjunctiv pers. a III-a.: să încerce
(Noi) încercăm	intentamos Participiu.: încercat
(Voi) încercați	intentáis Gerunziu: încercând
(Ei) / (ele) încearcă	intentan

Ejemplo:

Am încercat să fac un portret He intentado hacer un retrato

Las Conjugaciones

En rumano existen cuatro conjugaciones, que corresponden a los verbos terminados en: -a (**a lucra**), ea (**a avea**), -e (**a face**), y en -i (**a vorbi**) o -î (**a coborî**). No todos los verbos de una misma conjugación se conjugan igual. Sin embargo, un verbo básico y sus derivados a base se prefijos, se conjugan de la misma forma.

Se conjugan igual que **a veni**:

contraveni	contravenir
conveni	convenir, acordar
cuvени	corresponderle, tocarle
deveni	llegar a ser, convertirse en, hacerse
interveni	intervenir
parveni	triunfar, lograr
preveni	prevenir
proveni	provenir, proceder
redeveni	volver a ser
reveni	volver
surveni	sobrevenir

Unos ejemplos extraídos de internet con los verbos **a deveni** y **a reveni**:

Phelps a devenit cel mai bun sportiv din istorie	Phelps se ha convertido en el mejor deportista de la historia
Am devenit milionar	Me he hecho millonario
Cred că e bine să revin mai târziu	Creo que es bueno que vuelva más tarde
"Regele Ferdinand" a revenit în țară	El "Rey Fernando" ha vuelto al país
Sunt în vacanță. Reveniți mai târziu!	Estoy de vacaciones. Vuelvan más tarde.
Va rugam reveniți	Les rogamos que vuelvan
Am revenit	He vuelto

Los ordinales:

Los ordinales indican el orden de algo o alguien dentro de una serie: Primero, segundo, tercero etc. Se abrevian poniéndoles una "o" chiquitita a la derecha si son masculinos o una "a" chiquitita si son femeninos, esto es: 1°, 2°, 3° etc., a veces se escriben en números romanos: Carlos V → Carlos quinto. En rumano ocurre algo parecido. Tienen: **primul**, **al doilea**, **al treilea** etc... aunque se suelen abreviar: **Filip al II-lea** (Felipe II), o incluso **Filip al 2-lea**.

En la tabla 15 tenemos la lista de los números ordinales hasta el 100°.

Los meses del año

Los meses del año son palabras de género masculino a pesar de que algunas acaban en “e”. Son invariables, es decir, no se flexionan. En cambio la palabra “mes”, **lună**, es de género femenino:

Ianuarie	Enero
Februarie	Febrero
Martie	Marzo
Aprilie	Abril
Mai	Mayo
Iunie	Junio
Iulie	Julio
August	Agosto
Septembrie	Septiembre
Octombrie	Octubre
Noiembrie	Noviembre
Decembrie	Diciembre

Vocabulario nuevo:

- **Aprilie** (s.) /a'pri.li.e/ Abril
- **August** (s.) /'au.gust/ Agosto
- **Bun** (adj. m.) /bun/ Bueno: bun, buni, **bunul**, **bunii**, **bunului**, **bunilor**
Bună (adj. f.) /'bu.nə/ Buena: **bună**, **bune**, **buna**, **bunele**, **bunei**, **bunelor**
- **Calendar** (s. n.) /ka.len'dar/ Calendario: calendar, calendare, **calendarul**, **calendarele**, **calendarului**, **calendarelor**
- **Contraveni** (a **contraveni**) (i) /kon.tra.ve'ni/ Contravenir: **contravin**, **contravii**, **contravine**, **contravenim**, **contraveniți**, **contravin** Imp.: **contravino!** Subj.: **să contravină** Pp.: **contravenit**
- **Conveni** (a **conveni**) (i) /kon.ve'ni/ Convenir, acordar: **convin**, **convii**, **convine**, **convenim**, **conveniți**, **convin** Imp.: **convino!** Subj.: **să convină** Pp.: **convenit**
- **Cuveni** (a **cuveni**) (refl.) /ku.ve'ni/ Corresponderle, tocarle: ---, ---, **cuvine**, ---, ---, **civin** Conj.: **să cuvină** Pp.: **cuvenit**
- **Decembrie** (s.) /de'chem.bri.e/ Diciembre
- **Deveni** (A **deveni**) (i) /a.de.ve'ni/ Llegar a ser, convertirse en, hacerse: **devin**, **devii**, **devine**, **devenim**, **deveniți**, **devin**. Imp.: **devino** Subj.: **să devină** Pp.: **devenit**
- **Februarie** (s.) /fe.bru'a.ri.e/ Febrero
- **Gras** (adj. m.) /gras/ Gordo: **gras**, **grași**, **grasul**, **grașii**, **grasului**, **grașilor**
Grasă (adj. f.) /'gra.sə/ Gorda: **grasă**, **grase**, **grasa**, **grasele**, **grasei**, **graselor**
- **Ianuarie** (s.) /ia.nu'a.ri.e/ Enero
- **Interven** (a **interven**) (i) /in.ter.ve'ni/ Intervenir: **intervin**, **intervii**, **intervine**, **intervenim**, **intervenți**, **intervin** Imp.: **intervino!** Subj.: **să intervină** Pp.: **intervenit**
- **Iulie** (s.) /'iu.li.e/ Julio
- **Iunie** (s.) /'iu.ni.e/ Junio
- **Lună** (s. f.) /'lu.nə/ Mes: **lună**, **luni**, **luna**, **lunile**, **lunii**, **lunilor**
- **Istorie** (s. f.) /is'to.rie/ Historia: **Istorie**, **istorii**, **istoria**, **istoriile**, **istorie**, **istoriilor**
- **Înalt** (adj. m.) /i'nalt/ Alto: **înalt**, **înalți**, **înaltul**, **înalții**, **înaltului**, **înalților**
Înaltă (adj. f.) /i'nal.tə/ Alta: **înaltă**, **înalte**, **înalta**, **înaltele**, **înaltei**, **înaltelor**
- **Încerca** (A **încerca**) (t) /a.in.cher'ka/ Probar, intentar: **încerc**, **încerci**, **încearcă**, **încercăm**, **încercați**, **încearcă**. Imp.: **încearcă**. Subj.: **să încerce**. Pp.: **încercat**
- **Mai** (s.) /mai/ Mayo
- **Martie** (s.) /mar.ti.e/ Marzo
- **Milionar** (s. m.) /mi.li'o'nar/ Millionario: **milionar**, **milionari**, **milionarul**, **milionarii**, **milionarului**, **milionarilor**
Milionară (s. f.) /mi.li'o'na.rə/ Millonaria: **milionară**, **milionare**, **milionara**, **milionarele**, **milionarei**, **milionarelor**
- **Monstru** (adj. m.) /'mons.tru/ Monstruo (masc.): **monstru**, **monștri**, **monstrul**, **monștrii**, **monstrului**, **monștrilor**
Monstră (adj. f.) /'mons.trə/ Monstruo (fem.): **monstră**, **monstre**, **monstra**, **monstrele**, **monstreii**, **monstrelor**
- **Noiembrie** (s.) /no'iem.bri.e/ Noviembre

- **Octombrie** (s.) /ok.tom.bri.e/ Octubre
- **Papă** (s. m) /'pa.pə/ Papa: papă, papi, papa, papii, papei, papilor
- **Parveni** (a parveni) (i) /par.ve'ni/ Triunfar, lograr: parvin, parvii, parvine, parvenim, parveniți, parvin Imp.: parvino! Subj.: să parvină Pp.: parvenit
- **Portret** (s. n.) /por'tret/ Retrato: portret, portrete, portretul, portretele, portretului, portretelor
- **Preveni** (a preveni) (i) /pre.ve'ni/ Prevenir: previn, previi, previne, prevenim, preveniți, previn Imp.: previno! Subj.: să prevină Pp.: prevenit
- **Proveni** (a proveni) (i) /pro.ve'ni/ Provenir: provin, provii, provine, provenim, proveniți, provin Imp.: provino! Subj.: să provină Pp.: provenit
- **Redeveni** (a redeveni) (i) /re.de.ve'ni/ Volver a ser: redevin, redevii, redevine, redevenim, redeveniți, redevin Imp.: redeveno! Subj.: să redevină Pp.: redevenit
- **Regat** (s. n.) /re'gat/ Reino: regat, regate, regatul, regatele, regatului, regatelor
- **Reveni** (A reveni) (i) /a re.ve'ni/ Volver: revin, revii, revine, revenim, reveniți, revin. Imp.: revino Subj.: să revină Pp.: revenit
- **Rupt** (adj. m.) /rupt/ Roto: rupt, rupți, ruptul, rupții, ruptului, rupților
Ruptă (adj. f.) /'rup.tə/ Rota: ruptă, rupte, rupta, ruptele, ruptei, ruptelor
- **Septembrie** (s.) /sep'tem.bri.e/ Septiembre
- **Scund** (adj. m.) /skund/ Bajo (persona): scund, scunzi, scundul, scunzii, scundului, scunzilor
Scundă (adj. f) /'skun.də/ Baja (persona): scundă, scunde, scunda, scundele, scundei, scundelor
- **Slab** (adj. m.) /slab/ Delgado: slab, slabi, slabul, slabii, slabului, slabilor
Slabă (adj. f.) /'sla.bə/ Delgada: slabă, slabe, slaba, slabele, slabei, slabelor
- **Sportiv** (Adj.) /spor'tiv/ Deportista (masc.) sportive, sportivi, sportivul, sportivii, sportivului, sportivilor
Sportivă (Adj.) /spor'ti.və/ Deportista (fem.) sportivă, sportive, sportive, sportivele, sportivei, sportivelor
- **Student** (s. m.) /stu'dent/ Estudiante (masc.): student, studenți, studentul, studenții, studentului, studenților
Studentă (s. f.) /stu'den.tə/ Estudiante (fem.): studentă, studente, studenta, studentele, studentei, studentelor
- **Surveni** (a surveni) (i) /sur.ve'ni/ Sobrevenir: ---, ---, survine, ---, ---, survin Subj.: să survină Pp.: survenit
- **Telefon** (s. n.) /te.le'fon/ Teléfono: telefon, telefoane, telefonul, telefoanele, telefonului, telefoanelor
- **Țară** (s. f.) /'tsa.rə/ País: țară, țări, țara, țările, țării, țărilor
- **Vacanță** (s. f.) /va'kant.sə/ Vacaciones: vacanță, vacanțe, vacanța, vacanțele, vacanței, vacanțelor
- **Vampir** (s. m.) /vam'pir/ Vampiro: vampir, vampiri, vampirul, vampirii, vampirului, vampirilor
- **Vară** (s. f.) /'va.rə/ Verano: vară, veri, vara, verile, verii, verilor

Expresiones:

- Pe curând..... Hasta luego, hasta pronto.
- Foarte sigur/ă..... Muy seguro/a
- La telefon..... Al teléfono, al aparato
- Mai târziu..... Más tarde
- Va rugam... Por favor (Les rogamos...)
- Astă-vară..... Este verano (el verano pasado, el último verano)

Ejemplos:

- David și Pedro sunt înalți..... David y Pedro son altos
- Juan este înalt și slab..... Juan es alto y delgado
- Juan este înalt iar Pedro este slab..... Juan es alto y Pedro es delgado
- Juan este înalt și slab iar Pedro este scund..... Juan es alto y delgado y Pedro es bajo y delgado
- Juan și Pedro sunt scunzi..... Juan y Pedro son delgados
- Juan și Pedro sunt scunzi iar Carla este grasă..... Juan y Pedro son delgados y Carla es gorda
- Juan și Pedro sunt scunzi dar Carla nu este scundă..... Juan y Pedro son bajos pero Carla no es baja

- Juan este scund iar Carla și Maria sunt grase Juan es delgado y Carla y María son gordas
- Câinele maro și pisica galbenă sunt mari el perro marrón y el gato amarillo son grandes
- iar câinele gri și pisica neagra sunt mici y el perro gris y el gato negro son pequeños
- Dumnezeu e drept, bun și știe ce face Dios es justo, bueno, y sabe lo que hace
- Am încercat să fac un portret He intentado hacer un retrato
- Phelps a devenit cel mai bun sportiv din istorie Phelps se ha convertido en el mejor deportista de la historia
- Am devenit milionar Me he hecho millonario
- Cred că e bine să revin mai târziu Creo que es bueno que vuelva más tarde
- "Regele Ferdinand" a revenit în țară El "Rey Fernando" ha vuelto al país
- Sunt în vacanță. Reveniți mai târziu! Estoy de vacaciones. Vuelvan más tarde
- Va rugăm reveniți Les rogamos que vuelvan
- Am revenit He vuelto

Înalt și scund

Nota para la lista de frases: cuando decimos que algo de cristal (un vaso, un faro...) está roto, empleamos el adjetivo **spart**, cuando lo usamos para otro tipo de objetos, empleamos **rupt**.

Lista 15

1	Ella es enfermera y él es profesor	Ea este infirmieră, iar el este profesor
2	Te has convertido en un monstruo	Ai devenit un monstru
3	Enero es el primer mes del año	Ianuarie e prima lună a anului
4	El libro de estos estudiantes está roto	Cartea acestelor studenți este ruptă
5	Febrero es el segundo mes del año	Februarie e a două lună a anului
6	En el año 1025 Polonia se convirtió en reino	În anul 1025 Polonia a devenit regat
7	Marzo es el tercer mes del año	Martie este a treia lună a anului
8	El hijo de Carmen y Florin sabe sueco	Fiul lui Carmen și Florin știe suedeza
9	Abril es el cuarto mes del año	Aprilie este a patra lună a anului
10	Benedicto XVI es el octavo papa alemán	Benedict al XVI-lea este al optulea papă german
11	Mayo es el quinto mes del año	Mai este a cincea lună a anului
12	¿Quién está al aparato?	Cine este la telefon?
13	Buenos días señor Eliade, soy Ionut	Bună ziua, domnule Eliade. Sunt Ionut
14	¿Está Radu en casa?	Radu este acasă?
15	No, todavía no. Creo que viene a las seis	Nu, nu încă. Cred că vine la ora șase
16	¿Está seguro?	Sunteți sigur?
17	Sí, estoy segurísimo	Da, sunt foarte sigur
18	Entonces pruebo más tarde	Atunci încerc mai târziu
19	Adiós señor Eliade	La revedere domnule Eliade
20	Hasta luego, Ionut	Pe curând, Ionut
21	Junio es el sexto mes del año	Iunie este a șasea lună a anului
22	Elena no está todavía en casa	Elena nu este încă acasă
23	Creo que viene más tarde	Cred că vine mai târziu
24	Pruebo a las siete y media	Încerc la ora șapte și jumătate
25	Julio es el séptimo mes del año	Iulie e a șaptea lună a anului
26	Estamos de vacaciones	Suntem în vacanță
27	Agosto es el octavo mes del año	August e a opta lună a anului
28	Estoy en casa	Sunt acasă
29	Septiembre es el noveno mes del año	Septembrie e a nouă lună a anului
30	¡Adiós y hasta luego, señor Martínez!	La revedere și pe curând, domnule Martínez!
31	Octubre es el décimo mes del año	Octombrie e a zecea lună a anului
32	Vuelvo a las cuatro y media	Revin la ora patru și jumătate
33	Noviembre es el undécimo mes del año	Noiembrie e a unsprezecea lună a anului
34	¿Vuelves mañana?	Revii mâine?
35	Diciembre es el duodécimo mes del año	Decembrie e a douăsprezecea lună a anului
36	Ella vuelve más tarde	Ea revine mai târziu
37	Volvemos a las once	Revenim la ora unsprezece
38	Vosotros no volvéis al país	Voi nu reveniți în țară
39	Ellos no vuelven a Inglaterra	Ei nu revin în Anglia
40	Quiero que pruebes más tarde	Vreau să încerci mai târziu
41	El intenta hacer unos retratos	El încearcă să facă niște portrete
42	Lo intentamos mañana	Încercăm mâine
43	¿Probáis a las siete?	Încercați la șapte?
44	Ellos lo han intentado	Ei au încercat
45	Te has hecho millonario	Ai devenit milionar
46	Él se convierte en vampiro	El devine vampir
47	Quiero que llegues a ser profesora	Vreau să devii profesoară
48	Sé lo que hacéis	Știu ce faceți
49	Sé lo que hiciste el último verano	Știu ce ai făcut astă-vară
50	El polaco es la lengua de los polacos	Poloneza este limba polonezilor

Tabla 15: Los números ordinales

I	Primero (1°)	Primul	Primera (1ª)	Primă
II	Segundo (2°)	Al doilea (al II-lea)	Segunda (2ª)	A două
III	Tercero (3°)	Al treilea (al III-lea)	Tercera (3ª)	A treia
IV	Cuarto (4°)	Al patrulea (al IV-lea)	Cuarta (4ª)	A patra
V	Quinto (5°)	Al cincilea (al V-lea)	Quinta (5ª)	A cincea
VI	Sexto (6°)	Al șaselea (al VI-lea)	Sexta (6ª)	A șasea
VII	Séptimo (7°)	Al șaptelea (al VII-lea)	Séptima (7ª)	A șaptea
VIII	Octavo (8°)	Al optulea (al VIII-lea)	Octava (8ª)	A opta
IX	Noveno (9°)	Al nouălea (al IX-lea)	Novena (9ª)	A noua
X	Décimo (10°)	Al zecelea (al X-lea)	Décima (10ª)	A zecea
XI	Undécimo (11°)	Al unsprezecelea (al XI-lea)	Undécima (11ª)	A unsprezecea
XII	Duodécimo (12°)	Al doisprezecelea (al XII-lea)	Duodécima (12ª)	A doisprezecea
XIII	Décimo tercero (13°)	Al treisprezecelea (al XIII-lea)	Décimo tercera (13ª)	A treisprezecea
XIV	Décimo cuarto (14°)	Al paisprezecelea (al XIV-lea)	Décimo cuarta (14ª)	A paisprezecea
XV	Décimo quinto (15°)	Al cincisprezecelea (al XV-lea)	Décimo quinta (15ª)	A cincisprezecea
XVI	Décimo sexto (16°)	Al șaisprezecelea (al XVI-lea)	Décimo sexta (16ª)	A șaisprezecea
XVII	Décimo séptimo (17°)	Al șaptesprezecelea (al XVII-lea)	Décimo séptima (17ª)	A șaptesprezecea
XVIII	Décimo octavo (18°)	Al optsprezecelea (al XVIII-lea)	Décimo octava (18ª)	A optsprezecea (a XVIII-a)
XIX	Décimo noveno (19°)	Al nouăsprezecelea (al XIX-lea)	Décimo novena (19ª)	A nouăsprezecea (a XIX-a)
XX	Vigésimo (20°)	Al douăzecilea (al XX-lea)	Vigésima (20ª)	A douăzecea (al XX-a)
XXI	Vigésimo primero (21°)	Al douăzeci și unulea (al XXI-lea)	Vigésimo primera (21ª)	A douăzeci și una (a XXI-a)
XXII	Vigésimo segundo (22°)	Al douăzeci și doilea (al XXII-lea)	Vigésimo segunda (22ª)	A douăzeci și două (a XXII-a)
XXIII	Vigésimo tercero (23°)	Al douăzeci și treilea (al XXIII-lea)	Vigésimo tercera (23ª)	A douăzeci și treia (a XXIII-a)
XXIV	Vigésimo cuarto (24°)	Al douăzeci și patrulea (al XXIV-lea)	Vigésimo cuarta (24ª)	A douăzeci și patra (a XXIV-a)
XXV	Vigésimo quinto (25°)	Al douăzeci și cincilea (al XXV-lea)	Vigésimo quinta (25ª)	A douăzeci și cincea (a XXV-a)
XXVI	Vigésimo sexto (26°)	Al douăzeci și șaselea (al XXVI-lea)	Vigésimo sexta (26ª)	A douăzeci și șasea (a XXVI-a)
XXVII	Vigésimo séptimo (27°)	Al douăzeci și șaptelea (al XXVII-lea)	Vigésimo séptima (27ª)	A douăzeci și șaptea (a XXVII-a)
XXVIII	Vigésimo octavo (28°)	Al douăzeci și optulea (al XXVIII-lea)	Vigésimo octava (28ª)	A douăzeci și opta (a XXVIII-a)
XXIX	Vigésimo noveno (29°)	Al douăzeci și nouălea (al XXIX-lea)	Vigésimo novena (29ª)	A douăzeci și noua (a XXIX-a)
XXX	Trigésimo (30°)	Al treizecilea (al XXX-lea)	Trigésimo (30ª)	A treizecea (a XXX-a)
XXXI	Trigésimo primero (31°)	Al treizeci și unulea (al XXXI-lea)	Trigésimo primera (31ª)	A treizeci și una (a XXXI-a)
XXXII	Trigésimo segundo (32°)	Al treizeci și doilea (al XXXII-lea)	Trigésimo segunda (32ª)	A treizeci și două (a XXXII-a)
XXXIII	Trigésimo tercero (33°)	Al treizeci și treilea (al XXXIII-lea)	Trigésimo tercera (33ª)	A treizeci și treia (a XXXIII-a)
XXXIV	Trigésimo cuarto (34°)	Al treizeci și patrulea (al XXXIV-lea)	Trigésimo cuarta (34ª)	A treizeci și patra (a XXXIV-a)
XXXV	Trigésimo quinto (35°)	Al treizeci și cincilea (al XXXV-lea)	Trigésimo quinta (35ª)	A treizeci și cincea (a XXXV-a)
XXXVI	Trigésimo sexto (36°)	Al treizeci și șaselea (al XXXVI-lea)	Trigésimo sexta (36ª)	A treizeci și șasea (a XXXVI-a)
XXXVI I	Trigésimo séptimo (37°)	Al treizeci și șaptelea (al XXXVII-lea)	Trigésimo séptima (37ª)	A treizeci și șaptea (a XXXVII-a)
XXXVI II	Trigésimo octavo (38°)	Al treizeci și optulea (al XXXVIII-lea)	Trigésimo octava (38ª)	A treizeci și opta (a XXXVIII-a)
XXXIX	Trigésimo noveno (39°)	Al treizeci și nouălea (al XXXIX-lea)	Trigésimo novena (39ª)	A treizeci și noua (a XXXIX-a)
XL	Cuadragésimo (40°)	Al patruzeci (al XL-lea)	Cuadragésima (40ª)	A patruzecia (a XL-a)
L	Quincuagésimo (50°)	Al cincizeci (al L-lea)	Quincuagésima (50ª)	A cincizecea (a L-a)
LX	Sexagésimo (60°)	Al șaizeci (al LX-lea)	Sexagésima (60ª)	A șaizecea (a LX-a)
LXX	Septuagésimo (70°)	Al șaptezeci (al LXX-lea)	Septuagésima (70ª)	A șaptezecia (a LXX-a)
LXXX	Octogésimo (80°)	Al optzeci (al LXXX-lea)	Octogésima (80ª)	A optzecia (a LXXX-a)
XC	Nonagésimo (90°)	Al nouăzeci (al XC-lea)	Nonagésima (90ª)	A nouăzecia (a XC-a)
C	Centésimo (100°)	(o) sută (al C-lea)	Centésima (100ª)	A o sută (a C-a)

16

CONCERTUL ARE LOC LA 1 IANUARIE

EL CONCIERTO TIENE LUGAR EL 1 DE ENERO

- Otros usos de los verbos que ya conocemos
- Algunas preposiciones
- Los días de la semana y las fechas
- Los verbos “poder” y “gustar”

Concert

Podemos formar muchas expresiones con los verbos que ya conocemos como, por ejemplo, “tener lugar” que se dice **a avea loc**, y “tener suerte” **a avea noroc**, como en español pero, para decir “tengo sed” o “tengo hambre”, para hablar del tiempo en expresiones como “hace frío”, y para decir “hay” como en “hay un perro” empleamos el verbo **a fi**. “Formar parte de” se dice **A face parte din**. Para decir “me sienta bien esta prenda” o “estos pantalones me vienen grandes” empleamos en verbo **a veni**. Veamos algunos ejemplos:

Tanto **foame** (hambre), como **sete** (sed), no tienen plural.

Mi-e foame (îmi este foame)	Tengo hambre
Mi-e sete (îmi este sete)	Tengo sed
Îmi este somn	Tengo sueño

Frumos (guapo), palabra que ya conocíamos, también se utiliza para hablar del tiempo:

E frumos	Hace bueno
Am noroc	Tengo suerte
Astazi are loc ceremonia	Hoy tiene lugar la ceremonia
Mâine are loc examenul	Mañana tiene lugar el examen
Concertul are loc în Parcul Izvor din București	El concierto tiene lugar en el Parque Izvor de Bucarest
Al treilea război mondial nu a avut loc	La tercera guerra mundial no ha tenido lugar
Riscul face parte din viața unui om de afaceri	El riesgo forma parte de la vida de un hombre de negocios
Cum îți vin?	¿Qué tal te sientan?
Îmi vin foarte mari	Me vienen muy grandes

También es útil aprender la siguiente expresión:

Pe mâine	Hasta mañana
-----------------	--------------

Las preposiciones:

Las preposiciones son palabras invariables con las que se construyen complementos.

Al contrario que en español no se emplea el artículo con muchas preposiciones y adverbios. Hay preposiciones como **pe**, **sub**, **lângă**, **în**... que requieren el uso del acusativo sin articular y otras como **în jurul** o **în fața** que requieren el uso del Genitivo/Dativo, una excepción es **cu** “con” que requiere el uso de acusativo con artículo, poco a poco iremos viendo el resto de preposiciones.

Ejemplos:

Este o carte <u>pe</u> masă	Hay un libro en (sobre) la mesa
Sunt trei cărți <u>sub</u> masă	Hay tres libros debajo de la mesa
Sunt două pisici <u>lângă</u> masă	Hay dos gatos junto a la mesa
Este un câine <u>în</u> bucătărie	Hay un perro en la cocina

Si no quisiéramos usar el equivalente a nuestro artículo determinado, tenemos que emplear el artículo indeterminado:

Este o carte pe o masă Hay un libro en una mesa

Este o carte pe masă Hay un libro encima de la mesa

în vs. La

Para decir “Vivo en España” o en cualquier otro país se dice **Locuiesc în Spania**, en cambio, para decir “vivo en Bucarest” o en cualquier otra ciudad, se emplea tanto la preposición **în** como la preposición **la**. Se explicará la diferencia más adelante. Por otra parte, con la expresión “tener lugar” se usa la preposición **în** para los países y **la** para las ciudades o sitios más concretos, “tiene lugar en el monasterio”, **are loc la manastirea**. Prohibido decir: „~~Locuiesc la Spania~~”

Los días de la semana

Los días de la semana son de género femenino a pesar de que algunos acaban en “i”:

Luni	Lunes
Marti	Martes
Miercuri	Miércoles
Joi	Jueves
Vineri	Viernes
Sâmbătă	Sábado
Duminică	Domingo

En español el verbo “poder” se usa habitualmente para indicar habilidad, conocimiento, o permiso y se une conjugado al infinitivo de otros verbos. Como en los ejemplos: “Puedo correr rápido” o “¿puedo fumar?”. En rumano el verbo **a putea** requiere el uso del **Conjunctiv** de la forma que ya conocemos.

A putea (t)	Poder	
(Eu) pot	puedo	Imperfect pers. a I-a: puteam
(Tu) poți	puedes	
(El) / (ea) poate	puede	Conjunctiv pers. a III-a.: să poată
(Noi) putem	podemos	Participiu.: putut
(Voi) puteți	podéis	Gerunziu: putând
(Ei) / (ele) pot	pueden	

Ejemplos:

Ce bine că pot să vorbesc în română!	¡Qué bien que puedo hablar en rumano!
Poți să mi-dai trei euro?	¿Me puedes dar tres euros?
Poate un câine să vorbească?	¿Puede hablar un perro?

El verbo **a plăcea** (gustar) se usa con pronombre dativo:

A plăcea (i/t) Gustar		
(Eu)	plac	gusto Imperfect pers. a I-a: plăceam
(Tu)	placi	gustas Imperativ pers. a II-a.: placi
(El) / (ea)	place	gusta Conjunctiv pers. a III-a.: să placă
(Noi)	placem	gustamos Participiu.: plăcut
(Voi)	placeți	gustáis Gerunziu: plăcând
(Ei) / (ele)	plac	gustan

Ejemplos:

Îmi place ciocolata	Me gusta el chocolate
Îți place să vorbești româna	Te gusta hablar en rumano
Îi plac baloanele	Le gustan los globos
Ne-a plăcut concertul	Nos ha gustado el concierto
Le-au plăcut discursurile	Les han gustado los discursos

Vocabulario nuevo:

- **Afacere** (s. f.) /a'fa.che.re/ Negocio: afacere, afaceri, afacerea, afacerile, afacerii, afacerilor
- **Astăzi** (adv. Inv.) /'as.taʒ/ Hoy: Astăzi
- **Bucătărie** (s. f.) /bu.kə.tə'ri.e/ Cocina: Bucătărie, bucătăria, bucătării, bucătăriile, bucătăriei, bucătăriilor
- **Ceremonie** (s. f.) /che.re.mo'ni.e/ Ceremonia: ceremonie, ceremonia, ceremonii, ceremoniile, ceremoniei, ceremoniilor
- **Ciocolată** (s. f.) /chio.ko.'la.taʒ/ Chocolate: ciocolată, ciocolate, ciocolata, ciocolatele, ciocolatei, ciocolatelor
- **Concert** (s. n.) /kon'chert/ Concierto: concert, concerte, concertul, concertele, concertului, concertelor
- **Discurs** (s. n.) /dis'kurs/ Discurso: discurs, discursuri, discursul, discursurile, discursului, discursurilor
- **Duminică** (s. f.) /du'mi.ni.kə/ Domingo: duminică, duminici, duminica, duminicile, duminicii, duminicilor
- **Echipă** (s. f.) /e'ki.pa/ Equipo: echipă, echipe, echipa, echipele, echipei, echipelor
- **Examen** (s. n.) /ek'sa.men/ Examen: examen, examene, examenul, examenele, examenului, examenelor
- **Film** (s. n.) /film/ Película, cine: film, filme, filmul, filmele, filmului, filmelor
- **Frig** (s. n.) /frig/ Frío: frig friguri frigul frigurile frigului frigurilor
- **Foame** (s. f.) /'foa.me/ Hambre: Foame, ---, foamea, ---, foamei, ---
- **Grup** (s. n.) /grup/ Grupo: grup, grupuri, grupul, grupurile, grupului, grupurilor
- **Joi** (s. f.) /yoi/ Jueves: joi, joi, joia, joile, joi, joiilor
- **Lângă** (prep. Invar.) /'lɪŋ.gə/ Junto, junto a, al lado de.
- **Loc** (s. n.) /lok/ Lugar: loc, locuri, locul, locurile, locului, locurilor
- **Luni** (s. f.) /'lu.ni/ Lunes: luni, luni, luna, lunile, lunii, lunilor
- **Mănăstire** (s. f.) /mə.nəs'ti.re/ Monasterio: mănăstire, mănăstiri, mănăstirea, mănăstirile, mănăstirii, mănăstirilor
- **Martți** (s. f.) /marts'i/ Martes: marți, marți, marțea, marțile, marții, marților
- **Masă** (s. f.) /'ma.sə/ Mesa, comida: masă, mese, masa, mesele, mesei, meselor
- **Miercuri** (s. f.) /'mier.ku.ri/ Miércoles: miercuri, miercuri, miercurea, miercurile, miercurii, miercurilor
- **Mondial** (adj. m.) /mon'dial/ Mundial (m): mondial, mondiali, mondialul, mondiali, mondialului, mondialilor
- **Mondială** (adj. f.) /mon'dia.lə/ Mundial (f): mondială, mondiale, mondiala, mondialele, mondialei, mondialelor
- **Noroc** (s. n.) /no'rok/ Suerte: Noroc, noroace, norocul, noroacele, norocului, noroacelor

- **Parc** (s. n.) /park/ Parque: parc, parcuri, parcul, parcului, parcurile, parcurilor
- **Parte** (s. f.) /'par.te/ Parte: parte, părți, partea, părțile, partii, părților
- **Plăcea** (a plăcea) (v) (i/t) /a plə'chea/ Gustar: plac, placi, place, plăcem, plăceți, plac. Imp.: placi Subj: să placă Pp.: plăcut
- **Prințesă** (s. f.) /print'se.sə/ Princesa: prințesă, prințese, prințesa, prințesele, prințesei, prințeselor
- **Putea** (a putea) (v.) (t) /pu'tea/ Poder: pot, poți, poate, putem, puteți, pot. Subj.: să poată Pp.: putut
- **Război** (s. n.) /rəz'boi/ Guerra: război, războaie, războiul, războaiele, războiului, războaielor
- **Risc** (s. n.) /risk/ Riesgo: risc, riscuri, riscul, riscului, riscurilor
- **Săptămână** (s.f.) /səp.tə'mɛ.nə/ Semana: săptămână, săptămâni, săptămâna, săptămânile, săptămânii, săptămânilor
- **Sâmbătă** (s. f.) /'sim.bə.tə/ Sábado: sâmbătă, sâmbete, sâmbăta, sâmbetei, sâmbetelor
- **Sete** (s. f.) /'se.te/ Sed: Sete, ---, setea, ---, setei, ---
- **Somn** (s.n.) /sɒmn/ Sueño: somn, somnuri, somnul, somnurile, somnului, somnurilor
- **Sub** (prep) /sub/ Debajo de, bajo
- **Viață** (s. f.) /'viat.sə/ Vida: viață, vieți, viața, viețile, viaței, vieților
- **Vineri** (s. f.) /'vi.ne.ri / Viernes: vineri, vineri, vinerea, vinerile, vinerii, vinerilor
- **Ziar** (s. n.) /ziar/ Periódico: ziar, ziare, ziarul, ziarele, ziarului, ziarelor

Expresiones:

- Pe mâine Hasta mañana

Ejemplos:

- Mi-e foame (îmi este foame) Tengo hambre
- Mi-e sete (îmi este sete) Tengo sed
- Îmi este somn Tengo sueño
- E frumos Hace bueno
- Am noroc Tengo suerte
- Astazi are loc ceremonia Hoy tiene lugar la ceremonia
- Mâine are loc examenul Mañana tiene lugar el examen
- Concertul are loc în Parcul Izvor din București El concierto tiene lugar en el Parque Izvor de Bucarest
- Al treilea război mondial nu a avut loc La tercera guerra mundial no ha tenido lugar
- Riscul face parte din viața unui om de afaceri El riesgo forma parte de la vida de un hombre de negocios
- Cum îți vin? ¿Qué tal te sientan?
- Îmi vin foarte mari Me vienen muy grandes
- Este o carte pe masă Hay un libro en (sobre) la mesa
- Sunt trei cărți sub masă Hay tres libros debajo de la mesa
- Sunt două pisici lângă masă Hay dos gatos junto a la mesa
- Este un câine în bucătărie Hay un perro en la cocina
- Este o carte pe o masă Hay un libro en una mesa
- E viața lor, fac ce vor Es su vida, hacen lo que quieren
- Ce bine că pot să vorbesc în română! ¡Qué bien que puedo hablar en rumano!
- Poți să mi-dai trei euro? ¿Me puedes dar tres euros?
- Poate un câine să vorbească? ¿Puede hablar un perro?
- Îmi place ciocolata Me gusta el chocolate
- Îți place să vorbești româna Te gusta hablar en rumano
- Îi plac baloanele Le gustan los globos
- Ne-a plăcut concertul Nos ha gustado el concierto
- Le-au plăcut discursurile Les han gustado los discursos

Lista 16

1 El lunes es el primer día de la semana.....	Luni este prima zi a săptămânii
2 El concierto tiene lugar en Cluj.....	Concertul are loc la Cluj
3 El martes es el segundo día de la semana.....	Marti este a doua zi a săptămânii
4 Septiembre tiene 30 días.....	Septembrie are 30 de zile
5 El miércoles es el tercer día de la semana.....	Miercuri este a treia zi a săptămânii
6 Quiero formar parte de este equipo.....	Vreau să fac parte din această echipă
7 El jueves es el cuarto día de la semana.....	Joi este a patra zi a săptămânii
8 El libro está en la mesa.....	Cartea este pe masă
9 El viernes es el quinto día de la semana.....	Vineri este a cincea zi a săptămânii
10 El periódico está junto al libro.....	Ziarul este lângă carte
11 El sábado es el sexto día de la semana.....	Sâmbătă este a șasea zi a săptămânii
12 Hay un pato debajo de la mesa.....	Este o rață sub masă
13 El domingo es el séptimo día de la semana.....	Duminică este a șaptea zi a săptămânii
14 El concierto es a las 15:30.....	Concertul este la 15:30
15 El examen tiene lugar el 1 de Enero en Bucarest.....	Examenul are loc la 1 ianuarie la București
16 La ceremonia tiene lugar el 2 de Septiembre en Timisoara.....	Ceremonia are loc la 2 Septembrie la Timișoara
17 ¿Te ha gustado la película?.....	Ți-a plăcut filmul?
18 Me gustan las mujeres de Rumanía.....	Îmi plac femeile din România
19 No nos gustan las guerras.....	Nu ne plac războaiele
20 Le gustan los hombres altos.....	Îi plac bărbații înalți
21 ¿Qué películas os gustan?.....	Ce filme vă plac?
22 A ellos les gustan las películas de guerra.....	Lor le plac filmele de război
23 ¿Puedo tener un perro?.....	Pot să am un câine?
24 Puedes venir mañana.....	Poți să vii mâine
25 Ella puede convertirse en princesa.....	Ea poate să devină prințesă
26 Los días de la semana son:.....	Zilele săptămânii sunt:
27 Lunes, martes, miércoles,.....	Luni, marți, miercuri,
28 Jueves, viernes, sábado y domingo.....	joi, vineri, sâmbătă, și duminică.
29 Me gustas mucho.....	Îmi plăci mult
30 Hay dos libros al lado de la mesa.....	Sunt două cărți lângă masă
31 Hay tres libros encima de la mesa.....	Sunt trei cărți pe masă
32 Letizia se convirtió en princesa.....	Letizia a devenit prințesă
33 ¿Podemos volver más tarde?.....	Putem să revenim mai târziu?
34 La segunda guerra mundial tuvo lugar en el siglo XX.....	Al doilea război mondial a avut loc în secolul al XX-lea
35 Hace mucho frío. Tengo mucho frío.....	Este foarte frig. Mi-e foarte frig
36 Tengo mucho calor.....	Mi-e foarte cald.
37 ¿Tienes sed?.....	Ți-e sete?
38 Ellos pueden hablar rumano aquí.....	Ei pot să vorbească românește aici
39 Podéis hablar rumano si queréis.....	Puteți să vorbiți româna dacă vreți
40 Tienes suerte.....	Ai noroc
41 Nos gustan las mujeres bajas.....	Ne plac femeile scunde
42 Tengo mucha sed.....	Îmi este foarte sete
43 Tengo mucha hambre.....	Îmi este foarte foame
44 ¿Te gusta la cerveza?.....	Îți place berea?
45 A él le gustan los perros azules.....	Lui îi plac câinii albaștri
46 ¿Os gusta el chocolate?.....	Va place ciocolata?
47 Él puede venir más tarde.....	El poate să vină mai târziu
48 Ellos pueden tener mucho dinero.....	Ei pot să aiba mulți bani
49 ¿Puedes darme un perro?.....	Poți să mi-dai un câine?
50 ¿Quieres formar parte de este grupo?.....	Vrei să faci parte din acest grup?

17

CAUTĂ SUB MASĂ

BUSCA DEBAJO DE LA MESA

- Los números decimales
- El Imperativo
- Los verbos **a trăi** y **a căuta**
- Vocabulario: la casa, animales
- Más sobre el verbo a da
- Artículos que acompañan a los adjetivos

Los decimales

Basta con poner la unidad donde iría la coma. A veces se dice **cu** o **și**. La coma decimal se llama **virgula** /'vir.gu.la/ y se utiliza por ejemplo en matemáticas, como en: $3/2=1,5$ (**unu virgula cinci**)

Asta costă cincisprezece euro nouăzeci și cinci	Esto cuesta 15,95 €
Doua paharele costă douazeci și cinci <u>cu</u> cincizeci	Los dos vasos cuestan 25,50
Am un euro și douazeci și cinci de cenți	Tengo un euro y veinticinco céntimos
Câți bani ai?	¿Cuánto dinero tienes?

El imperativo:

El imperativo se usa con la segunda persona y sirve para dar órdenes o consejos, suele ir con signo de admiración. Es la que viene indicada como Imp. cuando se presenta un verbo en esta guía. En rumano el imperativo singular concide normalmente con la segunda o la tercera persona del presente de indicativo, aunque hay alguna excepción. El plural y el singular de cortesía coinciden con la segunda persona del plural de indicativo, salvo excepciones.

Estos son los imperativos de algunos verbos:

A fi → fii!, fiți!	¡Sé!, ¡seáis!
A avea → ai!, aibi!	¡Ten!
A face → fă!	¡Haz!
A învăța → învâța!	¡Aprende!
A vorbi → vorbește!	¡Habla!
A lucra → lucrează!	¡Trabaja!
A da → dă!	¡Da!

Ejemplos:

Vorbește românește!	¡Habla rumano!
Veniți!	¡Venid!

La traducción al rumano de la expresión latina *Carpe Diem* podría ser:

Trăiește clipa! ¡Vive el momento!

Ejemplo:

Trăiește clipa...mâine poate fi prea târziu... Vive el momento... mañana puede ser demasiado tarde

Este es el verbo **a trăi** que significa „vivir” igual que **a locui**, pero en un sentido que abarca desde la cantidad de años, al modo de vida:

A trăi (t)		Vivir	
(Eu)	trăiesc	vivo	Imperfect pers. a I-a: trăiam
(Tu)	trăiești	vives	Imperativ pers. a II-a.: trăiește!
(El) / (ea)	trăiește	vive	Conjunctiv pers. a III-a.: să trăiască
(Noi)	trăim	vivimos	Participiu.: trăit
(Voi)	trăiți	vivís	Gerunziu: trăind
(Ei) / (ele)	trăiesc	viven	

Furnicile sunt insecte sociale care trăiesc în colonii Las hormigas son insectos sociales que viven en colonias
În Spania trăiesc peste 600.000 de români En España viven unos 600.000 rumanos

A căuta:

A căuta (t)		Buscar	
(Eu)	caut	busco	Imperfect pers. a I-a: căutam
(Tu)	cauți	buscas	Imperativ pers. a II-a.: caută!
(El) / (ea)	caută	busca	Conjunctiv pers. a III-a.: să caute
(Noi)	căutăm	buscamos	Participiu.: căutat
(Voi)	căutați	buscaís	Gerunziu: căutând
(Ei) / (ele)	caută	buscan	

Căutăm colaboratori români care trăiesc în Spania Buscamos colaboradores rumanos que vivan en España

Para formar el negativo del imperativo basta con poner **nu** delante del infinitivo para la segunda persona del singular y **nu** delante de la segunda persona del plural

Nu vorbi!	No hables
Nu vorbiți!	No habléis
Nu fiți stupizi!	¡No seáis estúpidos!

Artículos que acompañan a los adjetivos:

Al artículo que acompaña al adjetivo y que sirve para marcar una elección lo llamamos adjetival. En el modo Acusativo/Nominativo tenemos:

	Masculino	Neutro	Femenino
Singular	Cel		Cea
Plural	Cei	Cele	

Ejemplos	Masculino	Neutro	Femenino
Singular	pantoful cel mare el zapato grande	paharul cel albastru el vaso azul	casa cea mica la casa pequeña
Plural	pantofii cei mari los zapatos grandes	paharele cele albastre los vasos azules	casele cele mari las casas grandes

Ejemplos:

Am o masă mare	Tengo una mesa grande
Câinele e lângă o masă mare	El perro está junto a una mesa grande
Am o masă mare și o masă mică	Tengo una mesa grande y una mesa pequeña
Câinele e lângă masă cea mare	El perro está junto a la mesa grande

En la frase anterior hemos puesto un artículo „cea” para destacar el objeto (la mesa grande) frente a otro (la mesa pequeña, con la que se pudiera confundir). Este tipo de artículos también sirven para construir los superlativos:

Carlos este cel mai bun prieten al meu	Carlos es mi mejor amigo
Maria este mai înaltă decât sora ei	María es más alta que su hermana
dar este la fel de înaltă ca și fratele ei	pero es igual de alta que su hermano
Cea mai mare carte din lume are 3 metri	El libro más grande del mundo tiene 3 metros

Vocabulario:

- **Asin** (s. m.) /a'sin/ Asno, Burro: asin, asini, asinul, asinii, asinului, asinilor
- **Baie (camera de)** (s.f.) /baie/ (cuarto de) Baño: baie, băi, baia, băile, băii, băilor
- **Bou** (s. m.) /bou/ Buey: bou, boi, boul, boii, boului, boilor
- **Bucuros** (adj. m.) /bu.ku'ros/ Alegre, contento: bucuros, bucuroși, bucorosul, bucuroșii, bucurosului, bucuroșilor
- **Bucuroasă** (adj. f.) /bu.ku'roa.sə/ Alegre, contenta: bucuroasă, bucuroase, bucuroasa, bucuroasele, bucuroasei, bucuroaselor
- **Cal** (s. m.) /kal/ Caballo: cal, cai, calul, caii, calului, cailor
- **Cameră** (s. f.) /'ka.me.rə/ Habitación: cameră, camere, camera, camerele, camerei, camerelor
- **Cel** (adj. dem.) /chel/ El: cel, cei, cea, cele, celei, celor
- **Cent** (s.m.) /chent/ Céntimo: cent, cenți, centul, cenții, centului, cenților
- **Cămară** (s. f.) /kə'ma.rə/ Despensa: cămară, cămări, cămara, cămările, cămării, cămărilor
- **Căuta** (A căuta) (t) /kəu'ta/ Buscar: caut, cauți, caută, căutăm, căutați, caută. Imp.:caută Subj.: să caute Pp.: căutat
- **Clipă** (s. f.) /'kli.pə/ Instante, momento: clipă, clipe, clipa, clipele, clipei, clipelor
- **Coridor** (s. n.) /ko.ri'dor/ Pasillo: coridor, coridoare, coridorul, coridoarele, coridorului, coridoarelor
- **Colaborator** (s. m.) /ko.la.bo.ra'tor/ Colaborador: colaborator, colaboratori, colaboratorul, colaboratorii, colaboratorului, colaboratorilor
- **Colaboratoare** (s.f.) /ko.la.bo.ra'toa.re/ Colaboradora: colaboratoare, colaboratoare, colaboratoarea, colaboratoarele, colaboratoarei, colaboratoarelor
- **Colonie** (s. f.) /ko.lo'ni.e/ Colonia: colonie, colonii, colonia, coloniile, coloniei, coloniilor
- **Decât** (adv. Conj.) /de'kit/ Que (comparativo)
- **Deloc** (adv.) /de'lok/ En absoluto, de ningún modo, para nada
- **Destul** (adv.) /des'tul/ Bastante, suficiente.

- **Dormitor** (s. n.) /dor.mi'tor/ Dormitorio: dormitor, dormitoare, dormitorul, dormitoarele, dormitorului, dormitoarelor
- **La fel Igual, idéntico**
- **Fotoliu** (s. n.) /fo'to.liu/ Sillón: fotoliu, fotolii, fotoliul, fotoliile, fotoliei, fotoliului, fotoliilor
- **Furnică** (s. f.) /fur'ni.kə/ Hormiga: furnică, furnici, furnica, furnicile, furnicii, furnicilor
- **Iapă** (s. f.) /'ia.pə/ Yegua: iapă, iepe, iapa, iepele, iepiei, iepelor
- **Insectă** (s. f.) /in'sec.tə/ Insecto: insectă, insecte, insecta, insectele, insectei, insectelor
- **Intrare** (s. f.) /in'tra.re/ Entrada: intrare, intrări, intrarea, intrările, intrării, intrărilor
- **Lume** (s. f.) /'lu.me/ Mundo: lume, lumi, lumea, lumile, lumii, lumilor
- **Măgar** (s. m.) /mə'gar/ Burro, asno: măgar, măgari, măgarul, măgarii, măgarului, măgarilor
- **Ocupat** (adj. m.) /o.ku'pat/ Ocupado: ocupat, ocupați, ocupatul, ocupații, ocupatului, ocupațiilor
Ocupată (adj. f.) /o.ku'pa.tə/ Ocupada: ocupată, ocupate, ocupata, ocupatele, ocupatei, ocupatelor
- **Porc** (s. m.) /pork/ Cerdo: porc, porci, porcul, porcii, porcului, porcilor
- **Prea** (adv) /prea/ Demasiado
- **Pui** (s. m.) /pui/ Pollo: pui, pui, puiul, puii, puiului, puilor
- **Salon** (s. n.) /sa'lon/ Salón: salon, saloane, salonul, saloanele, salonului, saloanelor
- **Social** (adj. m.) /so'cial/ Social (m): social, sociali, socialul, socialii, socialului, socialilor
Socială (adj. f.) /so'chia.lə/ Social (f): socială. Sociale, sociala, socialele, socialei, socialelor
- **Șofer** (s. m.) /sho'fer/ Chófer: șofer, șoferi, șoferul, șoferii, șoferului, șoferilor
- **Stupid** (adj. m.) /stu'pid/ Estúpido: stupid, stupizi, stupidul, stupizii, stupidului, stupizilor
Stupidă (adj. f.) /stu'pi.dă/ Estúpida: stupidă, stupide, stupida, stupidele, stupidei, stupidelor
- **Sufragerie** (s. f.) /su.fra.ɟe'ri.e/ Comedor: sufragerie, sufragerii, sufrageria, sufrageriile, sufrageriei, sufrageriilor
- **Șoarece** (s. m.) /'Shoa.re.che/ Ratón: șoarece, șoareci, șoarecele, șoarecii, șoarecelui, șoarecilor
- **Televizor** (s. n.) /te.le.vi'zor/ Televisor: televizor, televizoare, televizorul, televizoarele, televizorului, televizoarelor
- **Terasă** (s. f.) /te'ra.sə/ Terraza: terasă, terase, terasa, terasele, terasei, teraselor
- **Trăi** (a trăi) (t) /trə'i/ Vivir: trăiesc, trăiești, trăiește, trăim, trăiți, trăiesc Imp.: trăiește! Conj.: să trăiască Pp.: trăit
- **Vacă** (s. f.) /'va.kə/ Vaca: vacă, vaci, vaca, vacile, vacii, vacilor
- **Virgulă** (s. f.) /'vir.gu.lə/ Coma: virgulă, virgule, virgula, virgulele, virgulei, virgulelor

O vacă

Expresión:

- Trăiește clipa!;Vive el momento!

Ejemplos:

- Asta costă cincisprezece euro nouăzeci și cinci..... Esto cuesta 15,95 €
- Două paharele costă douăzeci și cinci cu cincizeci..... Los dos vasos cuestan 25,50
- Am un euro și douăzeci și cinci de cenți..... Tengo un euro y veinticinco céntimos
- Câți bani ai?..... ;Cuánto dinero tienes?
- Vorbește românește!..... ;Habla rumano!
- Veniți!..... ;Venid!
- Trăiește clipa...mâine poate fi prea târziu........ Vive el momento...mañana puede ser demasiado tarde
- Furnicile sunt insecte sociale care trăiesc în colonii..... Las hormigas son insectos sociales que viven en colonias
- În Spania trăiesc peste 600.000 de români..... En España viven unos 600.000 rumanos
- Căutăm colaboratori români care trăiesc în Spania..... Buscamos colaboradores rumanos que vivan en España
- Nu vorbi!..... No hables
- Nu vorbiți!..... No habléis
- Nu fiți stupizi!..... ;No seáis estúpidos!
- Am o masă mare..... Tengo una mesa grande
- Câinele e lângă o masă mare..... El perro está junto a una mesa grande
- Am o masă mare și o masă mică..... Tengo una mesa grande y una mesa pequeña
- Câinele e lângă masa cea mare..... El perro está junto a la mesa grande
- Carlos este cel mai bun prieten al meu..... Carlos es mi mejor amigo
- Maria este mai înaltă decât sora ei..... María es más alta que su hermana
- dar este la fel de înaltă ca și fratele ei..... pero es igual de alta que su hermano
- Cea mai mare carte din lume are 3 metri..... El libro más grande del mundo tiene 3 metros

O casă mare

Lista 17

1	¿Dónde está el gato?	Unde este pisica?
2	No sé, busca en la cocina	Nu știu, caută în bucătărie
3	He buscado en la cocina pero no está allí	Am căutat în bucătărie dar nu-i acolo
4	Entonces busca en el salón	Atunci caută în salon
5	Tampoco está allí	Nu-i nici acolo
6	¿Has buscado en el dormitorio?	Ai căutat în dormitor?
7	Yo busco en el dormitorio pequeño	Eu caut în dormitorul cel mic
8	Y tú buscas en el grande	și tu cauți în cel mare
9	¿Buscamos en la terraza?	Căutăm în terasă?
10	No está ni en el baño ni en la terraza	Nu-i nici în baie nici în terasă
11	Creo que está en el salón	Cred că este în salon
12	Sí, el gato está en el salón	Da, pisica este în salon
13	El gato está debajo de la mesa	Pisica este sub masă
14	que está junto al sillón grande	care este lângă fotoliu cel mare
15	¿Dónde está su perro (de usted)?	Unde este câinele dumneavoastră?
16	No sé dónde está mi perro	Nu știu unde este câinele meu
17	Busque en el comedor	Căutați în sufragerie
18	El perro está cerca del televisor	Câinele este aproape de televizor
19	Hay un ratón en la entrada	Este un șoarece la întrare
20	El gato busca al ratón	Pisica caută șoarecele
21	Los perros buscan al gato	Câinii caută pisica
22	Busco una habitación grande	Caut o cameră mare
23	¿Buscáis trabajo en internet?	Cautați de lucru pe internet?
24	Buscad un perro	Cautați un câine!
25	Estoy bastante contento	Sunt destul de bucuros
26	No estoy cansada	Nu sunt obosită
27	Ahora estoy ocupado, vuelve mañana	Acum sunt ocupat , revino măine
28	No estoy cansado para nada	Nu sunt obosit deloc
29	Él me da tres ratones	El îmi dă trei șoareci
30	Yo le doy a él tres gallinas	Eu lui îi dau trei găini
31	Tú me das a mí cuatro patos	Tu mie îmi dai patru rațe
32	Ella le da a él un cerdo	Ea lui îi dă un porc
33	Yo te doy una vaca	Eu îți dau o vacă
34	Él nos da dos caballos	El ne dă doi cai
35	Nosotros os damos un burro	Noi vă dăm un măgar
36	Vosotros me dáis cinco gatos	Voi îmi dați cinci pisici
37	Yo le doy a ella un buey	Eu ei îi dau un bou
38	Ella me da una yegua	Ea îmi dă o iapă
39	Ellos nos dan un perro	Ei ne dau un câine
40	Ellas les dan tres pollos	Ele îi dau trei pui
41	Dame 15,50 €	Dă-mi cincisprezece euro și cincizeci de cenți
42	Dale a ellos 19,95	Dă-le lor nouă sprezece și nouăzeci și cinci
43	Dadle a él tres	Dați-i trei
44	Tengo tres cervezas en la despensa	Am trei beri în cămară
45	Busco una casa con tres dormitorios	Caut o casă cu trei camere
46	Busco trabajo en España	Caut de lucru în Spania
47	Busco trabajar como chófer	Caut să lucrez ca șofer
48	Tengo una casa grande y bonita	Am o casă mare și frumoasă
49	Quiero una casa con tres dormitorios, terraza	Vreau o casă cu trei dormitoare, terasă
50	cocina y dos cuartos de baño	bucătărie și două camere de baie

18

AM NEVOIE DE O CHEIE DE CONSERVE

NECESITO UN ABRELATAS

- Los pronombres de acusativo
- Los verbos **a spune** y **a zice**
- Las estaciones del año
- Expresiones de “necesidad”
- Verbos que se conjugan como **a face**

Un tirbușon

Estos son los pronombres de acusativo:

mă	me
te	te
îl, o	lo, la
ne	nos
vă	os
îi, le	los, las

Es decir, los mismos que habíamos visto para el verbo reflexivo **a se numi** con la diferencia de la tercera persona. Existe una forma tónica:

pe mine	A mí
pe tine	A ti
pe el	A él
pe ea	A ella
pe noi	A nosotros, a nosotras
pe voi	A vosotros, a vosotras
pe ei	A ellos
pe ele	A ellas

Ejemplos:

Îl caut pe David	Busco a David
O caut pe Ana	Busco a Ana

Observe la diferencia:

Te caut	<u>Te busco</u>
Îți caut un cadou	<u>Te busco</u> un regalo

En el primer caso, “-¿Qué busco? -A ti”, el “te” de “te busco”, es complemento directo. En el segundo caso “-¿Qué busco? -Un regalo” el complemento directo es “un regalo”, y “te” es, por tanto indirecto.

Un cadou

Hay dos verbos que significan “decir” y “contar” que son **a zice** y **a spune**:

A zice (t) /'zi.che/		Decir	
(Eu)	zic /zik/	digo	Imperfect pers. a I-a: ziceam
(Tu)	zici /zich'i/	dices	Imperativ pers. a II-a.: zi!
(El) / (ea)	zice /'zi.che /	dice	Conjunctiv pers. a III-a.: să zică
(Noi)	zicem /'zi.chem/	decimos	Participiu.: zis
(Voi)	ziceți /'zi.chets'i/	decís	Gerunziu: zicând
(Ei) / (ele)	zic	dicen	

A spune (t) /'spu.ne/		Contar	
(Eu)	spun /spun /	cuento	Imperfect pers. a I-a: spuneam
(Tu)	spui /spui/	cuentas	Imperativ pers. a II-a.: spune!
(El) / (ea)	spune /'spu.ne/	cuenta	Conjunctiv pers. a III-a.: să spună
(Noi)	spunem /'spu.nem/	contamos	Participiu.: spus
(Voi)	spuneți /'spu.nets'i/	contáis	Gerunziu: spunând
(Ei) / (ele)	spun	cuentan	

Ejemplos:

Nu știe ce spune	No sabe lo que dice
El zice că da	Él dice que sí

Estas son las estaciones del año:

Anotimp	Estación (del año)
Primăvară	Primavera
Vară	Verano
Toamnă	Otoño
Iarnă	Invierno

Ejemplos:

Anotimpul meu preferat este iarna	Mi estación preferida es el invierno
Anotimpul meu preferat este primăvara	Mi estación favorita es la primavera
Anotimpurile mele preferate sunt primăvara și vara	Mis estaciones favoritas son la primavera y el verano
Nu am un anotimp preferat, toate sunt frumoase	No tengo una estación preferida, todas son bonitas
Îmi place foarte mult când ninge	Me gusta mucho cuando nieva

Vară

Expresiones de necesidad:

Si lo que necesitas es un objeto, alguna cosa, entonces se puede usar **a avea nevoie de** (necesitar, o literalmente “tener necesidad de”), o **îmi trebuie** “me hace falta”. Si lo que necesitas es que alguien haga algo, alguna acción, entonces hay que usar la expresión **trebuie să** “es necesario que” o “tenemos que”.

Îmi trebuie un tirbușon	Me hace falta un sacacorchos
Am nevoie de o cheie de conserve	Necesito un abrelatas
Am nevoie de tine	Te necesito (tengo necesidad de ti)
Am nevoie de ajutor	Necesito ayuda
Trebuie să vorbiți	Tenéis que hablar

Se conjugan igual que **a face**:

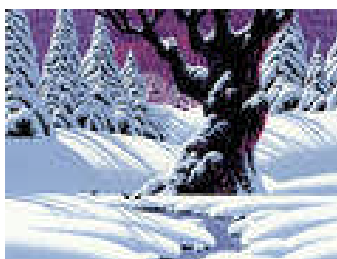
contraface	falsificar
desface	deshacer
preface	transformar
reface	rehacer, reparar
satisface	satisfacer

Au contrafăcut 30.000 de euro	Han falsificado 30.000 euros
El desface un nod	El deshace un nudo
A contrafăcut semnătură ta	Ha falsificado tu firma

Vocabulario nuevo:

- **Adevăr** (s. n.) /a.de'vər/ Verdad: adevăr, adevăruri, adevărul, adevărurile, adevărului, adevărurilor
- **Adevărat** (adv.) /a.de.və'rat/ Verdad, verdadero/a:
- **Ajutor** (s. m.) /a.yu'tor/ Ayuda, ayudante (masc.): ajutor, ajutori, ajutorul, ajutorii, ajutorului, ajutorilor
- **Ajutoare** (s. f.) /a.yu'toa.re/ Ayuda, ayudante (f.) ajutoare, ajutoare, ajutoarea, ajutoarele, ajutoarei, ajutoarelor
- **Anotîmp** (s. n.) /a.no'timp/ Estación (del año): anotîmp, anotîmpuri, anotîmpul, anotîmpurile, anotîmpului, anotîmpurilor
- **Bar** (s. n.) /bar/ Bar: bar, baruri, barul, barurile, barului, barurilor
- **Cadou** (s. n.) /ka.do.u/ Regalo: cadou, cadouri, cadoul, cadourile, cadoulul, cadourilor
- **Cheie** (s. f.) /keie/ Llave: cheie, chei, cheia, cheile, cheilei, cheii
- **Conservă** (s. f.) /kon'ser.və/ Conserva: conservă, conserve, conserva, conservele, conservei, conservelor
- **Contraface** (a contraface) /kon.trə'fa.che/ Falsificar: contrafac, contrafaci, contraface, contrafacem, contrafaceți, contrafac Imp.: contrafă Conj.: să contrafacă Pp.: contrafăcut
- **Curte** (s. f.) /'kur.te/ Patio: curte, curți, curtea, curțile, curții, curților
- **Desface** (a desface) /des'fa.che/ Deshacer: desfac, desfaci, desface, desfacem, desfaceți, desfac Imp.: desfă Conj.: să desfacă Pp.: desfăcut
- **Iarnă** (s. f.) /'iar.nə/ Invierno: iarnă, ierni, iarna, iernile, iernii, iernilor
- **Imediat** (adv.) /i.me'diat/ Inmediatamente.
- **nevoie** s f /ne'vo.je/ necesidad: nevoie nevoi nevoia nevoiele nevoii nevoilor
 - **a avea nevoie** necesitar
 - **a fi nevoie** ser necesario
- **Ninge** (a ninge) (v. t.) /'nin.dze/ Nevar: ---, ---, ninge, ---, ---, --- Imp.:--- Conj.:să ningă Pp.:nins
- **Nod** (s. n.) /nod/ Nudo: nod, noduri, nodul, nodurile, nodului, nodurilor
- **Operație** (s. f.) /o.pe'rat.sie/ Operación: Operație, operații, operația, operațiile, operației, operațiilor
- **Ploua** (a ploua) (v. t.) /ploua/ Llover: ---, ---, plouă, ---, ---, plouă Imp.:--- Conj.:să plouă/să ploaie Pp.: plouat
- **Preface** (a preface) /pre'fa.che/ Falsificar: prefac, prefaci, preface, prefacem, prefaceți, prefac Imp.: prefă Conj.: să prefacă Pp.: prefăcut
- **Preferat** (adj. m.) /pre.fe'rat/ Preferido, favorito: preferat, preferați, pretaratul, preferații, preferatului, preferațiilor

- Preferată** (adj. f.) /pre.fe'ra.tə/ Preferida, favorita: preferată, preferate, preferata, preferatele, preferatei, preferatelor
- **Primăvară** (s. f.) /pri.mə'va.rə/ Primavera: primăvară, primăveri, primăvara, primăverile, primăverii, primăverile
 - **Reface** (a reface) /re'fa.che/ Rehacer, reparar: refac, refaci, reface, refacem, refaceți, refac Imp.: refă Conj.: să refacă Pp.: refăcut
 - **Satisface** (a satisface) /pre'fa.che/ Satisfacer: satisfac, satisfaci, satisface, satisfacem, satisfaceți, satisfac Imp.: satisfă Conj.: să satisfacă Pp.: satisfăcut
 - **Semnătură** (s. f.) /sem.nə'tu.rə/ Firma: semnătură, semnături, semnătura, semnăturile, semnăturii, semnăturilor
 - **Spune** (a spune) (v. t.) /'spu.ne/ Decir, contar: spun/spui, spui, spune, spunem, spuneți, spun Imp.:spune Conj.:să spună/să spuie Pp.:spus
 - **Trebuie să** /'tre.bu.je/ Tener que, hay que
 - **Tirbușon** (s. n.) /tir.bu'shon/ Sacacorchos, abrebotellas: tirbușon, tirbușoane, tirbușonul, tirbușoanele, tirbușonului, tirbușoanelor
 - **Toamnă** (s. f.) /'toam.nə/ Otoño: toamnă, toamne, toamna, toamnele, toamnei, toamnelor
 - **Tot** (pron. m.) /tot/ Todo: tot, toți, ---, tuturor
 - **Toată** (pron. f.) /'toa.tə/ Toda: toată, toate, ---, tuturor
 - **Urgent** (adj. m.) /ur'dʒent/ Urgente (m): urgent, urgenți, urgentul, urgenții, urgentului, urgenților
 - **Urgentă** (adj. f.) /ur'dʒen.tə/ Urgente (f): urgentă, urgente, urgenta, urgentele, urgentei, urgentelor
 - **Vară** (s. m.) /'va.rə/ Verano: vară, vere, vara, veriele, verei, verelor
 - **Zice** (a zice) (v. t.) /'zi.che/ Decir: zic, zici, zice, zicem, ziceți, zic Imp.:zi Conj.:să zică Pp.:zis

iarnă

Ejemplos:

- Îl caut pe David..... Busco a David
- O caut pe Ana..... Busco a Ana
- Te caut..... Te busco
- Îți caut un cadou..... Te busco un regalo
- Nu știe ce spune..... No sabe lo que dice
- El zice că da..... Él dice que sí
- Anotimpul meu preferat este iarna..... Mi estación preferida es el invierno
- Anotimpul meu preferat este primăvara..... Mi estación favorita es la primavera
- Anotimpurile mele preferate sunt primăvara și vara..... Mis estaciones favoritas son la primavera y el verano
- Nu am un anotimp preferat, toate sunt frumoase..... No tengo una estación preferida, todas son bonitas
- Îmi place foarte mult când ninge..... Me gusta mucho cuando nieva
- Îmi trebuie un tirbușon..... Me hace falta un sacacorchos
- Am nevoie de o cheie de conserve..... Necesito un abrelatas
- Am nevoie de tine..... Te necesito (tengo necesidad de ti)
- Am nevoie de ajutor..... Necesito ayuda
- Trebuie să vorbiți..... Tenéis que hablar
- Au contrafăcut 30.000 de euro..... Han falsificado 30.000 euros
- El desface un nod..... El deshace un nudo
- A contrafăcut semnătură ta..... Ha falsificado tu firma
- Lunile anotimpului vara sunt: iunie, iulie și august..... Los meses de verano son: junio, julio y agosto

Lista 18

1	Tengo que volver en invierno.....	Trebuie să revin la iarna
2	Tienes que hablar en italiano.....	Trebuie să vorbești în italiană
3	Ella tiene que venir pronto.....	Ea trebuie să vina în curând
4	Tenemos que hablar tú y yo.....	Trebuie să vorbim tu și eu
5	Tenéis que hacerlo inmediatamente.....	Trebuie să o faceți imediat
6	Tienen que decirlo ya.....	Trebuie să o spună acum
7	Necesito un abrelatas.....	Am nevoie de o cheie de conserve
8	Búscalo en la cocina.....	Caută-o în bucătărie
9	¿No me das el tuyo?.....	Nu-mi dai pe al tău ?
10	No, lo necesito.....	Nu, am nevoie
11	¿Necesitas ayuda?.....	Ai nevoie de ajutor ?
12	¡Socorro!.....	Ajutor!
13	Te necesito.....	Am nevoie de tine
14	Ella necesita dinero.....	Ea are nevoie de bani
15	Necesitamos un reloj.....	Avem nevoie de un ceas
16	Tenéis que buscarlo en una tienda.....	Trebuie să o cautați într-un magazin
17	Tenéis que volver en primavera.....	Trebuie să reveniți la primăvară
18	Necesitan una operación urgente.....	Au nevoie de o operație urgentă
19	Me hace falta una llave.....	Îmi trebuie o cheie
20	Te digo lo que quiero.....	Îți spun ce vreau
21	Dime la verdad.....	Spune-mi adevarul
22	Dices lo que haces pero.....	Tu zici ce faci dar
23	No haces lo que dices.....	nu faci ce zici
24	Ella dice que lo sabe.....	Ea zice că știe
25	Ella dice lo que sabe.....	Ea zice ce știe
26	Ella lo dice.....	ea o spune
27	Dilo en francés.....	Spune-o în franceza
28	Decimos la verdad.....	Spunem adevărul
29	¿De verdad?.....	E adevărat ?
30	De verdad.....	Da, e adevărat
31	Dicen que hablan alemán.....	Zic că vorbesc germana
32	Las estaciones del año son:.....	Anotimpurile sunt:
33	Primavera, verano,.....	Primăvară, vară,
34	Otoño e invierno.....	Toamnă și iarnă
35	En invierno nieva.....	Iarna ninge
36	En verano hace calor.....	Vara este caldă
37	En otoño llueve mucho.....	Toamna plouă mult
38	Me gusta la primavera.....	îmi place primăvara
39	Porque en primavera hace bueno.....	pentru că primăvara e frumoasă
40	Mis hijas están en el salón.....	Fiii mele sunt în salon
41	Búscalas.....	Caută-le
42	Las busco inmediatamente.....	Le caut imediat
43	Tus hijos no están en casa.....	Fiii tăi nu sunt acasă
44	Búscalos.....	Caută-i
45	Los busco en el bar.....	Îi caut în bar
46	Creo que el perro está en el patio.....	Cred ca câinele este în curte
47	Búscalo.....	Caută-l
48	Lo busco mañana.....	Îl caut mâine
49	No sé dónde está el gato.....	Nu știu unde este pisica
50	¿Lo busco debajo de la mesa?.....	O caut sub masă ?

Tabla 18

Pronombres de Acusativo:

Pronombres de objeto directo (Acusativo) Fuente: Esquemas de rumano José Damián González-Barros www.editatenea.com		Forma tónica	Forma átona	Formas junto a otras palabras que acaban o empiezan por vocal							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
SINGULAR	1 ^a	pe mine	mă	mă	m-	-mă	-mă-	-m-	m-	mă-	
	2 ^a	pe tine	te	te	te-	-te	-te-	-te-	te-	te-	
	3 ^a	M.	pe el	îl	-l	l-	-l	---	-l-	l-	l-
		F.	pe ea	o	-o	-o	-o	---	-o-	o-	o-
PLURAL	1 ^a	pe noi	ne	ne	ne-	-ne	---	-ne-	ne-	ne-	
	2 ^a	pe voi	vă	vă	v-	-vă	-vă-	-v-	v-	vă-	
	3 ^a	pe ei	îi	-i	i-	-i	---	-i-	i-	i-	
		pe ea	le	le	le-	-le	---	-le-	le-	le-	

I Ante tiempos simples (excepto imperativo afirmativo y gerundio), futuro literario

II Tras **nu** y **să**

III Ante el auxiliar del pretérito perfecto y del condicional

IV Tras el imperativo afirmativo y el gerundio

V Fórmulas de deseo o imprecación expresadas con futuro

VI Fórmulas de deseo o imprecación expresadas con condicional

VII En lenguaje familiar ante las formas simples de verbos que comiencen por vocal salvo **î-**

VIII En lenguaje familiar ante las formas simples de verbos que comiencen por **î-**

19

Dă-mi-l!
¡DÁMELO!

- Los pronombres de dativo+acusativo
- Los verbos “comprar” y “enviar”

Un timbru

Cuando combinamos un objeto indirecto con uno directo, se suele producir una contracción:

	îl	o	îi	le
îmi	mi-l	mi-o	mi-i	mi le
îți	ți-l	ți-o	ți-i	ți le
îi	i-l	i-o	i-i	i le
ne	ni-l	ne-o	ni-i	ni le
vă	vi-l	v-o	vi-i	vi le
le	li-l	le-o	li-i	li le

Ejemplos:

Ea i-l dă Ella se lo da (a él/a ella)
Ea vi-i dă Ella os lo da

El orden de los pronombres es siempre el mismo, aunque se intercala el verbo cuando se utiliza la partícula **o**. Las variantes se pueden ver con más detalle en la **tabla 19**.

Ți-a dat-o Te la he dado

Compare las pequeñas diferencias (dónde van situados los guiones) con los siguientes ejemplos:

Mi-l dă Me lo da
Mi l-ai dat Me lo has dado
Dă-mi-l Dámelo

Hay que tener en cuenta las variaciones de género con respecto al español. Así, en los dos ejemplos siguientes la palabra “dámelo” se traduce de diferente forma en rumano:

Dă-mi un timbru. Dă-mi-l! Dame un sello. ¡Dámelo!
Dă-mi o mașină. Dă-mi-o! Dame un coche. ¡Dámelo!

O scrisoare

El verbo comprar:

A cumpăra (t)		Comprar	
(Eu)	cumpăr	compro	Imperfect pers. a I-a: cumpăram
(Tu)	cumperi	compras	Imperativ pers. a II-a.: cumpără!
(El) / (ea)	cumpără	compra	Conjunctiv pers. a III-a.: să cumpere
(Noi)	cumpărăm	compramos	Participiu.: cumpărat
(Voi)	cumpărați	comprați	Gerunziu: cumpărând
(Ei) / (ele)	cumpără	compran	

Ejemplos:

Vreau să cumpăr un ceas	Quiero comprar un reloj
Îi cumpăr	Lo compro
Vreau să cumpăr o mașină	Quiero comprar un coche
O cumpăr	Lo compro

Se puede, como en español y como en algunos otros verbos, emplear el verbo como si fuese reflexivo

Vreau să-mi cumpăr un calculator noi	Quiero comprarme un ordenador nuevo
Vrea să își cumpere o mașină dar nu are suficienți bani	Quiere comprarse un coche pero no tiene suficiente dinero

El verbo enviar:

A trimite (t)		Enviar	
(Eu)	trimit	envío	Imperfect pers. a I-a: trimiteam
(Tu)	trimiți	envías	Imperativ pers. a II-a.: trimite!
(El) / (ea)	trimite	envía	Conjunctiv pers. a III-a.: să trimită
(Noi)	trimitem	enviamos	Participiu.: trimis
(Voi)	trimiteți	enviáis	Gerunziu: trimițând
(Ei) / (ele)	trimit	envían	

Ejemplos:

Mi-ai trimis scrisoarea?	¿Me has enviado la carta?
Ți-ai trimis-o ieri	Te la he enviado ayer
Trimite-mi faxul	Mándame el fax

Un calculator

Vocabulario nuevo:

- **Calculator** (s. n.) /kal.ku.la'tor/ Ordenador, computadora: calculator, calculatoare, calculatorul, calculatoarele, calculatorului, calculatoarelor
- **Cumpăra** (a cumpăra) /kum.pa'rə/ Comprar: cumpăr, cumperi, cumpără, cumpărăm, cumpărați, cumpără Imp.: cumpără! Conj.: să cumpere Pp.: cumpărat
- **Fax** (s. n.) /faks/ Fax: fax, faxuri, faxul, faxurile, faxului, faxurilor
- **Mesaj** (s. n.) /me'sadʒ/ Mensaje: mesaj, mesaje, mesajul, mesajele, mesajului, mesajelor
- **Scrisoare** (s. f.) /scri'soa.re/ Carta: scrisoare, scrisori, scrisoarea, scrisorile, scrisorii, scrisorilor
- **Timbru** (s. n.) /'tim.bru/ Sello: timbru, timbre, timbrul, timbrele, timbrului, timbrelor
- **Trimite** (a trimite) /tri'mi.te/ Enviar: trimit, trimiți, trimite, trimitem, trimiteți, trimit Imp.: trimite Conj.: să trimită Pp.: trimis
- **Suficient** (adj. m.) /su.fi'chient/ Suficiente (m): suficient, suficienți, suficientul, suficienții, suficientului, suficienților
Suficientă (adj. f.) /su.fi'chien.tă/ Suficiente (f): suficientă, suficiente, suficienta, suficientele, suficientei, suficientelor

Ejemplos:

- Ea i-l dă..... Ella se lo da (a él/a ella)
- Ea vi-i dă..... Ella os lo da
- Ți-a dat-o..... Te la he dado
- Mi-l dă..... Me lo da
- Mi l-ai dat..... Me lo has dado
- Dă-mi-l..... Dámelo
- Dă-mi un timbru. Dă-mi-l!..... Dame un sello. ¡Dámelo!
- Dă-mi o mașină. Dă-mi-o!..... Dame un coche. ¡Dámelo!
- Vreau să cumpăr un ceas..... Quiero comprar un reloj
- Îi cumpăr..... Lo compro
- Vreau să-mi cumpăr un calculator noi..... Quiero comprarme un ordenador nuevo
- Vrea să își cumpere o mașină dar nu are suficienți bani.... Quiere comprarse un coche pero no tiene suficiente dinero
- Mi-ai trimis mesajul?..... ¿Me has enviado el mensaje?
- Ți l-am trimis ieri..... Te la he enviado ayer
- Trimite-mi faxul..... Mándame el fax

Lista 19

1	Quiero tu reloj.....	Vreau ceasul tău
2	¿Me lo das?.....	Mi-l dai?
3	Te lo doy.....	Ți-l dau
4	Él me lo da.....	El mi-l dă
5	Nosotros te lo damos.....	Ți-l dăm
6	Vosotros se lo dais.....	I-l dați
7	Ellos se lo dan (a él).....	Ei I-l dau
8	Ella me lo ha dado.....	Ea mi l-a dat
9	Dámelo.....	Dă-mi-l
10	Désenlo (ustedes) a ellos.....	Dați-li-l
11	¿Me das tu coche?.....	Îmi dai mașina ta?
12	No te lo doy.....	Nu ți-o dau
13	Nosotros te lo damos.....	Noi ți-o dăm
14	Vosotros nos lo habéis dado.....	Voi ne-ați dat-o
15	Dáselo (a ella).....	Dă-i-o
16	Tengo cuatro libros de Cervantes.....	Am patru cărți de Cervantes
17	Ella me los da.....	Ea mi le dă
18	Se los doy (a él).....	I-le dau
19	Se los das (a él).....	I-le dai
20	Él te los da.....	El ți le dă
21	Os los damos.....	Vi le dăm
22	Vosotros nos los dais.....	Ni le dați
23	Ellas se los dan (a ellos/ellas).....	Ele le dau lor
24	Ellos se los dan (a ellas/ellas).....	Ei le dau lor
25	Dádmelos.....	Dați-mi le
26	Dádselos (a él).....	Dați-i le
27	Dádselos (a ellos).....	Dați-li le
28	¿Me los habéis dado?.....	Mi le-ați dat?
29	Tengo dos zapatos.....	Am doi pantofi
30	No me los has dado.....	Nu mi i-ai dat
31	No te los he dado.....	Nu ți i-am dat
32	¿Se los das a ella?.....	I-i dai
33	Él nos los da.....	El ni-i dă
34	Dádmelos.....	Dați-mi-i
35	Démelos.....	Dați-mi-i
36	Dámelos.....	Dă-mi-i
37	Tienes dos faldas.....	Ai două fuste
38	Dámelas.....	Dă-mi-le
39	Ella me las da.....	Ea mi le dă
40	Vosotros se las dais (a ella).....	Voi i le dați
41	Vosotras se las dais (a ellas).....	Voi i-le dați
42	Se las has dado a él.....	I l-ai dat
43	Tengo una carta para ti.....	Am o scrisoare pentru tine
44	Envíamela.....	Trimite-mi-o
45	Envíasela a él.....	Trimite-i-o
46	Dímelo.....	Spune-mi-o
47	Díselo a él.....	Spune-i-o
48	(Él) nos lo dice.....	El ne-o spune
49	Cómpramelo (para mí).....	Cumpără-mi-o
50	Cómpramelo (yo te lo vendo).....	Cumpără-o

Tabla 19: Pronombres de Dativo + Acusativo:

Fuente: Esquemas de rumano José Damián González-Barros www.editatenea.com

Pronombres de Dativo + Acusativo				
Dativo	Acusativo	I	II	III
îmi	îl	mi-l	mi l-	-mi-l
	o	mi-o	mi-(verb)-o	-mi-o
	îi	mi-i	mi i-	-mi-i
	le	mi le	mi le-	-mi-le
îți	îl	ți-l	ți l-	-ți-l
	o	ți-o	ți-(verb)-o	-ți-o
	îi	ți-i	ți i-	-ți-i
	le	ți le	ți le-	-ți-le
îi	îl	i-l	i l-	-i-l
	o	i-o	i-(verb)-o	-i-o
	îi	i-i	i i-	-i-i
	le	i-le	i le-	-i-le
ne	îl	ni-l	ni l-	-ni-l
	o	ne-o	ne-(verb)-o	-ne-o
	îi	ni-i	ni i-	-ni-i
	le	ni le	ni le-	-ni-le
vă	îl	vi-l	vi l-	-vi-l
	o	v-o	v-(verb)-o	-v-o
	îi	vi-i	ni i-	-ni-i
	le	vi le	vi le-	-vi-le
le	îl	li-l	li l-	-li-l
	o	le-o	le-(verb)-o	-li-o
	îi	li-i	li i-	-li-i
	le	li-le	li le-	-li-le

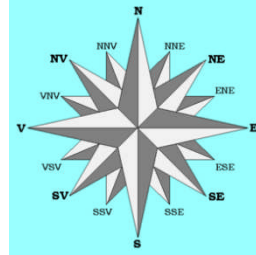
I Forma habitual en la mayoría de los tiempos**II** Delante del auxiliar del pretérito compuesto y del condicional**III** En el imperativo y el gerundio. En la segunda persona funciona como reflexivo.

20

MÂINE O SĂ MERG CU TINE

MAÑANA IRÉ CONTIGO

- Los verbos “ir” y “hallarse”
- Cómo formar el futuro
- Los puntos cardinales
- Cómo se dice conmigo, contigo etc

Roza vânturilor

El verbo “ir”:

A merge /'mer.ðze/ Andar, ir			
(Eu)	merg	voy	Imperfect pers. a I-a: mergeam
(Tu)	mergi	vas	Imperativ pers. a II-a.: mergi!
(El) / (ea)	merge	va	Conjunctiv pers. a III-a.: să meargă
(Noi)	mergem	vamos	Participiu.: mers
(Voi)	mergeți	vais	Gerunziu: mergând
(Ei) / (ele)	merg	van	

Ejemplos:

La câte luni au mers bebelușii voștri? ¿Con cuántos meses han caminado vuestros bebés?
Fetița mea a mers la un an și o lună Mi niña ha andado al año y un mes

En rumano existen varias formas de construir el futuro, es necesario reconocerlas todas pero, para expresarnos, nos basta con la forma más sencilla que consiste en poner la partícula **o** delante del **conjunctiv**, así el futuro (uno de ellos) del verbo **a merge** es:

	A merge (futuro)	ir (futuro)
(Eu)	O să merg	iré
(Tu)	O să mergi	irás
(El) / (ea)	O să meargă	Irá
(Noi)	O să mergem	Iremos
(Voi)	O să mergeți	Iréis
(Ei) / (ele)	O să meargă	Irán

Mâine o să merg la școală Mañana iré a la escuela

Otra forma de construir el futuro algo menos común, es con el verbo **a avea** precediendo al **conjunctiv**

	A merge (futuro)	ir (futuro)
(Eu)	Am să merg	iré
(Tu)	Ai să mergi	irás
(El) / (ea)	Are să meargă	Irá
(Noi)	Avem să mergem	Iremos
(Voi)	Aveți să mergeți	Iréis
(Ei) / (ele)	Au să meargă	Irán

Le-a spus că are să meargă la medic Les ha dicho que irá al médico

Y una tercera, que se usa mucho menos, con el verbo **a vrea** en su forma auxiliar quitándole la „v”:

	A merge (futuro)	ir (futuro)
(Eu)	oi merge	iré
(Tu)	îi merge	irás
(El) / (ea)	a merge	Irá
(Noi)	om merge	Iremos
(Voi)	îți merge	Iréis
(Ei) / (ele)	or merge	Irán

Existe una forma culta o literaria que, en teoría, se usa mucho en el lenguaje escrito y que practicaremos en la próxima lección.

	A merge (futuro)	ir (futuro)
(Eu)	voi merge	iré
(Tu)	vei merge	irás
(El) / (ea)	va merge	Irá
(Noi)	vom merge	Iremos
(Voi)	veți merge	Iréis
(Ei) / (ele)	vor merge	Irán

Si hacemos una búsqueda en internet de las cuatro formas en futuro de la misma frase obtenemos:

O să merg	52%
Voi merge	33%
Am să merg	15%
Oi merge	<1%

La mayoría de los resultados de **Oi merge** se refieren a documentos sobre lingüística, textos poéticos, antiguos o dialectales, y a veces con un sentido de probabilidad incierta en vez de futuro. Por tanto no recomiendo usarlo.

A pesar de ser un medio escrito, en internet se usa la forma coloquial. No se complique y úsela para su comunicación diaria tanto oral como escrita. Deje la forma literaria sólo para textos escritos de carácter formal. Y sólo si se siente con agilidad puede probar la forma „**am să**” para alguna conversación.

Los puntos cardinales (punctele cardinale)

Nord	Norte
Est	Este
Sud	Sur
Vest	Oeste

A continuación un extracto de un artículo de Wikipedia en rumano:

În geografie, cele patru puncte cardinale sunt nord, est, sud și vest. De fapt este vorba de patru direcții. Nordul și sudul sunt orientate către polii geografici respectivi. Estul și Vestul sunt definite de direcția de rotație a Pământului.

En geografía, los cuatro puntos cardinales son norte, este, sur y oeste. De hecho, se trata de cuatro direcciones. El norte y el sur están orientados hacia los polos geográficos respectivos. El este y el oeste están definidos por la dirección de rotación de la Tierra.

Aparte del vocabulario que aparece al final de la lección, fíjese en las siguientes expresiones del párrafo anterior:

De fact	De hecho
Este vorba de	Se trata, se habla

Ejemplos:

În acest articol este vorba de bucurie	En este artículo se habla de la alegría
O să merg spre sud până la Madrid	Iré hacia el sur hasta Madrid
O să mergeți spre nord până în Franța	Iréis hacia el norte hasta Francia
Iarna a revenit în nordul și vestul țării	El invierno ha regresado al norte y el este del país

O busolă

Conmigo, contigo, etc.

Para decir conmigo, contigo etc., en rumano se usa el pronombre de acusativo en su forma tónica precedido por **cu**, lo contrario de **cu** es **fără**.

cu	con
fără	sin

Ejemplos:

Cu tine vreau să trăiesc	Quiero vivir contigo
Nu pot să trăiesc fără tine	No puedo vivir sin ti
Sunt de acord cu tine	Estoy de acuerdo contigo

Expresiones:

A fi de acord cu	Estar de acuerdo con
Pe jos	A pie, caminando
Cum îți merge?	¿Cómo te va?

pe jos

El verbo hallar también se usa en reflexivo como en español, y con pronombres de acusativo:

A se afla		Hallarse		
(Eu)	mă aflu	me hallo	Imperfect pers. a I-a: aflam	
(Tu)	te afli	te hallas	Imperativ pers. a II-a.: află-te!	
(El) / (ea)	se află	se halla	Conjunctiv pers. a III-a.: să afle	
(Noi)	ne aflăm	nos hallamos	Participiu.: aflat	
(Voi)	vă aflați	os halláis	Gerunziu: aflând	
(Ei) / (ele)	se află	se hallan		

Ejemplo:

Te afli de puțin în Spania? ¿Te hallas desde hace poco tiempo en España?

Vocabulario nuevo:

- **Afară** (adv.) /a'fa.rə/ Afuera
- **Apă** (s. f.) /'a.pə/ Agua: apă, ape, apa, apele, apeii, apelor
- **Articol** (s. n.) /ar'ti.kol/ Artículo: articol, articole, articolul, articolele, articolului, articolelor
- **Bal** (s. n.) /bal/ Baile: bal, baluri, balul, balurile, balului, balurilor
- **Bebeluș** (s. m.) /be.be'lush/ Bebé: bebeluș, bebeluși, bebelușul, bebelușii, bebelușului, bebelușilor
- **Busolă** (s. f.) /bu'so.lə/ Brújula: busolă, busole, busola, busolele, busolei, busolelor
- **Bucurie** (s. f.) /bu.ku'ri.e/ Alegría: bucurie, bucurii, bucuria, bucuriile, bucuriei, bucuriilor
- **Cardinal** (adj. m.) /kar.di'nal/ Cardinal, principal (m): cardinal, cardinali, cardinalul, cardinalii, cardinalului, cardinalilor
- **Cardinală** (adj. f.) /kar.di'na.lə/ Cardinal, principal (f): cardinală, cardinale, cardinala, cardinalele, cardinalei, cardinalelor
- **Către** (Prep.) /'kə.tre/ Hacia
- **Cofetărie** (s. f.) /ko.fe.tə'ri.e/ Cafetería: Cofetărie, cofetării, cofetăria, cofetăriile, cofetăriei, cofetăriilor
- **Cum** (adv.) /kum/ Cómo
- **Definit** (adj. m.) /de.fi'nit/ Definido: definit, definiți, definitul, definiții, definitului, definițiilor
- **Definită** (adj. f.) /de.fi.'ni.tə/ Definida: definită, definite, definita, definitele, definitei, definitelor
- **Direcție** (s. f.) /di'rec.ti.e/ Dirección: direcție, direcții, direcția, direcțiile, direcției, direcțiilor
- **Est** (s. n.) /est/ Este: est, ---, estul, ---, estului, ---
- **Facultate** (s. f.) /fa.kul'ta.te/ Facultad: facultate, facultăți, facultatea, facultății, facultățile, facultăților
- **Fapt** (s. m.) /fapt/ Hecho: fact, facți, faptul, facții, faptului, faptelor
- **Farmacie** (s. f.) /far.ma'chi.e/ Farmacia: farmacie, farmacii, farmacia, farmaciile, farmaciei, farmaciilor
- **Geografic** (adj. m.) /dʒe.o'gra.fik/ Geográfico: geografic, geografici, geograficul, geograficii, geograficului, geograficilor
- **Geografică** (adj. f.) /dʒe.o'gra.fi.kə/ Geográfica: geografică, geografice, geografica, geograficele, geograficiei, geograficelor
- **Geografie** (s. f.) /dʒe.o.gra'fi.e/ Geografía: geografie, geografii, geografia, geografiiile, geografiei, geografiiilor
- **întâlnire** f /m.til'ni.re/ encuentro, cita: întâlnire întâlniri întâlnirea întâlnirile întâlnirii întâlnirilor
- **Jos** (adv.) Abajo
- **Medic** (s. m.) /'me.dik/ Médico: medic, medici, medicul, medicii, medicului, medicilor
- **Merge** (a merge) /'mer.dʒe/ Ir, andar: merg, mergi, merge, mergem, mergeți, merg Conj.: să meargă Pp.: mers
- **Orientat** (adj. m.) /o.ri.en'tat/ Orientado: orientat, orientați, orientatul, orientații, orientatului, orientaților
- **Orientată** (adj. f.) /o.ri.en'ta.tə/ Orientada: orientată, orientate, orientata, orientatele, orientatei, orientatelor
- **Pământ** (s.n.) /pə'mint/ Tierra: pământ, pământuri, pământul, pământurile, pământului, pământurilor

- **Plimbare** (s. f.) /plim'ba.re/ Paseo: plimbare, plimbări, plimbarea, plimbările, plimbării, plimbărilor
- **Poimâine** (adv.) /poi.mii.ne/ Pasado mañana
- **Pol** (s. m.) /pol/ Polo: pol, poli, polul, polii, polului, polilor
- **Prietenos** (adj. m.) /pri.e.te'nos/ Amistoso: prietenos, prietenoși, prietenosul, prietenoșii, prietenosului, prietenoșilor
- **Prietenoașă** (adj. f.) /pri.e.te'noa.sə/ Amistosa: prietenoașă, prietenoase, prietenoașă, prietenoasele, prietenoașei, prietenoașelor
- **Problemă** (s. f.) /pro'ble.ma/ Problema: problemă, probleme, problema, problemele, problemei, problemelor
- **Punct** (s. n.) /punkt/ Punto: punct, puncte, punctul, punctele, punctului, punctelor
- **Respectiv** (adj. m.) /res.pek'tiv/ Respectivo: respectiv, respectivi, respectivul, respectivii, respectivului, respectivilor
- **Respectivă** (adj. f.) /res.pek'ti.va/ Respectiva: respectivă, respective, respectiva, respectiivele, respectivei, respectivelor
- **rotație** (s. f.) /ro'tat.si.e/ Rotación: rotație, rotații, rotația, rotațiile, rotației, rotațiilor
- **Roză** (s. f.) /'ro.ʒə/ Rosa: roză, roze, roza, rozele, rozei, rozelor
- **Situat** (adj. m.) /si'tuat/ Situado: situat, situați, situatul, situații, situatului, situațiilor
- **Situată** (adj. f.) /si'tua.ta/ Situada: situată, situate, situata, situatele, situatei, situatelor
- **Spre** (prep.) /spre/ Hacia
- **Școală** (s. f.) /'shko.a.lə/ Escuela: școală, școli, școala, școlile, școlii, școlilor
- **Vânt** (s. n.) /vint/ Viento: vânt, vânturi, vântul, vânturile, vântului, vânturilor
- **Vest** (s. n.) /vest/ Oeste: vest, ---, vestul, ---, vestului, ---

Expresiones:

- A fi de acord cu.....Estar de acuerdo con
- Pe jos.....A pie
- Cum îți merge?.....¿Cómo te va?

Ejemplos

- La câte luni au mers bebelușii voștri?.....¿Con cuántos meses caminaron vuestros bebés?
- Fetița mea a mers la un an și o lună.....Mi niña ha caminado al año y un mes
- Mâine o să merg la școală.....Mañana iré a la escuela
- Le-a spus că are să meargă la medic.....Les ha dicho (a ellas) que irá al médico
- Cele patru puncte cardinale sunt nord, est, sud și vest.....Los cuatro puntos cardinales son norte, este, sur y oeste
- În acest articol este vorba de bucurie.....En este artículo se habla de la alegría
- O să merg spre sud până la Madrid.....Iré hacia el sur hasta Madrid
- O să mergeți spre nord până în Franța.....Iréis hacia el norte hasta Francia
- Iarna a revenit în nordul și vestul țării.....El invierno a regresado al norte y el este del país
- Cu tine vreau să trăiesc.....Quiero vivir contigo
- Nu pot să trăiesc fără tine.....No puedo vivir sin ti
- Sunt de acord cu tine.....Estoy de acuerdo contigo
- Cum îți merge?.....¿Cómo te va?
- Te afli de puțin timp în Spania?.....¿Te hallas desde hace poco tiempo en España?
- Vreau să știu pe unde mergi și ce faci.....Quiero saber por dónde andas y qué haces

En la siguiente lista practicaremos el futuro con la forma **O să**.

Lista 20

1	La semana que viene estaré contigo.....	Săptămâna care vine o să fiu cu tine
2	Mañana hablaré con ella.....	Mâine o să vorbesc cu ea
3	El año que viene aprenderé a hablar italiano.....	Anul care vine o să învăț să vorbesc italiana
4	¿Vendrá con él o con ella?.....	O să vina cu el sau cu ea?
5	Se lo diré a Peter.....	O să-i spun lui Peter
6	Pasado mañana tendré más dinero.....	Poimâine o să am mai mulți bani
7	Viviremos en Rumanía.....	O să locuim în România
8	Haré lo que quieras.....	O să fac ce tu vrei
9	Vendrán con vosotros.....	O să vină cu voi
10	Lo intentaré más tarde.....	O să încerc mai târziu
11	El concierto tendrá lugar en el mes de diciembre.....	Concertul o să aibă loc în luna decembrie
12	No podremos venir mañana.....	N-o să putem să venim mâine
13	Te buscaré.....	O să te caut
14	Viviréis cien años.....	O să trăiți o sută de ani
15	Iré a una cafetería.....	O să merg la o cofetărie
16	Mañana iré a la facultad.....	Mâine o să merg la facultate
17	Voy a Rumanía todos los años.....	Merg în România în fiecare an
18	Tenemos que ir a la farmacia.....	Trebuie să mergem la farmacie
19	¿Vienes conmigo?.....	Vii cu mine?
20	Mañana te compraré un regalo.....	Mâine o să-ți cumpăr un cadou
21	Voy con ella.....	Merg cu ea
22	Sólo contigo puedo vivir.....	Doar cu tine pot să trăiesc
23	Lo haré contigo o sin ti.....	O să o fac cu tine sau fără tine
24	Iremos hacia el este hasta Valencia.....	O să mergem spre est până la Valencia
25	Irán hacia el oeste hasta Portugal.....	O să meargă spre vest până în Portugal
26	Nuestro país está situado en el este de Europa.....	Țara noastră este situată în estul european
27	Rumanía se halla al norte de Bulgaria.....	România se află la nord de Bulgaria
28	Con una brújula puedes saber dónde está el norte.....	Cu o busolă poți să ști unde este nordul
29	No compraré un coche.....	Nu o să cumpăr o mașină
30	Iremos nosotros dos.....	O să mergem noi doi
31	Me compraré unos pantalones en junio.....	O să-mi cumpăr niște pantaloni în iunie
32	Aprenderé a vivir sin ti.....	O să învăț să trăiesc fără tine
33	No buscaré a Peter.....	N-o să-l caut pe Peter
34	Viene del norte.....	Vine din nord
35	Tenemos que ir.....	Trebuie să mergem
36	¿Quieres ir conmigo al baile?.....	Vrei să mergi cu mine la bal?
37	¿Quieres que vayamos al cine?.....	Vrei să mergem la film?
38	Vamos a pie.....	Mergem pe jos
39	Tendré un encuentro con el jefe.....	O să am o întâlnire cu șeful
40	Tendrá problemas.....	O să aibă probleme
41	Necesitaremos agua.....	O să avem nevoie de apă
42	Estaré afuera.....	O să fiu afară
43	No las necesitaréis (a ellas).....	N-o să aveți nevoie de ele
44	Tiene que venir conmigo.....	Trebuie să vină cu mine
45	¿Quién quiere venir conmigo?.....	Cine vrea să vină cu mine?
46	¿Puedo hablar contigo?.....	Pot să vorbesc cu tine?
47	Te enviaré sólo un pequeño mensaje amistoso.....	O să-ți trimit doar un mic mesaj prietenos
48	¿Me dará las muñecas?.....	O să-mi dea păpușile?
49	Creo que daré un paseo.....	Cred că o să fac o plimbare
50	Vendré el viernes por la tarde o el sábado.....	O să vin vineri seara sau sâmbătă

21

EL MI-O VA SPUNE
ÉL ME LO DIRÁ

- Los verbos “usar” y “poner”
- El futuro con forma auxiliar de “a vrea”
- Vocabulario: izquierda, derecha...
- El que, la que...

stânga

Este es el verbo usar:

A folosi		Usar, utilizar	
(Eu)	folosesc	uso	Imperfect pers. a I-a: foloseam
(Tu)	folosești	usas	Imperativ pers. a II-a.: folosește!
(El) / (ea)	folosește	usa	Conjunctiv pers. a III-a.: să folosească
(Noi)	folosim	usamos	Participiu.: folosit
(Voi)	folosiți	usáis	Gerunziu: folosind
(Ei) / (ele)	folosesc	usan	

Ejemplos:

Folosesc zilnic internetul	Utilizo internet a diario
Ce șampon folosești?	¿Qué champú usas?
Cum se folosește calculatorul?	¿Cómo se usa el ordenador?

El verbo poner:

A pune		poner	
(Eu)	pun/pui	pongo	Imperfect pers. a I-a: puneam
(Tu)	pui	pones	Imperativ pers. a II-a.: pune!
(El) / (ea)	pune	pone	Conjunctiv pers. a III-a.: să pună/puie
(Noi)	punem	ponemos	Participiu.: pus
(Voi)	puneți	ponéis	Gerunziu: punând/puind
(Ei) / (ele)	pun	ponen	

Ejemplos:

Eu pun muzică	Pongo música
Pui un mesaj	Pones un mensaje

En rumano las preguntas se “ponen”:

Puneți o întrebare	Haga una pregunta
---------------------------	-------------------

La preposición que suele acompañar al verbo “poner” suele ser **pe**. **Carte**, además de “libro”, significa “carta” (naipe)

Puneți o carte pe masă Ponga una carta sobre la mesa

“Poner fin” se dice **a pune punct**, literalmente “poner punto (final) a algo”, “acabar con”

Cum pot pune punct războiului cu soacra? ¿Cómo puedo poner fin a la guerra con la suegra ?

Y una conocida expresión que sólo cambia un poco de español a rumano. En español ponemos los puntos sobre las íes, en rumano ponen el punto sobre la i.

A pus punctul pe „i” Ha puesto los puntos sobre las íes

En el tema anterior vimos cómo se formaba el futuro con el auxiliar de **a vrea** y el infinitivo sin **a** de un verbo. Se usa menos que el futuro con **O să**, pero lo verá en textos científicos, literarios, administrativos... por eso es necesario conocerlo.¹

Recordemos el auxiliar:

Voi

Vei

Va

Vom

Veți

Vor

Un par de ejemplos:

Nu va merge fără noi No irá sin nosotros
Vom ști mâine Sabremos mañana

Ya sabemos usar el verbo “ir”, pero ahora tenemos que saber hacia dónde:

La dreapta a la derecha
La stângă a la izquierda
în fața al frente, frente a...

Ejemplos:

El face un pas în fața Él da un paso al frente
Faceți la stânga Gire a la izquierda

Dreaptă

¹ Es tentador, y no del todo incorrecto, traducir la frase **Nu va merge fără noi** como “no va a ir sin nosotros” ya que suena parecido al español. Sin embargo, hay razones para no hacerlo. Primero porque **va** no procede de nuestro verbo “ir” sino del verbo rumano “**a vrea**”, “querer”. Segundo porque la expresión “ir a” del español es más coloquial con lo cual se correspondería más con la forma “**o să**” del rumano. Tercero, porque en otras frases no se parece, **Vor ști**=“sabrán”. Y cuarto, porque en frases como **Vom ști mâine**, suena más natural “sabremos mañana” que “vamos a saber mañana”. En resumen, si le suena más natural hágalo, si no, use el futuro simple del español.

Anteriormente vimos los artículos adjetivales **cel, cea, cei, cele**. Si a estos artículos le añadimos **care**, se convierten en pronombres

cel care	el que, el cual
cea care	la que, la cual
cei care	los que, los cuales
cele care	las que, las cuales

Ejemplo:

Este cel care învață cel mai repede Es el que aprende más rápido

122

Las diacríticas:

Las diacríticas son los signos que se ponen encima o debajo de las letras para cambiar su sonido. En español tenemos la diéresis: “ ”, la “ñ”, y la tilde. En catalán usan la cedilla “ç”. Muchos idiomas que se escriben con el alfabeto latino usan diacríticas o dígrafos (conjuntos de dos letras) para adaptar la escritura a los sonidos característicos de cada lengua. Una excepción es el inglés, que al no ser un lenguaje fonético, su escritura no se corresponde exactamente con la pronunciación. En rumano tienen: ă, â/î, ș, ț. Para saber cómo puedes escribir las diacríticas con un teclado en español consulta el [anexo 3](#).

Vocabulario nuevo:

- **Bilet** (s. n.) /bi'let/ Entrada: bilet, bilete, biletul, biletele, biletului, biletelor
- **Cap** (s. n.) /kap/ Cabeza: cap, capete, capul, capetele, capului, capetelor
- **Călătorie** (s. f.) /kə.lə.to'ri.e/ Viaje: călătorie, călătorii, călătoria, călătoriile, călătoriei, călătoriilor
- **Concediu** (s. n.) /kon'che.diu/ Vacaciones, baja laboral: concediu, concedii concediul, concediile, concediului, concediilor
- **Cremă** (s. f.) /'kre.mə/ Crema: cremă, creme, crema, cremele, cremei, cremelor
- **Diacritic** (s. n.) /di.a'kri.tic/ Diacrítica: diacritic, diacritice, diacritical, diacriticele, diacriticului, diacriticelor
- **Drept** (adj. m.) /drept/ Derecho: drept, drepti, dreptul, dreptii, dreptului, dreptilor
Dreaptă (adj. f.) /'dreap.tə/ Derecha: dreaptă, drepte, dreapta, dreptele, dreptei, dreptelor
- **Ecologic** (adj. m.) /e.ko'lo.dʒic/ Ecológico: ecologic, ecologici, ecologicul, ecologicii, ecologicului, ecologicilor
Ecologică (adj. f.) /e.ko'lo.dʒi.kə/ Ecológica: ecologică, ecologice, ecologica, ecologicele, ecologicei, ecologicelor
- **Folosi** (a folosi) (v. t.) /fo.lo'si/ Usar, utilizar: folosesc, folosești, folosește, folosim, folosiți, folosesc Imp.: folosește Conj.: să folosească Pp.: folosit
- **Internet** (s. n.) /in.ter'net/ Internet: internet, ---, internetul, ---, internetului, ---
- **Întrebare** (s. f.) /in.tre'ba.re/ Pregunta: întrebare, întrebări, întrebarea, întrebările, întrebării, întrebărilor
- **Lung** (adj. m.) /lung/ Largo: lung, lungi, lungul, lungii, lungului, lungilor
Lungă (adj. f.) /'lun.gə/ Larga: lungă, lungi, lungă, lungile, lungii, lungelor
- **Muzică** (s. f.) /'mu.ʒi.kə/ Música: muzică, muzici, muzica, muzicii, muzicile, muziciei, muzicilor
- **Numai** (adv.) /'nu.mai/ Sólo, solamente
- **Operat** (adj. m.) /o.pe'rat/ Operado: operat, operați, operatul, operații, operatului, operațiilor
Operată (adj. f.) /o.pe'ra.tə/ Operada: operată, operate, operata, operatele, operatei, operatelor
- **Pas** (s. m.) /pas/ Paso: pas, pași, pasul, pașii, pasului, pașilor
- **Preț** (s. n.) /prets/ Precio: preț, prețuri, prețul, prețurile, prețului, prețurilor
- **Produs** (s. n.) /pro'dus/ Producto: produs, produse, produsul, produsele, produsului, produselor
- **Pune** (a pune) (v.t.) /'pu.ne/ Poner: pun, pui, pune, punem, puneți, pun
- **Raft** (s. n.) /raft/ Estante, estantería: raft, rafturi, raftul, rafturile, raftului, rafturilor
- **Repede** (adj. m.) /'re.pe.de/ Rápido, rapidamente: repede, repezi, repedele, repezii, repedelui, repedilor
Repede (adj. f.) /'re.pe.de/ Rápida, rapidamente: repede, repezi, repedea, repezile, repezii, repedilor
- **Sclav** (s. m.) /sklav/ Esclavo: sclav, sclavi, sclavul, sclavii, sclavului, sclavilor

- Sclavă** (s. f.) /'skla.və/ Esclava: sclavă, sclave, sclava, sclavele, sclavei, sclavelor
- **Singur** (adj. m.) /'sin.gur/ Solo: singur, singuri, singurul, singurii, singurului, singurilor
 - **Singură** (f.) /'sin.gu.rə/ Sola: singură, singure, singura, singurele, singurei, singurelor
 - **Stâng** (adj. m.) /stɪŋ/ Izquierdo: stâng, stângi, stângul, stângii, stângului, stângilor
 - **Stângă** (adj. f.) /'stɪŋ.gə/ Izquierda: stângă, stângi, stânga, stângile, stângii, stângilor
 - **Soare** (s. m.) /'soa.re/ Sol: soare, sori, soarele, sorii, soarelui, sorilor
 - **Specialist** (adj. m.) /spe.chi.a'list/ Especialista (m): specialist, specialiști, specialistul, specialiștii, specialistului, specialiștor
 - **Specialistă** (adj. f.) /spe.chi.a'lis.tə/ Especialista (f): specialistă, specialiste, specialista, specialistele, specialistei, specialistelor
 - **Șampon** (s. n.) /ʃam'pon/ Champú: șampon, șampoane, șamponul, șampoanele, șamponului, șampoanelor
 - **Teatru** (s. n.) /'tea.tru/ Teatro: teatru, teatre, teatrul, teatrele, teatrului, teatrelor
 - **Viitor** (adj. m.) /vii'tor/ Futuro, próximo: viitor, viitori, viitorul, viitorii, viitorului, viitorilor
 - **Viitoare** (adj. f.) /vii'toa.re/ Futura, próxima: viitoare, viitoare, viitoarea, viitoarele, viitoarei, viitoarelor
 - **Vreme** (s. f.) /'vre.me/ Tiempo (atmosférico): vreme, vremuri, vremea, vremurile, vremii, vremurilor
 - **Zilnic** (adv.) /'zil.nik/ A diario, diariamente

Ejemplos:

- El mi-o va spune..... Él me lo dirá
- Folosesc zilnic internetul..... Utilizo internet a diario
- Ce șampon folosești?..... ¿Qué champú usas?
- Cum se folosește calculatorul..... ¿Cómo se usa el ordenador?
- Use diacriticas..... Folosiți diacritice
- Eu pun muzică..... Pongo música
- Pui un mesaj..... Pones un mensaje
- Puneți o întrebare..... Haga una pregunta
- Puneți o carte pe masă..... Ponga una carta sobre la mesa
- Cum pot pune punct războiului cu soacra?..... ¿Cómo puedo poner fin a la guerra con la suegra?
- Vom ști mâine..... Lo sabremos mañana
- Mâine va fi duminică..... Mañana será domingo
- El face un pas în față..... Él da un paso al frente
- Faceți la stânga..... Gire a la izquierda
- Este cel care învață cel mai repede..... Es el que aprende más rápido
- Unde vrei să pun cărțile?..... ¿Dónde quieres que ponga los libros?
- Unde să le pun?..... ¿Dónde los pongo?
- Pune cărțile pe raftul din camera ta..... Pon los libros en la estantería de tu habitación

Para la próxima lista ha de saber que en rumano se usa la misma palabra para las agujas del reloj que para los idiomas.

Șampon

Lista 21

1	¿Qué champú usamos para los niños?	Ce șampon folosim pentru copii?
2	¿Qué champú usan los niños?	Ce șampon folosesc copiii?
3	¿Para qué se utiliza?	Pentru ce se folosește?
4	Dos mujeres de cada tres usan cremas	Două femei din trei folosesc creme
5	Ha aprendido a utilizar el ordenador	A învățat să folosească calculatorul
6	Ha puesto precio a su cabeza	A pus preț pe capul lui
7	Haré un viaje largo	Voi face o călătorie lungă
8	Mañana compraré unas entradas de teatro	Mâine voi cumpăra niște bilete de teatru
9	Vendrás el lunes?	Vei veni luni?
10	¿Qué harás mañana?	Ce vei face mâine?
11	Tendrás tres niños	Vei avea trei copii
12	¿Irás?	Va merge?
13	Trabajaré aquí	Va lucra aici
14	El querrá y ella no querrá	El va vrea și ea nu va vrea
15	María estará en casa sobre las ocho	Maria va fi acasă pe la opt
16	Mañana hará buen tiempo	Mâine va fi o vreme frumoasă
17	Tendremos tres días de (con) sol	Vom avea trei zile cu soare
18	¿Iremos?	Vom merge?
19	Vaya a la izquierda	Mergeți la stânga
20	Gire a la derecha	Faceți la dreapta
21	¿Por qué las agujas del reloj van hacia la derecha?	De ce limbile ceasului merg spre dreapta?
22	Utilizarán sólo productos ecológicos	Vor folosi numai produse ecologice
23	Daremos dinero	Vom da bani
24	Compraremos un coche nuevo	Vom cumpăra o mașină nouă
25	El jueves próximo estaré en casa	Joia viitoare voi fi acasă
26	Iré andando	Voi merge pe jos
27	Vendrá	Va veni
28	Me lo dará	Mi-o va da
29	No se usarán demasiado	Nu se vor folosi prea mult
30	No irá sin nosotros	Nu va merge fără noi
31	Ellos le enviarán (a usted) una carta a casa	Ei vă vor trimite o scrisoare acasă
32	Le enviaré a un especialista	Vă voi trimite la un specialist
33	¿Cuándo me operarán? (¿Cuándo seré operado?)	Când voi fi operat?
34	(Usted) necesitará ayuda en casa	Veți avea nevoie de ajutor acasă.
35	Irina será la mujer de David	Irina va fi soția lui David
36	A la izquierda de la habitación pondremos el televisor	În stânga camerei vom pune televizorul
37	Él te lo dará	El ți-l va da
38	Él nos las dará	El ni le va da
39	Quieren ir de vacaciones	Vor să meargă în concediu
40	Irán de vacaciones	Vor merge în concediu
41	¿Quién es el que está hablando contigo?	Cine este cel care vorbește cu tine?
42	Ella no es la que me ha gustado	Ea nu este cea care mi-a plăcut
43	Para los que hablan inglés	Pentru cei care vorbesc engleza
44	Tengo una pregunta para las que saben rumano	Am o întrebare pentru cele care știu româna
45	El que me ha enviado un regalo	Cel care mi-a trimis un cadou
46	Es la que hace demasiadas preguntas	Este cea care pune prea multe întrebări
47	¿Quiénes son los que usan internet?	Cine sunt cei care folosesc internetul?
48	La han utilizado como esclava	Au folosit-o ca sclavă
49	Creo que seré la única persona del mundo	Cred că voi fi singura persoană din lume
50	que no querrá hacer películas	care nu va vrea să facă filme

22

Dacă aș fi bogat...

și yo fuera rico...

- Los verbos **a lua** y **a primi**
- El condicional
- El verbo **a dori**

O cafea

El verbo **a lua**:

A lua	Tomar, coger Llevarse	
(Eu) iau	tomo/cojo	Imperfect pers. a I-a: luam
(Tu) iei	tomas/coges	Imperativ pers. a II-a.: ia!
(El) / (ea) ia	toma/coge	Conjunctiv pers. a III-a.: să ia
(Noi) luăm	tomamos/cogemos	Participiu.: luat
(Voi) luați	tomáis/cogéis	Gerunziu: luând
(Ei) / (ele) iau	toman/cogen	

Ejemplos:

Iau autobuzul	Cojo el autobús
Vrei să iei o cafea?	¿Quieres tomar un café?

El verbo **a primi**:

A primi	Recibir	
(Eu) primeșc	recibo	Imperfect pers. a I-a: primeam
(Tu) primești	recibes	Imperativ pers. a II-a.: primește!
(El) / (ea) primește	recibe	Conjunctiv pers. a III-a.: să primească
(Noi) primim	recibimos	Participiu.: primit
(Voi) primiți	recibís	Gerunziu: primind
(Ei) / (ele) primeșc	reciben	

Ejemplos:

Ai primit mesajul care ți l-am trimis pe mail?	¿Has recibido el mensaje que te he enviado por mail?
Primeșc vizita rudelor	Reciben la visita de los familiares

Para el condicional conviene conocer esta palabra:

Dacă Si

Ejemplo:

Dacă astăzi este vineri mâine va fi sâmbătă Si hoy es viernes mañana será sábado

Esta es una forma de construir un condicional sin ningún tiempo especial, pero también existe una forma verbal, llamada **condițional-optativ** que se construye con una forma auxiliar de **a avea**:

Aș

Ai

Ar

Am

Ați

Ar

más el infinitivo (sin a) del verbo. Ejemplos:

Aș cumpăra un cadou	Compraría un regalo
Cu cine ai merge într-un parc de distracție?	¿Con quién irías a un parque de atracciones?
Cât bani ar primi lunar?	¿Cuánto dinero recibiría mensualmente?
Am învăța de la pasări, zborul lor	Aprenderíamos de los pájaros su vuelo
Ce ați face dacă ați fi bogați	¿Qué haríais si fuerais ricos?
Ar lucra împreună	Trabajarían juntos

El condicional rumano, más sencillo que el español, Usa el mismo tiempo verbal en las dos proposiciones de la frase y, al igual que en español, admite cambiar el orden de éstas.

Aș veni dacă aș primi o ofertă foarte bună	Vendría si recibiera una muy buena oferta
Dacă aș primi o ofertă foarte bună aș veni	Si recibiera una oferta muy buena vendría

Existe también un **condițional-perfect** que se forma con el auxiliar que hemos acabado de aprender, que sería **condițional-optativ + fi + Pp**

<u>Aș fi mers</u> la mare <u>dacă vremea ar fi fost frumoasă</u>	Habría ido al mar si hubiera hecho buen tiempo
<u>Dacă aș fi lucrat, nu cred că aș fi avut rezultate prea bune la examene</u>	Si hubiera trabajado, no creo que hubiera tenido resultados demasiado buenos en los exámenes

mare

Las diferentes formas de construir el condicional en rumano están en la **tabla 22**.

El condicional también se usa para pedir educadamente que se haga algo o para expresar un deseo o una intención:

Aș vrea să-ți cumpăr un cadou	Querría comprarte un regalo
Mi-aș placea să fiu șefă	Me gustaría ser jefa
Aș dori să iau niște vinete	Desearía llevarme unas berenjenas

O vânăță

El verbo **a dori** (desear) que ya había salido en algún tema anterior (“**ce doriți?**”) se conjuga exactamente igual que **a primi**:

	A dori	Desear	
(Eu)	doresc	deseo	Imperfect pers. a I-a: doream
(Tu)	dorești	deseas	Imperativ pers. a II-a.: dorește!
(El) / (ea)	dorește	desea	Conjunctiv pers. a III-a.: să dorească
(Noi)	dorim	deseamos	Participiu.: dorit
(Voi)	doriți	deseáis	Gerunziu: dorind
(Ei) / (ele)	doresc	desean	

Ejemplos:

Aș dori două locuri la trenul pentru data de 2 iunie	Desearía dos plazas en el tren para el 2 de junio
Vă doresc succes	Le deseo éxito

Una expresión muy corriente:

Vă doresc o zi bună! ¡Que tenga un buen día! (le deseo un buen día)

Vocabulario nuevo:

- **Amic** (adj. m.) /a'mik/ Amigo: amic, amici, amicul, amicii, amicului, amicilor
- **Amică** (adj. f.) /a'mi.kə/ Amiga: amică, amice, amica, amicele, amicei, amicelor
- **Autobuz** (s. n.) /a.u.to'buʒ/ Autobús: autobuz, autobuze, autobuzul, autobuzele, autobuzului, autobuzelor
- **Birou** (s. n.) /bi'rou/ Despacho: birou, birouri, biroul, birourile, biroului, birouilor
- **Bogat** (adj.m.) /bo'gat/ Rico: bogat, bogați, bogatul, bogații, bogatului, bogaților
- **Bogată** (adj. f.) /bo'ga.tə/ Rica: bogată, bogate, bogata, bogatele, bogatei, bogatelor
- **Cafea** (s. f.) /ka'fea/ Café: cafea, cafele, cafeaua, cafelele, cafelei, cafelelor
- **Corect** (adj. m.) /ko'rekt/ Correcto: corect, corecți, corectul, corecții, corectului, corecțiilor
- **Corectă** (adj. f.) /co'rec.tə/ Correcta: corectă, corecte, corecta, corectele, corectei, corectelor
- **Covor** (s. n.) /co'vor/ Alfombra: covor, covoare, covorul, covoarele, covorului, covoarelor
- **Creștere** (s. f.) /'kresh.te.re/ Crecimiento, subida: creștere, creșteri, creșterea, creșterile, creșterii, creșterilor
- **Dacă** (conj.) /'da.kə/ Si
- **Data** (s. f.) /'da.tə/ Fecha: dată, dăți, data, dățile, dății, dăților
- **Decizie** (s. f.) /de'chi.ʒi.e/ Decisión: decizie, decizii, decizia, deciziile, deciziei, deciziilor
- **Dori** (a dori) (v.t.) /do'ri/ Desear: doresc, dorești, dorește, dorim, doriți, doresc Imp.:dorește Conj.:să dorească Pp.:dorit
- **Dus-întors** /dus.in'tors/ Ida y vuelta
- **Excursie** (s. f.) /ex.kur.si.e/ Excursión : excursie, excursii, excursia, excursiile, excursiei, excursiilor
- **Expoziție** (s. f.) /ex.po'ʒit.si.e/ Exposición: expoziție, expoziții, expoziția, expozițiile, expoziției, expozițiilor
- **Fericit** (adj. m.) /fe.ri'chit/ Feliz (m): fericit, fericți, fericitul, fericții, fericitului, fericțiilor
- **Fericită** (adj. f.) /fe.ri'chi.tə/ Feliz (f): fericită, fericite, fericita, fericitele, fericitei, fericitelor
- **Frică** (s. f.) /'fri.kə/ Miedo: frică, frici, frica, fricile, fricii, fricilor
- **Floare** (s. f.) /'fla.re/ Flor: floare, flori, floarea, florile, florii, florilor
- **Hotel** (s. n.) /jo'tel/ Hotel: hotel, hoteluri, hotelul, hotelurile, hotelului, hotelurilor
- **Împreună** (adv.) /im.pre'u.nə/ Junto, juntos
- **Lapte** (s. n.) /'lap.te/ Leche: lapte, lăpturi, laptele, lăpturile, laptelui, lăpturilor
- **Lunar** (adv.) /lu'nar/ Mensualmente
- **Lua** (a lua) /lua/ Tomar, coger, recoger: iau, ie, ia, luăm, luați, iau Imp.: ia Conj. :să ia Pp.: luat

- **Mare** (s. f.) /'ma.re/ Mar: mare, mări, marea, mările, mării, mărilor
- **Metrou** (s. n.) /me'trou/ Metro (transporte): metrou, metrouri, metroul, metrourele, metroului, metrourilor
- **Necesar** (adj. m.) /ne.che'sar/ Necesario: necesar, necesari, necesarul, necesarii, necesarului, necesarilor
- **Necesară** (adj. f.) /ne.che'sa.rə/ Necesaria: necesară, necesara, necesara, necesarele, necesarei, necesarelor
- **Ochi** (s. m.) /ok'i/ Ojo: ochi, ochi, ochiul, ochii, ochiului, ochilor
- **Ofertă** (s.f.) /o'fer.tə/ Oferta: ofertă, oferte, oferta, ofertele, ofertei, ofertelor
- **Om** (s.m.) /om/ Hombre, gente: om, oameni, omul, oamenii, omului, oamenilor
- **Parc de distracție** → Parque de atracciones
- **Pasăre** (s. f.) /'pa.sə.re/ Pájaro: pasăre, păsări, pasărea, păsările, păsării, păsărilor
- **Pauză** (s. f.) /'pa.u.zə/ Pausa: pauză, pauze, pauza, pauzele, pauzei, pauzelor
- **Pictură** (s. f.) /pik'tu.rə/ Pintura: pictură, picture, picture, picturile, picturii, picturilor
- **Piesă** (s. f.) /'pie.sə/ Pieza: piesă, piese, piesa, piesele, piesei, pieselor
- **Primi** (a primi) (v. t.) /pri'mi/ Recibir: primesc, primești, primește, primim, primiți, primesc Imp.:primește, Conj.:să primească Pp.:primit
- **Prin** (prep.) /prin/ Por
- **Rezultat** (s.n.) /re.zul'tat/ Resultado: rezultat, rezultate, rezultatul, rezultatele, rezultatului, rezultatelor
- **Rudă** f /'ru.də/ pariente: rudă rude ruda rudele rudei rudelor
- **Salariu** (s. n.) /sa'la.riu/ Salario: salariu, salarii, salariul, salariile, salariului, salariilor
- **Sănătate** (s.f.) /sə.nə'ta.te/ Salud: sănătate, ---, sănătatea, ---, sănătății, ---
- **Scurt** (adj. m.) /skurt/ Corto: scurt, scurți, scurtul, scurții, scurtului, scurților
- **Scurtă** (adj. f.) /'scur.tə/ Corta: scurtă, scurte, scurta, scurtele, scurtei, scurtelor
- **Stație** (s. f.) /'stat.sie/ Estación (de tren...): stație, stații, stația, stațiile, stației, stațiilor
- **Străin** (adj. m.) /strə'in/ Extranjero, extraño: străin, străini, străinul, străinii, străinului, străinilor
- **Străină** (adj. f.) /'strəi.nə/ Extranjera, extraña: străină, străine, străina, străinele, străinei, străinelor
- **Succes** (s. n.) /suk'ches/ Éxito: succes, succese, succesul, succesele, succesului, succeselor
- **Traducător** (s. m.) /tra.du.kə'tor/ Traductor: traducător, traducători, traducătorul, traducătorii, traducătorului, traducătorilor
- **Traducătoare** (s. f.) /tra.du.cə'toa.re/ Traductora: traducătoare, traducătoare, traducătoarea, traducătoarele, traducătoarei, traducătoarelor
- **Tren** (s. n.) /tren/ Tren: tren, trenuri, trenul, trenurile, trenului, trenurilor
- **Trist** (adj. m.) /trist/ Triste (m): trist, triști, tristul, triștii, tristului, triștilor
- **Tristă** (adj. f.) /'tris.tə/ Triste (f) : tristă, triste, trista, tristele, tristei, tristelor
- **Ultim** (adj. m.) /'ul.tim/ Último: ultim, ultimi, ultimul, ultimii, ultimului, ultimilor
- **Ultimă** (adj. f.) /'ul.ti.mə/ Última: ultimă, ultime, ultima, ultimele, ultimei, ultimelor
- Vizită f /vi'zi.tə/ Visita: vizită vizite visita
- **Zahăr** (s. n.) /'za.jər/ Azúcar: zahăr, ---, zahărul, ---, zahărului, ---
- **Zbor** (s. n.) /zbor/ Vuelo: zbor, zboruri, zborul, zborurile, zborului, zborurilor

Expresiones:

- Vă doresc o zi bună! Que tenga un buen día (le deseo un buen día)

O floare

Ejemplos:

- Iau autobuzul..... Cojo el autobús
- Vrei să iei o cafea?.....¿Quieres tomar un café?
- Ai primit mesajul care ți l-am trimis pe mail?.....¿Has recibido el mensaje que te he enviado por mail?
- Primesc vizita rudelor..... Reciben la visita de los familiares
- Dacă astăzi este vineri mâine va fi sâmbătă..... Si hoy es viernes mañana será sábado
- Aș cumpăra un cadou..... Compraría un regalo
- Cu cine ai merge într-un parc de distracție?.....¿Con quién irías a un parque de atracciones?
- Cât bani ar primi lunar?.....¿Cuánto dinero recibiría mensualmente?
- Am învăța de la pasări, zborul lor..... Aprenderíamos de los pájaros su vuelo
- Ce ați face dacă ați fi bogați.....¿Qué haríais si fuerais ricos?
- Ar lucra împreună..... Trabajarían juntos
- Aș veni dacă aș primi o ofertă foarte bună..... Vendría si recibiera una muy buena oferta
- Dacă aș primi o ofertă foarte bună aș veni..... Si recibiera una oferta muy buena vendría
- Aș fi mers la mare dacă vremea ar fi fost frumoasă..... Habría ido al mar si hubiera hecho buen tiempo
- Dacă aș fi lucrat,..... Si hubiera trabajado,
- nu cred că aș fi avut rezultate prea bune la examene..... no creo que hubiera tenido resultados demasiado buenos en los exámenes
- Aș vrea să-ți cumpăr un cadou..... Querría comprarte un regalo
- Mi-aș placea să fiu șefă..... Me gustaría ser jefa
- Aș dori să iau niște vinete..... Desearía llevarme unas berenjenas
- Aș dori două locuri la trenul pentru data de 2 iunie..... Desearía dos plazas en el tren para la fecha del 2 de junio
- Vă doresc succes..... Le deseo éxito
- Maria îi spune fratelui:..... Maria le dice al hermano
- -Eu am 71 de timbre , tu câte ai?..... -Yo tengo 71 sellos, ¿Tú cuántos tienes?
- -Dacă mi-ai da timbrele tale..... -Si me dieras tus sellos
- și aș mai cumpăra încă 15,..... y si comprara otros 15
- atunci aș avea 98 de timbre..... entonces tendría 98 sellos
- Câte timbre are fratele Mariei?.....¿Cuántos sellos tiene el hermano de María?

Un tren

Lista 22

1 Si lo hubiera tenido te lo habría dado.....	Dacă l-aș fi avut, ți l-aș fi dat
2 Sin lenguaje la vida del hombre sería muy triste.....	Fără limbă viața omului ar fi foarte tristă
3 Iría de excursión si hiciera buen tiempo.....	Aș merge în excursie dacă ar fi timp frumos
4 Si tuviera tiempo iría a la oficina.....	Dacă aș avea timp aș merge la birou
5 Si tuviera dinero compraría una casa.....	Dacă aș avea bani aș cumpăra o casă
6 le compraría a mi hermano un coche.....	I-aș cumpăra fratelui meu o mașină
7 Podría necesitar también una operación.....	Ar putea avea nevoie și de o operație
8 He recibido de regalo un teléfono.....	Am primit cadou un telefon
9 ¿Dónde pondrías la alfombra?.....	Unde ai pune covorul?
10 Vendría muy bien debajo de la mesa.....	Ar veni foarte bine sub masă
11 Iré al mar si hace buen tiempo.....	Voi merge la mare dacă vremea va fi bună
12 Iría al mar si hiciera buen tiempo.....	Aș merge la mare dacă vremea ar fi bună
13 Me gustaría más la pieza si fuera más corta.....	mi-ar placea mai mult piesa dacă ar fi mai scurtă
14 No iría al mar porque tengo miedo del agua.....	N-aș merge la mare pentru că mi-e frică de apa
15 Tome el metro en dirección Háje.....	Luați metrourul în direcția Háje
16 Tome el metro de la estación Paddington.....	Luați metrourul de la stația Paddington
17 Hasta la estación Victoria.....	Pâna la stația Victoria
18 ¿Qué coche se cogería si tuviera el dinero necesario?.....	Ce mașină v-ați lua dacă ați avea banii necesari?
19 Me compraría un coche mejor.....	Mi-aș cumpăra o mașină mai bună
20 He tomado la decisión correcta.....	Am luat decizia corectă
21 Has tomado la decisión de volver a Madrid.....	Ai luat decizia de a reveni la Madrid
22 Si fuera rico ya no trabajaría.....	Dacă aș fi bogat n-aș mai lucra
23 Querría hacer una excursión por el país.....	Aș vrea să fac o excursie prin țară
24 Iría al teatro si tuviera una entrada.....	Aș merge la teatru dacă aș avea un bilet
25 Sería traductor si supiera lenguas extranjeras.....	Aș fi traducător dacă aș ști limbi străine
26 Tome asiento.....	Luați loc
27 Puede (usted) coger un autobús.....	Puteți să luați un autobuz
28 Hago (tomo) una pausa sobre las ocho.....	Iau o pauză pe la opt
29 La recogemos con el coche.....	Luăm pe ea cu mașina
30 Carmen ha recibido una subida de sueldo.....	Carmen a primit o creștere de salariu
31 ¿Cuándo has recibido la última carta de tu amigo?.....	Când ai primit ultima scrisoare de la amicul tău?
32 Si estuviera en tu lugar.....	Dacă aș fi în locul tău
33 Iría con los ojos cerrados.....	Aș merge cu ochii închiși
34 Si pudiera, ¿qué querría ser?.....	Dacă aș putea, ce aș vrea să fiu?
35 Si quieres podríamos coger un autobús.....	Dacă vrei, am putea lua un autobuz
36 Desearía una habitación en el hotel.....	Aș dori o cameră la hotel
37 Ellos desearían un billete de ida y vuelta.....	Ei ar dori un bilet dus-întors
38 Quiero ir de vacaciones al mar.....	Vreau să merg în concediu la mare
39 Querría hablar con usted.....	Aș vrea să vorbesc cu dumneavoastră
40 Deseo hacer un viaje a Alemania.....	Doresc să fac o călătorie în Germania
41 Desearía aprender la lengua rumana.....	Aș dori să învăț limba română
42 Desea ir a una exposición de pintura.....	Dorește să meargă la o expoziție de pictură
43 Ella desea ser feliz.....	Ea dorește să fie fericită
44 Él desea comprar flores bonitas.....	El dorește să cumpere flori frumoase
45 ¿Qué deseas en la vida?.....	Ce dorești în viață?
46 ¿Desea café sólo o café con leche?.....	Doriți cafea neagră sau cafea cu lapte?
47 ¿Cuánto azúcar desea?.....	Cât zahăr doriți?
48 Le deseamos un buen año.....	Vă dorim un an bun
49 Te deseamos salud.....	Îți dorim sănătate
50 Desearía hablar con George.....	Aș dori să vorbesc cu George

Tabla 22

El Condicional	Propozitia condițională	propoziția principală
Română	<u>Prezent sau viitor</u> Dacă (Am/voi avea) bani	<u>Prezent sau viitor</u> (cumpăr/voi cumpăra) o mașină
Español	<u>Presente</u> Si tengo dinero	<u>Presente o futuro</u> (compro/compraré) un coche
Română	<u>Condițional-optativ prezent</u> Dacă aș avea bani	<u>Condițional-optativ prezent</u> aș cumpăra o mașină
Español	<u>Pretérito imperfecto de subjuntivo</u> Si (tuviera/tuviese) dinero	<u>Condicional</u> compraría un coche
Română	<u>Condițional-optativ perfect</u> Dacă aș fi avut bani	<u>Condițional-optativ perfect</u> aș fi cumpărat o mașină
Español	<u>Pretérito pluscuamperfecto de subjuntivo</u> Si hubiera tenido dinero	<u>Condicional perfecto</u> habría comprado un coche

23

DREPT CINE MĂ IEI?
 ÎNOR QUIÉN ME TOMAS?

- Las preposiciones de acusativo (I)
- Los verbos irregulares.

Un taxi

Estas son las preposiciones simples que van seguidas por palabras en acusativo. Casi todas van sin artículo y la mayoría las hemos visto en lecciones anteriores:

a	a/de
către	hacia/para
cu	con/a/contra/de/en/por/y
de	de/para/por/a
drept	por
după	detrás de/tras/después de/según
fără	sin/excepto/fuera de
în	en/a/por/hacia/sobre
între	entre/en medio de/sobre/encima de
întru	en/dentro de
la	a/hacia/para/hasta
lângă	cerca de/junto a
pâna	hasta/antes
pe	sobre/a/en/por
pentru	para/por
peste	sobre/dentro de/ durante
prin	por
spre	hacia/para/a
sub	bajo

Las preposiciones no siempre tienen una traducción exacta. Estos son sus usos más comunes:

A se utiliza principalmente para acompañar al infinitivo como en “maneras de vivir”: **moduri de a trăi** o en “es fácil de hacer”, aunque en frases como esta última es más común usar el participio con la preposición “de” (El segundo de los siguientes ejemplos). También en frases como “huele a rosa”

E ușor a face	Es fácil de hacer
E ușor de făcut	Es fácil de hacer
A fi cu tine e un duș fierbinte într-o zi de iarnă	Estar contigo es una ducha caliente en un día de invierno

El infinitivo se usa con menos frecuencia que en español, por ejemplo, para decir, “es fácil hablar rumano”, lo más común es escoger una forma personal en vez del infinitivo, y decir algo así como “es fácil que hables rumano”:

E ușor să vorbești limba română Es fácil hablar rumano

Către significa “hacia” o “para” en frases como en “hacia la tarde” o “hacia Rumanía”. En ambos casos puede sustituirse por **spre**. También puede utilizarse para decir cuando alguien le habla “a” una persona o le envía algo (p.e.: una carta...), aunque en estos casos es más frecuente usar el dativo

Avem zboruri ieftine către România Tenemos vuelos baratos hacia Rumanía

Cu es una excepción porque requiere el artículo cuando nos referimos a algo que usamos, habitualmente un medio de transporte. Si va con un pronombre, este toma su forma tónica en acusativo.

El merge cu taxiul El va en taxi

Ea merge cu mine Ella va conmigo

De se suele traducir como “de” pero no confundir con el genitivo (tercero de los siguientes ejemplos):

Caut cartea de franceza Busco el libro de francés

Cumpăr case de lemn Compro casas de madera

Caut cartea franțuzoacei Busco el libro de la francesa

Un scaun de lemn

Drept significa “por”, se usa poco, no confundir con el adjetivo **drept** que significa “justo” o “derecho”

Drept cine mă iei? ¿Por quién me tomas?

După significa detrás de, según, etc... con sentido temporal, espacial, etc.

După casă se află livada Detrás de la casa se halla el huerto

O livadă

Fără significa “sin”, o “menos”.

Este ora zece fără cinci Son las diez menos cinco

În vs. La (II)

Tanto **în** como **la** pueden significar entre otras cosas “a” y “en”.

Con países sólo se usa **în**. Con ciudades se usa **la**² o **în** dependiendo del sentido.

Se traducen como “en” cuando se trata de verbos que no indican desplazamiento y como “a” cuando implican desplazamiento o movimiento, y sólo cambia el verbo:

Sunt în România la București Estoy en Rumanía en Bucarest
Merg în România la București Voy a Rumanía a Bucarest

134

La mayor dificultad viene porque en español usamos la preposición “de” prácticamente para casi todo donde en otros idiomas utilizan varias preposiciones.

Países	în	în Spania
Ciudades, localidades	la/în	la Madrid
Edificios, instituciones	la/în	la universitate, la spital
“En casa”		acasă
Estancias concretas	în	în curte, în sală de sters
Entornos geográficos	la	la munte, la plaja, la mare
Medios de transporte	cu	cu mașina, cu trenul
Cuando equivale a “encima de”	pe	pe masă, pe televizor, pe raft
En la calle	pe	pe strada
A pie	pe	pe jos
En la mesa (p.e. sentado a la mesa)	la	la masă

También se pueden usar para situarnos en el tiempo:

Vine în fiecare seară Viene todas las tardes

Tanto **în** como **la** siguen las mismas reglas que el resto de preposiciones:

Sunt la facultate Estoy en la facultad
Sunt la facultatea de litere Estoy en la facultad de letras
Sunt la o facultate Estoy en una facultad

Cuando a **în** le añadimos el artículo indefinido se transforma en **într-**, es decir **în+o =Intr-o**, **în+un=într-un**
 Lo mismo ocurre con **din+** artículo indefinido, o **prin +** artículo indefinido

Sunt într-o sală Estoy en una sala

Între significa “entre”:

Între cinci și zece iulie am concediu Entre el cinco y el diez de julio tengo vacaciones

² Cuando el que habla está en el mismo sitio que la persona a la que se dirige, por ejemplo, si llegas a Bucarest y llamas a un amigo que está allí, le dices: **Sunt în București**. Pero si llamas a tus amigos de Madrid desde Bucarest dices: **Sunt la București**. Sólo si estáis en el mismo sitio puedes decir: **Sunt în București**. En el resto de los casos se usa **la**.

Los verbos irregulares:

Dentro de cada una de las cuatro conjugaciones hay distintos modelos de conjugación que agrupan pequeñas irregularidades. Sin embargo, hay unos pocos verbos a los que se considera completamente irregulares:

Verbele neregulate sunt: a bea, a da, a avea, a fi, a la, a lua, a mânca, a preda, a prelua, a sta, a ști, a usca și a vrea.

Los verbos irregulares son: beber, dar, tener, ser/estar, lavar, coger/tomar, comer, impartir/enseñar/dar lecciones, tomar/asumir/encargarse/hacerse cargo de, estar/detenerse/quedarse, saber, secar, y querer

135

Ya hemos visto **a fi**, **a avea**, **a vrea**, **a da**, **a lua**, y **a ști**. **A preda** y **a prelua** se conjugan como **a da** y **a lua** respectivamente. El verbo **a la** está en desuso y no lo vamos a ver, para el verbo “lavar” usan otros verbos que veremos más adelante. Los verbos **a bea** y **a mânca** los veremos en el tema siguiente.

Elevii bucureșteni "predau" lecții de ecologie
Fiat ar putea prelua Opel

Los escolares de Bucarest “imparten” lecciones de ecología
Fiat podría hacerse cargo de Opel

Este es el verbo **A sta**:

A sta	Quedarse, estar Permanecer		
(Eu)	stau	me quedo	Imperfect pers. a I-a: stăteam
(Tu)	stai	te quedas	Imperativ pers. a II-a.: stai!
(El) / (ea)	stă	se queda	Conjunctiv pers. a III-a.: să stea
(Noi)	stăm	nos quedamos	Participiu.: stat
(Voi)	stați	os quedáis	Gerunziu: stând
(Ei) / (ele)	stau	se quedan	

Stau aici o săptămână	Me quedo aquí una semana
Ea stă la hotel?	¿Está ella en el hotel?
Stai acolo!	¡Quédate allí!
Stau jos	Estoy sentado

El verbo **a usca** (secar) tiene dos formas en el presente (la primera es más común al menos en internet) y puede ser reflexivo o no, como su equivalente en español:

A Usca	Secar		
(Eu)	usuc, usc	seco	Imperfect pers. a I-a: uscam
(Tu)	usuci, uști	secas	Imperativ pers. a II-a.: usucă!, uscă!
(El) / (ea)	usucă, uscă	seca	Conjunctiv pers. a III-a.: să usuce, uște
(Noi)	uscăm	secamos	Participiu.: uscat
(Voi)	uscați	secáis	Gerunziu: uscând
(Ei) / (ele)	usucă, uscă	secan	

Tanto en español como en rumano se usa el reflexivo en frases donde se sobreentiende “a mí mismo” como en “me lavo las manos”, y en frases donde indicamos simplemente que el que realiza la acción lo hace con cosas propias como en “me hago la cama” o “me lavo la ropa” donde no tiene sentido decir “a mí mismo” y sí “lavo mi ropa” o “hago mi cama”, es lo que ocurre en la primera de las siguientes frases:

Îmi usuc hainele în grădina	Seco mi ropa en el jardín
Usuci hainele la aer liber	Secas la ropa al aire libre

Un uscător de păr

Vocabulario nuevo:

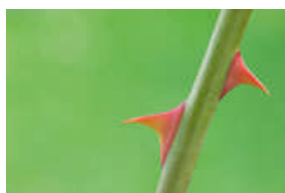
- **A** (prep.) /a/ A, de
- **Aer** (s.n.) /'a.er/ Aire: aer, aere, aerul, arele, aerului, aerelor
- **Așteptare** (s.f.) /ash.tep'ta.re/ Espera: așteptare, așteptări, așteptarea, așteptările, așteptării, așteptărilor
- **Avion** (s.n.) /a'vion/ Avión: avion, avioane, avionul, avioanele, avionului, avioanelor
- **Biblioteca** (s.f.) /bi.blio'te.kə/ Biblioteca: bibliotecă, biblioteci, biblioteca, bibliotecile, bibliotecii, bibliotecilor
- **Brichetă** (s.f.) /bri'ke.tə/ Mechero: brichetă, brichete, bricheta, brichetele, brichetei, brichetelor
- **Bucureștean** (adj. m.) /bu.ku.res'h'tean/ Natural de Bucarest (m): Bucureștean, bucureșteni, bucureșteanul, bucureștenii, bucureșteanului, bucureștenilor
- **Bucureșteană** (f.) /bu.ku.res'h'tea.nə/ Natural de Bucarest (f): Bucureșteană, bucureștene, bucureșteana, bucureștenele, bucureștenei, bucureștenelor
- **Ceai** (s.n.) /cheai/ Té: ceai, ceaiuri, ceaiul, ceaurile, ceaiului, ceaiurilor
- **Cinema** (s.n.) /chi.ne'ma/ Cine: cinema, cinemauri, cinemaul, cinemaurile, cinemaului, cinemaurilor
- **Coadă** (s.f.) /'koa.də/ Cola: coadă, cozi, coada, cozii, cozilor
- **Concret** (adj. m.) /kon'kret/ Concreto: concret, concreți, concretul, concreții, concretului, concreților
- **Concretă** (f.) /kon'kre.tə/ Concreta: concretă, concrete, concreta, concretele, concretei, concretelor
- **Curs** (s.n.) /kurs/ Curso: curs, cursuri, cursul, cursurile, cursului, cursurilor
- **Drept** (prep.) /drept/ Por, en lugar de
- **Duș** (s. n.) /dush/ Ducha: duș, dușuri, dușul, dușurile, dușului, dușurilor
- **Ecologie** (s.f.) /e.ko.lo'dʒi.e/ Ecología: ecologie, ---, ecologia, ---, ecologii, ecologiei, ---
- **Elev** (s.m.) /e'lev/ Alumno, escolar: elev, elevi, elevul, elevii, elevului, elevilor
- **Elevă** (s.f.) /e'le.və/ Alumna, escolar: elevă, eleve, eleva, elevele, elevei, elevelor
- **Fierbinte** (adj. m.) /fier'bin.te/ Ardiente, caliente, hirviente: fierbinte, fierbinți, fierbintele, fierbinții, fierbintului, fierbinților
- **Fierbinte** (f.) Ardiente, caliente, hirviente: fierbinte, fierbinți, fierbintea, fierbințile, fierbinții, fierbinților
- **Gară** (s.f.) /'ga.rə/ Estación de tren: gară, gări, gara, gările, gării, gărilor
- **Greu** (adj. m.) /greu/ Pesado, difícil (m): greu, grei, greul, greii, greului, greilor
- **Grea** (f.) /grea/ Pesada, difícil (f): grea, grele, greaua, grelele, grelei, grelelor
- **Greșeală** (s.f.) /gre'shea.lə/ Error: greșeală, greșeli, greșeala, greșelile, greșelii, greșelilor
- **Haină** (s.f.) /'jai.nə/ Ropa: haină, haine, haina, hainele, hainei, hainelor
- **Idee** (s.f.) /i'dee/ Idea: idee, idei, ideea, ideile, ideii, ideilor
- **La** (a la) (v.t.) /la/ Lavar (pop.): lau, lai, lă, lăm, lați, lau Imp.:lă, Conj.:să lea/să laie/să leie Pp.:lăut
- **Lecție** (s.f.) /'lek.tsie/ Lección: lecție, lecții, lecția, lecțiile, lecției, lecțiilor
- **Lemn** (s.n.) /lemn/ Madera, leña: lemn, lemne, lemnul, lemnele, lemnului, lemnelor
- **Liber** (adj. m.) /'li.ber/ Libre (m): liber, liberi, liberul, liberii, liberului, liberilor

- Liberă** (adj. f.) /'li.be.rə/ Libre (f): liberă, libere, libera, liberele, liberei, liberelor
- **Linistit** (adj. m.) /li.nish'tit/ Tranquilo: liniștit, liniștiți, liniștitul, liniștii, liniștitului, liniștitilor
- Liniștită** (f) /li.nish'ti.ta/ Tranquila: liniștită, liniștite, liniștita, liniștitele, liniștitei, liniștitelor
- **Literă** (s.f.) /'li.te.rə/ Letra: literă, litere, litera, literele, literei, literelor
- **Livadă** (s.f.) /li'va.də/ Huerto: livadă, livezi, livada, livezile, livezii, livezilor
- **Mână** (s.f.) /'mi.nə/ Mano: mână, mâini, mâna, mâinile, mâinii, mâinilor
- **Mânca** (a mânca) (v.t.) /min'ka/ Comer: mănânc/mânc, mănânci/mânci, mănâncă/mâncă, mănâncăm, mâncați, mănâncă/mâncă Imp.: mănâncă/mâncă Conj.: să mănânce/mânce Pp.: mâncat
- **Ministru** (s.m.) /mi'nis.tru/ Ministro: ministru, miniștri, ministrul, ministrii, ministrului, miniștrilor
- **Mod** (s. n.) /mod/ Modo, manera: mod, moduri, modul, modurile, modului, modurilor
- **Motocicletă** (s.f.) /mo.to.chi'cle.tə/ Moto, motocicleta: motocicletă, motociclete, motocicleta, motocicletele, motocicletei, motocicletelor
- **munte** m /mun.te/ monte, montaña: munte munți muntele munții muntelui munților
- **Naștere** (s.f.) /'nash.te.re/ Parto, nacimiento: naștere, nașteri, nașterea, nașterile, nașterii, nașterilor
- **Neregulat** (adj. m.) /ne.re.gu'lat/ Irregular (m): neregulat, neregulați, neregulatul, neregulații, neregulatului, neregulaților
- Neregulată** (adj. f.) /ne.re.gu.'la.tə/ Irregular (f): neregulată, neregulate, neregulata, neregulatele, neregulatei, neregulatelelor
- **Parcare** (s.f.) /par'ka.re/ Aparcamiento: parcare, parcări, parcarea, parcările, parcării, parcarilor
- **Păr** (s.m.) /pər/ Pelo: păr, peri, părul, perii, părului, perilor
- **Pâine** (s.f.) /'pi.ine/ Pan: pâine, pâini, pâinea, pâinile, pâinii, pâinilor
- **Pâna** (prep.) /'pi.na/ Hasta
- **Ploaie** (s.f.) /'ploa.ie/ Lluvia: ploaie, ploi, ploaia, ploile, ploii, ploilor
- **Preda** (a preda) (v.t.) /pre'da/ Impartir, dar lecciones: predau, predai, predă, predăm, predați, predau Imp.:predă Conj.:să predea Pp.:predat
- **Prelua** (a prelua) (v.t.) /pre'lua/ Hacerse cargo de: preiau, preiei, preia, preluăm, preluați, preiau Imp.:preia Conj.: să preia/preieie Pp.: preluat
- **Poză** (s.f.) /'po.ʒə/ Foto, pose: poză, poze, poza, pozele, pozei, pozelor
- **Prosop** (s.n.) /pro'sop/ Toalla: prosop, prosoape, prosopul, prosoapele, prosopului, prosoapelor
- **Public** (adj. m.) /'pu.blik/ Público: public, publici, publicul, publicii, publicului, publicilor
- Publică** (f) /'pu.bli.kə/ Pública: publică, publice, publica, publice, publice, publice, publice
- **Rău** (adj. m.) /rəu/ Malo: rău, răi, răul, răii, răului, răilor
- Rea** (f) /rea/ Mala: rea, rele, reaua, relele, relei, relor
- **Rușine** (s.f.) /ru'shi.ne/ Vergüenza: rușine, rușini, rușinea, rușinile, rușinii, rușinilor
- **Sală** (s.f.) /'sa.lə/ Sala: sală, săli, sala, sălile, sălii, sălilor
- **Sală de curs** Aula, clase
- **Sală de așteptare** Sala de espera
- **Sală de naștere** Sala de partos, paritorio
- **Scaun** (s.n.) /skaun/ Silla: scaun, scaune, scaunul, scaunele, scaunului, scaunelor
- **Spin** (s.m.) /spin/ Espina: spin, spini, spinul, spinii, spinului, spinilor
- **Spital** (s.n.) /spi'tal/ Hospital: spital, spitale, spitalul, spitalele, spitalului, spitalelor
- **Sta** (a sta) /sta/ (v.i.) Quedarse, permanecer, estar: stau, stai, stă, stăm, stați, stau Imp.:stai Conj.:să stea Pp.: stat
- **Stăpân** (s.m.) /stə'pin/ Amo, dueño: stăpân, stăpâni, stăpânul, stăpânii, stăpânului, stăpânilor
- Stăpână** (s.f.) /stə'pi.nə/ Ama, dueña: stăpână, stăpâne, stăpâna, stăpânele, stăpânei, stăpânelor
- **Stradă** (s.f.) /'stra.də/ Calle: stradă, străzi, strada, străzile, străzii, străzilor
- **Taxi** (s. n.) /ta'xi/ Taxi: taxi, taxiuri, taxiul, taxiurile, taxiului, taxiurilor
- **Trandafir** (s.m.) /tran.da'fir/ Rosa: trandafir, trandafiri, trandafirul, trandafirii, trandafirului, trandafirilor

- **Universitate** (s.f.) /u.ni.ver.si'ta.te/ Universidad: universitate, universități, universitatea, universitățile, universitățile, universităților
- **Usca** (a usca) (v.t.) /us'ka/ Secar: usuc/usc, usuci/uști, usucă/uscă, uscăm, uscați, usucă/uscă Imp.: usucă/uscă Conj.: să usuce/uște Pp.: uscat
- **Uscător** (s. n.) /us.kə'tor/ Secador, secadora, tendedero: uscător, uscătoare, uscătorul, uscătoarele, uscătorului, uscătoarelor
- **Ușor** (adj. m.) /u'shor/ Fácil (m.): ușor, ușori, ușorul, ușorii, ușorului, ușorilor
- **Ușoară** (f.) /u'shoa.rə/ Fácil (f.): ușoară, ușoare, ușoara, ușoarele, ușoarei, ușoarelor
- **Verb** (s.n.) /verb/ Verbo: verb, verbe, verbul, verbele, verbului, verbelor

Ejemplos:

- E ușor a face Es fácil de hacer
- E ușor de făcut Es fácil de hacer
- A fi cu tine e un duș fierbinte într-o zi de iarnă Estar contigo es una ducha caliente en un día de invierno
- Nu mi-e frica și nici rușine să stau în brațele tale No me da miedo ni vergüenza estar entre (en) tus brazos
- E ușor să vorbești limba română Es fácil hablar rumano
- Avem zboruri ieftine către România Tenemos vuelos baratos hacia Rumanía
- El merge cu taxiul Él va en taxi
- Ea merge cu mine Ella va conmigo
- Caut cartea de franceza Busco el libro de francés
- Cumpăr case de lemn Compro casas de madera
- Caut cartea franțuzoacei Busco el libro de la francesa
- Drept cine mă iei? ¿Por quién me tomas?
- După casă se află livada Detrás de la casa se halla el huerto
- Este ora zece fără cinci Son las diez menos cinco
- Sunt în România la București Estoy en Rumanía en Bucarest
- Merg în România la București Voy a Rumanía a Bucarest
- Vine în fiecare seară Viene todas las tardes
- Sunt la facultate Estoy en la facultad
- Sunt la facultatea de litere Estoy en la facultad de letras
- Sunt la o facultate Estoy en una facultad
- Sunt într-o sală Estoy en una sala
- Între cinci și zece iulie am concediu Entre el cinco y el diez de julio tengo vacaciones
- Elevii bucureșteni "predau" lecții de ecologie Los escolares de Bucarest „dan” lecciones de ecología
- Fiat ar putea prelua Opel Fiat podría hacerse cargo de Opel
- Stau aici o săptămână Estoy aquí una semana
- Ea stă la hotel? ¿Se queda ella en el hotel?
- Stai acolo! ¡Quédate allí!
- Stau jos Quédate sentado
- Îmi usuc hainele în grădină Me seco la ropa en el jardín
- Usuci hainele la aer liber Secas la ropa al aire libre

Spini

Lista 23

1	Es fácil de decir pero es difícil de hacer	E ușor de zis dar e greu de făcut
2	He enviado una carta al ministro	Am trimis o scrisoare ministrului
3	Quédate conmigo	Stai cu mine
4	Está en una silla de madera	Stă pe un scaun de lemn
5	Después de la lluvia viene el sol	După ploaie vine soare
6	Mi ordenador va sin problemas	Calculatorul meu merge fără probleme
7	Voy a Rumanía	Merg în România
8	Estoy en Rumanía	Sunt în România
9	Vas a Madrid	Mergi la Madrid
10	Quédate en Madrid	Stai în Madrid
11	Voy a la escuela a pie	Merg la școala pe jos
12	Estoy en España, en Madrid, en la facultad, en el aula	Sunt în Spania, la Madrid, la facultate, în sala de curs
13	Voy a Francia, a París, a la universidad, en coche	Merg în Franța, la Paris, la universitate, cu mașina
14	Viene a Inglaterra, a Londres, en avión	Vine în Anglia, la Londra cu avionul
15	El libro está en la biblioteca, en la estantería	Cartea este la bibliotecă pe raft
16	Tengo un mechero en casa, en la cocina, en la mesa	Am o brichetă acasă, în bucatarie, pe masă
17	Voy a la estación, al aparcamiento, en moto	Merg la gară, în parcare, cu motocicletă
18	Estoy en el hospital en la sala de espera	Sunt la spital în sala de așteptare
19	Y mi mujer está en la sala de partos	și soția mea este în sala de naștere
20	Estoy en el cine en la cola	Sunt la cinema, la coadă
21	La foto está en la sala de estar, encima del televisor	Poza este în sufragerie, pe televizor
22	Ella viene a Rumanía, a Cluj, el 1 de Junio	Ea vine în România la Cluj pe 1 Iunie
23	No puedo hablar porque estoy en el cine	Nu pot să vorbesc pentru că sunt la film
24	Me quedo en el hotel Ritz	Stau la hotelul Ritz
25	Se quedan en el hotel dos días	Stau la hotel doi zile
26	Seco la ropa en el secador/en el tendedero	Eu usuc hainele în uscator/pe uscator
27	Se seca las manos	Își uscă mâinile
28	¿Cómo te secas el pelo?	Cum îți usuci părul?
29	Yo uso un secador de pelo	Eu folosesc un uscator de păr
30	¿Cuanto tiempo te quedas en Rumanía?	Cât timp stai în România?
31	Le he dado (hecho) un baño	L-am făcut baie
32	Y lo he secado con una toalla	și l-am uscat cu un prosop
33	Estoy en la cola	Stau la coadă
34	No me gusta el te sin azúcar	Nu-mi place ceaiul fără zahăr
35	La que está junto a ti en la mesa trabaja en España	Cea care este lângă tine la masă lucrează în Spania
36	El perro va detrás de su amo	Câinele merge după stăpânul său
37	Voy (a) por pan	Merg după pâine
38	Envíale por el doctor	Trimite-l după doctor
39	Aprenda español sin profesor	Învățați limba spaniolă fără profesor
40	No hay rosa sin espinas	Nu-i trandafir fără spini
41	Cometo (hago) errores sin querer	Fac greșeli fără să vreau
42	Mi amiga viene conmigo a la biblioteca pública	Prietena mea merge cu mine la biblioteca publică
43	Quédate tranquilo que no te he dicho nada malo	Stai liniștit că nu ți-am zis nimic rău
44	¿Quieres venir conmigo al cine?	Vrei să vii cu mine la film?
45	Es más fácil hacer mal que bien	E mai ușor a face rău decât bine
46	Es fácil hablar mucho sin hacer nada concreto	E ușor să vorbești mult fără să faci nimic concret
47	Es difícil hablar ruso	E greu să vorbești limba rusă
48	Se seca el pelo con el secador de pelo	Se uscă părul cu uscătorul de păr
49	Tú me diste la idea de trabajar en España	Tu mi-ai dat ideea de a lucra în Spania
50	Aprendo un nuevo modo de vivir	Învăț un nou mod de a trăi

Tabla 23: Preposiciones que rigen acusativo

Preposiciones de acusativo			
Simples		Compuestas	
a	la	de-a	înspre
către	lângă	de către	pe la
contra*	pe	de la	pe lângă
cu	pentru	de pe	până la
de	peste	despre	până în
drept	până	din	până între
după	prin	dinspre	până pe
fără	spre	dintru	printre
în	sub	fără a	printru
între		fără de	etc.

Rigen caso acusativo:

a) Preposiciones propiamente dichas: **a, către, cu, contra*** (cuando va seguida de un substantivo sin articular: *contra bani, contra avere*), **de, de-a, de la, de lângă, despre, din, dinspre, dintru, după, fără, în, înspre, între, întru, la, lângă, până, pe, pentru, peste, prin** etc. Un lugar aparte merecen las palabras: **ca, decât, cât** y **drept** que se manifiestan como preposiciones, pero son adverbios (*i-a servit ca model, roșu ca bujorul, nu are decât o revistă, nu i-a spus decât atât, înalt cât plopul, l-a luat drept model, mă ia drept student).*

b) Locuciones preposicionales que tienen en último lugar una de las preposiciones del punto (a): (**în**) **afară de, cât despre, cât pentru, cu privire la, drept urmare a, în decurs de, în funcție de, în legătură cu, în raport cu/de, față cu/de, pe bază de** etc.

c) Preposiciones que no se construyen con formas pronominales de 1ª o 2ª persona: **per** (**preț per articol, per bucată, per kilogram**), **pro** (**s-a arătat pro emisiuni de divertisment, pro emigrare**), **supra** (En matemáticas: **doi supra trei, unu supra doi**), **versus** (**continuu versus discontinuu, lona versus chitul uriaș**), **via** (**la Viena via Budapesta, s-a adresat instanței via comisia de judecată**).

24 CADAVRUL E SUB PAT

EL CADÁVER ESTÁ DEBAJO DE LA CAMA

- Las preposiciones de acusativo (II)
- Los verbos “Comer” y “Beber”
- **Hai să...**
- Actividades periódicas

Un pahar de apă

Repasamos la siguientes preposiciones la mayoría ya vistas en temas anteriores.

Întru significa en, dentro de. Normalmente aparece así: **într-o** o **într-un**.

Lucrez într-o uzină Trabajo en una fábrica
Lucrezi într-un birou Trabajas en una oficina

Lângă significa cerca de o junto a

Lângă masă este un pahar Junto a la mesa hay un vaso

Pâna, hasta

Cât costă un taxi pâna la gară? ¿Cuánto cuesta un taxi hasta la estación?
Stai aici până vine primăvara Quédate aquí hasta que llegue la primavera

Pe: sobre, a, en, por. Precede al pronombre de acusativo en su forma tónica, como en el segundo de los siguientes ejemplos que también es el título de una canción:

Mergi pe jos? ¿Vas a pie?
Doar pe mine tu ma vrei Sólo a mí me quieres

Pentru, „para”, „por” también se puede utilizar en frases similares a întru, esta vez con sentido de trabajar para una empresa o institución, no necesariamente dentro de un edificio.

Lucram pentru tine Trabajamos para ti
Lucrez pentru o bancă Trabajo para un banco

Pentru puțin De nada

Prin se traduce como „por”

Vreau să fac o călătorie prin România Quiero hacer un viaje por Rumanía

Spre significa „hacia”

Merg cu avionul spre București Voy en avión a Bucarest

Sub, „bajo”, o „debajo de”

Cadavrul e sub pat El cadáver está debajo de la cama

Los verbos „comer” y „beber”:

	A Mânca	Comer	
(Eu)	mănânc, mînc	como	Imperfect pers. a I-a: mîncam
(Tu)	mănânci, mînci	comes	Imperativ pers. a II-a.: mănâncă!, mîncă!
(El) / (ea)	mănâncă, mîncă	come	Conjunctiv pers. a III-a.: să mănânce/mînce
(Noi)	mîncăm	comemos	Participiu.: mîncat
(Voi)	mîncăți	coméis	Gerunziu: mîncînd
(Ei) / (ele)	mănâncă, mîncă	comen	

Mănâncă un șoarece viu pentru 5 dolari Come un ratón vivo por 5 dólares

Eu mănânc o căpșună Estoy comiendo una fresa

Mănânci o pâine prăjită cu unt Estás comiendo una tostada con mantequilla

	A Bea	Beber	
(Eu)	beau	bebo	Imperfect pers. a I-a: beam
(Tu)	bei	bebes	Imperativ pers. a II-a.: bea!
(El) / (ea)	bea	bebe	Conjunctiv pers. a III-a.: să bea/beie
(Noi)	bem	bebemos	Participiu.: băut
(Voi)	beți	bebéis	Gerunziu: bînd
(Ei) / (ele)	beau	beben	

Bei alcool? ¿Bebes alcohol?

Oamenii beau bere La gente bebe cerveza

O sticlă de bere

Despre es una preposición de acusativo que significa „sobre”, „acerca de”.

Hai să + un verbo en la primera persona del plural es la forma de animar a alguien a hacer algo juntos:

Hai să vorbim despre tine Hablemos de ti

Hai să mergem la mine Vamos a mi casa

Se sobreentiende la palabra „casa” en frases como la anterior.

Hai! ¡Vamos!

Vocabulario nuevo:

- **Alcool** (s.m.) /al.ko'ol/ Alcohol: alcool, alcooli, acoolul, alcoolii, alcoolului, alcoolilor
- **Bagaj** (s.n.) /ba'gash/ Equipaje: bagaj, bagaje, bagajul, bagajele, bagajului, bagajelor
- **Bea** (a bea) (v.t.) /bea/ Beber: beau, bei, bea, bem, beți, beau Imp.: bea Conj.: să bea/beie Pp.: băut
- **Cadavru** (s.n.) /ka'da.vru/ Cadáver: cadavru, cadavre, cadavrul, cadavrele, cadavrului, cadavrelor
- **Carne** (s.f.) /'kar.ne/ Carne: carne, cărnuri, carnea, cărnurile, cărnii, cărnurilor
- **Cartof** (s.m.) /kar'tof/ Patata: cartof, cartofi, cartoful, cartofii, cartoful, cartofilor
- **Căpșună** (s.f.) /kəp'shu.nə/ Fresa: căpșună, căpșuni, căpșuna, căpșunile, căpșunii, căpșunilor
- **Ceva** (pron.) /che'va/ Algo, algún, alguna
- **Cofeină** (s.f.) /ko'fei.nə/ Cafeína: cofeină, cofeine, cofeina, cofeine, cofeinei, ---
- **Cuțit** (s.n.) /kut'sit/ Cuchillo: cuțit, cuțite, cuțitul, cuțitele, cuțitului, cuțitelor
- **Dejun** (s.n.) /de'shun/ Comida de mediodía: dejun, dejunuri, dejunul, dejunurile, dejunului, dejunurilor
- **Despre** (prep) /'des.pre/ De, acerca de, sobre
- **Dolar** (s. m.) /do'lar/ Dólar: dolar, dolari, dolarul, dolarii, dolarului, dolarilor
- **Farfurie** (s.f.) /far.fu'ri.e/ Plato: farfurie, farfurii, farfuria, farfuriile, farfuriei, farfuriilor
- **Fruct** (s.n.) /frukt/ Fruto, fruta: fruct, fructe, fructul, fructele, fructului, fructelor
- **Furculiță** (s.f.) /fur.ku'lit.sə/ Tenedor: furculiță, furculițe, furculița, furculițele, furculiței, furculițelor
- **Gândac** (s.m.) /gin'dak/ Escarabajo: gândac, gândaci, gândacul, gândacii, gândacului, gândacilor
- **Gheață** (s.f.) /'gheat.sə/ Hielo: gheață, ghețuri, gheața, ghețurile, gheții, ghețurilor
- **Hai(de)** (interj) /jai/ ; Venga!, ; Vamos!
- **Important** (adj m.) /im.por'tant/ Importante (m): important, importanți, importantul, importanții, importantului, importanților
- **Importantă** (f) /im.por'tan.tə/ Importante (f): importantă, importante, importanta, importantele, importantei, importantelor
- **Kilogram** (s.n.) /ki.lo'gram/ Kilogramo, kilo: kilogram, kilograme, kilogramul, kilogramele, kilogramului, kilogramelor
- **Lingură** (s.f.) /'lin.gu.rə/ Cuchara, cucharada: lingură, linguri, lingura, lingurile, lingurii, lingurilor
- **Litru** (s.m.) /'li.tru/ Litro: litru, litri, litrul, litrii, litrului, litrilor
- **Micul dejun** Desayuno
- **Mineral** (adj. m.) /mi.ne'ral/ Mineral (m): mineral, minerali, mineralul, mineralii, mineralului, mineralilor
- **Minerală** (f) /mi.ne'ra.lə/ Mineral (f): minerală, minerale, minerala, mineralele, mineralei, mineralelor
- **Muscă** (s.f.) /'mush.kə/ Mosca: muscă, muște, musca, muștele, muștei, muștelor
- **Oraș** (s.n.) /o'rash/ Ciudad: oraș, orașe, orașul, orașele, orașului, orașelor
- **Pat** (s.n.) /pat/ Cama: pat, paturi, patul, paturile, patului, paturilor
- **Pește** (s.m.) /'pesh.te/ Pez, pescado: pește, pești, peștele, peștii, peștelui, peștilor
- **Portocală** (s.f.) /por.to'ka.lə/ Naranja (color): portocală, portocale, portocala, portocalele, portocalei, portocalelor
- **Prăjit** (adj. m.) /prə'shit/ Frito: prăjit, prăjiți, prăjitul, prăjiții, prăjitului, prăjiților
- **Prăjită** (f) /prə'shi.tə/ Frita: prăjită, prăjite, prăjita, prăjitele, prăjitei, prăjitelor
- **Proaspăt** (adj. m.) /'proas.pət/ Fresco (alimento): proaspăt, proaspeți, proaspătul, proaspeții, proaspătului, proaspeților
- **Proaspătă** (f) /'proas.pə.tə/ Fresca: proaspătă, proaspete, proaspăta, proaspetele, proaspetei, proaspetelor
- **Rețetă** (s.f.) /ret'se.tə/ Receta: rețetă, rețete, rețeta, rețetele, rețetei, rețetelor
- **Roșie** (s.f.) /'ro.shi.e/ Tomate: roșie, roșii, roșia, roșiile, roșiei, roșiilor
- **Sarma** (s.f.) /sar'ma/ (plato típico rumano a base de carne picada, arroz y otros ingredientes envueltos en hoja de col): sarma, sarmale, sarmaua, sarmalele, sarmalei, sarmalelor
- **Sticlă** (s.f.) /'sti.klə/ Botella, cristal: sticlă, sticle, sticla, sticlele, sticlei, sticlelor
- **Suc** (s.n.) /suk/ Zumo, jugo: suc, sucuri, sucul, sucurile, sucului, sucurilor

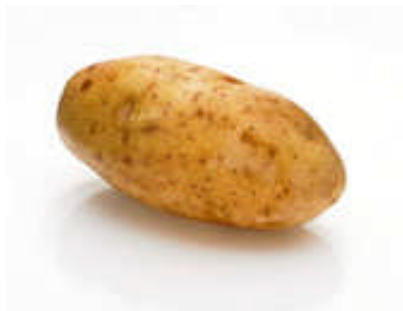
- **Supă** (s.f.) /'su.pə/ Sopa: supă, supe, supa, supele, supei, supelor
- **Unt** (s.n.) /unt/ Mantequilla: unt, ---, untul, ---, untului, ---
- **Uzină** (s.f.) /u'zi.nə/ Fábrica (grande): uzină, uzine, uzina, uzinele, uzinei, uzinelor
- **Vin** (s.n.) /vin/ Vino: vin, vinuri, vinul, vinurile, vinului, vinurilor
- **Viu** (adj m) /viu/ Vivo: viu, vii, viul, viii, viului, viilor
- **Vie** (f) /vie/ Viva: vie, vii, via, viile, viei, viilor

Expresión:

- Hai!;Vamos!
- Pentru puținDe nada
- Poftă bună!;Buen provecho!

Ejemplos

- Lucrez într-o uzină.....Trabajo en una fábrica
- Lucrați într-un birou.....Trabajaís en una oficina
- Lângă masă este un pahar.....Junto a la mesa hay un vaso
- Cât costă un taxi până la gară?.....¿Cuánto cuesta un taxi hasta la estación?
- Stai aici până vine primăvara.....Quédate aquí hasta que venga la primavera
- Mergi pe jos?.....¿Vas a pie?
- Doar pe mine tu ma vrei.....Sólo a mí tú me quieres
- Lucram pentru tine.....Trabajamos para ti
- Lucrez pentru o bancă.....Trabajo para un banco
- Vreau să fac o călătorie prin România.....Quiero hacer un viaje por Rumanía
- Merg cu avionul spre București.....Voy en avión hacia Bucarest
- Cadavrul e sub pat.....El cadáver está debajo de la cama
- Mănâncă un șoarece viu pentru 5 dolari.....Come un ratón vivo por 5 dólares
- Eu mănânc o căpșună.....Yo como una fresa
- Mănânci o pâine prăjită cu unt.....Comes una tostada con mantequilla
- Bei alcool?.....¿Bebes alcohol?
- Oamenii beau bere.....La gente bebe cerveza
- Hai să vorbim despre tine.....¿Hablemos de ti!
- Hai să mergem la mine.....Vamos a mi casa
- Hai la mine.....Vamos a mi casa
- Micul dejun e prima masă din zi și cea mai importantă.....El desayuno es la primera comida del día y la más importante

Un cartof

Lista 24

1. Tomaremos un agua mineral.....	O să luăm o apă minerală
2. ¿Desea un vino blanco o tinto?.....	Doriți un vin alb sau roșu?
3. Desearíamos comer.....	Am dori să mâncăm
4. Querría algo de beber.....	Aș dori ceva de băut
5. No ponga patatas fritas.....	Nu puneți cartofi prăjiți
6. Me gusta comer frutas frescas.....	Îmi place să mănânc fructe proaspete
7. ¿Te gusta la carne?.....	Îți place carnea?
8. Como pescado todas las semanas.....	Mănânc pește în fiecare săptămână
9. Como pescado una vez por semana.....	Mănânc pește de o oră pe săptămână
10. Como fruta a diario.....	Mănânc fructe zilnic
11. Tomamos un café todas las mañanas.....	Luăm o cafea în fiecare dimineață
12. ¡No comáis escarabajos!.....	Nu mâncați gândaci!
13. ¿Bebemos un café o un té?.....	Bem o cafea sau un ceai?
14. Necesitan un té sin azúcar.....	Au nevoie de un ceai fără zahăr
15. ¿No quieres una Coca-cola?.....	Nu vrei o Coca-cola?
16. Tomará una Pepsi.....	O să ia un Pepsi
17. Cuando esté en Rumanía comeré sarmales.....	Când eu sunt în România o să mănânc sarmale
18. Cuando estoy triste voy por la ciudad con el coche.....	Când sunt trist merg prin oraș cu mașina
19. No puede comer carne de cerdo.....	Nu poate mânca carne de porc
20. Trabajaré en un restaurante.....	O să lucrez într-un restaurant
21. Trabajarán para mí.....	O să lucreze pentru mine
22. ¡Vamos a una cafetería!.....	Hai să mergem la o cofetărie
23. Déme un kilogramo de fresas.....	Dați-mi un kilogram de căpșuni
24. Querría dos kilos de patatas.....	Aș vrea două kilograme de cartofi
25. El tenedor está junto a la cuchara.....	Furculița este lângă lingură
26. El cuchillo está encima del plato.....	Cuțit este pe farfurie
27. El vaso está lleno de vino.....	Paharul este plin cu vin
28. En mi sopa hay una mosca.....	În supă mea e o muscă
29. Come como un cerdo.....	Mănâncă ca un porc
30. He bebido hasta las 6 de la mañana.....	Am băut până 6 dimineața
31. Bebamos una cerveza fría.....	Hai să bem o bere rece
32. Voy hacia el este.....	Merg spre est
33. El equipaje de mano está debajo del asiento.....	Bagajul de mână este sub scaun
34. Para beber quiero un vino blanco.....	De băut vreau un vin alb
35. Coméis pescado todos los lunes.....	Mâncați pește în fiecare luni
36. Me gusta el zumo de naranja.....	Îmi place sucul de portocale
37. Querría un litro de zumo de tomate.....	Aș vrea un litru de suc de roșie
38. ¡Hablemos!.....	Hai să vorbim!
39. ¡Bebamos!.....	Hai să bem!
40. ¡Comamos!.....	Hai să mâncăm!
41. ¡Vamos al restaurante!.....	Hai să mergem la restaurant!
42. ¡Vamos a mi casa!.....	Hai să mergem la mine!
43. Ven a mi casa.....	Vino până la mine
44. Vamos a intentar hacer una receta nueva.....	Hai să încercăm să facem o rețetă nouă
45. Estoy bebiendo una Pepsi con hielo.....	Beau un Pepsi cu gheață
46. ¿Dónde se puede comer barato?.....	Unde se poate mânca ieftin?
47. Sólo bebo café descafeinado.....	Eu doar beau cafea fără cofeină
48. Déme una botella de vino.....	Dați-mi o sticlă de vin
49. ¡Que aproveche!.....	Poftă bună!
50. Lo mejor es que desayunemos en casa.....	Cel mai bine e să luăm micul dejun în casă

25

NU PUNEȚI CARUL ÎNAINTEA BUILOAR

NO PONGA EL CARRO DELANTE DE LOS BUEYES

- Las preposiciones de genitivo I
- Los verbos “leer” y “escribir”
- El imperfecto
- Los dativos posesivos

146

Campionul

Todas las preposiciones en rumano que van seguidas por palabras en genitivo o por adjetivos posesivos acaban en **-a** o **-(u)** y se pueden traducir con expresiones que en español acaban en „de”

asupra	acerca de
contra	en contra de
împotriva	en contra de
împrejurul	alrededor de
înaintea	delante de
înapoia	detrás de
îndărătul	detrás de

Se află înaintea mea	Se halla delante de mí
Ziaristii stau împrejurul campionului	Los periodistas están alrededor del campeón
Muzica are un efect foarte mare asupra copiilor	La música tiene un efecto muy grande sobre los niños
Cartoful e un leac natural bun contra durerilor reumatice	La patata es un buen remedio natural contra los dolores reumáticos
Vreau un medicament împotriva dureri dentare	Quiero un medicamento contra el dolor dental
Înapoia casei am o livadă	Detrás de la casa tengo un huerto
Un copac este îndărătul casei	Un árbol está por detrás de la casa

Asimismo, hay otras preposiciones compuestas, que tienen **de**, **din**, o **prin** precediendo a la preposición, como **deasupra**, **dimpotriva** o **primprejurul**.

Sunt mulți nori deasupra Bucureștiului Hay muchas nubes por encima de Bucarest

Nori

Por último hay numerosas locuciones preposicionales de genitivo formadas por las partículas **de-a**, **din**, **în**, **la** más un adverbio articulado, como, por ejemplo **în fața** „delante de”, o **în stânga** „a la izquierda de”. Véase la tabla 25.

Este depresivă din cauza crizei Está deprimida a causa de la crisis

El verbo „leer”:

A citi		leer	
(Eu)	citesc	leo	Imperfect pers. a I-a: citeam
(Tu)	citești	lees	Imperativ pers. a II-a.: citește!
(El) / (ea)	citește	lee	Conjunctiv pers. a III-a.: să citească
(Noi)	citim	leemos	Participiu.: citit
(Voi)	citți	leéis	Gerunziu: citind
(Ei) / (ele)	citesc	leen	

Y el verbo „escribir”

A scrie		escribir	
(Eu)	scriu	escribo	Imperfect pers. a I-a: scriam
(Tu)	scrii	escribes	Imperativ pers. a II-a.: scrie!
(El) / (ea)	scrie	escribe	Conjunctiv pers. a III-a.: să scrie
(Noi)	scriem	escribimos	Participiu.: scris
(Voi)	scrieți	escribís	Gerunziu: scriind
(Ei) / (ele)	scriu	escriben	

Îmi place să citesc literatură bună Me gusta leer buena literatura
A scris un articol asupra familiei Ha escrito un artículo acerca de la familia

Este es el imperfecto de algunos verbos que ya conocemos:

eram	era/estaba	aveam	tenía	citeam	leía	scriam	escribía
erai	eras/estabas	aveai	tenías	citeai	leías	scriai	escribías
era	era/estaba	avea	tenía	citea	leía	scria	escribía
eram	éramos/estábamos	aveam	teníamos	citeam	leíamos	scriam	escribíamos
erați	érais/estábais	aveați	teníais	citeați	leíais	scriați	escribíais
erau	eran/estaban	aveau	tenían	citeau	leían	scriau	escribían

El imperfecto se forma de idéntica manera en todos los verbos añadiendo a la raíz las mismas partículas que ya conocemos para formar el pretérito perfecto:

-am
-ai
-a
-am
-ați
-au

El verbo **a fi** tiene raíz irregular.

Eu eram un copil cu imaginație Yo era un niño con imaginación
Ea avea inima de gheață, nu credea în dragoste Ella tenía el corazón de hielo, no creía en el amor

En ciertas frases donde en español se usa un posesivo, en rumano se usa un dativo posesivo, y en vez de: „No sé tu dirección” se dice algo así como „no te sé la dirección”. Aunque las dos frases siguientes son equivalentes y correctas, la segunda es más frecuente:

Nu știu adresa ta No sé tu dirección
Nu-ți știu adresa No sé tu dirección

Vocabulario nuevo:

- **Adresă** (s.f.) /a'dre.sə/ Dirección: adresă, adrese, adresa, adresele, adresei, adreselor
- **Asupra** (prep. Inv.) /a'su.pra/ Sobre, acerca de
- **Atât, atâta** (adv.) /a'tit/ Tan, tanto
- **Autor** (s.m.) /a.u'tor/ Autor: autor, autori, autorul, autorii, autorului, autorilor
Autoare (f) /a.u'toa.re/ Autora: autoare, autoare, autoarea, autoarele, autoarei, autoarelor
- **Campion** (s.m.) /kam.pi'on/ Campeón: campion, campioni, campionul, campionii, campionului, campionilor
Campioană (f.) /kam.pi'oa.nə/ Campeona: campioană, campioane, campioana, campioanele, campioanei, campioanelor
- **Car** (s.n.) /kar/ Carro: car, care, carul, carele, carului, carelor
- **Citi** (a citi) (v.t.) /chi'ti/ Leer: citesc, citești, citește, citim, citiți, citesc. Imp.: citește Conj.: să citească Pp.: citit
- **Contra** (prep. adv.) /'kon.tra/ Contra, en contra de
- **Copac** (s.m.) /ko'pak/ Árbol: copac, copaci, copacul, copacii, copacului, copacilor
- **Creion** (s.n.) /krei'on/ Lápiz: creion, creioane, creionul, creioanele, creionului, creioanelor
- **Deasupra** (prep. inv.) /de.a'su.pra/ Encima de, por encima de
- **Dentar** (adj. m.) /den'tar/ Dental (m): dentar, dentari, dentarul, dentarii, dentarului, dentarilor
Dentară (f) /den'ta.rə/ Dental (f): dentară, dentare, dentara, dentarele, dentarei, dentarelor
- **Dicționar** (s.n.) /dikt.si.o'nar/ Diccionario: dicționar, dicționare, dicționarul, dicționarele, dicționarului, dicționarelor
- **Dragoste** (s.f.) /'dra.gos.te/ Amor: dragoste, dragoste, dragostea, dragostele, dragostei, dragostelor
- **Durere** (s.f.) /du're.re/ Dolor: durere, dureri, durerea, durerile, durerii, durerilor
- **Efect** (s.n.) /e'fek.te/ Efecto: efect, efecte, efectul, efectele, efectului, efectelor
- **Eficient** (adj. m.) /e.fi.chi'ent/ Eficiente (m): eficient, eficienți, eficientul, eficienții, eficientului, eficienților
Eficientă (f) /e.fi.chi'en.tə/ Eficiente (f): eficientă, eficiente, eficienta, eficientele, eficientei, eficientelor
- **Guvern** (s.n.) /gu'vern/ Gobierno: guvern, guverne, guvernul, guvernele, guvernului, guvernelor
- **Imaginație** (s.f.) /i.ma.dji'nat.si.e/ Imaginación: imaginație, imaginații, imaginația, imaginațiile, imaginației, imaginațiilor
- **Inimă** (s.f.) /'i.ni.mə/ Corazón: inimă, inimi, inima, inimile, inimii, inimilor
- **Împotriva** (prep.) /im.po'tri.va/ En contra de
- **Împrejurul** (prep.) /im.pre'zur.rul/ Alrededor de
- **Înainte** (prep.) /i.na'in.tea/ Delante de
- **Înapoia** (prep.) /i.na'po.ia/ Detrás de
- **Îndărătul** (prep.) /in.də'rə.tul/ Detrás de
- **Înterupere** (s.f.) /in.tre'ru.pe.re/ Interrupción: întrerupere, întreruperi, întreruperea, întreruperile, întreruperii, întreruperilor
- **Leac** (s.n.) /leak/ Remedio, medicamento: leac, leacuri, leacul, leacurile, leacului, leacurilor
- **Medicament** (s.n.) /me.di.ka'ment/ Medicamento: medicament, medicamente, medicamentul, medicamentele, medicamentului, medicamentelor
- **Natural** (adj. m.) /na.tu'ra/ Natural (m): natural, naturali, naturalul, naturalii, naturalului, naturalilor
Naturală (f) /na.tu'ra.lə/ Natural (f): naturală, naturale, naturala, naturalele, naturalei, naturalelor
- **Nor** (s.m.) /nor/ Nube: nor, nori, norul, norii, norului, norilor
- **Nume** (s.n.) /'nu.me/ Nombre: nume, nume, numele, numele, numelui, numelor
- **Pagină** (s.f.) /'pa.dji.nə/ Página: pagină, pagini, pagina, paginile, paginii, paginilor
- **Pasaj** (s.n.) /pa'saʒ/ Pasaje: pasaj, pasaje, pasajul, pasajele, pasajului, pasajelor
- **Poezie** (s.f.) /po.e'zi.e/ Poesía: poezie, poezii, poezia, poeziile, poeziei, poeziilor
- **Propoziție** (s.f.) /pro.po'zit.sie/ Frase, proposición: propoziție, propoziții, propoziția, propozițiile, propoziției, propozițiilor

- **Reumatic** (adj. m.) /re.u.'ma.tik/ Reumático: reumatic, reumatici, reumaticul, reumaticii, reumaticului, reumaticilor
- **Reumatică** (f) /re.u.'ma.ti.kə/ Reumática: reumatică, reumatice, reumatica, reumaticele, reumaticei, reumaticelor
- **Roman** (s.n.) /ro'man/ Novela: roman, romane, romanul, romanele, romanului, romanelor
- **Scrie** (v.t. și i.) /'skri.e/ Escribir: scriu, scrii, scrie, scriem, scrieți, scriu. Imp.: scrie. Concj.: să scrie. Pp.: scris
- **Spate** (s.n.) /'spa.te/ Espalda: spate, spete, spatele, spetele, spatelui, spetelor
- **Terapie** (s.f.) /te.ra'pi.e/ Terapia: terapie, terapii, terapia, terapiile, terapiei, terapiilor
- **Ziarist** (s.m.) /zi.a'rist/ Periodista (m): ziarist, ziarști, ziaristul, ziarștii, ziaristului, ziarștilor
- **Ziaristă** (f) /zi.'ris.tə/ Periodista (f): ziaristă, ziariste, ziarista, ziaristele, ziaristei, ziaristelor

Ejemplos:

- Se **află** înaintea mea Se halla delante de mí
- Ziarștii stau **împrejurul** campionului Los periodistas están alrededor del campeón
- **Muzica** are un **efect foarte mare** asupra copiilor La música tiene un efecto muy grande sobre los niños
- **Cartoful** e un leac natural **contra** durerilor reumatice La patata es un remedio natural contra los dolores reumáticos
- Vreau un medicament **împotriva** dureri dentare Quiero un medicamento contra el dolor dental
- **Înapoia** casei am o livadă Detrás de la casa tengo un huerto
- Un **copac** este **îndărătul** casei Un árbol está por detrás de la casa
- Sunt mulți nori **deasupra** Bucureștiului Hay muchas nubes por encima de Bucarest
- **Este depresivă** din **cauza** crizei Está deprimida a causa de la crisis
- **Îmi place** să citesc literatură **bună** Me gusta leer buena literatura
- A scris un articol **asupra** familiei Ha escrito un artículo acerca de la familia
- Eu **eram** un **copil** cu **imaginație** Yo era un niño con imaginación
- Ea **avea** **inima** de **gheață**, nu **credea** în **dragoste** Ella tenía el corazón de hielo, no creía en el amor
- Nu **știi** **adresa** ta No sé tu dirección
- Nu-ți **știi** **adresa** No sé tu dirección
- Nu **știa** să **scrie** No sabía escribir
- Ați **citit** **această** **poezie**? ¿Has leído esta poesía?
- Ți-aș **scrie**, dar nu-ți **știi** **adresa** Te escribiría pero no sé tu dirección
- Ți-aș **fi** **scris**, dar nu ți-am **știut** **adresa** Te habría escrito pero no sabía tu dirección

Un creion

Lista 25

1. El yoga es una terapia eficiente contra los dolores de espalda... Yoga este o terapie eficientă împotriva durerilor de spate
2. No está bien poner el carro delante de los bueyes... Nu e bine să pui **carul** înaintea **boilor**
3. Hay árboles alrededor de su casa (de él)... Sunt copacii **împrejurul** casei lui
4. He leído un artículo en contra del gobierno... Am citit un articol împotriva guvernului
5. Estoy escribiendo un libro... Eu scriu o **carte**
6. Ella lee una frase... Ea citește o propoziție
7. ¿Cómo se escribe su (de usted) apellido?... Cum se scrie **numele** dumneavoastră de familie?
8. Por favor, escríbame lo... Vă rog să-mi scrieți
9. Vive por encima de nosotros... **Locuiește** deasupra **noastră**
10. Escribiré cartas a una amiga de Rumanía... O să scriu scrisori **unei** prietene din România
11. Escribo cartas a unos amigos de España... Scriu scrisori **unor** prieteni din Spania
12. ¿Qué lees?... Ce citești?
13. Leo una novela de amor muy bonita... Citesc un roman de dragoste **foarte** frumos
14. Leo desde hace tres horas sin interrupción... Citesc de trei **ore** **fără** întrerupere
15. He leído 30 páginas hasta ahora... Am citit 30 de **pagini** **până** acum
16. Cuanto más lees,..... Cu cât citești mai mult,
17. más fácil te será aprender inglés... cu **atât** îți va fi mai ușor să înveți engleza
18. ¿Te leo un pasaje de este libro?... Să-ți citesc un **pasaj** din **cartea** asta?
19. Él sabía leer antes de ir a la escuela... El **știa** să citească înainte de a merge la **școală**
20. No quiero escribirle... Nu **vreau** să-i scriu
21. Mihaela ha leído mucho pero ha escrito poco... **Mihaela** a citit mult, dar a scris puțin
22. ¿Quién ha leído el libro?... **Cine** a citit **cartea**?
23. Quiero leer una novela... **Vreau** să citesc un roman
24. ¡Léelos con o sin diccionario!... Citiți-le cu sau **fără** dicționar!
25. Yo leo chino... Eu citesc chineza
26. Nosotros no leemos... Noi nu citim
27. Si te gusta leer, ¡lee!... Dacă îți place să citești, citește!
28. Léeme, por favor... Citește-mi, te rog!
29. Cuando era estudiante me gustaba leer... Când eram student, îmi plăcea să citesc
30. Escribo con lápiz... Scriu cu **creionul**
31. He escrito cartas... Am scris **scrisori**
32. ¿Escribes a un amigo?... Scrii **unui** prieten?
33. No, a una amiga... Nu, **unei** prietene
34. Quiero escribir a la familia, a casa... Vreau să scriu **familiei**, **acasă**
35. Radu me escribió hace una semana... **Radu** mi-a scris **acum** o săptămână
36. Te he escrito... Ți-am scris
37. ¿Por qué no me has escrito?... De ce nu mi-ai scris?
38. Pedro no le escribe... **Petru** nu-i scrie
39. Pedro no me escribe... **Petru** nu-mi scrie
40. Escribe una carta a su amiga... Scrie o **scrisoare** prietenei sale
41. Mihai no sabe todavía leer y escribir... **Mihai** nu știe încă să citească și să scrie
42. Escribía una carta a mi amigo... Scriam o **scrisoare** prietenului meu.
43. Leeré un buen libro... Voi citi o **carte** bună
44. He leído la novela de Balzac "Eugénie Grandet"... Am citit romanul lui Balzac „Eugénie Grandet”
45. Lee esta poesía... Citește **această** poezie
46. Este autor va a escribir un nuevo libro... Acest autor va scrie o nouă **carte**
47. Habéis leído muchos libros... Ați citit **multe** cărți
48. He leído libros mejores... Am citit cărți mai **bune**
49. Te escribiría si supiera tu dirección... Ți-aș scrie **dacă** ți-aș ști adresa
50. Te habría escrito si hubiera sabido tu dirección... Ți-aș fi scris **dacă** ți-aș fi știut adresa

Tabla 25: Preposiciones de Genitivo

Preposiciones de genitivo			
Simple	Compuestas	Locuciones	
asupra	deasupra	de-a curmezișul	în urma
contra*	dimpotriva	de-a latul	din partea
împotriva	dîmprejurul	de-a/în/la dreapta	în numele
împrejurul	dedesubtul	de-a/în/la stînga	în locul
înaintea	primprejurul	de-a lungul	în privința
înapoia	dinaintea	din/în contra	în scopul
îndărătul	dîndărătul	din/în centrul	în timpul
	dinapoia	din/în dosul	în cursul
	dinăuntrul	din/în fața	în decursul
		din/în josul	din cauza
		din/în jurul	în dreptul
		de jur-împrejurul	din/în susul
		jur-împrejurul	în decursul
		din/în mijlocul	în vederea
		din/în spatele	pe baza...
		din/în stînga	

**contra* (Seguida de sustantivo articulado: *contra unor dureri, contra durerilor*)

26

COBORI PE SCĂRI?

¿BAJAS POR LAS ESCALERAS?

- Los verbos “bajarse de” y “decidirse”
- Las preposiciones de genitivo II (Locuciones)
- El perfecto simple

Scări

Existen verbos que terminan en **î**, y que pertenecen a la misma conjugación que los terminados en **i**, como **a vorbi**, estos son posiblemente los dos más comunes:

A coborî (i)		Bajar, Bajarse	
(Eu)	cobor	bajo	Imperfect pers. a I-a: coboram
(Tu)	cobori	bajas	Imperativ pers. a II-a.: coboară!
(El) / (ea)	coboară	baja	Conjunctiv pers. a III-a.: să coboare
(Noi)	coborâm	bajamos	Participiu.: coborât
(Voi)	coborâți	bajáis	Gerunziu: coborând
(Ei) / (ele)	coboară	bajan	

Hai să coborâm bagajele	Vamos a bajar el equipaje
Hai să coborâm	¡Bajemos!
Cobori pe scări?	¿Bajas por la escaleras?

A hotărî		Decidir, decidirse	
(Eu)	hotărâsc	decido	Imperfect pers. a I-a: hotărâam
(Tu)	hotărâști	decides	Imperativ pers. a II-a.: hotărâște!
(El) / (ea)	hotărâște	decide	Conjunctiv pers. a III-a.: să hotărâască
(Noi)	hotărâm	decidimos	Participiu.: hotărât
(Voi)	hotărâți	decidís	Gerunziu: hotărând
(Ei) / (ele)	hotărâsc	deciden	

Azi hotărâsc când revin în România	Hoy decido cuando vuelvo a Rumanía
Ea a hotărât să-și faca bagajele	Ella ha decidido hacerse el equipaje
M-am hotărât să o cumpar	Me he decidido a comprarla

A pesar de pertenecer a la misma conjugación, **a coborî** no lleva desinencia adicional y **a hotărî** sí la lleva. Ambos pueden ser reflexivos.

A hotărî significa “decidir” o “decidirse”, también se puede usar la siguiente fórmula:

A lua a hotărâre	Tomar una decisión
-------------------------	--------------------

Algunas locuciones de genitivo comunes puestas en práctica:

La stânga, la dreapta, în centrul...

În centrul Moldovei va fi mai cald En el centro de Moldova va a hacer más calor

În urma

Venea în urma mea Venía detrás de mí

Din partea

Avea nevoie de o recomandare specială, din partea unui profesor Necesitaba una recomendación especial de parte de un profesor

Foarte drăguț din partea ta Muy amable de tu parte

Din cauza

Era nervos din cauza examenelor Estaba nervioso a cauza de los exámenes

În fața

Mătușa lui era din nou în fața ușii Su tía estaba de nuevo delante de la puerta

În mijlocul

Masa este în mijlocul camerei La mesa está en medio de la habitación

În timpul

El era calm în timpul interviului Estaba tranquilo durante la entrevista

Bagaj

Estas expresiones van seguidas de un sustantivo en genitivo o de un posesivo. Algunas de ellas pueden ir seguidas también de otras proposiciones:

E tristă din cauza că nu a putut să-și cumpere un telefon Está triste a causa de que no ha podido comprarse un teléfono

El perfecto simple, **perfectul simplu**, corresponde más o menos al pretérito perfecto español. Aunque no se suele usar en la lengua hablada, salvo en alguna región de Rumanía, se usa mucho en textos históricos y en novelas y narraciones en tiempo pasado. No es imprescindible para expresarse, pero es necesario si quiere disfrutar de la literatura escrita en rumano.

Aquí lo vemos en algunos verbos que ya conocemos:

a fi	a avea	a face	a merge	a primi	a hotărî
fost	avut	făcut	mers	primit	hotărât
fui	avui	făcui	mersei	primii	hotărâi
fuși	avuși	făcuși	merseși	primiși	hotărâși
fu	avu	făcu	merse	primi	hotărî
furăm	avurăm	făcurăm	merserăm	primirăm	hotărâram
furăți	avurăți	făcurați	merserăți	primirăți	hotărârăți
fură	avură	făcură	merseră	primiră	hotărâră

Para construir este tiempo, es mejor fijarse en el participio que en el infinitivo. Como es habitual, **a fi** tiene una raíz irregular. Para más detalles ver la tabla del final de la lección.

Unos ejemplos:

Acesta fu singurul răspuns	Ésta fue la única respuesta
Unde sunt? fură primele lui cuvînte	¿Dónde estamos? Fueron sus primeras palabras
Avu un vis tare straniu	Tuvo un sueño muy extraño
Avură noroc	Tuvieron suerte
Pepe îi făcu semn lui Juan	Pepe le hizo señas a Juan
Se făcu roșu	Se puso rojo
Ele făcură acest lucru	Ellas hicieron este trabajo
Merse în urma femeii	Fue detrás de la mujer
Merseră cam o jumătate de oră	Caminaron como una media hora
Tudor primi un pachet de la bunica lui	Tudor recibió un paquete de su abuela
Hotărî să-i spună adevărul	Decidió contar la verdad

Vocabulario nuevo:

- **Apartament** (s.n.) /a.par.ta'ment/ Piso, apartamento: apartament, apartamente, apartamentul, apartamentele, apartamentului, apartamentelor
- **Calm** (adj. m.) /kalm/ Calmado, tranquilo: calm, calmi, calmul, calmii, calmului, calmilor
Calmă (f) /'kal.mə/ Calmada, tranquila: calmă, calme, calma, calmele, calmei, calmelor
- **Cam** (adv) /kam/ Aproximadamente, cerca de
- **Clădire** (s.f.) /klə'di.re/ Edificio, construcción: clădire, clădiri, clădirea, clădirile, clădirii, clădirilor
- **Coborî** (a coborî) (v) /ko.bo'ri/ Bajar, bajarse de: cobor, cobori, coboară, coborâm, coborâți, coboară Imp.: coboară Conj.: să coboare Pp.: coborât
- **Cutie** (s.f.) /ku'ti.e/ Caja: cutie, cutii, cutia, cutiile, cutiei, cutiilor
- **Din cauza** A causa de
- **Din partea** De parte de
- **Drăguț** (adj. m.) /drə'guts/ Agradable, encantador: drăguț, drăguți, drăguțul, drăguții, drăguțului, drăguților
Drăguță (f) /drə'gut.sə/ Agradable, encantadora: drăguță, drăguțe, drăguța, drăguțele, drăguței, drăguțelor
- **Gripă** (s.f.) /'gri.pə/ Gripe: gripă, gripe, gripa, gripele, gripei, gripelor
- **Hamburger** (s.m.) /'jam.bur.dʒer/ Hamburguesa: hamburger, hamburgeri, hamburgerul, hamburgerii, hamburgerului, hamburgerilor
- **Hotărî** (a hotărî) (v.t.) /jo.tə'ri/ Decidir, decidirse: hotărâsc, hotărâști, hotărâște, hotărâm, hotărâți, hotărâsc Imp.: hotărâște Conj.: să hotărâscă Pp.: hotărât
- **Hotărâre** (s.f.) /jo.tə'ri.re/ Decisión, resolución: hotărâre, hotărâri, hotărârea, hotărârile, hotărârii, hotărârilor

- **În centrul** En el centro de
- **În fața** Delante de
- **În mijlocul** En medio de
- **În timpul** Durante
- **În urma** Detrás de
- **Interviu** (s.n.) /in.ter'vi.u/ Entrevista: interviu, interviuri, interviul, interviurile, interviului, interviurilor
- **Lift** (s.n.) /lift/ Ascensor: lift, lifturi, liftul, lifturile, liftului, lifturilor
- **Muzeu** (s.n.) /mu'ze.u/ Museo: muzeu, muzee, muzeul, muzeele, muzeului, muzeelor
- **Nervos** (adj. m.) /ner'vos/ Nervioso: nervos, nervoși, nervosul, nervoșii, nervosului, nervoșilor
Nervoasă (f) /ner'voa.sə/ Nerviosa: nervoasă, nervoase, nervoasa, nervoasele, nervoasei, nervoaselor
- **Orizont** (s.n.) /o.ri'zont/ Horizonte: orizont, orizonturi, orizontul, orizonturile, orizontului, orizonturilor
- **Pachet** (s.n.) /pa'ket/ Paquete: pachet, pachete, pachetul, pachetele, pachetului, pachetelor
- **Pijama** (s.f.) /pi.ʒa'ma/ Pijama: pijama, pijamale, pijamaua, pijamalele, pijamalei, pijamalelor
- **Primul** (num.) /'pri.mul/ Primero: ---, ---, primul, primii, primului, primilor
Prima (num.) /'pri.ma/ Primera: ---, ---, prima, primele, primei, primelor
- **Probabil** (adv.) /pro'ba.bil/ Probablemente
- **Răspuns** (s.n.) /rəs.puns/ Respuesta: răspuns, răspunsuri, răspunsul, răspunsurile, răspunsului, răspunsurilor
- **Recomandare** (s.f.) /re.ko.man'da.re/ Recomendación: recomandare, recomandări, recomandarea, recomandările, recomandării, recomandărilor
- **Scară** (s.f.) /'ska.rə/ Escalera: scară, scări, scăra, scările, scării, scărilor
- **Semn** (s.n.) /semn/ Seña, señal, signo: semn, semne, semnul, semnele, semnului, semnelor
- **Special** (adj. m.) /spe.chi'al/ Especial (m): special, speciali, specialul, specialii, specialului, specialilor
Specială (f) /spe.chi'a.lə/ Especial (f): specială, speciale, speciala, specialele, specialei, specialelor
- **Straniu** (adj. m.) /'stra.niu/ Extraño: straniu, stranii, straniul, stranii, straniului, straniilor
Stranie (f) /'stra.ni.e/ Extraña: stranie, stranii, strania, straniile, straniei, straniilor
- **Tare** (adv.) /'ta.re/ Muy
- **Ușă** (s.f.) /'u.shə/ Puerta: ușă, uși, ușa, ușile, ușii, ușilor

Expresiones:

- A lua a hotărâre.....Tomar una decisión

O cutie

Ejemplos:

- Hai să coborâm bagajele Vamos a bajar el equipaje
- Hai să coborâm ¡Bajemos!
- Cobori pe scări? ¿Bajas por la escaleras?
- Azi hotărâsc când revin în România Hoy decido cuando vuelvo a Rumanía
- Ea a hotărât să-și faca bagajele Ella ha decidido hacerse el equipaje
- M-am hotărât să o cumpar Me he decidido a comprarla
- În centrul Moldovei va fi mai cald En el centro de Moldova va a hacer más calor
- Venea în urma mea Venía detrás de mí
- Avea nevoie de o recomandare specială, Necesitaba una recomendación especial
din partea unui profesor de parte de un profesor
- Foarte drăguț din partea ta Muy amable de tu parte
- Era nervos din cauza examenelor Estaba nervioso a causa de los exámenes
- Mătușa lui era din nou în fața ușii Su tía estaba de nuevo delante de la puerta
- Masa este în mijlocul camerei La mesa está en medio de la habitación
- El era calm în timpul interviului Estaba tranquilo durante la entrevista
- E tristă din cauza că nu a putut Está triste a causa de que no ha podido
să-și cumpere un telefon comprarse un teléfono
- Acesta fu singurul răspuns Ésta fue la única respuesta
- Unde sunt? fură primele lui cuvinte ¿Dónde estamos? Fueron sus primeras palabras
- Avu un vis tare straniu Tuvo un sueño muy extraño
- Avură noroc Tuvieron suerte
- Pepe îi făcu semn lui Juan Pepe le hizo señas a Juan
- Se făcu roșu Se puso rojo
- Ele făcură acest lucru Ellas hicieron este trabajo
- Merse în urma femeii Fue detrás de la mujer
- Merseră cam o jumătate de oră Caminaron como una media hora
- Tudor primi un pachet de la bunica lui Tudor recibió un paquete de su abuela
- Hotărî să-i spună adevărul Decidió contar la verdad

Muzeu

Lista 26

1. ¡Baja!	Coboară!
2. ¿En qué parada tengo que bajar?	La ce stație trebuie să cobor?
3. Si vamos en coche podemos bajar donde nos guste	Dacă mergem cu mașina putem coborî unde ne place
4. Si no puede bajar, ¡no baje!	Dacă nu puteți să coborâți, nu coborâți!
5. Bajaremos a pie	O să coborâm pe jos
6. Si puedes bajar, ¡baja!	Dacă poți să cobori, coboară!
7. ¿Dónde te bajas?	Unde cobori?
8. Me bajo en la universidad	Cobor la universitate
9. ¿También ellos se bajan en la universidad?	Și ei coboară la universitate?
10. No, ellos no se bajan en la universidad	Nu, ei nu coboară la universitate
11. Bajo por las escaleras	Cobor pe scări
12. María baja por las escaleras	Maria coboară pe scări
13. Vosotros bajáis en el ascensor	Voi coborâți cu liftul
14. El chico baja del árbol	Băiatul coboară din copac
15. El sol se pone (baja) tras el horizonte	Soarele coboară după orizont
16. ¿Quién se baja del autobús?	Cine coboară din autobuz?
17. ¿Bajamos aquí?	Coborâm aici?
18. ¿Quién decide?	Cine hotărăște?
19. Ha decidido bajar aquí	A hotărât să coboare aici
20. También puedo decidirlo sola	Pot hotărî și singură
21. ¿Quién ha decidido?	Cine a hotărât?
22. Si puede decidir, decida, ¡por favor!	Dacă puteți să hotărâți, hotărâți, vă rog!
23. No he decidido nada todavía	N-am hotărât nimic încă
24. ¿Qué habéis decidido?	Ce ați hotărât?
25. Hemos decidido ir en verano a la montaña	Am hotărât să mergem vara la munte
26. ¿Ha decidido qué libro quiere llevarse?	Ați hotărât ce carte vreți să luați?
27. El jefe ya ha tomado una decisión	Șeful a luat deja o hotărâre
28. Estoy en el hotel Continental del centro de la ciudad	Stau la hotelul Continental din centrul orașului
29. Quiero comprar un piso en el centro de la ciudad	Vreau să cumpăr un apartament în centrul orașului
30. Este edificio se halla delante del museo	Această clădire se află în fața muzeului
31. ¡Quiero estar delante de un televisor!	Vreau să stau în fața unui televizor!
32. El aire se halla a nuestro alrededor	Aerul se află în jurul nostru
33. Probablemente has trabajado bien durante el año	Probabil ai lucrat bine în timpul anului
34. No vienen a la escuela a causa de la gripe	Nu vin la școală din cauza gripei
35. Hizo una pausa	Făcu o pauză
36. Fue con decisión hacia ella	Merse cu hotărâre spre ea
37. Caminaron hasta el metro	Merseră până la metrou
38. No recibió ni una respuesta	Nu primi nici un răspuns
39. María habló de nuevo	Maria vorbi din nou
40. El gato dio señales de vida	Pisica dădu semne de viață
41. No le creyó	Nu-l crezu
42. Alina se convirtió en su mejor amiga (de ellos)	Alina deveni prietena lor cea mai bună
43. El perro buscó en la caja	Câinele căută în cutie
44. ¡Adiós! Dijeron Ion y Traian	La revedere, spuseră Ion și Traian
45. Compraron unas hamburguesas	Cumpărară niște hamburgeri
46. Le envió a hacer un té	Îl trimise să facă un ceai
47. La envió lejos	O trimise departe
48. Les envió a casa (a ellos)	Îi trimise acasă pe ei
49. Puso el equipaje de David en un carrito	Puse bagajul lui David pe un cărucior
50. Se pusieron los pijamas	Își puseră pijamalele

Perfectul Simplu

Verbos que terminan en -a	Verbos que terminan en -ea. Verbos en -e y su participio termina en -ut	Verbos que terminan e y su participio no terminan en -ut	Verbos que terminan en -i	Verbos que terminan en -î
-ai	-ui	-sei	-ii	-îi
-ași	-uși	-seși	-iși	-își
-ă	-u	-se	-i	-î
-arăm	-urăm	-serăm	-irăm	-îrăm
-arăți	-urăți	-serăți	-irăți	-îrăți
-ară	-ură	-seră	-iră	-îră

27

Vă POT AJUTA?

ÎLE PUEDO AYUDAR?

- Las preposiciones de dativo
- El pluscuamperfecto
- Los verbos **a ajuta**, **a duce**, **a aduce** y **a se duce**
- Los comparativos

desert

Estas son las preposiciones de dativo, básicamente todas significan lo mismo:

datorită	gracias a, debido a, a causa de, por culpa de
grație	gracias a...
mulțumită	gracias a...

Acompañan a sustantivos en dativo, o a los pronombres de dativo que ya conocemos:

Mie
Ție
Lui
Ei
Sie
Nouă
Vouă
Lor

Ejemplo:

Datorită crezurilor religioase nu a avut nici o prietenă Por culpa de las creencias religiosas no ha tenido ni una amiga

Pueden ser sustituidas por otras expresiones como **din cauza**

El equivalente rumano al pluscuamperfecto español sería el **mai mult ca perfect** que suele sustituirse en la práctica por el **perfect compus**. Se reconoce por la desinencia **-se-** que lleva intercalada. Se construye quitando la última consonante del participio y añadiendo:

mai mult ca perfect	Participio acabado en vocal+t	Otros Participios
eu	-sem	-se-sem
tu	-seși	-se-seși
el/ea	-se	-se-se
noi	-serăm	-se-serăm
voi	-serăți	-se-serăți
ei/ele	-seră	-se-seră

Veamos en la práctica el **mai mult ca perfect** con dos verbos, **a lucra** y **a merge**, cuyos participios son respectivamente **lucrat** y **mers**

mersesem	(yo) había ido	lucrasem	(yo) había trabajado
merseseși	habías ido	lucraseși	habías trabajado
mersese	(él/ella) había ido	lucrase	(él/ella) había trabajado
merseserăm	habíamos ido	lucraserăm	habíamos trabajado
merseserăți	habíais ido	lucraserăți	habíais trabajado
merseseră	habían ido	lucraseră	habían trabajado

Ejemplos:

Eu vorbisem	Yo había hablado
Tu mâncaseși	Tú habías comido
Făcu ce nu mai făcuse niciodată	Hizo lo que nunca había hecho

El verbo **a ajuta**

A ajuta		Ayudar	
(Eu)	ajut	ayudo	Imperfect pers. a I-a: ajutam
(Tu)	ajută	ayudas	Imperativ pers. a II-a.: ajută!
(El) / (ea)	ajută	ayuda	Conjunctiv pers. a III-a.: să ajute
(Noi)	ajutăm	ayudamos	Participiu.: ajutat
(Voi)	ajutați	ayudáis	Gerunziu: ajutând
(Ei) / (ele)	ajută	ayudan	

Îți voi da ce o să pot ca să te ajut în studiul tău Te daré lo que pueda para ayudarte en tu estudio
Ajută-mă! ¡Ayúdame!

Ca să indica el propósito de una acción y suele ir seguido de un verbo en **conjunctiv**.

Ajutor significa “ayuda”, si es con interjección equivaldría a nuestro ¡socorro!. Esta misma palabra se usa en la expresión “echar una mano”:

A da o mână de ajutor Echar una mano

Ahora el verbo reflexivo en acusativo **a se duce**:

A se duce		Irse	
(Eu)	mă duc	me voy	Imperfect pers. a I-a: mă duceam
(Tu)	te duci	te vas	Imperativ pers. a II-a.: du-te!
(El) / (ea)	se duce	se va	Conjunctiv pers. a III-a.: să se ducă
(Noi)	ne ducem	nos vamos	Participiu.: duc
(Voi)	vă duceți	os vais	Gerunziu: ducând
(Ei) / (ele)	se duc	se van	

Mă duc la hotel Me voy al hotel
Ei unde trebuie să se ducă? ¿Dónde tienen que ir ellos?
Mă duc la școală ca să învăț Voy a la escuela para aprender

El verbo **a se duce** se utiliza para “irse a la cama” aunque no se utiliza la palabra **pat**, “cama”, sino **culcare**, que es el sustantivo correspondiente al verbo **a se culca**, acostarse.

A se duce la culcare Irse a acostar
 irse a dormir

A **duce**, significa “llevar, conducir”, **a aduce** también se conjuga igual y significa “traer”

Ce drum duce la castel?	¿Qué camino lleva al castillo?
Au fost de acord că trebuie să lucrăm mai mult dacă vrem să ducem proiectul la bun sfârșit	Han estado de acuerdo en que tenemos que trabajar más si queremos llevar el proyecto a buen término
Ei vor să le ducă pe ele cu mașina	Ellos quieren llevarlas a ellas en coche
Chelnerul îmi aduce o băutură răcoritoare	El camarero me trae un refresco

También tenemos la expresión **a aduce aminte**, que es “traer a la mente” o sea “recordar”:

Asta îmi aduce aminte că am și eu un cadou pentru tine Esto me recuerda que yo también tengo un regalo para ti

Tenemos tres grados de comparación: de superioridad, de inferioridad y de igualdad:

Comparativos		
de superioridad	mai ... decât	más...que
de inferioridad	mai puțin ... decât	menos...que
de egalitate	tot atât de ... ca (și)	tan...como
	tot așa de ... ca (și)	tan...como
	la fel de ... ca (și)	igual...que
	deopotrivă de ... ca (și)	igual...que

Leul este un animal mai periculos decât vulpea El león es un animal más peligroso que el zorro
Vorbești mai bine românește decât sora ta Hablas el rumano mejor que tu hermana

Un leu

Vocabulario nuevo:

- **Aduce** (v t) /a'du.che/ Traer: aduc, aduci, aduce, aducem, aduceți, aduc Imp.: adu Conj.: să aducă Pp.: adus
A aduce aminte Recordar
- **Ajuta** (v t) /a.yu'ta/ Ayudar: ajut, ajuți, ajută, ajutăm, ajutați, ajută Imp.: ajută, Conj.: să ajute, Pp.: Ajutat
- **Animal** (s.n.) /a.ni'mal/ Animal: animal, animale, animalul, animalele, animalului, animalelor
- **Băutură** (s.f.) /bəu'tu.rə/ Bebida: băutură, băuturi, băutura, băuturile, băuturii, băuturilor
- **Bezea** (s.f.) /be.ʒea/ Merengue: bezea, bezele, bezeaua, bezelele, bezelei, bezelelor
- **Bursă** (s.f.) /'bur.sə/ Beca: bursă, burse, bursa, bursele, bursei, burselor
- **Ca să** Para, por
- **Castel** (s.n.) /kas'tel/ Castillo: castel, castele, castelul, castelele, castelului, castelelor
- **Celebru** (adj. m.) /che'le.bru/ Célebre (m): celebru, celebri, celebrul, celebrii, celebrului, celebrilor
Celebră (f) /che'le.brə/ Célebre (f): celebră, celebre, celebra, celebrele, celebrii, celebrelor
- **Chelner** (s.m.) /'kel.ner/ Camarero: chelner, chelneri, chelnerul, chelnerii, chelnerului, chelnerilor
- **Crez** (s.n.) /krez/ Creencia, credo: crez, crezuri, crezul, crezurile, crezului, crezurilor

- **Curat** (adj. m.) /ku'rat/ Limpio: curat, curați, curatul, curații, curatului, curăților
Curată (f) /ku'ra.ta/ Limpia: curată, curate, curata, curatele, curatei, curatelor
- **Datorită** (prep.) /da.to'ri.ta/ Gracias a, por culpa de
- **Desert** (s.n.) /de'sert/ Postre: desert, deserturi, desertul, deserturile, desertului, deserturilor
- **Drum** (s.n.) /drum/ Camino, carretera, calzada: drum, drumuri, drumul, drumurile, drumului, drumurilor
- **Duce** (v.t) /'du.che/ Llevar: duc, duci, duce, ducem, duceți, duc Imp.: du Conj.: să ducă Pp.: dus
Duce (a se) Irse
- **Etaj** (s.n.) /e'tash/ Piso, planta: etaj, etaje, etajul, etajele, etajului, etajelor
- **Grație** (prep.) /'grat.sie/ Gracias a
- **Hartă** (s.f.) /'jar.ta/ Mapa: hartă, hărți, harta, hărțile, hărții, hărților
- **Kilometru** (s.m.) /ki.lo'me.tru/ Kilómetro: kilometru, kilometri, kilometrul, kilometrii, kilometrului, kilometrilor
- **Leu** (s.m.) /leu/ León, (moneda de curso legal en Rumanía): leu, lei, leul, leii, leului, leilor
- **Mâncare** (s.f.) /min'ka.re/ Comida: mâncare, mâncări, mâncarea, mâncările, mâncării, mâncărilor
- **Meniu** (s.n.) /me'niu/ Menú: meniu, meniuri, meniul, meniurile, meniului, meniurilor
- **Milă** (s.f.) /'mi.la/ Milla: milă, mile, mila, milele, milei, milelor
- **Moarte** (s.f.) /'moar.te/ Muerte: moarte, morți, moartea, morțile, morții, morților
- **Modern** (adj. m.) /mo'dern/ Moderno: modern, moderni, modernul, modernii, modernului, modernilor
Modernă (f) /mo'der.na/ Moderna: modernă, moderne, moderna, modernele, modernei, modernelor
- **Mort** (adj. m) /mort/ Muerto: mort, morți, mortul, morții, mortului, morților
Moartă (f) /'moar.ta/ Muerta: moartă, moarte, moarta, moartele, moartei, moartelor
- **Mulțumită** (prep.) /mult.su'mi.ta/ Gracias a
- **Niciodată** (adv.) /nich'i.o'da.ta/ Nunca
- **Ospătar** (s.m.) /os.pa'tar/ Camarero: ospătar, ospătari, ospătarul, ospătarii, ospătarului, ospătarilor
- **Periculos** (adj. m.) /pe.ri.ku'los/ Peligroso: periculos, periculoși, periculosul, periculoșii, periculosului, periculoșilor
Periculoasă (f) /pe.ri.ku'loa.sa/ Peligrosa: periculoasă, periculoase, periculoasa, periculoasele, periculoasei, periculoaselor
- **Poet** (s.m.) /poet/ Poeta (m): poet, poeți, poetul, poeții, poetului, poeților
Poetă (f) /'poe.ta/ Poeta (f), poetisa: poetă, poete, poeta, poetele, poetei, poetelor
- **Proiect** (s.n.) /pro'iect/ Proyecto: proiect, proiecte, proiectul, proiectele, proiectului, proiectelor
- **Prost** (adv.) /prost/ Mal
- **Răcoritor** (adj. m.) /rə.ko.ri'tor/ Refrescante (m): răcoritor, răcoritori, răcoritorul, răcoritorii, răcoritorului, răcoritorilor
Răcoritoare (f) /rə.ko.ri'toa.re/ Refrescante (f): răcoritoare, răcoritoare, răcoritoarea, răcoritoarele, răcoritoarei, răcoritoarelor
- **Religios** (adj. m.) /re.li'džios/ Religioso: religios, religioși, religiosul, religioșii, religiosului, religioșilor
Religioasă (f) /re.li.gi'oa.sa/ Religiosa: religioasă, religioase, religioasa, religioasele, religioasei, religioaselor
- **Sfârșit** (s.n.) /sfir'shit/ Fin, final: sfârșit, sfârșituri, sfârșitul, sfârșiturile, sfârșitului, sfârșiturilor
- **Studiu** (s.n.) /'stu.diu/ Estudio: studiu, studii, studiul, studiile, studiului, studiilor
- **Târg** (s.n.) /tirg/ Feria, mercado: târg, târguri, târgul, târgurile, târgului, târgurilor
- **Toaletă** (s.f.) /toa'le.ta/ Servicios, aseos: toaletă, toalete, toaleta, toaletele, toaletei, toaletelor
- **Trecut** (adj. m.) /tre'kut/ Pasado: trecut, trecuți, trecutul, trecuții, trecutului, trecuților
Trecută (f.) /tre'ku.ta/ Pasada: trecută, trecute, trecuta, trecutele, trecutei, trecutelor
- **Vulpe** (s.f.) /'vul.pe/ Zorro: vulpe, vulpi, vulpea, vulpile, vulpii, vulpilor

Expresiones:

- A da o **mână** de ajutor..... Echar una mano
- A se **duce** la culcare..... Irse a la cama

Ejemplos:

- Datorită crezurilor religioase nu a avut nici o **prietenă**..... Por culpa de las creencias religiosas no ha tenido ni una amiga
- Eu vorbisem..... Yo había hablado
- Tu mâncaseși..... Tú habías comido
- Făcu ce nu mai făcuse niciodată..... Hizo lo que nunca había hecho
- Îți voi da ce o să pot ca să te **ajut** în studiul tău..... Te daré lo que pueda por ayudarte en tu estudio
- **Ajută-mă!**..... ¡Ayúdame!
- Mă duc la **hotel**..... Me voy al hotel
- Ei **unde** trebuie să se **ducă**?..... ¿Dónde tienen que ir ellos?
- Mă duc la **școală** ca să **învăț**..... Voy a la escuela para aprender
- Ce drum **duce** la **castel**?..... ¿Qué camino lleva al castillo?
- Au fost de **acord** că trebuie să **lucrăm**..... Han estado de acuerdo en que tenemos que trabajar mai mult **dacă** vrem să **ducem** proiectul la bun sfârșit más si queremos llevar el proyecto a buen término
- Ei vor să le **ducă** pe ele cu mașina..... Ellos quieren llevarlas a ellas en coche
- **Chelnerul** îmi **aduce** o băutură răcoritoare..... El camarero me trae un refresco
- Asta îmi **aduce** aminte că am și eu un **cadou** pentru tine..... Esto me recuerda que yo también tengo un regalo para ti
- Leul este un animal mai periculos decât **vulpea**..... El león es un animal más peligroso que el zorro
- Vorbești mai bine românește decât sora ta..... Hablas el rumano mejor que tu hermana
- El se **duce** să trimită cărți **unor** studenți..... Él se va a enviar libros a unos estudiantes
- Mă duc să **cumpăr** un ziar..... Me voy a comprar un periódico
- Nu știm **dacă** ne **ducem** la **mare**..... No sabemos si nos vamos al mar

O vulpe

Lista 27

1. Fue a la universidad gracias a una beca A mers la universitate datorită unei burse
2. Maria le había dado muchos libros a su hermano Maria îi daduse multe cărți fratelui sau
3. ¿Habías comido ya el postre? Mâncaseși deja desertul?
4. Tenemos que ayudar a nuestros amigos Trebuie să-i ajutăm pe prietenii noștri
5. ¡Ayúdeme! Ajutați-mă!
6. ¡No me ayudes! Nu mă ajuta!
7. ¡No me ayudéis! Nu mă ajutați!
8. ¿Podrías ayudarme? Ai putea să mă ajuți?
9. ¿Puedes ayudarme? Poți să mă ajuți?
10. María le está ayudando Maria îl ajută
11. Me gustaría que me ayudes cuando lo necesito Mi-ar plăcea să mă ajuți atunci când am nevoie
12. Me has ayudado mucho M-ai ajutat mult
13. ¿Quieres que te ayude? Vrei să te ajut?
14. Te puedo ayudar yo, si quieres Te pot ajuta eu, dacă vrei
15. ¿Quieres que te ayudemos? Vrei să te ajutăm?
16. Clípea me ayuda en el jardín Clípea mă ajută în grădină
17. ¡Ven también tú a echarnos una mano! Vino și tu să ne dai o mână de ajutor!
18. Esto me habría ayudado de verdad Asta m-ar fi ajutat într-adevăr
19. Este trabajo te podría ayudar a hacerte más célebre Acest lucru te-ar putea ajuta să devii și mai celebru!
20. Ayúdame a hacer el merengue Ajută-mă să fac bezele
21. ¿Me ayudas a poner la mesa? Mă ajuți să pun masa?
22. Me voy al mercado Mă duc la târg
23. ¿Puedo ir al servicio, por favor? Pot să mă duc la toaletă, vă rog?
24. Él quiere irse a un museo El vrea să se ducă la un muzeu
25. Queremos irnos al restaurante Vrem să ne ducem la restaurant
26. ¿Os vais allí en coche? Vă duceți acolo cu mașina?
27. ¿Dónde te vas? Unde te duci?
28. Me voy a la cama Mă duc la culcare
29. Era verdad que Javier no se iba a casa Era adevărat că Javier nu se ducea acasă
30. El señor y la señora Nanu se iban a Rumanía Domnul și doamna Nanu se duceau în România
31. Nos vamos por el pasillo del tercer piso Ne ducem pe coridorul de la etajul trei
32. Mejor os vais fuera Mai bine vă duceți afară
33. Vete al salón a ayudar a mamá Du-te în salon să o ajuți pe mama
34. Mañana me iré a una exposición Măine o să mă duc la o expoziție
35. El año 2010 será mejor que el 2009 Anul 2010 va fi mai bun decât 2009
36. Era un poeta tan grande como Mihai Eminescu Era un poet tot atât de mare ca Mihai Eminescu
37. Maria es igual de alta que tú Maria e la fel de înaltă ca tine
38. Un Ferrari cuesta más que un Dacia Un Ferrari costă mai mult decât o Dacia
39. Este país es mucho más pequeño que Bulgaria Această țară este mult mai mică decât Bulgaria
40. pero es más moderno dar este mai modernă
41. Una milla es más larga que un kilómetro O milă este mai lungă decât un kilometru
42. América es más grande que Europa America este mai mare decât Europa.
43. Tengo un mapa en casa que es mejor que este Am o hartă acasă care este mai bună decât aceasta.
44. La ciudad está más limpia este año que el año pasado Orașul este mai curat anul acesta decât anul trecut
45. El coche va peor hoy que ayer Mașina merge mai prost azi decât ieri
46. Tienes que traer un perro Trebuie să aduci un câine
47. El gato trae a casa ratones muertos Pisica aduce în casă șoareci morți
48. Yo no me acuerdo de su muerte Eu nu-mi aduc aminte de moartea lui
49. ¿Le traigo (a usted) también el menú? Vă aduc și meniul?
50. El camarero trae la comida y la bebida Ospătarul aduce mâncarea și băutura

28

ȘTII SĂ JOCI TENIS?

ȚABES JUGAR AL TENIS?

- Los adverbios
- **Ba da, Ba nu**
- Los verbos **a juca** y **a spăla**

Pastă de dinți

Los adverbios son palabras que van junto a los verbos para calificar una acción.

La mayoría de los adverbios rumanos tiene la misma forma que el adjetivo en masculino singular del que proceden:

Scrive corect Escribe correctamente

Sólo los que proceden de adjetivos que terminan en –esc, forman el adverbio en –ește: **românesc**→**românește**

Los que proceden de verbos o sustantivos se forman con –iș o îș. **Față**→**fățiș**, **piept**→**pieptiș**

Muy pocos acaban en –mente: **real**→**realmente**, **social**→**socialmente**

Algunos sustantivos que indican períodos de tiempo pueden funcionar como adverbios y suelen ir articulados:

Merg vara la mare Voy en verano al mar

Los adverbios negativos suelen añadir una segunda negación antes del verbo:

Nici nu bea, nici nu manâncă Ni come, ni bebe

Los adverbios pueden ser de:

Lugar: **Aici-acolo, aproape-departe, jos-sus, afară-înăuntru, nicăieri-pretutindeni, înainte-înapoi, deasupra-dedesubt, dincoace-dincolo, oriunde, unde, alături, acasă**, etc.

Vrei să stai aici? ¿Quieres quedarte aquí?
Poșta centrală e foarte aproape La oficina central de correos está muy cerca

Tiempo: **acum-atunci, ieri-azi-mâine, poimâine-alaltăieri, devreme-târziu, niciodată-(în)totdeauna, mereu, adesea, deseori-rareori, des-rar, adineauri, deseară, curând, apoi, când, încă, iarăși, imediat, iar**, etc.

Cine știe unde este acum Quién sabe dónde estará ahora
Atunci am învățat primul meu cuvânt român Entonces aprendí mi primera palabra rumana

Modo: **așa, bine, anevoie, degeaba, cam, abia, aieva, astfel, doar, gata, mai, tocmai, întocmai, numai, zadarnic, asemeni, rar, mult-puțin, foarte, prea, destul, împreună**, etc.

După-masă va fi gata Estará listo después de comer

Afirmación: **da, ba da, ba bine că nu, evident, bineînțeles, firește, sigur, desigur, întocmai, neapărat, etc.**

Ba da equivale a un “sí” enfático, cuando queremos hacer hincapié en una respuesta afirmativa o cuando respondemos afirmativamente ante una aseveración o pregunta negativa:

Nu locuiești în oraș? ¿No vives en la ciudad?
Ba da! ¡Sí!

Negación: **nu, ba nu, nici, dimpotrivă, nicidecum, etc.**

Lo contrario de **ba da** es **ba nu**

Ai mulți bani Tienes mucho dinero
Ba nu! ¡Que no!

El verbo jugar:

A juca		Jugar, actuar	
(Eu)	joc	juego	Imperfect pers. a I-a: jucam
(Tu)	joci	juegas	Imperativ pers. a II-a.: joacă
(El) / (ea)	joacă	juega	Conjunctiv pers. a III-a.: să joace
(Noi)	jucăm	jugamos	Participiu.: jucat
(Voi)	jucați	jugáis	Gerunziu: jucând
(Ei) / (ele)	joacă	juegan	

El verbo **a juca**, es reflexivo cuando se trata de jugar con un juguete:

Vrei să te joci cu mîngea? ¿Quieres jugar con la pelota?

Cuando se trata de practicar un deporte, jugar a un juego, o interpretar un papel, no es reflexivo:

Pepe joacă șah Pepe juega al ajedrez
Joacă un mare actor Actúa un gran actor
Știi să joci tenis? ¿Sabes jugar al tenis?

Un refrán:

Când pisica nu-i acasă, joacă șoarecii pe masă Cuando el gato no está en casa, juegan los ratones en la mesa

O pisică și un șoarece

El verbo lavar:

	A spăla	Lavar	
(Eu)	spăl	lavo	Imperfect pers. a I-a: spălam
(Tu)	speli	lavas	Imperativ pers. a II-a.: spală
(El) / (ea)	spală	lava	Conjunctiv pers. a III-a.: să spele
(Noi)	spălăm	lavamos	Participiu.: spălat
(Voi)	spălați	laváis	Gerunziu: spălând
(Ei) / (ele)	spală	lavan	

El verbo **a spăla** admite muchas posibilidades. Se usa en reflexivo con pronombre acusativo cuando nos lavamos a nosotros mismos:

Mă spăl cu apă	Me lavo con agua
Mă spăl pe dinți	Me lavo los dientes

Se usan pronombres dativos cuando lavamos algo que pertenece a alguien (dativo posesivo) para indicar esa posesión:

Îmi spăl cămașa	Me lavo la camisa
Îți spăl cămașa	Te lavo la camisa
Își speli cămașa?	¿Me lavas la camisa?

Y se usa como un verbo transitivo cuando lavamos un objeto sin indicar la posesión:

Eu spăl un obiect	Yo lavo un objeto
Am timp să spăl farfurile	Tengo tiempo de lavar los platos

Incluso admite tanto pronombres de dativo como de acusativo indistintamente, las dos frases siguientes son válidas:

Își spăla mâinile	Se lava las manos
Se spăla pe mâini	Se lava las manos

Vocabulario nuevo:

- **Duce** (v.t) /'du.che/ Llevar: duc, duci, **duce**, **ducem**, **duceți**, duc Imp.: du Conj.: să **ducă** Pp.: dus
- **Arhitect** (s.m) /ar.ji'tect/ Arquitecto: arhitect, arhitecți, arhitectul, arhitecții, arhitectului, arhitecților
- **Ba da** (adv) /ba da/ Sí
- **Ba nu** (adv) /ba nu/ No
- **Biliard** (s.n.) /bi.li'ard/ Billar: biliard, biliarde, biliardul, biliardele, biliardului, biliardelor
- **Cămașă** (s.f.) /kə'ma.shə/ Camisa: cămașă, cămăși, cămașa, cămășile, cămășii, cămășilor
- **Central** (adj. m.) /chen'tral/ Central (m): central, centrali, centralul, centralii, centralului, centralilor
Centrală (f) /chen'tra.lə/ Central (f): centrală, centrale, centrala, centralele, centralei, centralelor
- **Des** (adv) /des/ A menudo, con frecuencia
- **Dinte** (s.m.) /'din.te/ Diente: dinte, dinți, dintele, dinții, dintelui, dinților
- **Domino** (s.n.) /do.mi'no/ Dominó: domino, dominouri, dominoul, dominourile, dominoului, dominourilor
- **Față** (s.f.) /'fa.tsə/ Cara: față, fețe, fața, fețele, feței, fețelor
- **Gata** (adv) /'ga.ta/ Preparado (a), Listo (a)
- **Juca** (v.t.) /zu'ka/ Jugar, actuar: joc, joci, **joacă**, jucăm, **jucăți**, **joacă** Imp.: **joacă** Conj.: să **joace**, Pp.: jucat
- **Lenjerie** (s.f.) /len.ze'ri.e/ Lencería, ropa interior: lenjerie, lenjerii, lenjeria, lenjeriile, lenjeriei, lenjeriilor
- **Minge** (s.f.) /'min.dʒe/ Pelota: minge, mingi, mîngea, mîngile, mingii, mingilor
- **Nisip** (s.n.) /ni'sip/ Arena: nisip, nisipuri, nisipul, nisipurile, nisipului, nisipurilor
- **Obiect** (s.n.) /o'biect/ Objeto: obiect, obiecte, obiectul, obiectele, obiectului, obiectelor
- **Pastă** (s.f.) /'pas.tə/ Pasta: pastă, paste, pasta, pastele, pastei, pastelor
- **Popic** (s.n.) /po'pik/ Bolo: popic, popice, popicul, popicele, popicului, popicelor

- **Poștă** (s.f.) /'pɔʃ.tə/ Correos: poștă, poște, poșta, poștele, poștei, poștelor
- **Praf** (s.n.) /praf/ Polvo: praf, prafuri, praful, prafurile, prafului, prafurilor
- **Rachetă** (s.f.) /ra'ke.tə/ Raqueta: rachetă, rachete, racheta, rachetele, rachetei, rachetelor
- **Robot** (s.m.) /ro'bot/ Robot: robot, roboți, robotul, roboții, robotului, roboților
- **Roman** (s.m.) /ro'man/ Romano: roman., romani, romanul, romanii, romanului, romanilor
- **Romană** (s.f.) /ro'ma.nə/ Romana: romană, romane, romana, romanele, romanei, romanelor
- **Șigur** (adv) /'si.gur/ Seguramente, con seguridad
- **Spăla** (v.t.) /spə'la/ Lavar: spăl, speli, spală, spălăm, spălați, spală Imp.: spală, Conj.: să spele, Pp.: spălat
- **Șah** (s.n.) /ʃahj/ Ajedrez: șah, șahuri, șahul, șahurile, șahului, șahurilor
- **Tenis** (s.n.) /'te.nis/ Tenis: tenis, teniși, tenisul, tenișii, tenisului, tenișilor
- **Univers** (s.n.) /u.ni'vers/ Universo: univers, universuri, universul, universurile, universului, universurilor
- **Zar** (s.n.) /zar/ Dado: zar, zaruri, zarul, zarurile, zarului, zarurilor

Ejemplos:

• Scrie corect.....	Escribe correctamente
• Merg vara la mare.....	Voy en verano al mar
• Nici nu bea, nici nu mănâncă.....	Ni come, ni bebe
• Vrei să stai aici?.....	¿Quieres estar aquí?
• Poșta centrală e foarte aproape.....	La oficina central de correos está muy cerca
• Cine știe unde este acum!.....	¿Quién sabe dónde está ahora!
• Atunci am învățat primul meu cuvânt român.....	Entonces aprendí mi primera palabra rumana
• După-masă va fi gata.....	Después de comer estará lista
• Nu locuiești în oraș?.....	¿No vives en la ciudad?
• Ba da.....	Sí
• Ai mulți bani.....	Tienes mucho dinero
• Ba nu!.....	¿Que no!
• Vrei să te joci cu mingea?.....	¿Quieres jugar con la pelota?
• Pepe joacă șah.....	Pepe juega al ajedrez
• Joacă un mare actor.....	Actúa un gran actor
• Știi să joci tenis?.....	¿Sabes jugar al tenis?
• Când pisica nu-i acasă, joacă șoarecii pe masă.....	Cuando el gato no está en casa, juegan los ratones en la mesa
• Mă spăl cu apă.....	Me lavo con agua
• Mă spăl pe dinți.....	Me lavo los dientes
• Îmi spăl cămașa.....	Me lavo la camisa
• Îți spăl cămașa.....	Te lavo la camisa
• Îmi speli cămașa?.....	¿Me lavas la camisa?
• Eu spăl un obiect.....	Yo lavo un objeto
• Am timp să spăl farfuriile.....	Tengo tiempo de fregar (lavar) los platos
• Își spăla mâinile.....	Se lava las manos
• Se spăla pe mâini.....	Se lava las manos

Dumnezeu nu joacă zaruri cu universul

(Dios no juega a los dados con el universo) *Albert Einstein*

Lista 28

1. No te vayas allí.....	Nu te duce acolo
2. ¿Está lejos?.....	Este departe?
3. Seguramente es Ana.....	Sigur este Ana
4. Estoy listo inmediatamente.....	Imediat sunt gata
5. Estamos juntos.....	Suntem împreună
6. ¿No te gustan las patatas?.....	Nu-ți plac cartofii?
7. Sí, me gustan.....	Ba da, îmi plac
8. ¿Ella no es arquitecto?.....	Ea nu este arhitect?
9. Sí, ella es arquitecto.....	Ba da, ea este arhitect
10. El niño juega con arena.....	Copilul se joacă cu nisip
11. Les gusta jugar a las cartas.....	Le place să joace cărți
12. Pepe juega al billar.....	Pepe joacă biliard
13. Jugamos al dominó.....	Jucăm domino
14. ¿Sabes jugar al tenis?.....	Știi să joci tenis?
15. Sabes que he jugado al tenis durante el invierno.....	Tu știi că am jucat tenis în timpul iernii
16. Antes jugaba a los bolos muy a menudo.....	Înainte jucam popice foarte des
17. Este año todavía no he jugado.....	Anul acesta nu am mai jucat
18. Ahora, juguemos a los bolos.....	Acum să jucăm popice
19. Juego al tenis con una raqueta.....	Joc tenis cu o rachetă
20. ¿Juegas con mi robot?.....	Te joci cu robotul meu?
21. Mi padre sabe jugar al tenis.....	Tătal meu știe să joace tenis
22. Vamos a jugar!.....	Hai să ne jucăm
23. Me voy al baño a lavarme.....	Mă duc în baie să mă spăl
24. ¡Lávese!.....	Spălați-vă!
25. No se lave ahora.....	Nu vă spălați acum
26. La lencería se lava con dificultad.....	Lenjeria se spală greu
27. Lávese las manos.....	Spălați-vă pe mâini
28. Me lavo la ropa.....	Îmi spăl hainele
29. Te lavas la camisa.....	Îți speli cămașa
30. Se lava la camisa.....	Își spală cămașa
31. Nos lavamos las camisas.....	Ne spălăm cămășile
32. Yo te lavo tu camisa.....	Eu îți spăl cămașa ta
33. ¿Tú me lavas mi camisa?.....	Tu îmi speli cămașa mea?
34. El sabe lavar.....	Ei știu să spele
35. Se va al baño a lavarse.....	Se duce în baie să se spele
36. Los romanos se lavaban en baños públicos.....	Romanii se spalau în băi publice
37. Por la tarde me lavo con agua caliente.....	Seara mă spăl cu apă caldă
38. Yo me he lavado.....	Eu m-am spălat
39. ¡Lávate!.....	Spală-te!
40. Lavo mi coche.....	Îmi spăl mașina
41. Se lo lava ahora.....	I-l spală chiar acum
42. Me lavo la cara.....	Mă spăl pe față
43. Me he lavado la cara.....	M-am spălat pe față
44. Me lavo a mí, no a ti.....	Mă spăl pe mine nu pe tine
45. Cuando vuelvo de la ciudad me lavo el polvo de la cara.....	Când vin din oraș mă spăl de praf pe față
46. Me lavo los dientes dos veces al día.....	Mă spăl pe dinți de doi ori pe zi.
47. ¿Se ha lavado (usted)?.....	V-ați spălat ?
48. Lávese los dientes por la mañana con pasta de dientes.....	Spălați-vă pe dinți dimineața cu o pastă de dinți
49. Me voy a lavar las manos.....	Mă duc să mă spăl pe mâini
50. Dios no juega a los dados con el universo.....	Dumnezeu nu joacă zaruri cu universul

29

CINE MERGE ÎNCET, DEPARTE AJUNGE

QUIEN VA DESPACIO, LLEGA LEJOS

- El supino
- Los verbos **a ajunge** y **a cânta**
- Algunos instrumentos musicales

O mașină de spălat

El supino es una forma impersonal del verbo que expresa una finalidad y que consta de una preposición (**de, după, la, pe, pentru**) y el participio. En español se usaría el infinitivo solo, con una preposición (de, para, por, a...) o la palabra „que”.

La frase del tema anterior: „La lencería se lava con dificultad”, se diría de forma más natural:

Lenjeria e greu de spălat La lencería es difícil de lavar

También se usa con sustantivos:

Mașină de spălat	Lavadora (literalmente: máquina de lavado)
Mașină de scris	Máquina de escribir
Ochelari de citit	Gafas para leer

Casi todos los verbos usan la preposición **de**:

Am de citit	Tengo que leer
N-am nimic de făcut	No tengo nada que hacer

Aunque hay verbos que usan otras preposiciones como **la**:

Am dus hainele la spălat He llevado la ropa a lavar

El supino acompaña con frecuencia a adverbios como **greu, bine, ușor...**

E ușor de spus	Es fácil de decir
E greu de făcut	Es difícil de hacer
E bine de știut	Es bueno saber(lo)

El verbo **a ajunge** significa “llegar” y “bastar” o “ser suficiente”

A ajunge	Llegar	
(Eu) ajung	llego	Imperfect pers. a I-a: ajungeam
(Tu) ajungi	llegas	Imperativ pers. a II-a.: ajungi!
(El) / (ea) ajunge	llega	Conjunctiv pers. a III-a.: să ajunga
(Noi) ajungem	llegamos	Participiu.: ajuns
(Voi) ajungeți	llegáis	Gerunziu: ajungând
(Ei) / (ele) ajung	llegan	

Ejemplos:

Am ajuns târziu pentru că am avut o avarie	He llegado tarde porque he tenido una avería
În câte zile ajunge?	¿En cuántos días llega?
Va ajunge imediat	Llegará inmediatamente

Si lo usamos con pronombre dativo significa que algo nos llega, nos alcanza o nos es suficiente:

Nu-mi ajung banii, dar mâncarea îmi ajunge No me llega el dinero, pero la comida es suficiente

Una expresión útil:

Ajunge! ¡Basta!

Y unos refranes:

Ruga păcătosului n-ajunge la cer La oración del pecador no llega al cielo
Vulpea când n-ajunge la struguri zice că sunt acri La zorra, cuando no llega a las uvas, dice que están agrias

El verbo **a cânta** significa „cantar”, „tocar” (un instrumento musical), o „interpretar” (una pieza musical)

A Cânta		Cantar	
		Tocar (un instrumento)	
(Eu)	cânt	canto, toco	Imperfect pers. a I-a: cântam
(Tu)	cânți	cantas, tocas	Imperativ pers. a II-a.: cântă!
(El) / (ea)	cântă	canta, toca	Conjunctiv pers. a III-a.: să cânte
(Noi)	cântăm	cantamos, tocamos	Participiu.: cântat
(Voi)	cântați	cantáis, tocáis	Gerunziu: cântând
(Ei) / (ele)	cântă	cantan, tocan	

Para „cantar” o „tocar” una pieza musical, no es necesario ninguna preposición:

Cântă groaznic Canta fatal
Orchestra cântă Mozart La orquesta toca (algo de) Mozart

En cambio, para „tocar un instrumento” se usa la preposición **la**:

Acest cerșetor cântă la acordeon Este mendigo toca el acordeón

acordeon

Ahora con el supino:

Am de cântat un cântec românesc Tengo que cantar una canción rumana

Vocabulario nuevo:

- **Acordeon** (s.n.) /a.kor.de'on/ Acordeón: acordeon, acordeoane, acordeonul, acordeoanele, acordeonului, acordeoanelor
- **Acru** (adj. m.) /'a.kru/ Agrio: acru, acri, acrul, acrii, acrului, acrilor
Acră (f) /'a.kra/ Agria: acră, acre, acra, acrele, acrei, acrelor
- **Ajunge** (v.t.) /a'ʒun.dʒe/ Llegar, bastar: ajung, ajungi, ajunge, ajungem, ajungeti, ajung Imp.: ajunge, Conj.: să ajunga Pp.: ajuns
- **Avarie** (s.f.) /a.va'ri.e/ Avería: avarie, avarii, avaria, avariile, avariei, avariilor
- **Cânta** (v.t.) /kɨn'ta/ Cantar, tocar: cânt, cânti, cântă, cântăm, cântați, cântă Imp.: cântă Conj.: să cânte Pp.: cântat
- **Cântec** (s.n.) /'kɨn.tek/ Canto, canción
Cântec de leagăn Canción de cuna
- **Catedrală** (s.f.) /ka.te'dra.lə/ Catedral: catedrală, catedrale, catedrala, catedralele, catedralei, catedralilor
- **Cer** (s.n.) /cher/ Cielo: cer, ceruri, cerul, cerurile, cerului, cerurilor
- **Cerșetor** (s.m.) /cher.she'tor/ Mendigo: cerșetor, cerșetori, cerșetorul, cerșetorii, cerșetorului, cerșetorilor
Cerșetoare (s.f.) /cher.she'toa.re/ Mendiga: cerșetoare, cerșetoare, cerșetoarea, cerșetoarele, cerșetoarei, cerșetoarelor
- **Corabie** (s.f.) /ko'ra.bi.e/ Velero, nave: corabie, corăbii, corabia, corăbiile, corăbiei, corăbiilor
- **Excelent** (adv.) /eks.che'lent/ Excelentemente
Excelent (adj. m.) /eks.che'lent/ Excelente (m): excelent, excelenți, excelentul, excelenții, excelentului, excelenților
Excelentă (f) /eks.che'len.tə/ Excelente (f): excelentă, excelente, excelenta, excelentele, excelentei, excelentelor
- **Ghitară** (s.f.) /gui'ta.rə/ Guitarra: ghitară, ghitare, ghitarra, ghitarele, ghitarei, ghitarelor
- **Greier** (s.m.) /gre.ier/ Grillo: greier, greieri, greierul, greierii, greierului, greierilor
- **Groznic** (adv.) /groʒ.nik/ Fatal, horriblemente, espantosamente
- **Instrument** (s.n.) /ins.tru'ment/ Instrumento: instrument, instrumente, instrumentul, instrumentele, instrumentului, instrumentelor
- **Interesant** (adj. m.) /in.te.re'sant/ Interesante (m): interesant, interesanți, interesantul, interesanții, interesantului, interesanților
Interesantă (f) /in.te.re'san.tə/ Interesante (f): interesantă, interesante, interesante, interesantele, interesantei, interesantelor
- **Intersecție** (s.f.) /in.ter'sect.sie/ Cruce, intersección: intersecție, intersecții, intersecția, intersecțiile, intersecției, intersecțiilor
- **Încet** adv /m'fet/ lentamente
- **Leagăn** (s.n.) /'lea.gən/ Cuna: leagăn, leagăne, leagănul, leagănele, leagănului, leagănelor
- **Lume** (s.f.) /'lu.me/ Mundo: lume, lumi, lumea, lumile, lumii, lumilor
- **Mașină de scris** Máquina de escribir
- **Mașină de spălat** Lavadora
- **Minunat** (adj. m.) /mi.nu'nat/ Maravilloso: minunat, minunați, minunatul, minunații, minunatului, minunaților
Minunată (f) /mi.nu'na.tə/ Maravillosa: minunată, minunate, minunata, minunatele, minunatei, minunatelor
- **Oboi** (s.n.) /o'bo.i/ Oboe: oboi, oboaie, oboiul, oboaiele, oboiului, oboaielor
- **Ochelari** (s.m.) /o.ke'lar.i/ Gafas: ---, ochelari, ---, ochelarii, ---, ochelarilor
- **Păcătos** (adj. m.) /pə.kə'tos/ Pecador: păcătos, păcătoși, păcătosul, păcătoșii, păcătosului, păcătoșilor
Păcătoasă (f) /pə.kə'toa.sə/ Pecadora: păcătoasă, păcătoase, păcătoasa, păcătoasele, păcătoasei, păcătoaselor
- **Petrecere** (s.f.) /pe'tre.che.re/ Diversión, celebración, fiesta: petrecere, petreceri, petrecerea, petrecerile, petrecerii, petrecerilor
- **Pian** (s.n.) /pian/ Piano: pian, pian, pianul, pianele, pianului, pianelor
- **Piață** (s.f.) /'piat.sə/ Mercado: piață, piețe, piața, piețele, pieței, piețelor
- **Recital** (s.n.) /re.chi'tal/ Recital, concierto: recital, recitaluri, recitalul, recitalurile, recitalului, recitalurilor

- **Regulă** (s.f.) /'re.gu.lə/ Regla, norma: regulă, reguli, regula, regulile, regulii, regulilor
- **Rugă** (s.f.) /'ru.gə/ Oración: rugă, rugi, ruga, rugile, rugii, rugilor
- **Rusesc** (adj. m.) /ru'sesk/ Ruso: rusesc, rusești, rusescul, ruseștii, rusescului, ruseștilor
- **Rusească** (f) /ru'seas.kə/ Rusa: rusească, rusești, ruseasca, ruseștile, ruseștii, ruseștilor
- **Strugure** (s.m.) /'stru.gu.re/ Uva: strugure, struguri, strugurele, strugurii, strugurelui, strugurilor
- **Superb** (adv.) /su'perb/ Maravillosamente
- **Tamburină** (s.f.) /tam.bu'ri.nə/ Pandereta: tamburină, tamburine, tamburina, tamburinele, tamburinei, tamburinelor
- **Tocmai** (adv.) /'tok.mai/ Precisamente, apenas, ahora mismo, justo ahora
- **Trompetă** (s.f.) /trom'pe.tə/ Trompeta: trompetă, trompete, trompeta, trompetele, trompetei, trompetelor
- **Țăran** (s.m.) /tsə'ran/ Campesino: țăran, țărani, țăranul, țărani, țăranului, țăranilor
- **Vioară** (s.f.) /vi'oa.rə/ Violín: vioară, viori, vioara, viorile, viorii, viorilor
- **Xilofon** (s.n.) /xi.lo'fon/ Xilófono: xilofon, xilofone, xilofonul, xilofonele, xilofonului, xilofonelor

Expresiones:

- Ajunge!;Basta!

Ejemplos:

- Cine merge încet, departe ajunge Quien va despacio llega lejos
- Lenjeria e greu de spălat La lencería es difícil de lavar
- Am de citit Tengo que leer
- N-am nimic de făcut No tengo nada que hacer
- Am dus hainele la spălat He llevado la ropa a lavar
- E ușor de spus Es fácil de decir
- E greu de făcut Es difícil de hacer
- E bine de știut Es bueno saberlo
- Am ajuns târziu pentru că am avut o avarie He llegado tarde porque he tenido una avería
- În câte zile ajunge? ¿En cuántos días llega?
- Va ajunge imediat Llegará inmediatamente
- Nu-mi ajung banii, dar mâncarea îmi ajunge No me llega el dinero, pero la comida es suficiente
- Ruga păcătosului n-ajunge la cer La oración del pecador no llega al cielo
- Vulpea când n-ajunge la struguri zice că sunt acri Cuando la zorra no llega a las uvas, dice que están agrias
- Cântă groaznic Canta fatal
- Orchestra cântă Mozart La orquesta toca algo de Mozart
- Acest cerșetor cântă la acordeon Este mendigo toca el acordeón
- Am de cântat un cântec românesc Tengo que cantar una canción rumana
- La începutul recitalului nu a cântat prea bine Al principio del concierto no cantó demasiado bien
- A cântat superb la sfârșitul recitalului Ha cantado maravillosamente al final del concierto
- Ea tocmai cântă un cântec rusesc Ella acaba de cantar una canción rusa
- Ea nu a cântat la petrecerea din seara aceasta Ella no ha cantado en la fiesta de esta noche

Lista 29

1. Leer, he leído, pero escribir, no he escrito nada	De citit , am citit , dar de scris , n-am scris nimic
2. ¿Qué hay que hacer?	Ce-i de făcut ?
3. Es interesante leerlo	E interesant de citit
4. No hay mucho que escribir	Nu-i mult de scris
5. No hay nada que hacer	Nu-i nimic de făcut
6. Tienes muchas cosas que hacer hoy	Ai multe lucruri de făcut azi
7. Es bueno saber esta regla	E bine de știut regula asta
8. Es difícil de creer que ella hable chino	E greu de crezut că ea vorbește chineza
9. Tengo que trabajar mucho	Am de lucrat mult
10. La carne es buena para comer	Carnea e bună de mâncat
11. Para beber, vino blanco	De băut , vin alb
12. Yo tengo que hacerlos pasado mañana	Eu le am de făcut poimâine
13. Ya he llegado	Deja am ajuns
14. Había poca gente cuando he llegado	Era puțină lume când am ajuns
15. Tiene que llegar (usted) al primer cruce	Trebuie să ajungeți la prima intersecție
16. Llegará un día de estos	Va ajunge într-un din zilele acestea
17. Llegará a mediados de mes	Va ajunge la jumătate lunii
18. Por favor, ¿Cómo puedo llegar a la catedral?	Vă rog , cum pot ajung la catedrală ?
19. Cuando vamos a pie llegamos despacio	Când mergem pe jos, ajungem încet
20. Cuando vamos en avión llegamos rápido	Când mergem cu avionul , ajungem repede
21. Un campesino llega la mercado	Un țaran ajunge la piață
22. Si fuera en avión llegaría más rápido	Dacă aș merge cu avionul , aș ajunge mai repede
23. ¿Cómo se puede llegar desde Timisoara a Bucarest?	Cum se poate ajunge de la Timișoara la București ?
24. ¿Cómo se puede llegar desde España a Rumanía?	Cum se poate ajunge din Spania în România ?
25. Ve despacio para llegar lejos	Mergi încet, că ajungi departe!
26. Llegaremos hoy después de comer al mar	Vom ajunge azi după-masă la mare
27. Si fueras más rápido, llegarías a tiempo	Dacă ai merge mai repede , ai ajunge la tiimp
28. ¿A qué hora llega?	La ce oră ajunge ?
29. ¿Adónde quiere (usted) llegar?	Unde vreți să ajungeți ?
30. El tren ha llegado	Trenul a ajuns
31. Las naves llegaron al puerto	Corăbiile au ajuns în port
32. Los grillos cantan de noche	Greierii cântă noaptea
33. Tocas muy bien la guitarra	Cânți foarte bine la ghitară
34. Sé tocar cuatro instrumentos	Știu să cânt la patru instrumente
35. La madre le canta una canción de cuna	Mama îi cântă un cântec de leagăn
36. Mi hermana toca el oboe	Sora mea cântă la oboi
37. Yo sé tocar la pandereta	Eu știu să cânt la tamburină
38. Has cantado excelentemente	Ai cântat excelent
39. ¿Sabes tocar la trompeta?	Știi să cânți la trompetă ?
40. En la escuela toco el xilófono	La școală cânt la xilofon
41. Canta muy bien	Cântă foarte bine
42. Ella canta de alegría	Ea cântă de bucurie
43. ¿Por qué no te gusta cantar conmigo?	De ce nu-ți place să cânți cu mine ?
44. Quiero cantar	Vreau să cânt
45. Le gusta cantar	Îi place să cânte
46. Pepe toca de maravilla el violín	Pepe cântă minunat la vioară
47. El domingo el juega al tenis o toca el piano	Duminica el joacă tenis sau cântă la piano
48. Canta tan bien como tú	Cântă tot atâta de bine ca tine
49. Canta mejor que tú	Cântă mai bine decât tine
50. Canta peor que tú	Cântă mai puțin bine decât tine

30

POFTA VINE MÂNCÂND

EL APETITO VIENE COMIENDO

- El gerundio
- Mi se pare
- Mă doare
- Partes del cuerpo humano

Corpul uman

El gerundio se reconoce por las terminaciones (-**ând** o -**ind** en rumano, „endo” o „ando” en español) que se añaden a la raíz del verbo.

Înveți mai repede o limbă vorbind Aprendes más rápido un idioma hablando

Se puede hablar perfectamente sin usar un sólo gerundio, pero es necesario reconocerlo, por ejemplo, la siguiente frase puede construirse tanto con como sin gerundio. El gerundio puede tener sentido causal (como en el próximo ejemplo), temporal, condicional o modal. También observamos que el negativo del gerundio se forma con la sílaba **ne-** pegada al principio de la palabra.

Nefiind atent a făcut accident Al no estar atento ha provocado un accidente
Pentru că n-a fost atent a făcut accident Como no ha estado atento ha provocado un accidente

Un accident

Cuando al gerundio se le añade un pronombre, tanto de acusativo como de dativo, se le añade la letra **u** y el correspondiente pronombre con un guión, quedando una estructura muy parecida a la española:

Neplăcându-mi vinul roșu, nu beau No gustándome el vino tinto, no bebo

Aunque en español preferimos otro tipo de construcciones sin el gerundio a la hora de traducir:

Grăsimile, făcându-mi rău, nu mănânc gras Como las grasas me sientan mal, no como grasa

Los verbos que terminan en **-i** o **-ia -ie** forman el gerundio en **-ind** los que terminan en **-a, -î, o -ea** en **-înd** con excepciones como **a veghea** → **veghind**

El verbo **a părea**:

	A părea	Parecer	
(Eu)	par	parezco	Imperfect pers. a I-a: cântam
(Tu)	pari, pai	pareces	Imperativ pers. a II-a.: cântă!
(El) / (ea)	pare	parece	Conjunctiv pers. a III-a.: să cânte
(Noi)	părem	parecemos	Participiu.: cântat
(Voi)	păreți	pareceis	Gerunziu: cântând
(Ei) / (ele)	par	parecen	

Se usa con más frecuencia como un verbo impersonal reflexivo, así pues, en la práctica se usa sólo la tercera persona precedida del pronombre dativo abreviado:

A se părea	Parecer
Mi se pare	Me parece
Ți se pare	Te parece
I se pare	Le parece
Ni se pare	Nos parece
Vi se pare	Os parece
Li se pare	Les parece

O el participio **părut** para la construcción del pasado: **Mi s-a părut, ți s-a părut...**

Cuando precede a un verbo va seguida de la partícula **că**:

Se pare că ai dreptate	Parece que tienes razón
Mi se pare că am temperatură	Me parece que tengo fiebre

También se usa la forma enfática del pronombre dativo:

Mie mi se pare un plan foarte bun A mí me parece un plan muy bueno

Si quisiéramos usar el verbo „parecer”, con el sentido de „parecerse a alguien” usaríamos **a se asemăna** o **a semăna cu**, que no veremos de momento.

Vin roșu

A dura (doler) es un verbo incompleto que se usa sólo en tercera persona, al estilo de **a plăcea**, tanto en singular **doare**, como en plural **dor**. En este caso se emplean los pronombres de acusativo: **mă, te, îl, ne, vă, îi**

A dura		Doler		
(Eu)	---	---	Imperfect pers. a I-a: ---	
(Tu)	---	---	Imperativ pers. a II-a.: ---	
(El) / (ea)	doare	duele	Conjunctiv pers. a III-a.: să doară	
(Noi)	---	---	Participiu.: durut	
(Voi)	---	---	Gerunziu: durând	
(Ei) / (ele)	dor	duelen		

Te doare piciorul	Te duele la pierna
Ne dor brațele	Nos duelen los brazos
Ne doare brațul	Nos duele el brazo
Te dor picioarele	Te duelen las piernas

También se puede usar la forma enfática del pronombre:

Pe mine mă doare capul A mí me duele la cabeza

En la frases siguientes aparecerá vocabulario relacionado con las partes del cuerpo, curiosamente en rumano no tienen una palabra distinta para distinguir el pie de la pierna. Si le es necesario especificar puede decir **laba piciorului** (mano de la pierna), o **de la gleznă în jos** (del tobillo para abajo)

Braț

Vocabulario nuevo:

- **Absolut** (adv.) /ab.so'lut/ Absolutamente
- **Accident** (s.n.) /ak.chi'dent/ Accidente: accident, accidente, accidentul, accidente, accidentului, accidentelor
- **Amigdală** (s.f.) /a.mig'da.lə/ Amígdala: amigdală, amigdale, amigdala, amigdalele, amigdalei, amigdalelor
- **Amigdalită** (s.f.) /a.mig.da'li.tə/ Amigdalitis, anginas: amigdalită, amigdalite, amigdalita, amigdalitele, amigdalitei, amigdalitelor
- **Amuzant** (adj. m.) /a.mu'zant/ Divertido: amuzant, amuzanți, amuzantul, amuzanții, amuzantului, amuzanților
- **Amuzantă** (f.) /a.mu'zan.tə/ Divertida: amuzantă, amuzante, amuzanta, amuzantele, amuzantei, amuzantelor
- **Atent** (adj. m., adv.) /a'tent/ Atento: atent, atenți, atentul, atenții, atentului, atenților
- **Atentă** (adj. f.) /a'ten.tə/ Atenta: atentă, atente, atenta, atentele, atentei, atentelor
- **Băiețel** (s.m.) /bə.ie'tsel/ Chiquillo: băiețel, băieței, băiețelul, băieței, băiețelului, băiețelilor
- **Benefic** (adj. m.) /be'ne.fik/ Benéfico: benefic, benefici, beneficul, beneficii, beneficului, beneficilor
- **Braț** (s.n.) /brats/ Brazo: braț, brațe, brațul, brațele, brațului, brațelor

- **Burtă** (s.f.) /'bur.tə/ Barriga: burtă, burți, burta, burțile, burții, burților
- **Ceva** (pron. Indet.) /che'va/ Algo, algún, alguna, cierto, cierta.
- **Cicatrice** (s.f.) /chi.ca'tri.che/ Cicatriz: cicatrice, cicatrice, cicatricea, cicatricele, cicatricei, cicatricelor
- **Corp** (s.n.) /korp/ Cuerpo: corp, corpuri, corpul, corpurile, corpului, corpurilor
- **Cot** (s.n.) /kot/ Codo: cot, coate, cotul, coatele, cotului, coatelor
- **Crimă** (s.f.) /'kri.mə/ Crimen: crimă, crime, crima, crimele, crimei, crimelor
- **Deprimant** (adj. m.) /de.pri'mant/ Deprimente (m): deprimant, deprimanți, deprimantul, deprimanții, deprimantului, deprimanților
- **Deprimantă** (f) /de.pri'man.tə/ Deprimente (f): deprimantă, deprimante, deprimanta, deprimantele, deprimantei, deprimantelor
- **Direct** (Adj. m.) /di'rect/ Directo: direct, direcți, directul, direcții, directului, direcților
- **Directă** (f) /di'rec.tə/ Directa: directă, directe, directa, directe, directei, directelor
- **Durea** (v.t.) /du'rea/ Doler: ---, ---, doare, ---, ---, dor Imp.: --- Conj.: să doară Pp.: durut
- **Extrem** (adj. m.) /ex'trem/ Extremo: extrem, extremi, extremul, extremii, extremului, extremilor
- **Extremă** (f) /ex'tre.mə/ Extrema: extremă, extreme, extrema, extremele, extremei, extremelor
- **Gât** (s.n.) /gət/ Cuello: gât, gâturi, gâtul, gâturile, gâtului, gâturilor
- **Gleznă** (s.f.) /'glez.nə/ Tobillo: gleznă, glezne, glezna, gleznelor, gleznei, gleznelor
- **Gras** (adj. m.) /gras/ Graso, gordo: gras, grași, grasul, grașii, grasului, grașilor
- **Grasă** (f) /'gra.sə/ Grasa, gorda: grasă, grase, grasa, grasele, grasei, graselor
- **Grășime** (s.f.) /grə'shi.me/ Grasa: grășime, grășimi, grășimea, grășimile, grășimii, grășimilor
- **Incredibil** (adj. m.) /in.kre'di.bil/ Increíble (m): incredibil, incredibili, incredibilul, incredibili, incredibilului, incredibililor
- **Incredibilă** (f) /in.kre'di.bi.lə/ Increíble (f): incredibilă, incredibile, incredibila, incredibilele, incredibilei, incredibilelor
- **Îngrozitor** (adj. m.) /ɪn.gro.zi'tor/ Espantoso: îngrozitor, îngrozitori, îngrozitorul, îngrozitorii, îngrozitorului, îngrozitorilor
- **Îngrozitoare** (f) /ɪn.gro.zi.toa.re/ Espantosa: îngrozitoare, îngrozitoare, îngrozitoare, îngrozitoare, îngrozitoare, îngrozitoare, îngrozitoare
- **Labă** (s.f.) /'la.bə/ Pata, pie: labă, labe, laba, labele, labei, labelor
 - **Laba piciorului** → Pie
- **Măsea** (s.f.) /mă'sea/ Muela: măsea, măsele, măseaua, măselele, măselei, măselelor
- **Merit** (s.n.) /'me.rit/ Mérito: merit, merite, meritul, meritele, meritului, meritelor
- **Nedrept** (Adj. m.) /ne'drept/ Injusto: nedrept, nedrepti, nedreptul, nedreptii, nedreptului, nedreptilor
- **Nedreaptă** (f) /ne'dreap.tə/ Injusta: nedreaptă, nedrepte, nedreapta, nedreptele, nedreptei, nedreptelor
- **Părinte** (s.m.) /pə'rin.te/ Padre o madre: părinte, părinți, părintele, părinții, părintelui, părinților
- **Părea** (v) /pə'rea/ Parecer: par, pari, pare, părem, păreți, par Imp.: pari Conj.: să pară Pp.: părut
- **Picior** (s.n.) /pi'chior/ Pierna: picior, picioare, piciorul, picioarele, piciorului, picioarelor
- **Plan** (s.n.) /plan/ Plan: plan, planuri, planul, planurile, planului, planurilor
- **Poftă** (s.f.) /'pof.tə/ Apetito, ganas: poftă, pofta, poftele, poftei, poftelor
- **Principal** (adj. m) /prin.chi'pal/ Principal (m): principal, principali, principalul, principalii, principalului, principalilor
- **Principală** (f) /prin.chi'pa.lə/ Principal (f): principală, principale, principala, principalele, principalei, principalelor
- **Responsabil** (adj. m.) /res.pon'sa.bil/ Responsable (m): responsabil, responsabili, responsabilul, responsabilii, responsabilului, responsabililor
- **Responsabilă** (f) /res.pon'sa.bi.lə/ Responsable (f): responsabilă, responsabile, responsabila, responsabilele, responsabilei, responsabilelor
- **Rinichi** (s.m.) /ri'ni.ki/ Riñón: rinichi, rinichi, rinichiul, rinichii, rinichiului, rinichilor

- **Sforăit** (s.n.) /sfo.rə'it/ Ronquido: sforăit, sforăituri, sforăitul, sforăiturile, sforăitului, sforăiturilor
- **Stomac** (s.n.) /sto'mak/ Estómago: stomac, stomacuri, stomacul, stomacurile, stomacului, stomacurilor
- **Temperatură** (s.f.) /tem.pe.ra'tu.rə/ Temperatura: temperatură, temperaturi, temperatura, temperaturile, temperaturii, temperaturilor
- **Uman** (adj. m.) /u'man/ Humano: uman, umani, umanul, umanii, umanului, umanilor
- **Umană** (f) /u'ma.nə/ Humana: umană, umane, umana, umanele, umanei, umanelor
- **Ureche** (s.f.) /u're.ke/ Oreja: ureche, urechi, urechea, urechile, urechii, urechilor

Ureche

Ejemplos:

- Pofta vine mâncând..... El apetito viene comiendo
- Având mașină, ai putea merge mai des la părinți..... Teniendo coche, podrías ir más a menudo donde tus padres
- Înveți mai repede o limbă vorbind..... Aprendes más rápido un idioma hablando
- Nefiind atent a făcut accident..... Al no estar atento ha provocado un accidente
- Pentru că n-a fost atent a făcut accident..... Como no ha estado atento ha provocado un accidente
- Neplăcându-mi vinul roșu, nu beau..... No gustándome el vino tinto, no bebo
- Grăsimile, făcându-mi rău, nu mănânc gras..... Como las grasas me sientan mal, no como grasa
- Se pare că ai dreptate..... Parece que tienes razón
- Mi se pare că am temperatură..... Me parece que tengo fiebre
- Mie mi se pare un plan foarte bun..... A mí me parece un plan muy bueno
- Te doare piciorul..... Te duele la pierna
- Ne dor brațele..... Nos duelen los brazos
- Ne doare brațul..... Nos duele el brazo
- Te dor picioarele..... Te duelen las piernas
- Pe mine mă doare capul..... A mí me duele la cabeza

Laba piciorului

Lista 30

1. Yendo a pie llegaría más tarde.....	Mergând pe jos ai ajunge mai târziu
2. Yendo en avión llegaría más rápido.....	Mergând cu avionul, aș ajunge mai repede
3. Yendo a pie he llegado más tarde.....	Mergând pe jos am ajuns mai târziu
4. Estando en Rumanía es necesario aprender rumano.....	Stând în România, e nevoie să înveți românește
5. Trabajando juntos, los niños aprenden a vivir juntos.....	Lucrând împreună, copiii învața să trăiască împreună
6. ¿No os parece divertido?.....	Nu vi se pare amuzant?
7. Parece que ha sido responsable de más crímenes.....	Se pare că a fost responsabil pentru mai multe crime!
8. Me parece que el principal mérito es el mío.....	Mi se pare că principalul merit e al meu
9. Parece que el ronquido es bueno para la salud.....	Se pare că sforăitul este benefic pentru sănătate
10. ¿Qué te parece?.....	Cum ți se pare?
11. Me parece bien.....	Mi se pare bine
12. Me parece muy interesante.....	Mi se pare foarte interesant
13. Me parece muy injusto.....	Mi se pare foarte nedrept
14. No me parece bien en absoluto.....	Nu mi se pare bine deloc
15. Me parece muy mal.....	Îmi pare foarte rău
16. Me parece absolutamente increíble eso que escribes.....	Mi se pare absolut incredibil ceea ce scrii
17. A mí me parece extremadamente deprimente.....	Mie mi se pare extrem de deprimant
18. Me parece que también tiene (usted) un chiquillo.....	Mi se pare că aveți și un băiețel
19. ¿Qué te duele?.....	Ce te doare?
20. ¿Te duele algo?.....	Te doare ceva?
21. Me duele la cicatriz.....	Mă doare cicatricea
22. Si te sigue doliendo vete directamente al hospital.....	Dacă te mai doare , du-te direct la spital
23. Desde ayer me duele la cabeza.....	De ieri mă doare capul
24. Me duele la cabeza espantosamente.....	Mă doare capul îngrozitor
25. Me duelen las piernas.....	Mă dor picioarele
26. No me duele nada.....	Nu mă doare nimic
27. Ayer me dolió la cabeza pero hoy ya no me duele.....	Ieri m-a durut capul, dar azi nu mă mai doare
28. ¿Qué le duele (a usted)?.....	Ce vă doare?
29. Me duele un diente.....	Mă doare un dinte
30. Me duele la garganta.....	Mă doare gâtul
31. ¿Le duele mucho?.....	Vă doare rău?
32. Sí, mucho.....	Da foarte rău
33. Le duele (a usted) el oído a causa del vuelo.....	Vă doare urechea din cauza zborului
34. Me duele mucho la cabeza.....	Mă doare foarte tare capul
35. Me duele esta muela.....	Mă doare această măsea
36. Me duele este diente.....	Mă doare acest dinte
37. ¿Dónde le duele?.....	Unde vă doare?
38. Me duele aquí.....	Mă doare aici
39. Me duele el estómago.....	Mă doare stomacul
40. Me duele eso que me dices.....	Mă doare ceea ce îmi spui
41. Tengo un dolor de muelas.....	Am o durere de măsele
42. Me duele el codo.....	Mă doare cotul
43. Me duele la barriga.....	Mă doare burta
44. Me duele el pie.....	Mă doare laba piciorului
45. Cuando tienes amigdalitis te duelen las amígdalas.....	Când ai amigdalită, te dor amigdalele
46. Me duelen los riñones.....	Mă dor rinichii
47. Me duele esta muela de arriba.....	Mă doare această măsea de sus
48. Me duele esta muela de abajo.....	Mă doare această măsea de jos
49. Me duele esta muela de delante.....	Mă doare această măsea din față
50. Me duele esta muela de atrás.....	Mă doare această măsea din spate

A

RECURSOS DE RUMANO EN INTERNET

(Se ha comprobado la existencia y el funcionamiento de todos los enlaces en el momento de incorporarlos a la lista. No obstante, la presencia de un enlace en este documento no garantiza en ningún modo su funcionamiento)

TELEVISIÓN ONLINE

181

- <http://delicast.com/tv/Romania> (Canales de televisión y radio online gratuitos)
- www.gecotv.ro/posturi/11/Romania (lugar desde el que acceder a la mayoría de canales)
- jlc-software.com/index.php?page=internet_tv.html (Visor de televisión)

INFORMACIÓN ESCRITA

(Sólo sitios con diacríticas)

• www.adevarul.ro	• www.evz.ro	• www.prosport.ro
• www.adevarul.es	• www.gandul.info	• www.realitatea.net
• www.allmodels.ro	• www.gsp.ro	• www.revistafelicia.ro
• www.analogtv.ro	• www.jurnalul.ro/editia_online	• www.romanalibera.com
• www.cancan.ro	• www.libertatea.ro	• www.romanul.eu
• www.capital.ro	• www.mediafax.ro	• www.sfin.ro
• www.catavincu.ro	• www.memoria.ro	• www.ultima-ora.ro
• www.click.ro	• www.money.ro	• www.ziare.ro
• www.cotidianul.ro	• www.mytex.ro	• www.ziarulnational.com/
• www.evenimentul.ro	• www.originiromania.com	• www.ziarulring.ro

RADIO

- delicast.com/radio/Romania (página desde donde se puede acceder a multitud de emisoras online)
- www.listenlive.eu/romania.html
- www.realitateaafm.net

RECURSOS LINGÜÍSTICOS GRATUITOS

dexonline.ro/ (MUY BUENO Completísimo diccionario, con declinador y conjugador incluidos)

www.dictio.ro (completísimo, incluye un buen traductor de palabras y un mejorable traductor de frases completas en varios idiomas)

www.squidoo.com/learn-Romanian Página muy completa (en inglés) y estructurada de enlaces a recursos de rumano.

www.dictionare.com/english/dictionary.htm (diccionario con la posibilidad de buscar una palabra en inglés)

www.dictionarromanenglez.ro Bueno, incluye expresiones usuales para las palabras buscadas

www.vocubular.ro Otro diccionario basado en una colección de diccionarios tipo DEX

www.wordreference.com/enro Diccionario inglés-rumano con frases ejemplo para cada palabra

cnt.dnt.md/romint/undp/index.php („**Limba care ne unește**”). El curso más completo en la red, totalmente gratuito y legal. Tres niveles, cuadernos de ejercicios y audio incluidos. Ideal para hacer con un profesor, completamente en rumano)

www.goethe-verlag.com/book2/RO/ROES/ROES002.HTM (Curso con 100 lecciones. Unas 2000 frases, traducidas en rumano y en español, con la posibilidad de bajarse gratis el audio más completo de internet, varias horas en mp3)

www.archeus.ro/lingvistica/main (Múltiples recursos lingüísticos, diccionarios, declinador, conjugador, y traductor al inglés de palabras sueltas, posibilidad de encontrar la palabra base si se le da una variante declinada y de encontrar todas las variantes de una palabra base)

www.happychild.org.uk/freeway/romanian/index.htm Listas completas de verbos conjugados y cientos de páginas con vocabulario en inglés y rumano.

www.apertium.org/index.php?id=trautorom Traductor en línea de rumano a español. Con todas las virtudes y defectos de este tipo de programas. Mejorable. De momento es sólo una curiosidad. Aún queda tiempo para que sea efectivo.

www.engo.com/es/ro/index.html Unas 80 listas de vocabulario y algunas frases, con ejercicios tipo test. Entretenido

www.langtolang.com Diccionario bilingüe con múltiples combinaciones de idiomas y la posibilidad de acceder a un teclado virtual rumano.

www.verbix.com/languages/romanian.shtml (probablemente el conjugador más completo. En la versión de pago te dan una lista de los verbos que se conjugan igual que el que has buscado, en la versión gratuita esta lista se limita a un máximo de 25 verbos)

www.linguasnet.com/lessons/home_ro.html (Entretenido Curso tipo cómic. Nivel principiante)

www.edu.gva.es/polin/val/publi_rom_val.html (Parecido al anterior, en valencià o en rumano, a elegir, con una calidad de sonido excelente)

<http://www.internetpolyglot.com/romanian/lessons-es-ro> (otro curso, 43 lecciones, con audio y juegos para aprender palabras sueltas)

http://ro.wikipedia.org/wiki/Pagina_principal%C4%83 (Wikipedia en rumano)

http://ro.wiktionary.org/wiki/Pagina_principal%C4%83 (Diccionario de Wikipedia. No están todas las palabras pero las que están vienen muy completas, con declinación, magníficas ilustraciones, ejemplos, etimología, fonética... acabará siendo uno de los mejores)

http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Enciclopedia_Rom%C3%A2niei (Enciclopedia tipo wikipedia, en rumano, hecha por rumanos y orientada a las humanidades)

www.logosdictionary.org/pls/dictionary/new_dictionary.kdic.alfabeto2?code_language=RO (diccionario ilustrado infantil, conjugador, biblioteca... todo en una infinidad de idiomas)

romanian-podcast.blogspot.com Curso de rumano por entregas que incluye podcasts en pdf y audio de calidad con ayudas en un inglés que se entiende perfectamente. Se quedó en la lección 18, pero hasta ahí muy bien.

www.phrasebase.com/spanish Con lecciones, palabras, frases e, incluso, profesores en línea. Tienes que registrarte. El registro gratuito no permite acceder al audio. Además de lo típico también puedes aprender esas frases que no vienen en ningún manual: insultar, coquetear, temas sexuales...

RELATOS BILINGÜES

http://dl41.dinaser.com/hosting/carei.es/documentos/pais_colores_ciclo2y3.pdf Cuento contra el racismo en español, por C.A.R.E.I. y el mismo cuento en rumano:

http://dl41.dinaser.com/hosting/carei.es/documentos//EL_Pais_de_los_Colores_RUMANO_web.pdf

www.unilang.org/resources.php?mode=category&category=stories diversas historias breves, algunas de las cuales se pueden ver en dos idiomas a la vez, y unas pocas en español y en rumano.

LIBROS Y DOCUMENTOS EN RUMANO

www.cartiaz.ro (Sitio desde el que descargar una gran variedad y cantidad de libros en rumano)

www.polirom.ro/biblioteca-online Unos treinta libros en rumano

editura.liternet.ro/catalog/toate-cartile.html Libros en rumano

www.romanianvoice.com Cultura rumana, con interesantes apartados de fotos y poesía. Y mucho más, como videos antiguos de humor con el guión transcrito completamente.

www.poezii.biz Poesía. Hay unas pocas con audio para ir acostumbrando el oído.

FOROS

<http://help.berberber.com/ajutor-la-traduceri-romanian> (Con ayuda en francés y un subforo de Curso de Rumano)

<http://forum.wordreference.com/forumdisplay.php?f=76> (Con ayuda principalmente en inglés)

<http://www.phrasebase.com/forum/board.php?FID=56> (Con ayuda principalmente en inglés o rumano)

OTROS

www.conquistador.ro (Juego cultural de preguntas y respuestas online, completamente en rumano)

www.123urban.ro Diccionario de argot y palabras coloquiales que no se encuentran habitualmente en otros diccionarios (Ojo, contiene algunas expresiones malsonantes y palabras vulgares, no es apto para todos los públicos)

www.bancuri.net Colección de chistes clasificados por categorías (Para nivel intermedio en adelante), ojo, hay chistes que no son para todos los gustos.

say.expressivo.com/nk1wucpo (Texto a voz en Rumano con la posibilidad de bajarse gratis el mp3 resultante, muy útil si quieres saber cómo se pronuncia una frase completa. Suena robótico, sin embargo, de los tres que he encontrado, es el que suena más natural, la versión gratuita está limitada a textos cortos)

B

BIBLIOGRAFIA

DICCIONARIOS Y VOCABULARIOS

184

Diccionario Rumano (rumano-español, spaniol-român) © 2004 Ediciones Librería Universitaria, S.L. www.edicioneslu.com ISBN 84-96445-00-3

Diccionario de bolsillo rumano-español y viceversa (Dicționar de buzunar român-spaniol și viceversa) © 2004 P. Nieto. (Editorial Sísifo) nietop@hotmail.com ISBN 978-84-932799-9-6

Diccionario Rumano-Español Español-Rumano (Dicționar Român-Spaniol Spaniol-Român) © Turpin Editores S.L. (Corrección y Gramática Ileana Bucurenciu) ISBN 84-609-1803-3

Dicționar poliglot (română, engleză, franceză, germană, italiană, spaniolă) ©2001 Teora (Carmen Nedelcu, Maria Ilescu, Gabriela Scurtu, Valeria Neagu, Adriana Costăchescu) www.Teora.ro ISBN 973-20-0060-0

Dicționar român-spaniol și spaniol-român (Dic. Spaniol mic dublu) ©2005, 1997 Teora (Cristina Hăulică, Eleodor Focșeneanu) www.Teora.ro ISBN 973-601-347-2

Vocabulario ilustrado español-rumano (Vocabular ilustrat român-spaniol) Icaria Editorial www.icariaeditorial.com © Montserrat Esteve Palà, Norbert. Traducción rumana: Nicolae Razvant, Svetlana Gherta ISBN 978-84-7426-503-3

Léxico para situaciones español-rumano român-spaniol Autora: Ana Maria Diaconescu © Centro de Lingüística Aplicada Atenea. Abril 2005. www.editatenea.com ISBN 84-95855-47-X

Dicționar spaniol-român de expresii și locuțiuni Autores: Rafael Pisot, Loreta Mahalu, Constantin Teodorovici © 2002 Editura POLIROM www.polirom.ro ISBN 973-683-965-6

Dicționar român-spaniol de expresii și locuțiuni Autores: Constantin Teodorovici, Rafael Pisot © 2005 Editura POLIROM www.polirom.ro ISBN 973-681-855-1

Tsutsu Diccionario Dibujado español-rumano Diționar desenat spaniol-român Idea original: Ángel Martínez Ramos © 2006 Prensa Universitaria www.prensauniversitaria.com ISBN 84.95955.35.0

Marele Dicționar Vizual în 5 Limbii: Română, Engleză, Franceză, Spaniolă, Germană © 2008 QA International Jean Claude Corbeil, Ariane Archambault www.litera.ro ISBN 978-973-675-460-9

Dicționar Spaniol-Român pentru copii © Susaeta Ediciones, S.A. Publicat în România de Editura Girasol. București 2009 Ilustrații: Eduardo Trujillo ISBN: 978-606-525-001-7

GUÍAS DE CONVERSACIÓN, FRASES USUALES ETC...

Guía práctica de conversación Español Rumano ©Málaga Traduce Adriana Pintori Olivotto ©Editorial Arguval www.arguval.com ISBN 84-89672-38-5

Rumano guía de conversación y diccionario © Difusión (Centro de investigación y Publicaciones de Idiomas S.L.) www.difusion.com Autora: Ileana Oana Dumitru. Editorial: Idiomas Pons ISBN 978-84-8443-387-3

Ghid de spaniolă pentru români, spaniola fără bariere (Guía de español para rumanos, español sin barreras) Raluca-Elena Țuc ©Espasa Calpe, S. A., Madrid Junio 2005 www.espasa.com ISBN 84-670-1834-8

Ghid de conversație YALE român spaniol © URMO S.A. de Ediciones www.urmo.com ISBN 84-314-0486-8

Ghid de conversație și dicționar român-spaniol, spaniol-român Autora: Angelica Tomsa Editorial A.C.L.
www.almacendeliberia.com ISBN 84-609-2074-7

Rumano de cada día (Româna de fiecare zi) Autores: Stan Nechifor, Javier Lorente (Gramática). Idiomas Pons
©Difusión, Centro de Investigación y Publicaciones de Idiomas, S.L., Barcelona, 2007 www.difusion.com ISBN 978-84-8443-459-7

GUIAS DE AUTUESTUDIO

Le roumain sans peine (El rumano sin esfuerzo) Sólo disponible en francés e italiano. Autor Vincent Iluțiu © Assimil 1989 www.assimil.com ISBN 2-7005-0145-4

Teach Yourself Romanian. En inglés. Autores: © 1992, 2003 Dennis Deletant & Yvonne Alexandrescu
www.teachyourself.co.uk ISBN 978-0-340-86852-2

Colloquial Romanian. En inglés. © Dennis Deletant, Ramona Gönczöl-Davies 1983, 1985, 2002 ISBN 0-415-23783-1, ISBN 0-203-99475-2 (E-book) www.eBookstore.tandf.co.uk

Româna cu sau fără profesor (En rumano con traducciones al inglés y al francés) Autora: Liana Pop © Editurii Equinox 1991 ISBN 973-9114-04-0

OTROS

Cărțile lui Nur (los libros de Nur) (Varios textos para niños en edad escolar en edición bilingüe rumano-español)
Autores © 2006 Ahmad Alkuwaifi, Montserrat Torres Fabrés www.puntintercanvi.org ISBN 84-611-2069-8

Esquemas de Rumano (Gramática y usos lingüísticos) Autor: José Damián González-Barros © 2004 Centro de lingüística aplicada Atenea www.editatenea.com ISBN 84-95855-36-4

Guía Total Rumanía (Guía de viaje) © Grupo Anaya S.A. 2008 www.anayatouringclub.com ISBN 978-84-9776-687-6

C

CÓMO ESCRIBIR LAS DIACRÍTICAS EN RUMANO

Hay varias formas de escribir los textos en rumano con sus diacríticas. Todas ellas están comprobadas en los programas de Microsoft Office 2007, sistema operativo Windows e Internet Explorer, y no se puede garantizar que funcionen con otros programas.

- El método más recomendable para quien escriba en los dos idiomas, español y rumano, es aprenderse los códigos Unicode para los caracteres especiales del rumano, es decir, si tiene un teclado español con la configuración en español (aparecen en la barra de tareas las letras ES).
 - Ă→Alt+258, ă→Alt+259, Ș→Alt+350, ș→Alt+351, Ț→Alt+354, ț→Alt+355
 - Â→Shift+^ (la tilde mayúscula que hay junto a la letra p) y después A o también Alt+131
Î→Shift+^ y después I o también Alt+140
- Puede simplemente copiar este trozo de texto (ĂăȘșȚțÂâÎî) e ir copiando y pegando las letras necesarias, una vez compuesta la palabra puede cortarla y pegarla. Esto sirve incluso para poder pegar en los buscadores de internet que sólo aceptan ASCII.
- En los programas de Office como Word, Excel, Powerpoint, puede Insertar un Símbolo. Déle al menú Insertar, haga click sobre Símbolo, Más símbolos, vaya a Latín Extendido B y seleccione el carácter necesario. Una vez lo haya usado se pondrá el primero en la lista de caracteres sugeridos cada vez que dé a Insertar Símbolo. En Openoffice también funciona este método con la diferencia de que no se genera una lista con los últimos caracteres insertados y se tarda más.
- Para un texto largo en rumano recomiendo cambiar la Configuración del teclado. Si es la primera vez que lo hace tiene que seguir todos estos pasos: haga click sobre el símbolo ES que aparece en la barra inferior de la pantalla, haga Click sobre Mostrar Barra de Idioma, despliegue la barra de idioma haciendo Click en la flechita y luego en Configuración. En Servicios Instalados haga Click en Agregar, se le ofrecerá una lista de idiomas donde podrá desplegar Rumano, elija Teclado Rumano Estándar, déle a Aplicar y Aceptar. Puede minimizar la barra si quiere. Una vez hecho esto, cada vez que desee cambiar de español a rumano y viceversa basta con dos clicks, pulse en ES y eleja RO o viceversa. Esta es la distribución que queda:

En mayúsculas	En minúsculas
”!@#% ^ & * () _ +	„1234567890-=
QWERTYUIOPĂÎ	qwertyuiopăî
ASDFGHJKLȘȚĂ	asdfghjklșțâ
ZXCVBNM;:?	\zxcvbnm,./

Este método sirve incluso en los buscadores o en otras „suites” como Open office. No obstante, las diacríticas no serán visibles en programas que no tengan instalados caracteres distintos a los ASCII como, por ejemplo, los chat basados en IRC. Tiene el inconveniente de que la configuración del teclado en rumano no tiene tildes ni el signo de interrogación de apertura.

Personalmente, cuando trabajo con los dos idiomas a la vez uso método 1 con los programas Word y MSN, y el método 4 con Excel. He pegado en la parte superior del teclado numérico una pequeña tira que dice lo siguiente:

Alt+ ă259 ș351 ț355 Mays. -1

Son sólo 3 códigos a memorizar y me resulta más rápido que usar el ratón para Insertar. Tanto para â como para î no se necesita usar teclado especial puesto que existe la tilde circunfleja “^” junto a la letra “p” del teclado español.

D VIDEOS

VOCABULARIO Y FRASES BÁSICAS EN VIDEO

Casi todos los videos contienen ayuda en inglés solamente.

187

- www.youtube.com/user/dictzionarutza Divertido „diccionario” con unas pocas palabras explicadas en video por una rubia sexy
- www.youtube.com/watch?v=VZK9sCeagNc Una modelo nos explica las primeras frases en rumano
- langmedia.fivecolleges.edu/collection/lm_romania/roIndex.html (Unos cuantos videos que se pueden bajar. Diálogos cortos con frases muy útiles en situaciones habituales)
- www.youtube.com/watch?v=Rfxc0d5qHuo&feature=channel_page Los colores
- www.watchmojo.com/index.php?id=7074 Los días de la semana
- www.watchmojo.com/index.php?id=7075 Los números del uno al diez
- www.youtube.com/watch?v=5rXgvXJIMqQ&feature=channel_page Los números y el cambio de moneda
- www.youtube.com/watch?v=wQY2NffAIHE&feature=related Frutas y verduras
- www.youtube.com/watch?v=yr0dFOLw9NE&feature=related Frases básicas
- www.youtube.com/watch?v=NBNUHkYSnLw&feature=channel Frases útiles en el aeropuerto
- www.youtube.com/watch?v=tY7lCiIJ3us&feature=related Las partes de la cara
- www.metacafe.com/watch/yt-EsstT76QtYA/learn_romanian_pronouns_numbers Pronombres y números

VIDEOS MUSICALES CON LETRAS

Unas canciones de Cleopatra Stratan con las letras

- www.youtube.com/watch?v=yvvSSYQGe5U „Ghita” cantada por Cleopatra Stratan y subtitulada en español
- www.youtube.com/watch?v=S8MrlduovYc „Ghita” esta vez en foto fija y la letra en rumano
- www.youtube.com/watch?v=xx-Ia0kO-fk&feature=related „Zunea zunea”
- www.youtube.com/watch?v=YWEVuxRZCTE&feature=related „Zunea zunea” con la letra original
- www.youtube.com/watch?v=IYI8L3aDhtA „Noapte bună”
- www.youtube.com/watch?v=dpBsiYKI9UU „Noapte bună” con la letra original

Smiley

- www.youtube.com/watch?v=ILX_bkaJ8og „Am bani de dat” con letra en rumano

E EL ALFABETO FONÉTICO INTERNACIONAL AFI

El Alfabeto Fonético Internacional

La transcripción fonética se realiza utilizando el Alfabeto Fonético Internacional (AFI). Algunas de las ventajas de éste, frente a otros modos de notación de la pronunciación, son las siguientes:

- A cada sonido le corresponde un solo símbolo.
- A la mayoría de los sonidos transcritos le corresponden las mismas letras utilizadas en las lenguas romances (entre las que se encuentran el español y el rumano), así son fáciles de memorizar y reconocer.
- Es el único alfabeto fonético reconocido en el medio científico a nivel internacional
- Se utiliza en los diccionarios más prestigiosos del tipo inglés-español o **inglés-român** con los que están familiarizados muchos estudiantes.
- Todos los fenómenos fonológicos (acento, separación silábica, entonación etc.) de las lenguas que han sido bien estudiadas tienen un modo de notación estandarizado
- Se trata, por tanto, de la mejor alternativa frente a las transcripciones “figuradas”, las cuales no son capaces de transcribir ciertos sonidos y remiten a sonidos de otros idiomas que tal vez el estudiante de rumano tampoco conozca.

Transcripción fonética

Los símbolos fonéticos van encerrados entre barras oblicuas / /.

La sílaba acentuada se marca emplazando una línea vertical (') antes de la sílaba que contiene la vocal acentuada. En los monosílabos el acento no se marca.

La separación silábica se señala con un punto (.) entre las sílabas. En aquellos lugares donde coincidan un punto y la indicación de un acento, el punto no se escribe.

Limba română

Símbolo	Ejemplo en rumano	Transcripción	Ejemplo en español	Descripción del sonido
Vocales				
a	<i>amar</i>	/a' mar/	ámbar	vocală deschisă centrală nerotunjită
e	<i>elev</i>	/e' lev/	bebé	vocală mijlocie anterioară nerotunjită
i	<i>iris</i>	/' i.ris/	iris	vocală închisă anterioară nerotunjită
o	<i>ocol</i>	/o' kol/	ojo	vocală mijlocie posterioară rotunjită
u	<i>uluc</i>	/u' luk/	ñu	vocală închisă posterioară rotunjită
ə	<i>fără</i>	/' fə.rə/	No existe	vocală mijlocie centrală nerotunjită
ɨ	<i>vârî</i>	/vi' ri/	No existe	vocală închisă centrală nerotunjită
Consonantes				
p	<i>pom</i>	/pom/	pupa	consoană oclisivă bilabială surdă
b	<i>bun</i>	/bun/	baba	consoană oclisivă bilabială sonoră
t	<i>tot</i>	/tot/	todo	consoană oclisivă alveolară surdă
d	<i>dud</i>	/dud/	dedo	consoană oclisivă alveolară sonoră

k	<i>coc</i> <i>chel</i>	/kok/ /kel/	coco	consoană oclusivă velară surdă consoană oclusivă palatală surdă
g	<i>gol</i> <i>ghem</i>	/gol/ /gem/	gama guitarra	consoană oclusivă velară sonoră consoană oclusivă palatală sonoră
ts	<i>țap</i>	/tsap/	No existe	consoană africată alveolară surdă
tʃ	<i>cer</i>	/tʃer/	chapa	consoană africată postalveolară surdă
dʒ	<i>ger</i>	/dʒer/	No existe	consoană africată postalveolară sonoră
f	<i>foc</i>	/fok/	fofo	consoană fricativă labiodentală surdă
v	<i>val</i>	/val/	No existe	consoană fricativă labiodentală sonoră
s	<i>sos</i>	/sos/	salsa	consoană fricativă alveolară surdă
z	<i>zer</i>	/zer/	No existe	consoană fricativă alveolară sonoră
ʃ	<i>șarpe</i>	/'ʃar.pe/	No existe	consoană fricativă prepalatală surdă
ʒ	<i>jar</i>	/ʒar/	No existe	consoană fricativă prepalatală sonoră
h	<i>harpă</i> <i>hienă</i> <i>horn</i>	/'har.pə/ /hi'e.nə/ /horn/	No existe	consoană fricativă glotală surdă consoană fricativă palatală surdă consoană fricativă velară surdă
m	<i>mal</i>	/mal/	mamá	consoană nazală bilabială sonoră
n	<i>nor</i> <i>bancă</i>	/nor/ /'ban.kə/	nana banco	consoană nazală alveolară sonoră consoană nazală velară sonoră
l	<i>lac</i>	/lak/	lago	consoană lichidă laterală alveolară sonoră
r	<i>rac</i>	/rak/	pero	consoană lichidă vibrantă alveolară sonoră
Semivocales (diptongos)				
w	<i>rouă</i>	/'ro.wə/	guapa	consoană sonantă labiovelară
j	<i>iarnă</i>	/'jar.nə/	hielo, diana	consoană sonantă palatală
ɤ	<i>deal</i>	/dɛal/	No existe	semivocala corespunzătoare vocalei [e]
ɔ̞	<i>doar</i>	/dɔar/	doy	semivocala corespunzătoare vocalei [o]
Palatalización				
■j	<i>unchi</i>	/unkj/		Palatalización de la consonante precedente

Ejemplos:

- *cinci* /tʃintʃi/
- *băiat* /bə'jat/
- *pleoapă* /'ple̞a.pə/
- *alcool* /al.ko'ol/
- *exact* /eg'zakt/
- *este* /'jes.te/
- *copii* (s. m.) /ko'pij/
- *cópii* (s. f.) /'ko.pij/
- *genunchi* /dʒe'nunki/
- *genunchiul* /dʒe'nun.kjul/
- *hăină* (s. f.) /'haj.nə/
- *hăină* (adj.) /ha'i.nə/
- *real* /re'al/
- *reazem* /'re̞a.zem/

Una vez vistos y oídos los ejemplos anteriores no deberían quedar dudas sobre el funcionamiento del AFI pero, aunque lo mejor es escuchar horas y horas de audios, se debería hacer hincapié en los siguientes puntos acerca del alfabeto rumano:

- Las letras que no pertenecen al alfabeto latino se llaman diacríticas (en español tenemos: á, é, í, ó, ú, ñ, ü), es normal que en internet nos encontremos con textos que no las llevan, lo cual puede llevar a confusión. **Mana, mană, mǎna, mâna, mână** son palabras diferentes en rumano, igual que en español “practica” y “práctica”, “bebe” y “bebé” o “ano” y “año”.
- Las letras del alfabeto rumano que no se corresponden nunca con un sonido equivalente en español son las siguientes: ă, î, â, h, j, ș, ț, v, z.
 - ă→(AFI /ə/) Se trata de una vocal a medio camino entre la “a” y la “o”, como en algunas palabras del catalán. Trate pronunciar una “a” con la boca no tan abierta y la mandíbula relajada.
 - î, â→(AFI /i/) Se trata de una vocal que suena entre “i” y “u” (no se trata exactamente de la vocal francesa o japonesa). Trate de pronunciar una “u” con los labios extendidos a los lados a modo de media sonrisa, ayuda imaginar que se echa el aire desde el estómago.
 - h→(AFI /h/) Aunque el símbolo AFI sea igual que nuestra letra, no se trata de una letra muda, sino del sonido parecido a una “jota” suave que tienen los ingleses en palabras como “house”
 - j→(AFI /ʒ/) Se trata de un sonido a medio camino entre una “s” y una “y” como en la palabra francesa “jouer”
 - ș→(AFI /ʃ/) Es el sonido representado como “sh” en las palabras inglesas “she” o “shower”
 - ț→(AFI /ts/) El símbolo representa muy bien su sonido, equivalente al de la palabra italiana “pizza” o la inglesa “its”
 - v→(AFI /v/) Se trata de la v “valenciana” o sea, una consonante que suena como una “f” sonora, y no como una “b”
 - z→(AFI /z/) Una “s” sonora como en el inglés Zip

Es decir ¡ojo! Las letras “h”, “v”, y “z”, aunque se escriban en la transcripción fonética igual que en español, no suenan igual.

- La letra “g” en el alfabeto rumano, cuando va seguida de “e” o “i” es decir “ge” o “gi” viene representada por el símbolo /dʒ/:
 - g+e, g+i→AFI /dʒe/, /dʒi/ Entre una “ch” y una “ll” como en la palabra inglesa “gentleman”, o la italiana “giro” en el resto de los casos se utiliza igual que en español:
 - g+a, g+o... →AFI /ga/, /go/ ... es decir “suave”
- La letra “c” del alfabeto rumano, cuando va seguida de “e” o “i” es decir, “ce” o “ci” se representa con el símbolo /tʃ/:
 - C+e, c+i →AFI /tʃe/, /tʃi/ Como nuestra “ch” de “chorizo”, en el resto de los casos se utiliza igual que en español:
 - C+a, c+o... →AFI /ka/, /ko/..., para formar el sonido fuerte “k” en rumano, delante de “e” e “i”, se pone una “h” en medio:
 - Che, chi → AFI /ke/, /ki/
- Otras peculiaridades fonéticas:
 - La “r” siempre es suave como en la palabra española “pera” aunque vaya al principio de palabra
 - La “l” suena más “engolada”, más cerca de la laringe.
 - Para formar el sonido suave de “g” delante de “e” o “i” como en el español “guitarra”, se pone una h delante de la vocal: **ghiozdan**
 - La “e” al principio de los tiempos verbales del verbo a fi (nuestros verbos ser y estar) y de los pronombres, suena como “ie” en la palabra “hielo” (AFI /'je.lo/), por ejemplo palabras como **el** /jel/ o **este** /'jes.te/

- La “i” del final de muchas palabras es muda o casi, y puede tener un efecto, llamado palatalización, en la consonante que le precede:
 - Transformando las consonantes t, s, d, y c en ț, ș, z, y ch respectivamente.
 - O cambiando el sonido de las consonantes “g” y “c” /g/→/dʒ/, /k/→/tʃ/. En cualquiera de los dos casos no añade ninguna sílaba adicional
 - O, incluso cambiando la letra anterior a la consonante que le precede, ya sea una vocal o una consonante: insist→insîști
 - Su símbolo al final de las palabras no acentuadas en la última sílaba es / i/

Las letras **â** e **î**, aunque representan el mismo sonido tienen una clara diferencia ortográfica: la **î** se escribe siempre al inicio y al final de las palabras, mientras que la **â** se escribe en medio. Esta regla ha cambiado a lo largo del tiempo, con lo cual es probable que se encuentre palabras que no siguen estas reglas, sobretodo si se trata de textos antiguos.

NOTAS

¹ La ortografía rumana ha variado con el tiempo y en este caso concreto lo ha hecho varias veces. La norma actual es que la *Â* se escribe en medio de las palabras y la *Î* al principio y al final. Sin embargo, al ser una norma relativamente reciente, verá aún muchos textos donde encontrará palabras como **Cît, Romînia** o similares. Existen también excepciones en palabras derivadas y compuestas como **bineînțele**

² Dada la poca fiabilidad de las transcripciones figuradas, que utilizan letras del idioma habitual, en este caso del español, incapaz de transcribir ciertos sonidos del rumano como „ă, â, î, ș, ț”, y aunque se puede remitir a sonidos equivalentes en otros idiomas más conocidos por gran parte de los hispanohablantes como el inglés o el francés, pero no lo son por todos, he optado por recoger la fonética internacional. Para quien no esté acostumbrado le supondrá un pequeño esfuerzo adicional al principio. Al final, no sólo resultará más útil y exacto, sino que le ayudará además en el aprendizaje de otros idiomas donde la grafía es más complicada (como el polaco o el ruso) pero existen diccionarios con transcripciones fonéticas, o en un idioma como el inglés donde no basta con aprenderse unas pocas reglas de pronunciación puesto que no se trata de un idioma fonético, y son imprescindibles las transcripciones. En cualquier caso, lo más útil es escuchar el idioma en grabaciones hechas por nativos.

192

³ En realidad se trata no sólo del verbo más importante del rumano, que suma nuestros dos verbos “ser” y “estar”, sino que además forma parte de expresiones nuestras en las que utilizamos otros verbos como “hacer” o “haber”, además de ser un verbo auxiliar y formar la voz pasiva del resto de los verbos. Así que no escatime esfuerzos en dominar este verbo pues es el que se va a encontrar en mayor número de frases.

⁴ Salvo error u omisión, si una palabra no lleva marcado el acento es porque se trata de un monosílabo o porque es un nombre propio donde no se considera necesario, en este caso, **ești** es un monosílabo porque la “i” final no se pronuncia. En muchas palabras, la “i” final cambia el sonido de alguna letra anterior, aquí, ha habido una transformación s→ș.

⁵ En rumano, además de las combinaciones que en español son diptongos como “ie”, “ue”, “eu” etc, hay más diptongos como “ea”, “oa”, y triptongos que en español. Sin embargo, no siempre esas mismas combinaciones de vocales son diptongos y se pronuncian en una sola sílaba, por eso hay que estar atento a la fonética presentada en los diferentes vocabularios de las lecciones. A diferencia del francés, en rumano se pronuncian como se escriben en español, y a diferencia del inglés no varía su pronunciación de una palabra a otra, lo cual nos facilita el aprendizaje.

⁶ En rumano el acento no se escribe y puede ir sobre cualquier sílaba. Es por tanto importante fijarse en la fonética de cada palabra cuando se presenta en el vocabulario. La acentuación se marca delante de la sílaba acentuada, así: /pa'la.bra/. En el resto del texto en rumano se ha procurado resaltar la acentuación (excepto en los monosílabos), ya sea en **negrita**, o en *cursiva*, pero tenga en cuenta que en los originales rumanos nunca verá señalados los acentos.

⁷ Tanto los sustantivos como la mayoría de los adjetivos se declinan y tienen varias formas. Más adelante se explicarán las declinaciones.

⁸ Existen palabras que admiten más de una acentuación (normalmente sólo damos la más habitual), es el caso de **doctor** que podría pronunciarse también **doctor**, o **doctoriță**, que podría ser **doctoriță**, o también **profesor**, **profesor**. En realidad, el acento no es tan marcado como en español, así que recomiendo una entonación “plana” para las palabras cuya acentuación ignore, seguro que le entienden igual.

⁹ En español ocurre algo parecido, decimos “tú eres”, pero “usted es”, es decir, sustituimos la segunda persona del singular por la tercera persona del singular.

¹⁰ **Tu** se utiliza con familiares, amigos o colegas del trabajo con quien tienes confianza, **dumneavoastră** se utiliza con desconocidos o para dirigirnos a una persona mayor o a un superior jerárquico en el trabajo, **dumneata** se utiliza para dirigirnos a un subordinado, a una persona de menor edad que no conocemos, o un compañero de trabajo con quien no tenemos confianza.

¹¹ Al no usarse en español no tienen una traducción directa, son **dumneaei**, **dumnealor** y **dumenalzi**, y sería algo así como el equivalente a “la señora es profesora”, **dumneaei este profesoară**

¹² Los nombres de los continentes y países se escriben en mayúsculas como en español, asimismo se utiliza la forma articulada o determinada (**Africa** en vez de **Africă**), y no se utiliza, o no existe su plural.

¹³ El primer título de esta guía fue “Vreau să învăț românește”. La palabra **românește** es un adverbio de modo, que significa “al modo rumano”, “en rumano”. Una frase como “**vorbesc românește**”, significa “hablo en rumano”, o simplemente “hablo rumano”. Sin embargo, “Vreau să învăț românește”, es decir “Quiero aprender en rumano”, no recoge el verdadero sentido del título “Quiero aprender rumano”.